№ 109
105
№ 167
№ 34

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

Ա Տ Ե Ն Ի

№ 22

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ԱՏԵՆԻ

Ըստ իւրաքանչիւր աւուրց յիշմանց · ընդ որս եւ ցուցակ մի յամենայն աւուր 'ի Ժամ Սուրբ Պատարագին ընթերցեալ Աւետարանաց ·

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՍՐԲՈՑ ԷՋՄԻԱԾՆԻ

Տ· Տ· ԳԷՈՐԳԱՅ

ՎԵՀԱՓԱՌ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

ՀՐԱՄԱՆԱՒ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ՍՐԲՈՑ ԱԹՈՌՈՅՆ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ

Տ· ԵՍԱՅԵԱՅ

ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

ԵՒ Ի ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԵԱՆ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼՍՈՅ

Տ· ՄԿՐՏՉԻ

ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԱԹՈՌՈՅ

ՍՐԲՈՑ ՅԱԿՈԲԵԱՆՑ

ՅԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

1873–ՌՅԻԲ

A III/2795

ՀԱՍՌ-
им. А. Мясн
Ա. ՄՅԱՍՆԻԿՅԱՆ
291

ՆԱԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՏԹԷՈՍԻ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ

Աւետարանս որ ըստ Մատթէոսի գրեալ է, զի նախ Մատթէոս աշակերտ Տեառն գրեաց զԱւետարանս զայս։ Եւ պատմէ մեզ 'ի սկզբանն զըստ մարմնոյ ծնունդ Փրկչին 'ի զաւակէ Դաւթի. վասն որոյ եւ զազգահամարն ժողովէ մինչեւ 'ի Քրիստոս՝ ազգս քառասուն եւ երկու։ Բերէ ըստ կարգի եւ զմկրտութիւնն Յովհաննու, եւ 'ի լերինն 'ի դիւաց զփորձութիւն, եւ նշանս եւ արուեստ մեծամեծս 'ի Փրկչէն եղեալ. եւ զընտրութիւն աշակերտացն, եւ վասն խորհրդոյ մատնութեանն. եւ զկատարածն, զի մատնեցաւ Պիղատոսի, եւ խաչեցաւ մարմնով, եւ մարմինն եդաւ 'ի գերեզմանի, եւ զինուորքն բաժանեցին զհանդերձս նորա. նոյն եւ զերրորդ աւուր յարութիւնն. եւ զպատուէր աշակերտացն՝ աշակերտել զամենայն հեթանոսս եւ մկրտել զնոսա. պատուիրեաց լինել ընդ նոսա զամենայն աւուրս մինչեւ 'ի կատարած աշխարհի։

Մատթէոս գրեաց զԱւետարանս իւր յԵրուսաղէմ քաղաքի 'ի լեզու Եբրայեցի, զկնի ութ ամի համբառնալոյ Փրկչին, 'ի խնդրոյ եկեղեցւոյն Երուսաղեմի։

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ի 1ն մայիսի 1879 [illegible]

ՍԿԻԶԲՆ ՆԻՒԹՈՅ

ՍՈՒՐԲ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ ԸՍՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ

	ԵՐԵՍ.	ԿՍ
Վասն մոգուցն	3	1
Վասն կոտորածի մանկանց	4	1
Վասն [illegible] Յովհաննու Մկրտչին	4	2
Վասն փորձութեանն Փրկչին . . .	7	2
Վասն երանութեանցն	8	1
Վասն բորոտին	15	2
Վասն հարիւրապետին	15	2
Վասն զոքանչին Պետրոսի	16	1
Վասն բժշկութեանն [illegible] ցաւոց . . .	16	2
Վասն որ ոչ ետ հրաման երթալ զհետ . . .	16	2
Վասն սաստելոյն ի ծովուն [illegible] . . .	17	1
Վասն դիւահարացն	17	1
Վասն անդամալուծին	17	2
Վասն Մատթէի	18	1
Վասն դստեր ժողովրդապետին	19	1
Վասն արիւնահոսին	19	1
Վասն երկուց կուրացն	19	2
Վասն խլոյ եւ համր դիւահարին . . .	20	1
Վասն Առաքելոցն իշխանութեանն . . .	20	2
Վասն առաքելոցն ի Յովհաննէ . . .	23	2
Վասն չորացելոյ ձեռին	26	1
Վասն կուրի եւ համր դիւահարին . . .	26	2
Վասն որ խնդրէին նշան	28	1
Վասն առակացն	29	1
Վասն Հերովդէի եւ Յովհաննու . . .	33	1
Վասն հինգ հացից	33	2
Վասն երթալոյն ի վերայ ծովուն . . .	34	2
Վասն անցանելոյն զպատուիրանաւն Աստուծոյ .	35	2
Վասն կնոջն Քանանացւոյ	36	2
Վասն բժշկելոյ [illegible]	37	1
Վասն եւթն նկանակացն	37	2
Վասն խմորոյ փարիսեցւոցն	38	1
Վասն որ ի Կեսարիայ հարցանէր . . .	38	2
Վասն այլակերպութեանն Տեառն . . .	39	2
Վասն լուսնոտահարին	40	2
Վասն խնդրելոյն զերկդրամեանն . . .	41	1
Վասն հարցանելոյն թէ ո՞ իցէ [illegible] մեծ . . .	41	2

	ԵՐԵՍ ·	ԷՋ
Վասն առակի հարիւր ոչխարացն . . .	42	2
Վասն թողլոյ զբիւր տաղանդն	43	2
Վասն հրամանին արձակելոյ զկինն . . .	44	1
Վասն հարցանելոյ մեծատանն զՅիսուս . .	45	2
Վասն վարձուց մշակացն	46	2
Վասն որդւոցն Զեբեդեայ	47	2
Վասն երկուց կուրացն	48	2
Վասն իշոյն եւ յաւանակին	49	1
Վասն կուրացն եւ կաղաց	49	2
Վասն չորանալոյ թզենւոյն	50	1
Վասն հարցանելոյ զՏէրն քահանայից եւ ծերոց .	50	2
Վասն երկուց որդւոցն առակաց . . .	51	1
Վասն այգւոյ առակին	51	1
Վասն կոչեցելոցն 'ի հարսանիսն . . .	51	2
Վասն դահեկանին տալ փորձելոյն զՏէրն . .	53	1
Վասն սադուկեցւոցն	53	2
Վասն օրինականացն	54	1
Վասն Տեառն հարցմանն զփարիսեցիսն . . .	54	2
Վասն վայ տալոյ դպրացն և փարիսեցւոց . .	55	2
Վասն կատարածին	57	2
Վասն աւուրն եւ ժամուն	59	2
Վասն տասն կուսանաց	60	2
Վասն քանքարոցն տալոյ	61	1
Վասն դատաստանին Տեառն	62	1
Վասն օծելոյ զՏէրն իւղով	63	2
Վասն պատրաստելոյ զպասեքն	64	1
Վասն կենարար խորհրդոյն	64	2
Վասն մատնութեան Տեառն	66	1
Վասն ուրացութեան Պետրոսի	68	1
Վասն Յուդայի զղջման	63	2
Վասն խնդրելոյ զՏէրունական մարմինն . . .	72	1
Վասն իւղաբեր կանանց	72	2

ՍՐԲՈՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՍ ԸՍՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ա. Համր 1.

Ազգ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի.

Գիրք ծննդեան Յիսուսի Քրիստոսի որդւոյ Դաւթի որդւոյ Աբրահամու։ Աբրահամ ծնաւ զԻսահակ, Իսահակ ծնաւ զՅակոբ, Յակոբ ծնաւ զՅուդա և զեղբարս նորա։

Յուդա ծնաւ զՓարէս և զԶարա 'ի Թամարայ, Փարէս ծնաւ զԵզրոմն, Եզրոմն ծնաւ զԱրամ, Արամ ծնաւ զԱմինադաբ, Ամինադաբ ծնաւ զՆաասոն, Նաասոն ծնաւ զՍաղմոն, Սաղմոն ծնաւ զԲոոս 'ի Հռեքեբայ, Բոոս ծնաւ զՈվբէթ 'ի Հռութայ, Ովբէթ ծնաւ զՅեսսէ, Յեսսէ ծնաւ զԴաւիթ արքայ։

Դաւիթ արքայ ծնաւ զՍողոմոն 'ի կնոջէն Ուրիայ, Սողոմոն ծնաւ զՌոբովամ, Ռոբովամ ծնաւ զԱբիա, Աբիա ծնաւ զԱսափ, Ասափ ծնաւ ըզՅովսափաթ, Յովսափաթ ծնաւ զՅովրամ, Յովրամ ծնաւ զՈզիա, Ոզիա ծնաւ զՅովաթամ։

Յովաթամ ծնաւ զԱքազ, Աքազ ծնաւ զԵզեկիա, Եզեկիա ծնաւ զՄանասէ, Մանասէ ծնաւ զԱմոն, Ամոն ծնաւ զՅովսիա, Յովսիա ծնաւ զՅեքոնիա և զեղբարս նորա 'ի գերութեանն Բաբելացւոց։ Յետ գերութեանն Բաբելացւոց ծնաւ Յեքոնիա զՍա-

զաթիէլ, Սաղաթիէլ ծնաւ զԶօրաբաբէլ, Զօրաբաբէլ ծնաւ զԱբիուդ, Աբիուդ ծնաւ զԵղիակիմ, Եղիակիմ ծնաւ զԱզովր, Ազովր ծնաւ զՍադովկ, Սադովկ ծնաւ զԱքին, Աքին ծնաւ զԵղիուդ։

Եղիուդ ծնաւ զԵղիազար, և Եղիազար ծնաւ զՄատթան, Մատթան ծնաւ զՅակոբ, Յակոբ ծնաւ զՅովսէփ զայրն Մարիամայ՝ որում խօսեցեալ զՄարիամ կոյս, յորմէ ծնաւն Յիսուս, որ անուանեցաւ Քրիստոս։

Արդ ամենայն ազգքն յԱբրահամէ մինչև ՚ի Դաւիթ՝ ազգք չորեքտասանք, և ՚ի Դաւթէ մինչև ՚ի գերութիւնն Բաբելացւոց՝ ազգք չորեքտասանք, և ՚ի գերութենէն Բաբելացւոց մինչև ՚ի Քրիստոս՝ ազգք չորեքտասանք։

ԳԼՈՒԽ Ա. 18.

Եւ Յիսուսի Քրիստոսի ծնունդն էր այսպէս. Խօսեցեալ զմայր նոր Մարիամ Յովսեփայ, մինչև եկեալ առ միմեանս՝ գտաւ յղացեալ ՚ի Հոգւոյն Սրբոյ։

Եւ Յովսէփ այր նորա, քանզի արդար էր և ոչ կամէր առակել զնա, խորհեցաւ լռելեայն արձակել զնա։

Եւ մինչդեռ նա զայս ածէր զմտաւ, ահա հրեշտակ Տեառն ՚ի տեսլեան երևեցաւ նմա՝ և ասէ. Յովսէփ որդի Դաւթի, մի երկնչիր առնուլ առ քեզ զՄարիամ կին քո. քանզի որ ՚ի նմայն ծնեալ է՝ ՚ի Հոգւոյն Սրբոյ է. ծնցի որդի, և կոչեսցես զանուն նորա Յիսուս. զի նա փրկեսցէ զժողովուրդ իւր ՚ի մեղաց իւրեանց։

Այս ամենայն եղև, զի լցցի որ ասացաւն ՚ի Տեառնէ ՚ի ձեռն Եսայեայ մարգարէի. Ահա կոյս յղասցի և ծնցի որդի, և կոչեսցեն զանունն նորա Էմմանուէլ, որ թարգմանի՝ Ընդ մեզ Աստուած։

Եւ զարթուցեալ Յովսէփ ՚ի քնոյ անտի՝ արար որպէս հրամայեաց նմա հրեշտակն Տեառն, և էառ յինքն զկինն իւր՝ և ոչ գիտէր զնա, մինչև ծնաւ զորդին իւր զանդրանիկ, և կոչեաց զանունն նորա Յիսուս։

ԳԼՈՒԽ Բ. 1։

Ի ծննդեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Եւ ՚ի ծնանելն Յիսուսի ՚ի Բեթղեհեմ Հրէաստանի յաւուրս Հերովդի արքայի։ Ահա մոգք յարեւելից եկին յԵրուսաղէմ, եւ ասեն. ո՞ւր է որ ծնաւ արքայն Հրէից. զի տեսաք զաստղն նորա յարեւելս, եւ եկաք երկիր պագանել նմա։

Եւ իբրեւ լուաւ արքայ Հերովդէս խռովեցաւ, եւ ամենայն Երուսաղէմ ընդ նմա։

Եւ ժողովեալ զամենայն քահանայապետս եւ զդպիրս ժողովրդեանն, հարցանէր ՚ի նոցանէ՝ թէ ո՞ւր ծնանիցի Քրիստոսն։

Եւ նոքա ասեն ցնա. ՚ի Բեթղեհեմ Հրէաստանի. զի այսպէս գրեալ է ՚ի ձեռն մարգարէին։

Եւ դու Բեթղեհեմ երկիր Յուդայ, ոչինչ կրտսեր ես յիշխանս Յուդայ. ՚ի քէն ելցէ ինձ իշխան, որ հովուեսցէ զժողովուրդ իմ զԻսրայէլ։

Յայնժամ Հերովդէս գաղտ կոչեաց զմոգսն, եւ ստուգեաց ՚ի նոցանէ՝ զժամանակ աստեղն երեւելոյ։

Եւ արձակեալ զնոսա ՚ի Բեթղեհեմ, ասէ. գնացէք ստուգեցէք վասն մանկանն, եւ յորժամ գտանիցէք՝ ազդ արասջիք ինձ, զի եւ ես եկեալ երկիրպագից նմա։

Եւ նոքա իբրեւ լուան ՚ի թագաւորէն՝ գնացին. եւ ահա աստղն զոր տեսին յարեւելս՝ առաջնորդեաց նոցա, մինչեւ եկեալ եկաց ՚ի վերայ՝ ուր էր մանուկն։

Իբրեւ տեսին զաստղն, խնդացին յոյժ ուրախութիւն մեծ։

Եւ իբրեւ մտին ՚ի տունն, տեսին զմանուկն հանդերձ Մարիամու մարբն իւրով, եւ անկեալ երկիրպագանէին նմա. եւ բացեալ զգանձս իւրեանց՝ մատուցին նմա պատարագս՝ ոսկի եւ կնդրուկ եւ զմուռս։

Եւ հրաման առեալ ՚ի տեսլեան չդառնալ անդրէն առ Հերովդէս, ընդ այլ ճանապարհ գնացին յաշխարհն իւրեանց։

ԳԼՈՒԽ Բ. 13.

Ի Ծննդեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ իբրեւ գնացին նոքա անտի, ահա Հրեշտակ Տեառն երեւէր 'ի տեսլեան Յովսեփու եւ ասէր. Արի՛ առ զմանուկդ եւ զմայր իւր՝ եւ փախի՛ր յԵգիպտոս, եւ անդ լինիջիր մինչեւ ցորժամ ասացից քեզ. քանզի 'ի խնդիր է Հերովդէս կորուսանել զմանուկդ։

Եւ նա յարուցեալ էառ զմանուկն եւ զմայր իւր գիշերի՝ եւ գնաց յԵգիպտոս, եւ անդ էր մինչեւ ցվախճան Հերովդի։

Զի լցցի ասացեալն 'ի Տեառնէ 'ի ձեռն մարգարէին՝ որ ասէ. յԵգիպտոսէ կոչեցից զորդի իմ։

Յայնժամ իբրեւ ետես Հերովդէս թէ խաբեցաւ 'ի մոգուց անտի, բարկացաւ յոյժ. եւ առաքեալ կոտորեաց զամենայն մանկունս որ էին 'ի Բեթղեհէմ եւ յամենայն սահմանս նորա՝ յերկեմենից եւ 'ի խոնարհ, ըստ ժամանակին զոր ստուգեաց 'ի մոգուցն։

Յայնժամ կատարեցաւ ասացեալն 'ի ձեռն Երեմիայ մարգարէի որ ասէ. Ձայն գուժեաց 'ի Հռամայ, ողբումն եւ լալումն եւ աշխարումն յոյժ. Հռաքէլ լայր զորդիս իւր, եւ ոչ կամէր մխիթարիլ՝ զի ոչ էին։

Եւ 'ի վախճանիլն Հերովդի, ահա Հրեշտակ Տեառն 'ի տեսլեան երեւէր Յովսեփայ յԵգիպտոս եւ ասէր. Արի՛ առ զմանուկդ եւ զմայր իւր, եւ գնա՛ յերկիրն Իսրայէլի. զի մեռան որ խնդրէին զանձն մանկանդ։

Եւ նա յարուցեալ էառ զմանուկն եւ զմայր նորա, եւ եկն յերկիրն Իսրայէլի։

Եւ իբրեւ լուաւ եթէ Արքեղայոս թագաւորեաց Հրէաստանի փոխանակ Հերովդի հօրն իւրոյ, երկեաւ երթալ անդր. եւ հրաման առեալ 'ի տեսլեան՝ գնաց 'ի կողմանս Գալիլեացւոց. եւ եկեալ բնակեցաւ 'ի քաղաքին՝ որ կոչէր Նազարէթ. զի լցցի բան մարգարէիցն, թէ Նազովրեցի կոչեսցի։

ԳԼՈՒԽ Գ. 1.

Վասն մկրտութեան Տեառն մերոյ եւ Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի.

Յաւուրսն յայնոսիկ գայ Յովհաննէս մկրտիչ քա-

բողել յանապատին Հրէաստանի, և ասել. Ապաշխարեցէք՝ զի մերձեալ է արքայութիւն երկնից. զի սա՛ է՝ վասն որոյ ասացաւ 'ի ձեռն Եսայեայ մարգարէի, որ ասէ. Ձայն բարբառոյ յանապատի, պատրա՛ստ արարէք զճանապարհ Տեառն, և ուղի՛ղ արարէք զշաւիղս նորա։

Եւ ինքն Յովհաննէս ունէր հանդերձ 'ի ստեւոյ ուղտու, և գօտի մաշկեղէն ընդ մէջ իւր, և կերակուր նորա էր մարախ և մեղր վայրենի։

Յայնժամ ելանէին առ նա ամենայն Երուսաղէմացիք և ամենայն Հրէաստան և ամենայն կողմն Յորդանանու, մկրտէին 'ի նմանէ 'ի Յորդանան գետ, և խոստովան լինէին զմեղս իւրեանց։

Եւ տեսեալ զբազումս 'ի Սադուկեցւոցն և 'ի Փարիսեցւոց եկեալս 'ի մկրտութիւն նորա՝ ասէ ցնոսա. Ծնունդք իժից, ո՞ եցոյց ձեզ փախչել 'ի բարկութենէն որ գալոցն է։

Արարէ՛ք այսուհետեւ պտուղ արժանի ապաշխարութեան, և մի՛ համարիցիք ասել յանձինս՝ թէ ունիմք մեք հայր զԱբրահամ. ասեմ ձեզ, զի կարող է Աստուած 'ի քարանցս յայսցանէ յարուցանել որդիս Աբրահամու։

Զի ահաւասիկ տապար առ արմին ծառոց դնի. ամենայն ծառ որ ո՛չ առնիցէ պտուղ բարի, հատանի և 'ի հուր արկանի։

Ես մկրտեմ զձեզ ջրով յապաշխարութիւն, բայց որ զկնի իմ գայ՝ հզօրագոյն է քան զիս, և ես չեմ բաւական բառնալ զկօշիկս նորա. նա մկրտեսցէ զձեզ 'ի Հոգին Սուրբ և 'ի հուր։

Որոյ հեծանոցն 'ի ձեռին իւրում, և սրբեսցէ զկալ իւր, և ժողովեսցէ զցորեանն 'ի շտեմարանս իւր, եւ զյարդն այրեսցէ անշէջ հրով։

Յայնժամ գայ Յիսուս 'ի Գալիլեէ 'ի Յորդանան առ Յովհաննէս՝ մկրտիլ 'ի նմանէ։

Եւ Յովհաննէս արգելու զնա և ասէ. Ինձ պիտոյ է 'ի քէն մկրտիլ՝ և դու առ իս գաս։

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա. Թո՛յլ տուր այժմ, զի այսպէս վայել է մեզ լնուլ զամենայն արդարութիւն. Եւ ապա թոյլ ետ նմա։

Եւ իբրև մկրտեցաւ Յիսուս,

եւ վաղվաղակի 'ի ջրոյ անտի․ և ահա բացան նմա երկինք, և ետես զհոգին Աստուծոյ՝ զի իջանէր իբրեւ զաղաւնի և գայր 'ի վերայ նորա։

Եւ ահա ձայն յերկնից որ ասէր․ Դա՛ է Որդի իմ սիրելի՝ ընդ որ հաճեցայ։

ԳԼՈՒԽ Դ. 1։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Յայնժամ վարեցաւ Յիսուս յանապատ 'ի հոգւոյն՝ փորձել 'ի սատանայէ։

Եւ պահեալ զքառասուն տիւ և զքառասուն գիշեր՝ ապա քաղցեաւ։

Եւ մատուցեալ փորձիչն ասէ ցնա․ Եթէ որդի ես Աստուծոյ՝ ասա՛ զի քարինքս այսոքիկ հաց լինիցին։

Նա պատասխանի ետ և ասէ․ Գրեալ է՝ թէ ոչ հացիւ միայն կեցցէ մարդ, այլ ամենայն բանիւ որ ելանէ 'ի բերանոյ Աստուծոյ։

Յայնժամ առեալ ածէ զնա սատանայ 'ի քաղաքն սուրբ, և կացուցանէ զնա 'ի վերայ աշտարակի տաճարին, եւ ասէ ցնա․ Եթէ որդի ես Աստուծոյ՝ արկ զքեզ աստի 'ի վայր․ զի գրեալ է՝ թէ Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է վասն քո՝ և 'ի վերայ ձեռաց բարձցեն զքեզ․ զի մի՛ երբեք հարցես զքարի զոտն քո։

Ասէ ցնա դարձեալ Յիսուս․ Գրեալ է՝ թէ ոչ փորձեսցես զՏէր Աստուած քո։

Դարձեալ առեալ ածէ զնա սատանայ 'ի լեառն մի բարձր յոյժ, և ցուցանէ նմա զամենայն թագաւորութիւնս աշխարհի և զփառս նոցա, և ասէ ցնա․ Զայս ամենայն քեզ տաց՝ եթէ անկեալ երկիր պագանիցես ինձ։

Յայնժամ ասէ ցնա Յիսուս․ Երթ յետս իմ, սատանայ․ զի գրեալ է, տեառն Աստուծոյ քում երկիր պագցես, և զնա միայն պաշտեսցես։

Ապա եթող զնա սատանայ, և ահա հրեշտակք մատեան և պաշտէին զնա։

Յերկրորդում Կիւրակէի Երկուշաբթի աւուրն։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

ԳԼՈՒԽ Դ. 12։

Եւ իբրեւ լուաւ Յիսուս՝ եթէ Յովհաննէս մատնե-

ցաւ, մեկնեցաւ գնաց 'ի Գա-
լիլեա. եւ թողեալ զՆազարէթ,
եկն բնակեցաւ 'ի Կափառ-
նաում 'ի ծովեզերին, 'ի սահ-
մանս Զաբուղոնի եւ Նեփթա-
ղիմայ. զի լցցի բանն՝ որ ասա-
ցաւ 'ի ձեռն Եսայեայ մարգա-
րէի. Երկիր Զաբուղոնի եւ եր-
կիր Նեփթաղիմայ՝ ճանապարհ
ծովու՝ յայնկոյս Յորդանանու,
Գալիլեա հեթանոսաց. ժո-
ղովուրդ որ նստէր 'ի խաւա-
րի՝ ետես լոյս մեծ. եւ որոց
նստէին յաշխարհին եւ 'ի ըս-
տուերս մահու՝ լոյս ծագեաց
նոցա.

Յայնմ հետէ սկսաւ քարո-
զել Յիսուս եւ ասել. Ապաշ-
խարեցէք՝ զի մերձեալ է ար-
քայութիւն երկնից.

Մինչդեռ զգնայր Յիսուս ընդ
եզր ծովուն Գալիլեացւոց, ե-
տես երկուս եղբարս զՍիմո-
վոն զկոչեցեալն Պետրոս եւ
զԱնդրէաս եղբայր նորա՝ ար-
կեալ ուռկան 'ի ծով. քանզի
ձկնորսք էին.

Եւ ասէ ցնոսա. Եկայք զկնի
իմ, եւ արարից զձեզ որսորդս
մարդկան.

Եւ նոքա թողեալ վաղվաղա-
կի զգործիսն՝ գնացին զհետ
նորա.

Եւ մատուցեալ անտի յա-
ռաջ՝ ետես այլ երկուս եղ-
բարս, զՅակոբոս Զեբեդեայ
եւ զՅովհաննէս զեղբայր նորա
'ի նաւի՝ Զեբեդեաւ հանդերձ
հարբն իւրեանց, մինչդեռ
կազմէին զուռկանս իւրեանց.
եւ կոչեաց զնոսա.

Նոքա թողեալ վաղվաղակի
զնաւն եւ զհայր իւրեանց, գը-
նացին զհետ նորա.

Եւ շրջէր Յիսուս ընդ ամե-
նայն կողմն Գալիլեացւոց, ու-
սուցանէր 'ի ժողովուրդս նո-
ցա եւ քարոզէր զԱւետարա-
նն արքայութեան, եւ բժշ-
կէր զամենայն հիւանդութիւ-
նս եւ զամենայն ախտ 'ի ժո-
ղովրդեանն.

Եւ ել լուր նորա ընդ ամե-
նայն երկիրն Ասորւոց, եւ մա-
տուցին առ նա զամենայն հի-
ւանդս՝ որ նեղեալ էին 'ի պէս-
պէս ցաւս եւ 'ի տանջանս, եւ
զդիւահարս եւ զլուսնոտս եւ
զանդամալոյծս. եւ բժշկեաց
զնոսա.

Եւ երթային զհետ նորա ժո-
ղովուրդք բազումք 'ի Գալի-
լեէ եւ 'ի Դեկապոլեայ, եւ յԵ-
րուսաղեմէ եւ 'ի Հրէաստանէ,

և յայնկոյս Յորդանանու, և բժշկեաց զնոսա։

Յերկրորդում Կիրակէի Երեքշաբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Ե. 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ տեսեալ զժողովուրդսն՝ ել 'ի լեառն. և իբրև նստաւ անդ՝ մատեան առ նա աշակերտքն նորա. և բացեալ զբերան իւր ուսուցանէր զնոսա, և ասէր. Երանի՛ աղքատաց հոգւով, զի նոցա է արքայութիւն երկնից։

Երանի սգաւորաց, զի նոքա մխիթարեսցին։

Երանի հեզոց, զի նոքա ժառանգեսցեն զերկիր։

Երանի որ քաղցեալ և ծարաւի իցեն արդարութեան, զի նոքա յագեսցին։

Երանի ողորմածաց, զի նոքա ողորմութիւն գտցեն։

Երանի այնոցիկ՝ որ սուրբ են սրտիւք, զի նոքա զԱստուած տեսցեն։

Երանի խաղաղարարաց, զի նոքա որդիք Աստուծոյ կոչեսցին։

Երանի որ հալածեալ իցեն վասն արդարութեան, զի նոցա է արքայութիւն երկնից։

Երանի է ձեզ՝ յորժամ նախատիցեն զձեզ և հալածեսցեն, և ասիցեն զամենայն բան չար զձէնջ սուտ՝ վասն իմ. ցնծացէք եւ ուրախ լերուք, զի վարձք ձեր բազում են յերկինս. զի այսպէս հալածեցին զմարգարէսն որ յառաջ քան զձեզ էին։

Դուք էք աղ երկրի. ապա թէ աղն անհամի՝ իւ յաղիցի. ոչ իմիք ազդիցէ այնուհետև, բայց եթէ ընկենուլ արտաքս՝ և կոխան լինել 'ի մարդկանէ։

Դուք էք լոյս աշխարհի. ոչ կարէ քաղաք թաքչել՝ որ 'ի վերայ լերին կայցէ. և ոչ լուցանեն ճրագ՝ և դնեն ընդ գրուանաւ, այլ 'ի վերայ աշտանակի. և լոյս տայ ամենեցուն՝ որ 'ի տանն իցեն. այնպէս լուսաւորեսցէ լոյս ձեր առաջի մարդկան, որպէս զի տեսցեն զգործս ձեր բարիս, և փառաւորեսցեն զՀայր ձեր որ յերկինս է։

Ցերեկոյեան Կիրակէի Չորեքշաբաթի աւուրն․

ԳԼՈՒԽ Ե․ 17․

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ․

Մի՛ համարիք եթէ եկի լուծանել զօրէնս կամ զմարգարէս․ ո՛չ եկի լուծանել՝ այլ լնուլ։

Ամէն ասեմ ձեզ՝ մինչեւ անցցեն երկինք եւ երկիր, յովտ մի՝ որ նշանախեց մի է, ո՛չ անցցէ յօրինացն եւ ՚ի մարգարէից՝ մինչեւ ամենայն եղիցի։

Որ ոք լուծցէ մի ինչ ՚ի պատուիրանացս յայսցանէ ՚ի փոքունց, եւ ուսուսցէ այնպէս զմարդիկ, փոքր կոչեսցի յարքայութեան երկնից։

Իսկ որ արասցէ եւ ուսուսցէ, նա մեծ կոչեսցի յարքայութեան երկնից։

Բայց ասեմ ձեզ, զի եթէ ո՛չ առաւելուցու արդարութիւն ձեր աւելի քան զդպրացն եւ զփարիսեցւոց, ո՛չ մտանիցէք յարքայութիւն երկնից։

Լուարուք զի ասացաւ առաջնոցն, թէ մի՛ սպանանէր․ զի որ սպանանիցէ՝ պարտական լիցի դատաստանի։

Այլ ես ասեմ ձեզ, եթէ ամենայն որ բարկանայ եղբօր իւրում տարապարտուց՝ պարտաւոր լիցի դատաստանի․ եւ որ ասիցէ ցեղբայր իւր յիմար՝ պարտաւոր լիցի ատենի․ եւ որ ասիցէ ցեղբայր իւր մորոս, պարտաւոր լիցի ՚ի գեհեն հրոյն։

Եթէ մատուցանիցես զպատարագ քո ՚ի վերայ սեղանոյ, եւ անդ յիշեսցես՝ եթէ եղբայր քո ունիցի ինչ խէթ ընդ քեն, թո՛ղ զպատարագն քո առաջի սեղանոյն, եւ երթ նախ հաշտեաց ընդ եղբօր քում, եւ ապա եկեալ մատուսջիր զպատարագն քո։

Լեր իրաւախոհ ընդ ոսոխի քում վաղվաղակի, մինչդեռ իցես ընդ նմա ՚ի ճանապարհի․ գուցէ մատնիցէ զքեզ ոսոխն դատաւորի, եւ դատաւորն դահճի, եւ արկանիցիս ՚ի բանտ։

Ամէն ասեմ քեզ, ոչ ելանիցես անտի մինչեւ հատուցանիցես զյետին նաքարակիտն։

Լուարուք զի ասացաւ՝ մի՛ շնար․ բայց ես ասեմ ձեզ, թէ ամենայն որ հայի ՚ի կին մարդ առ ՚ի ցանկանալոյ նմա, ան-

դէն շնացաւ ընդ նմա 'ի սրտի իւրում:

Եթէ ակն քո աջ գայթագղեցուցանէ զքեզ, խլեա զնա եւ ընկեա 'ի քէն. զի լաւ է քեզ եթէ մի յանդամոց քոց կորիցէ, եւ մի ամենայն մարմինդ քո անկանիցի 'ի գեհեն:

Եւ եթէ աջ ձեռն քո գայթագղեցուցանէ զքեզ, հատ զնա եւ ընկեա 'ի քէն. զի լաւ է քեզ եթէ մի յանդամոց քոց կորիցէ, եւ մի ամենայն մարմինդ քո արկանիցի 'ի գեհեն:

Ապաքէն ասացաւ, եթէ որ արձակիցէ զկին իւր՝ տացէ նմա զարձակմանն. բայց ես ասեմ ձեզ, եթէ ամենայն որ արձակէ զկին իւր առանց բանի պոռնկութեան, նա տայ նմա շնալ, եւ որ զարձակեալն առնէ՝ շնայ:

Դարձեալ լուարուք զի ասացաւ առաջնոցն, մի երդնուցուս սուտ, բայց հատուսցես Տեառն զերդմունս քո:

Այլ ես ասեմ ձեզ՝ ամենեւին մի՛ երդնուլ, մի՛ յերկինս՝ զի աթոռ է Աստուծոյ, եւ մի՛ յերկիր՝ զի պատուանդան է ոտից նորա, եւ մի յԵրուսաղէմ՝ զի քաղաք է մեծի արքային. եւ մի 'ի գլուխ քո երդնուցուս, զի ոչ կարես մազ մի սպիտակ առնել կամ թուխ:

Այլ եղիցի ձեր բան, այոն՝ այո, եւ ոչն՝ ոչ. զի աւելին քան զայն 'ի չարէն է:

Լուարուք զի ասացաւ, ակն ընդ ական, եւ ատամն ընդ ատաման. այլ ես ասեմ ձեզ, մի կալ հակառակ չարի:

Այլ եթէ ոք ածիցէ ապտակ յաջ ծնօտ քո՝ դարձո՛ նմա եւ զմիւսն:

Եւ որ կամիցի ոք դատել եւ առնուլ զշապիկս քո, թող 'ի նա եւ զբաճկոն քո:

Եւ որ տարապարհակ վարիցէ զքեզ մղոն մի, երթ ընդ նմա եւ երկուս. որում խնդրէ 'ի քէն՝ տուր, եւ որ կամի փոխ առնուլ 'ի քէն՝ մի դարձուցանէր զերեսս:

Լուարուք ապաքէն զի ասացաւ, սիրեսցես զընկեր քո, եւ ատեսցես զթշնամին քո:

Այլ ես ասեմ ձեզ, սիրեցէք զթշնամիս ձեր, օրհնեցէք զանիծիչս ձեր, բարի արարէք ատելեաց ձերոց, եւ աղօթս 'ի վերայ այնոցիկ՝ որ լլկեն զձեզ եւ հալածեն. զի եղիջիք որդիք Հօր ձերոյ որ

յերկինսն է. զի զարեգակն
իւր ծագէ 'ի վերայ չարաց և
բարեաց, և ածէ անձրև 'ի
վերայ արդարոց և մեղաւո-
րաց։

Զի եթէ սիրիցէք զայնոսիկ
որ սիրենն զձեզ՝ զի՞նչ վարձք
լինին. ո՞չ ապաքէն և մաքսա-
ւորք զնոյն գործեն. և եթէ
տայցէք միայն ողջոյն բարե-
կամաց ձերոց՝ զի՞նչ աւելի
առնէք. ո՞չ ապաքէն մաքսա-
ւորք և մեղաւորք զնոյն գոր-
ծեն։

Արդ եղերուք դուք կատա-
րեալք, որպէս և Հայրն ձեր
երկնաւոր կատարեալ է։

Յերկրպագումն Աւետարանի Հինգշաբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Զ. Ա.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Զգոյշ լերուք ողորմու-
թեան ձերում՝ մի առ-
նել առաջի մարդկան, որպէս
թէ 'ի ցոյց ինչ նոցա. գուցէ
և վարձս ոչ ընդունիցիք 'ի Հօ-
րէն ձերմէ՝ որ յերկինսն է։

Այլ յորժամ առնիցես ողոր-
մութիւն՝ մի հարկաներ փող
առաջի քո, որպէս կեղծա-
ւորքն առնեն 'ի ժողովուրդս
եւ 'ի հրապարակս, որպէս
զի փառաւորեսցին 'ի մարդ-
կանէ։

Ամէն ասեմ ձեզ՝ այն իսկ են
վարձք նոցա։

Այլ դու յորժամ ողորմու-
թիւն առնիցես, մի գիտաս-
ցէ ձախ քո զինչ գործէ աջ
քո. որպէս զի եղիցի ողոր-
մութիւնն քո 'ի ծածուկ, և
Հայրն քո որ տեսանէ 'ի ծա-
ծուկ՝ հատուսցէ քեզ յայտ-
նապէս։

Եւ յորժամ յաղօթս կայցես,
մի լինիցիս որպէս կեղծաւոր-
քըն. զի սիրեն 'ի ժողովուրդս
եւ յանկիւնս հրապարակաց
կալ յաղօթս, որպէս զի երե-
ւեսցին մարդկան։

Ամէն ասեմ ձեզ՝ այն իսկ են
վարձք նոցա։

Այլ դու յորժամ կայցես յա-
ղօթս, մուտ 'ի սենեակ քո՝ և
փակեա՛ զդուրս քո, և կաց
յաղօթս առ Հայր քո 'ի ծա-
ծուկ. և Հայրն քո, որ տեսա-
նէ 'ի ծածուկ, հատուսցէ
քեզ յայտնապէս։

Եւ յորժամ կայցէք յաղօթս,
մի շատախօսք լինիք իբրև
զհեթանոսն. զի համարին

թէ 'ի բազում խօսից իւրեանց լսելի լինիցին. արդ մի նմանիցէք նոցա. զի գիտէ Հայրն ձեր զինչ պիտոյ է ձեզ, մինչչեւ ձեր խնդրեալ ինչ իցէ 'ի նմանէ։

Եւ արդ այսպէս կացէք դուք յաղօթս. Հայր մեր որ յերկինս, սուրբ եղիցի անուն քո. եկեսցէ արքայութիւն քո. եղիցին կամք քո որպէս յերկինս եւ յերկրի. զհաց մեր հանապազորդ՝ տուր մեզ այսօր, եւ թող մեզ զպարտիս մեր, որպէս եւ մեք թողումք մերոց պարտապանաց, եւ մի տանիր զմեզ 'ի փորձութիւն, այլ փրկեա զմեզ 'ի չարէն, զի քո է արքայութիւն եւ զօրութիւն եւ փառք յաւիտեանս. ամէն։

Զի եթէ թողուցուք մարդկան զյանցանս նոցա, թողցէ եւ ձեզ Հայրն ձեր երկնաւոր։ Ապա թէ ոչ թողուցուք մարդկան զյանցանս նոցա, եւ ոչ Հայրն ձեր թողցէ ձեզ զյանցանս ձեր։

Եւ յորժամ պահիցէք՝ մի լինիք իբրեւ զկեղծաւորսն տրտումք. որ ապականեն զերեսս իւրեանց, որպէս զի երեւեսցին մարդկան թէ պահիցեն։

Ամէն ասեմ ձեզ, այն իսկ են վարձք նոցա։

Այլ դու՝ յորժամ պահիցես, օծ զգլուխ քո եւ լուա զերեսս քո, զի մի երեւեսցիս մարդկան իբրեւ զպահօղ, այլ Հօրն քում 'ի ծածուկ. եւ Հայրն քո որ տեսանէ 'ի ծածուկ, հատուսցէ քեզ։

Մի գանձէք ձեզ գանձս յերկրի, ուր ցեց եւ ուտիճ ապականեն, եւ ուր գողք ական հատանեն եւ գողանան։

Այլ գանձեցէք ձեզ գանձս յերկինս, ուր ոչ ցեց եւ ոչ ուտիճ ապականեն, եւ ոչ գողք ական հատանեն եւ գողանան, զի ուր գանձք ձեր են, անդ եւ սիրտք ձեր եղիցին։

Յերկուշաբթում Կիւրակէի Ուրբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Զ. 22.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Ճրագ մարմնոյ ակն է. եթէ ակն քո առատ է, ամենայն մարմինդ լուսաւոր եղիցի. ապա թէ ակն քո չար է՝ ամենայն մարմինդ խաւարին եղիցի։

Իսկ արդ՝ եթէ լոյսդ որ 'ի քեզ է՝ խաւար է, խաւարն որչափ եւս։

Ոչ ոք կարէ երկուց տերանց ծառայել. կամ զմին ատիցէ եւ զմիւսն սիրիցէ. կամ զմին մեծարիցէ եւ զմիւսն արհամարհիցէ. ոչ կարէք Աստուծոյ ծառայել եւ Մամոնայի։

Վասն այդորիկ ասեմ ձեզ. Մի՛ հոգայք վասն ոգւոց ձերոց՝ զինչ ուտիցէք կամ զինչ ըմպիցէք, եւ մի՛ վասն մարմնոց ձերոց՝ թէ զինչ ագանիցիք. ո՞չ ապաքէն ոգի առաւել է քան զկերակուր՝ եւ մարմին քան զհանդերձ։

Հայեցարուք 'ի թռչունս երկնից՝ զի ոչ վարեն եւ ոչ հնձեն, եւ ոչ ժողովեն 'ի շտեմարանս, եւ Հայրն ձեր երկնաւոր կերակրէ զնոսա. ո՞չ ապաքէն դուք առաւել էք քան զնոսա։

Իսկ արդ ո՞ 'ի ձէնջ առ հոգալ իւրում՝ յաւելուլ կարիցէ 'ի հասակ իւր կանգուն մի։

Եւ վասն հանդերձի զի՞ հոգայք. հայեցարուք 'ի շուշանն վայրենի՝ որպէս աճէ. ոչ ջանայ եւ ոչ նիւթէ. ասեմ ձեզ՝ զի եւ ոչ Սողոմոն յամենայն 'ի փառս իւրում զգեցաւ իբրեւ զմի 'ի նոցանէ։

Իսկ եթէ զխոտն 'ի վայրի, որ այսօր է եւ 'ի վաղիւ 'ի հնոց արկանի, Աստուած այնպէս զգեցուցանէ, որչափ եւս առաւել զձեզ, թերահաւատք։

Մի՛ այսուհետեւ հոգայցէք եւ ասիցէք զինչ կերիցուք կամ զինչ արբցուք կամ զինչ զգեցցուք. զի զայդ ամենայն հեթանոսք խնդրեն. քանզի գիտէ Հայրն ձեր երկնաւոր՝ թէ պիտոյ է ձեզ այդ ամենայն։

Խնդրեցէք նախ զարքայութիւն Աստուծոյ եւ զարդարութիւն նորա, եւ այդ ամենայն յաւելցի ձեզ։

Մի՛ այսուհետեւ հոգայցէք վասն վաղուի՝ զի վաղիւն վասն իւր հոգասցի. շատ է աւուրն չար իւր։

Յերկրպագութեան Կիւրակէի Շաբաթու աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Է. 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Մի՛ դատիք՝ զի մի՛ դատիցիք. զի որով դատաստանաւ դատիք՝ դատեսջիք, եւ որով չափով չափէք՝ չափեսցի ձեզ։

Զի՞ տեսանես զշիւղ յական

եղբօր քոյ, և ՚ի քում ական գերանդ ոչ տեսանես. կամ զիա՞րդ ասես ցեղբայր քո, թող հանից զշիւղդ յականէ քումմէ. և ահաւասիկ ՚ի քում ականդ գերան կայ:

Կեղծաւոր, հան նախ զգերանդ յականէ քումմէ, և ապա հայեսցիս հանել զշիւղն յականէ եղբօր քոյ:

Մի տայք զսրբութիւն շանց, և մի արկանէք զմարգարիտս ձեր առաջի խոզաց, զի մի առ ոտն կոխիցեն զնոսա, և դարձեալ երկիծուցանիցեն զձեզ:

Խնդրեցէք՝ և տացի ձեզ, հայցեցէք՝ և գտջիք, բախեցէք՝ և բացցի ձեզ. զի ամենայն որ խնդրէ՝ առնու, և որ հայցէ՝ գտանէ, և որ բախէ՝ բացցի նմա:

Ո՞ է ՚ի ձէնջ մարդ՝ ցոր խնդրիցէ որդի իւր հաց, միթէ քա՞ր տացէ նմա. և կամ խնդրիցէ ձուկն, միթէ օձ տացէ նմա:

Արդ եթէ դուք որ չարքդ էք՝ գիտէք պարգևս բարիս տալ որդւոց ձերոց, որչափ ևս առաւել Հայրն ձեր որ յերկինսն է՝ տացէ բարիս այնոցիկ որ խնդրեն զնա:

Զամենայն զոր միանգամ կամիցիք՝ թէ արասցեն ձեզ մարդիկ՝ այնպէս և դուք արարէք նոցա. զի այս իսկ են օրէնքն և մարգարէք:

Մտէք ընդ նեղ դուռն. քանզի ընդարձակ է դուռն և հաստ ճանապարհն՝ որ տանի ՚ի կորուստ, և բազումք են որ մտանեն ընդ նա. քանզի անձուկ է դուռն և նեղ ճանապարհն՝ որ տանի ՚ի կեանս, և սակաւք են որ գտանեն զնա:

Զգոյշ լերուք ՚ի սուտ մարգարէիցն՝ որ գան առ ձեզ հանդերձիւք ոչխարաց, և ՚ի ներքոյ են գայլք յափշտակողք. ՚ի պտղոյ նոցա ծանիջիք զնոսա:

Միթէ քաղիցեն ՚ի փշոց խաղող կամ ՚ի տատասկէ թուզ:

Այսպէս ամենայն ծառ բարի՝ պտուղ բարի առնէ, և ծառ չար՝ պտուղ չար առնէ:

Ոչ կարէ ծառ բարի պտուղ չար առնել, և ոչ ծառ չար՝ պտուղ բարի առնել:

Ամենայն ծառ՝ որ ոչ առնէ պտուղ բարի, հատանի և ՚ի հուր արկանի:

Ապա ՚ի պտղոյ նոցա ծանիջիք զնոսա:

Ոչ ամենայն որ ասէ ցիս՝ Տէր

Տէր, մտցէ յարքայութիւն երկնից. այլ որ առնէ զկամս Հօր իմոյ որ յերկինսն է։

Բազումք ասիցեն ցիս յաւուր յայնմիկ. Տէր Տէր՝ ո՞չ յանուն քո մարգարէացաք, եւ յանուն քո դեւս հանաք, և յանուն քո զօրութիւնս բազումս արարաք. և յայնժամ ասացից նոցա՝ եթէ ոչ երբէք գիտէի զձեզ. 'ի բաց կացէք յինէն ամենեքեան՝ որք գործէիք զանօրէնութիւն։

Ամենայն որ լսէ զբանս իմ զայսոսիկ և առնէ զնոսա, նմանեսցի առն իմաստնոյ՝ որ շինեաց զտուն իւր 'ի վերայ վիմի. իջին անձրեւք՝ և խաղացին գետք, շնչեցին հողմք՝ և բախեցին զտունն, և ոչ կործանեցաւ, քանզի 'ի վերայ վիմի հաստատեալ էր։

Եւ ամենայն որ լսէ զբանս իմ զայսոսիկ՝ և ոչ առնէ զնոսա, նմանեսցի առն յիմարի, որ շինեաց զտուն իւր 'ի վերայ աւազոյ. իջին անձրեւք, յարեան գետք, շնչեցին հողմք՝ հարին զտունն և անկաւ, և էր կործանումն նորա մեծ յոյժ։

Եւ եղեւ իբրեւ կատարեաց Յիսուս զամենայն զբանս զայսոսիկ, զարմանային ժողովուրդքն ընդ վարդապետութիւն նորա. զի իբրեւ իշխանութեամբ ուսուցանէր, և ոչ որպէս դպիրքն։

Այլ իբրեւ էջ 'ի լեռնէ անտի, գնացին զհետ նորա ժողովուրդք բազումք։

Եւ ահա մատուցեալ բորոտ մի, երկիր պագանէր նմա, և ասէր. Տէ՛ր, եթէ կամիս կարող ես զիս սրբել։

Ձգեաց զձեռն իւր եւ հաւասեաց 'ի նա Յիսուս և ասէ. Կամիմ՝ սրբեաց. Եւ վաղվաղակի սրբեցաւ 'ի նմանէ բորոտութիւնն։

Եւ ասէ ցնա Յիսուս. Զգոյշ լեր՝ մի՛ ումեք ասիցես. այլ երթ ցոյց զանձն քո քահանային, և մատո զպատարագն զոր հրամայեաց Մովսէս, 'ի վկայութիւն նոցա։

Եւ մտեալ 'ի Կափառնաում, մատեաւ առ նա հարիւրապետ մի, աղաչէր զնա եւ ասէր. Տէ՛ր, մանուկ իմ անկեալ կայ 'ի տան անդամալոյծ՝ չարաչար տանջեալ։

Ասէ ցնա Յիսուս. Ես եկից և բժշկեցից զնա։

Պատասխանի ետ Հարիւրապետն և ասէ. Տէ՛ր, չեմ բաւական եթէ ընդ յարկաւ իմով մտցես. այլ ասա բանիւ, եւ բժշկեսցի մանուկն իմ. քանզի և ես այր մի եմ ընդ իշխանութեամբ, ունիմ ընդ ինեւ զինուորս. ասեմ սմա երթ՝ և երթայ, եւ այլում թէ եկ՝ և գայ, և ծառայի իմում թէ արա զայս՝ և առնէ.

Իբրեւ լուաւ Յիսուս՝ զարմացաւ, և ասէ ցայնոսիկ՝ որ զհետ երթային. Ամէն ասեմ ձեզ և ոչ յԻսրայէլի այսպիսի հաւատս գտի երբէք.

Բայց ասեմ ձեզ, զի բազումք յարեւելից և յարեւմտից եկեսցեն՝ եւ բազմեսցին ընդ Աբրահամու և ընդ Իսահակայ և ընդ Յակովբայ յարքայութեան երկնից, և որդիքն արքայութեան ելցեն 'ի խաւարն արտաքին. անդ եղիցի լալ եւ կրճել ատամանց.

Եւ ասէ Յիսուս ցհարիւրապետն. Երթ՝ և որպէս հաւատացեր՝ եղիցի քեզ եւ ողջացաւ մանուկն նորա յաւուր յայնմիկ.

Եւ եկեալ Յիսուս 'ի տուն Պետրոսի, ետես զի զոքանչ նորա անկեալ դնէր տապացեալ. կալաւ զձեռանէ նորա՝ և եթող զնա ջերմն. յառն եկաց և պաշտէր զնոսա.

Իբրեւ երեկոյ եղեւ՝ մատուցին առ նա դիւահարս բազումս, և եհան զայսն բանիւ, եւ զամենայն հիւանդսն բժշկեաց.

Զի լցցի բանն՝ որ ասացաւ 'ի ձեռն Եսայեայ մարգարէի. Նա՝ զհիւանդութիւնս մեր վերացոյց, և զցաւս մեր եբարձ.

Յերկրորդում Կիւրակէի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Ը. 13.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Տեսեալ Յիսուսի ժողովուրդս բազումս զիւրեւ, հրամայեաց երթալ յայնկոյս

Եւ մատուցեալ դպիր մի ասէ ցնա. Վարդապետ, եկից և ես զկնի քո յոր վայր և երթիցես.

Ասէ ցնա Յիսուս. Աղուեսուց որջք գոն, և թռչնոց երկնից բոյնք. այլ Որդւոյ մարդոյ ոչ գոյ ուր դիցէ զգլուխ իւր.

Եւ մի ոմն յաշակերտաց նորա ասէ ցնա. Տէր, տուր ինձ հրաման՝ զի երթայց նախ թաղեցից զհայր իմ։

Ասէ ցնա Յիսուս. Եկ զկնի իմ, և թող զմեռեալս թաղել զմեռեալս իւրեանց։

Եւ իբրև եմուտ ՚ի նաւն, գնացին զկնի նորա աշակերտքն նորա. և ահա շարժումն մեծ եղև ՚ի ծովուն՝ մինչ նաւին ծածկել յալեացն, և ինքն ննջէր։

Եւ մատուցեալ աշակերտքն յարուցին զնա և ասեն. Տէր, փրկեա զմեզ՝ զի կորնչիմք։

Եւ ասէ ցնոսա. Ընդէ՞ր վատթարք էք, թերահաւատք։

Յայնժամ յարուցեալ սաստեաց հողմոյն և ծովուն, և եղև խաղաղութիւն մեծ։

Եւ մարդիկն զարմացան և ասէին. Ո՞րպիսի ոք իցէ սա, զի և հողմք և ծով հնազանդին սմա։

Եւ իբրև անցին յայնկոյս յերկիրն Գերգեսացւոց, պատահեցան նմա դիւահարք երկու ելեալք ՚ի գերեզմանացն՝ չարաչարք յոյժ. որպէս զի չէր հնար անցանել ումեք ընդ այն ճանապարհ. և ահա աղաղակեցին և ասեն. Զի՞ կայ մեր և քո, Յիսուս որդի Աստուծոյ, եկիր տարաժամ տանջել զմեզ։

Եւ էր հեռագոյն ՚ի նոցանէ երամակ մի խոզից արօտական։

Եւ դևքն աղաչէին զնա և ասէին. Եթէ հանես զմեզ, հրաման տուր մեզ երթալ յերամակ խոզիդ։

Եւ ասէ ցնոսա. Երթայք։

Եւ նոքա ելեալ գնացին յերամակն խոզից. և դիմեաց ամենայն երամակն ՚ի դարէ անտի ՚ի ծով, և մեռան ՚ի ջուրսն։

Եւ խոզարածքն փախեան, և երթեալ ՚ի քաղաքն պատմեցին զամենայն, և զդիւահարացն։

Եւ ահա ամենայն քաղաքն ել ընդ առաջ Յիսուսի. և իբրև տեսին զնա՝ աղաչեցին զի գնասցէ ՚ի սահմանաց նոցա։

Եւ մտեալ ՚ի նաւ անցանէր յայնկոյս, և եկն ՚ի քաղաքն իւր։

Եւ ահա մատուցին առ նա անդամալոյծ մի որ դնէր ՚ի մահճի։

Եւ տեսեալ Յիսուսի զհա-

29/06-68
A III/2795

ւասս նոցա՝ ասէ ցանդամալոյծն․ Թողեալ լիցին քեզ մեղք քո։

Եւ ահա ոմանք ՚ի դպրացն ասեն ընդ միտս․ Հայհոյէ դա։

Եւ ծանուցեալ Յիսուսի զխորհուրդս նոցա՝ ասէ ցնոսա․ Ընդէ՞ր խորհիք դուք չարիս ՚ի սիրտս ձեր։

Զի՞նչ դիւրին է․ ասել՝ Թողեալ լիցին քեզ մեղք քո, թէ ասել՝ Արի և շրջեաց․

Այլ զի գիտասջիք՝ եթէ իշխանութիւն ունի Որդի մարդոյ յերկրի թողուլ զմեղս, յայնժամ ասէ ցանդամալոյծն․ Արի առ զմահիճս քո՝ և երթ ՚ի տուն քո։

Եւ յարուցեալ գնաց ՚ի տուն իւր։

Իբրև տեսին ժողովուրդքն, զարմացան․ և փառաւոր առնէին զԱստուած զտուողն այնպիսի իշխանութեան մարդկան։

Յերրորդում կիւրակէի՝ Աւագ չորեքշաբթի աւուրն․

ԳԼՈՒԽ Թ. Դ.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ անցեալ ընդ այն Յիսուսի՝ ետես այր մի զի նստէր ՚ի մաքսաւորութեան, Մատթէոս անուն․ և ասէ ցնա․ Եկ զկնի իմ․ Եւ յարուցեալ գնաց զկնի նորա։

Եւ եղև իբրև բազմեալ էր նա ՚ի տանն, և ահա մաքսաւորք և մեղաւորք եկեալ և բազմեալ էին ընդ Յիսուսի և ընդ աշակերտս նորա։

Իբրև տեսին Փարիսեցիքն՝ ասեն ցաշակերտս նորա․ Ընդէ՞ր ընդ մաքսաւորս և ընդ մեղաւորս ուտէ վարդապետն ձեր։

Իսկ Յիսուս իբրև լուաւ՝ ասէ ցնոսա․ Ո՛չ պիտոյ է բժիշկ ողջոց՝ այլ հիւանդաց։

Երթայք ուսարուք՝ զի՞նչ է՝ Զողորմութիւն կամիմ, և ոչ զզոհ․ զի ոչ եկի կոչել զարդարս՝ այլ զմեղաւորս։

Յայնժամ մատեան առ նա աշակերտքն Յովհաննու և ասեն․ Ընդէ՞ր մեք և Փարիսեցիքն պահեմք յաճախ, և քո աշակերտքդ ոչ պահեն։

Ասէ ցնա Յիսուս․ Միթէ մարթ ինչ իցէ մանկանց առագաստի սուգ առնուլ՝ մինչ փեսայն ընդ նոսա իցէ․ այլ եկեսցեն աւուրք՝ յորժամ բարձցի ՚ի նոցանէ փեսայն, և ապա պահեսցեն։

Ոչ ոք արկանէ կապերտ անթափ ՚ի վերայ հնացեալ ձորձոյ. զի առնու ելանէ զլրութիւն նորա ՚ի հանդերձէն, և ևս չար պատառումն լինի։ Եւ ոչ արկանեն գինի նոր ՚ի տիկս հինս. ապա թէ ոչ՝ տիկքն պատառին, և գինին հեղու և տիկքն կորնչին. այլ արկանեն գինի նոր ՚ի տիկս նորս, և երկոքին պահին։

Ցերեկոյեան Կիւրակէի Երկուշաբթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ. Թ. 18.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Մինչդեռ նա զայս խօսէր ընդ նոսա՝ ահա իշխան մի մատուցեալ երկիր պագանէր նմա և ասէր. Դուստր իմ արդ ևս վախճանեցաւ. այլ եկեալ դիցես զձեռն քո ՚ի վերայ նորա և կեցցէ։ Յարեաւ Յիսուս և գնայր զհետ նորա աշակերտօքն հանդերձ։ Եւ ահա կին մի տեռատես երկոտասանամեայ, մատուցեալ յետոյ մերձեցաւ ՚ի դրօշակ հանդերձի նորա. քանզի ասէր ՚ի միտս իւրում, թէ միայն մերձանամ ՚ի հանդերձս նորա փրկիմ։ Իսկ Յիսուս իբրև դարձաւ և ետես զնա, ասէ. Քաջալերեաց, դուստր, հաւատք քո կեցուցին զքեզ։ Եւ փրկեցաւ կինն ՚ի ժամէն յայնմանէ։ Իբրև եկն Յիսուս ՚ի տուն իշխանին, և ետես զփողահարսն և ամբոխ յոյժ, ասէ ցնոսա. Ի բաց գնացէք. զի ոչ եթէ մեռեալ է աղջիկդ՝ այլ ննջէ։ Եւ ծաղր առնէին զնա։ Եւ իբրև ել ամբոխն ՚ի բաց, եմուտ կալաւ զձեռանէ նորա, և յարեաւ աղջիկն։ Եւ ել համբաւս այս ընդ ամենայն երկիրն ընդ այն։

Ցերեկոյեան Կիւրակէի Չորեքշաբթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Թ. 27.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ մինչդեռ անցանէր ընդ այն Յիսուս, զհետ եղեն նորա կոյրք երկու, աղաղակէին և ասէին. Ողորմեաց մեզ, որդի Դաւթի։ Եւ իբրև եկն ՚ի տուն, մատեան առ նա կոյրքն։ Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. Հաւատա՞յք՝ եթէ կարող եմ առ-

նել զեդ զայդ.
Ասեն ցնա. Այո Տէր։
Յայնժամ մերձեցաւ յաչս նոցա եւ ասէ. Ըստ հաւատոց ձերոց եղիցի ձեզ։
Եւ բացան աչք նոցա. եւ սաստեաց նոցա Յիսուս եւ ասէ. Զգոյշ կացէք՝ մի՛ ոք գիտասցէ։
Եւ նոքա ելեալ համբաւեցին զնա ընդ ամենայն երկիրն ընդ այն։
Եւ յելանելն նոցա արտաքս, ահա մատուցին առ նա այր մի համր դիւահար, եւ յելանել դիւին՝ խօսեցաւ համրն։
Եւ զարմացան ժողովուրդքն եւ ասեն, Թէ եւ ոչ երբէք երեւեցաւ այսպիսի ինչ յԻսրայէլի։
Իսկ Փարիսեցիքն ասէին, Թէ իշխանաւ դիւաց հանէ զդեւս։

Ցերեկոյեան Կիրակէի Հինգշաբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Թ. 35.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ շրջէր Յիսուս ընդ ամենայն քաղաքս եւ ընդ գեօղս, ուսուցանէր ի ժողովուրդս նոցա, եւ քարոզէր զաւետարանն արքայութեան, եւ բժշկէր զամենայն ախտս եւ զամենայն հիւանդութիւնս ի ժողովրդեանն։
Եւ տեսեալ զժողովուրդսն՝ գթայր ի նոսա, զի էին աշխատեալք եւ ցրուեալք իբրեւ զոչխարս՝ որոց ոչ իցէ հովիւ։
Յայնժամ ասէ ցաշակերտսն իւր. Հունձք բազում են՝ եւ մշակք սակաւ. արդ աղաչեցէք զտէր հնձոց՝ զի հանցէ մշակս ի հունձս իւր։

Եւ կոչեցեալ առ ինքն զերկոտասան աշակերտսն իւր, ետ նոցա իշխանութիւն այսոց պղծոց հանել զդոսա, եւ բժշկել զամենայն ցաւս եւ զամենայն հիւանդութիւնս։
Եւ առաքելոցն երկոտասանից էին անուանք այսոքիկ. առաջին Սիմոն՝ անուանեալն Պետրոս, եւ Անդրէաս եղբայր նորա. Յակոբոս Զեբեդեայ, եւ Յովհաննէս եղբայր նորա. Փիլիպպոս եւ Բարթողիմէոս, Թովմաս եւ Մատթէոս մաքսաւոր, Յակոբոս Ալփեայ եւ Ղեբէոս՝ որ անուանեցաւն

Թադէոս, Սիմոն Կանանացի, և Յուդա Իսկարիովտացի՝ որ և մատնեացն զնա։

Զնոսա երկոտասանեսին առաքեաց Յիսուս, պատուիրեաց նոցա և ասէ. Ի ճանապարհ հեթանոսաց մի երթայցէք, և ի քաղաքս Սամարացւոց մի մտանիցէք. այլ երթայք առաւել առ ոչխարսն կորուսեալս տանն Իսրայէլի։

Եւ իբրև երթայցէք՝ քարոզեցէք և ասացէք, թէ մերձեալ է արքայութիւն երկնից։

Զհիւանդս բժշկեցէք, զբորոտս սրբեցէք, զդևս հանէք. ձրի առէք՝ և ձրի տուք։ Մի ստանայք ոսկի և մի արծաթ և մի պղինձ ՚ի գօտիս ձեր, մի պարկ ՚ի ճանապարհ, և մի երկուս հանդերձս, մի կօշիկս, մի գաւազան. զի արժանի է մշակն կերակրոյ իւրում։

Յոր քաղաք մտանիցէք կամ ՚ի գեօղ, հարցանիցէք թէ ո՞ է ՚ի նմա արժանի, և անդ լինիջիք մինչև ելանիցէք անտի։

Եւ իբրև մտանիցէք ՚ի տունն, ողջոյն տայջիք նմա՝ և ասասջիք. Ողջոյն տանս այսմիկ, եթէ իցէ տունն արժանի, եկեսցէ ողջոյնն ձեր ՚ի վերայ նորա. ապա թէ ոչ իցէ արժանի, ողջոյնն ձեր առ ձեզ դարձցի։

Եւ որ ոչ ընկալցի զձեզ և ոչ լուիցէ բանից ձերոց, իբրև ելանիցէք ՚ի քաղաքէն յայնմանէ, թօթափեսջիք զփոշին յոտից ձերոց։

Ամէն ասեմ ձեզ՝ դիւրագոյն լիցի երկրին Սոդոմացւոց և Գոմորացւոց յաւուրն դատաստանի, քան քաղաքին այնմիկ։

Յերկրորդում Կիրակէի Ուրբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Ժ. 16.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Ահաւասիկ ես առաքեմ զձեզ իբրև զոչխարս ՚ի մէջ գայլոց. եղերուք այսուհետև խորագէտք իբրև զօձս, և միամիտք իբրև զաղաւնիս։

Զգոյշ լինիջիք ՚ի մարդկանէ. զի մատնեսցեն զձեզ յատեանս, և ՚ի ժողովուրդս իւրեանց տանջեսցեն զձեզ, և

առաջի դատաւորաց և թագաւորաց տանիցին զձեզ վասն իմ, 'ի վկայութիւն նոցա և հեթանոսաց։

Այլ յորժամ մատնիցեն զձեզ, մի հոգայցէք՝ թէ որպէս կամ զինչ խօսիցիք. զի տացի ձեզ 'ի ժամուն յայնմիկ զինչ խօսիցիք. զի ոչ եթէ դուք իցէք որ խօսիցիքն, այլ Հոգին Հօր ձերոյ որ խօսիցի 'ի ձեզ։

Մատնեսցէ եղբայր զեղբայր 'ի մահ, և հայր՝ զորդի. և յարիցեն որդիք 'ի վերայ հարց և սպանանիցեն զնոսա, և եղիջիք ատեցեալք յամենեցունց վասն անուան իմոյ. իսկ որ համբերեսցէ 'ի սպառ՝ նա կեցցէ։

Եւ յորժամ հալածեսցեն զձեզ 'ի քաղաքիս յայսմիկ՝ փախիջիք յայլ. և եթէ յայնմանէ հալածիցեն զձեզ՝ փախիջիք 'ի միւսն. ամէն ասեմ ձեզ, ո՛չ սպառեսջիք զքաղաքս Իսրայէլի՝ մինչեւ եկեսցէ Որդի մարդոյ։

Ո՛չ է աշակերտ առաւել քան զվարդապետ, և ո՛չ ծառայ քան զտէր իւր. շա՛տ է աշակերտին՝ եթէ եղիցի իբրեւ վարդապետ իւր, և ծառային՝ իբրեւ զտէր իւր։

Եթէ զտանուտէրն Բէեղզեբուղ կոչեցին, ո՛րչափ եւս առաւել զընտանիս նորա։

Մի՛ այսուհետեւ երկնչիցիք 'ի նոցանէ. զի ոչինչ է 'ի ծածուկ՝ որ ո՛չ յայտնեսցի, եւ գաղտնի՝ որ ո՛չ ծանիցի։

Զոր ասեմ ձեզ 'ի խաւարի՝ ասասջի՛ք 'ի լոյս, եւ զոր լսէք յունկանէ՝ քարոզեսջիք 'ի վերայ տանեաց։

Եւ մի՛ երկնչիք յայնցանէ՝ որ սպանանեն զմարմին, և զոգի ո՛չ կարեն սպանանել։

Այլ երկերո՛ւք դուք առաւել յայնմանէ՝ որ կարող է զոգի և զմարմին կորուսանել 'ի գեհենի։

Ո՛չ ապաքէն երկու ճնճղուկք դանկի միոջ վաճառին, եւ մի 'ի նոցանէ յերկիր ո՛չ անկցի առանց Հօր ձերոյ։

Այլ ձեր և ամենայն իսկ հեր գլխոյ թուեալ է. և արդ մի՛ երկնչիցիք՝ զի լաւ էք քան զբազում ճնճղուկս։

Ամենայն որ խոստովանեսցի յիս առաջի մարդկան, խոստովանեցայց և ես զնմանէ առաջի Հօր իմոյ՝ որ յերկինսն է։

Եւ որ ուրասցի զիս առաջի

մարդկան, ուրացայց եւ ես զնա առաջի Հօր իմոյ որ յերկինսն է։

Մի՛ համարիք եթէ եկի արկանել խաղաղութիւն յերկիր. ոչ եկի արկանել խաղաղութիւն, այլ սուր. քանզի եկի քակել զայր 'ի հօրէ իւրմէ և զդուստր 'ի մօրէ իւրմէ և զհարսն 'ի սկեսրէ իւրմէ, և թշնամիք առն՝ ընտանիք իւր։

Որ սիրէ զհայր կամ զմայր առաւել քան զիս, ոչ է ինձ արժանի։

Եւ որ սիրէ զուստր կամ զդուստր առաւել քան զիս, չէ ինձ արժանի։

Եւ որ ոչ առնու զխաչ իւր և գայ զկնի իմ, չէ ինձ արժանի։

Որ գտանէ զանձն իւր՝ կորուսցէ զնա, և որ կորոյս զանձն իւր վասն իմ՝ գտցէ զնա։

Որ ընդունի զձեզ՝ զիս ընդունի, և որ զիս ընդունի՝ ընդունի զառաքիչն իմ։

Որ ընդունի զմարգարէ յանուն մարգարէի՝ զվարձս մարգարէի առցէ, և որ ընդունի զարդար յանուն արդարոյ ըզվարձս արդարոյ առցէ։

Եւ որ արբուսցէ միում 'ի փոքրկանցս յայսցանէ բաժակ մի ջուր ցուրտ միայն՝ յանուն աշակերտի, ամէն ասեմ ձեզ՝ ո՛չ կորուսցէ զվարձս իւր։

Յերրորդում Կիրակէի Հարաթի ասացի։

ԳԼՈՒԽ ԺԱ. 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Եւ եղեւ իբրեւ կատարեաց Յիսուս զպատուէր երկոտասանից աշակերտացն իւրոց, գնաց անտի քարոզել եւ ուսուցանել 'ի քաղաքս նոցա։

Իսկ Յովհաննէս իբրեւ լուաւ 'ի բանտին զգործսն Քրիստոսի, առաքեաց 'ի ձեռն աշակերտացն իւրոց, և ասէ ցնա. Դո՞ւ ես որ գալոցն ես, եթէ այլում ակն կալցուք։

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա. գնացէք պատմեցէք Յովհաննու՝ զոր լուայք և տեսիք։

Կոյրք տեսանեն, կաղք գնան, բորոտք սրբին՝ և խուլք լսեն, և մեռեալք յառնեն, եւ աղքատք աւետարանին. եւ երանեալ է՝ որ ոչ գայթակղեսցի յիս։

Եւ իբրեւ նոքա գնացին, ըսկսաւ Յիսուս ասել ժողովուրդեան զՅովհաննէ. Զի՞նչ ելէք տեսանել յանապատին, եղէ՞գն շարժուն ՚ի հողմոյ.

այլ զի՞նչ ելէք տեսանել, մա՞րդ ՚ի հանդերձս փափկութեան զարդարեալ։

Ահաւասիկ որ զփափուկն զգեցեալ են՝ ՚ի տունս թագաւորաց են։

Այլ զի՞նչ ելէք տեսանել, մարգարէ՞. այո՛ ասեմ ձեզ, եւ առաւել եւս քան զմարգարէ։

Զի նա է վասն որոյ գրեալ է. Ահա ես առաքեցից զհրեշտակ իմ առաջի երեսաց քոց, որ պատրաստեսցէ զճանապարհս քո առաջի քո։

Ամէն ասեմ ձեզ, չէ յարուցեալ ՚ի ծնունդս կանանց մեծ քան զՅովհաննէս մկրտիչ. բայց փոքրիկն յարքայութեան երկնից մեծ է քան զնա։

Բայց յաւուրցն Յովհաննու մկրտչի մինչեւ ցայժմ՝ արքայութիւն երկնից բռնադատի, եւ բռունք յափշտակեն զնա։

Քանզի ամենայն օրէնք եւ մարգարէք մինչեւ ցՅովհաննէս մարգարէացան. Եւ եթէ կամիք ընդունել՝ նա է Եղիա՝ որ գալոցն է։

Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ։

Ո՞ւմ նմանեցուցից զազգս զայս. նման է մանկտւոյ՝ որ նստիցին ՚ի հրապարակս, կարդայցեն զընկերս իւրեանց, եւ ասիցեն. Փող հարաք ձեզ՝ եւ ոչ կաքաւեցիք, ողբացաք ձեզ՝ եւ ոչ կոծեցիք։

Եկն Յովհաննէս, ոչ ուտէր եւ ոչ ըմպէր, եւ ասեն, դեւ գոյ ՚ի նմա։

Եկն Որդի մարդոյ՝ ուտէ եւ ըմպէ, եւ ասեն, ահա այր կերող եւ արբեցող, բարեկամ մաքսաւորաց եւ մեղաւորաց. Եւ արդարացաւ իմաստութիւն յորդւոց իւրոց։

Յայնժամ սկսաւ նախատել զքաղաքսն՝ յորս եղեն բազում զօրութիւնք նորա, եւ ոչ ապաշխարեցին։

Վա՜յ քեզ՝ Քորազին, վա՜յ քեզ՝ Բեթսայիդա. զի եթէ ՚ի Տիւրոս եւ ՚ի Սիդոնի եղեալ էին զօրութիւնքն՝ որ ՚ի ձեզ եղեն, վաղու եւս արդեօք խորգով եւ մոխրով ապաշխարեալ էր։

Բայց ասեմ ձեզ. դիւրագոյն

լիցի երկրին Տիւրոսի և Սիդովնի աւուրն դատաստանի՝ քան քեզ։

Եւ դու, Կափառնայում, մի՞ մինչեւ յերկինս բարձրասցիս, այլ մինչեւ ՚ի դժոխս իջցես. զի եթէ ՚ի Սոդոմ եղեալ էին զօրութիւնքն՝ որ ՚ի քեզ եղեն, ապաքէն կային եւս մինչեւ ցայսօր։

Բայց ասեմ ձեզ՝ եթէ երկրին Սոդոմացւոց դիւրագոյն լիցի յաւուրն դատաստանի՝ քան ձեզ։

Չորրորդում Կիւրակէի առաւօտ.

ԳԼՈՒԽ ԺԱ. 25.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Յայնմ ժամանակի պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ. Գոհանամ զքէն, Հա՛յր, Տէր երկնի եւ երկրի. զի ծածկեցեր զայս յիմաստնոց և ՚ի գիտնոց, եւ յայտնեցեր տղայոց. այո՛, Հայր, զի այսպէս հաճոյ եղեւ առաջի քո։

Ամենայն ինչ տուաւ ինձ ՚ի Հօրէ իմմէ։

Եւ ոչ ոք ճանաչէ զՈրդի, եթէ ոչ Հայր, և ոչ զՀայր ոք ճանաչէ՝ եթէ ոչ Որդի. և ում Որդին կամիցի յայտնել։

Եկայք առ իս ամենայն վաստակեալք և բեռնաւորք, եւ ես հանգուցից զձեզ. առէք զլուծ իմ ՚ի ձեզ, և ուսարուք յինէն՝ զի հեզ եմ և խոնարհ սրտիւ, եւ գտջիք հանգիստ անձանց ձերոց. զի լուծ իմ քաղցր է, և բեռն իմ փոքրոգի։

Չորրորդում կիւրակէի Նոր-կիւրակէի առաւօտ.

ԳԼՈՒԽ ԺԲ. 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Յայնժամ գնայր Յիսուս ընդ արտորայսն նոցա ՚ի շաբաթու. եւ աշակերտքն նորա քաղցեան, և սկսան հասկ կորզել և ուտել. Փարիսեցիքն իբրեւ տեսին՝ ասեն ցնա. Ահաւասիկ աշակերտքն քո գործեն, զոր ոչ է արժան գործել ՚ի շաբաթու։

Եւ նա ասէ ցնոսա, Ո՞չ իցէ ընթերցեալ ձեր՝ զոր արար Դաւիթ յորժամ քաղցեաւն, և որ ընդ նմայն էին. զիարդ եմուտ ՚ի տունն Աստուծոյ՝ և եկեր զհաց առաջաւորութեան. զոր ոչ էր օրէն նմա ուտել, և ո՛չ որոց ընդ նմայն էին, բայց միայն քահանայից։

Կամ թէ չիցէ՞ ընթերցեալ յօրէնս՝ զի ՚ի շաբաթս քահանայքն ՚ի տաճարին պղծեն զշաբաթն, և անմեղք են. բայց ասեմ ձեզ՝ զի մեծ քան զտաճարն է աստ ։

Եւ եթէ գիտէիք զինչ է՝ Ողորմութիւն կամիմ՝ և ոչ զոհ, ապա ոչ դատապարտէիք դուք զանպարտսն ։

Զի տէր է շաբաթու Որդի մարդոյ ։

Եւ գնացեալ անտի Յիսուս՝ եկն ՚ի ժողովուրդն նոցա ։

Եւ անդ էր այր մի՝ որոյ ձեռն գօսացեալ էր. հարցին զնա՝ և ասեն. Եթէ պարտ իցէ ՚ի շաբաթու բժշկել. զի չարախօսեսցեն զնմանէ ։

Եւ նա ասէ ցնոսա. Ո՞վ է ՚ի ձէնջ մարդ՝ որոյ իցէ ոչխար մի, և անկանիցի այն ՚ի խորխորատ ՚ի շաբաթու. միթէ ո՞չ ունիցի եւ յարուցանիցէ զնա. իսկ արդ ո՞րչափ եւս առաւել է մարդ քան զոչխար. ապա ուրեմն պարտ է ՚ի շաբաթու բարիս գործել ։

Յայնժամ ասէ ցայրն. Ձգեա զձեռն քո, և նա ձգեաց՝ և եղեւ ողջ իբրեւ զմիւսն ։

Իսկ փարիսեցիքն ելեալ արտաքս խորհուրդ առին զնմանէ՝ թէ որպէս կորուսցեն զնա ։

Եւ Յիսուս իբրեւ գիտաց, մեկնեցաւ անտի ։

Եւ գնացին զհետ նորա ժողովուրդք բազումք. և բժշկեաց զամենեսեան ։

Եւ սաստեաց նոցա՝ զի մի յայտնեսցեն զնմանէ ումեք. զի՛ լցցի որ ասացաւն ՚ի ձեռն Եսայեայ մարգարէի. Ահա մանուկ իմ՝ զոր ընտրեցի, եւ սիրելի իմ՝ ընդ որ հաճեցաւ անձն իմ. եդից զոգի իմ ՚ի վերայ նորա, եւ իրաւունս հեթանոսաց պատմեսցէ. ոչ հակառակեսցի և ոչ աղաղակեսցէ, և ոչ ո՛ք լուիցէ ՚ի հրապարակս զբարբառ նորա ։

Զեղէգն ջախջախեալ ոչ փշրեսցէ, եւ զպատրոյկն առկայծեալ ոչ շիջուսցէ, մինչեւ հանցէ ՚ի յաղթութիւն զդատաստանն. և յանուն նորա հեթանոսք յուսասցին ։

Զ[illegible] կիրակէի Նոյեմբերի [illegible] ։

ԳԼՈՒԽ ԺԲ. 22.

Ար տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ։

Յայնժամ մատուցաւ առ նա գիւահար մի կոյր եւ

համր, և բժշկեաց զնա. որպէս զի համրն և կոյրն խօսեսցի և տեսանիցէ։

Զարմացան ամենայն ժողովուրդքն և ասէին. Միթէ սա՞ իցէ Քրիստոսն որդի Դաւթի։

Բայց Փարիսեցիքն իբրև լուան՝ ասեն. Ոչ իւիք հանէ դա զդևս՝ եթէ ոչ Բէեղզեբուղաւ իշխանաւն դիւաց։

Իբրև գիտաց Յիսուս զխորհուրդս նոցա ասէ ցնոսա. Ամենայն թագաւորութիւն բաժանեալ յանձն իւր՝ աւերի, և ամենայն քաղաք կամ տուն բաժանեալ յանձն իւր՝ ոչ կացցէ. Եւ եթէ սատանայ զսատանայ հանէ, յանձն իւր բաժանեցաւ. արդ զիա՞րդ կացցէ թագաւորութիւն նորա։

Եւ եթէ ես Բէեղզեբուղաւ հանեմ զդևս՝ որդիքն ձեր իւ հանիցեն. վասն այնորիկ նոքա եղիցին ձեր դատաւորք։

Ապա թէ Հոգւովն Աստուծոյ հանեմ ես զդևս, ապա հասեալ է ՚ի վերայ ձեր արքայութիւն Աստուծոյ։

Կամ զիա՞րդ կարէ ոք մտանել ՚ի տուն հզօրի՝ և զգործիս նորա յափշտակել, եթէ ոչ նախ կապիցէ զհզօրն, և ապա զտունն նորա յափշտակիցէ։

Որ ոչ ընդ իս է՝ հակառակ իմ է, և որ ոչ ժողովէ ընդ իս՝ ցրուէ։

Վասն այդորիկ ասեմ ձեզ. Ամենայն մեղք և հայհոյութիւնք թողցին մարդկան. բայց զՀոգւոյն հայհոյութեան մի թողցի։

Եւ որ ոք ասիցէ բան զՈրդւոյ մարդոյ՝ թողցի նմա, բայց որ զՀոգւոյն Սրբոյ ասիցէ՝ մի՛ թողցի նմա, մի՛ յայսմ աշխարհի և մի՛ ՚ի հանդերձելումն։

Կամ արարէք զծառն բարի՝ և զպտուղ նորա բարի, կամ արարէք զծառն չար՝ և զպտուղ նորա չար. քանզի ՚ի պտղոյ անտի ծառն ճանաչի։

Ծնունդք իժից, զիա՞րդ կարիցէք բարիս խօսել՝ որ չարքդ էք. քանզի ՚ի յաւելուածոյ սրտի խօսի բերան։

Մարդ բարի՝ ՚ի բարի գանձուց սրտի իւրոյ հանէ զբարիս, և մարդ չար՝ ՚ի չար գանձուց սրտի իւրոյ հանէ ըզչարիս։

Բայց ասեմ ձեզ, թէ ընդ ամենայն դատարկ բանի զոր խօ-

սիցին մարդիկ՝ տացեն համար յաւուրն դատաստանի ։

Զի ՚ի բանից քոց արդարասցիս , եւ ՚ի բանից քոց դատապարտեսցիս ։

[illegible] կիւրակէի [illegible] աւուրն .

ԴԼՈՒԽ ԺԲ . 38 .

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս .

Յայնժամ պատասխանի ետուն նմա ոմանք ՚ի դպրաց եւ ՚ի Փարիսեցւոց՝ եւ ասեն . Վարդապետ , կամիմք նշան ինչ տեսանել ՚ի քէն ։

Նա պատասխանի ետ եւ ասէ ցնոսա . Ազգ չար եւ շնացող՝ նշան խնդրէ , եւ նշան մի տացի նմա , բայց նշանն Յովնանու մարգարէի ։

Զի որպէս էր Յովնան ՚ի փոր կիտին զերիս տիւ եւ զերիս գիշերս , նոյնպէս եղիցի եւ Որդի մարդոյ ՚ի սիրտ երկրի զերիս տիւ եւ զերիս գիշերս ։

Արք Նինուէացիք յարիցեն ՚ի դատաստանի ընդ ազգիս ընդ այսմիկ՝ եւ դատապարտեսցեն զսա , զի զղջացան ՚ի քարոզութեանն Յովնանու ։

Եւ արդ աւասիկ մեծ քան զՅովնան է աստ ։

Դշխոյն հարաւոյ յարիցէ ՚ի դատաստանի ընդ ազգիս ընդ այսմիկ՝ եւ դատապարտեսցէ զսա . զի եկն ՚ի ծագաց երկրի լսել զիմաստութիւնն Սողոմոնի ։

Եւ ահա մեծ քան զՍողոմոն է աստ ։

Այլ յորժամ այսն պիղծ ելանիցէ ՚ի մարդոյ՝ շրջի ընդ անջրդին տեղիս , խնդրէ հանգիստ՝ եւ ոչ գտանէ ։

Յայնժամ ասէ . Դարձայց ՚ի տուն իմ՝ ուստի ելի . եւ եկեալ գտանէ պարապորդ մաքրեալ եւ յարդարեալ ։

Յայնժամ երթայ եւ առնու ընդ իւր եօթն այլ այսս չարագոյնս քան զինքն , եւ մտեալ բնակին անդ . եւ լինի յետին մարդոյն այնորիկ չար քան զառաջինն ։

Այնպէս եղիցի եւ ազգիս այսմիկ չարի ։

Մինչդեռ նա ընդ ժողովուրդսն խօսէր , ահա մայր նորա եւ եղբարք նորա կային արտաքոյ՝ եւ խնդրէին խօսիլ ընդ նմա ։

Եւ ասէ ոմն ցնա . Ահա մայր քո եւ եղբարք քո կան արտաքոյ , եւ խնդրեն խօսիլ ընդ քեզ ։

Նա պատասխանի ետ այնմիկ

որ առացն ցնա, և ասէ. Ո՞վ է իմ մայր, կամ ո՞վ են իմ եղբարք։

Եւ հայեցեալ զձեռն իւր յաշակերտսն ասէ. Ահաւասիկ մայր իմ և եղբարք իմ. զի որ առնիցէ զկամս Հօր իմոյ որ յերկինսն է, նա է իմ եղբայր և քոյր և մայր։

Չորրորդում կիւրակէ Հինգշաբաթի առաւօտ.

ԳԼՈՒԽ ԺԴ. 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Յաւուր յայնմիկ ելեալ Յիսուս ի տանէն՝ նստաւ ի ծովեզերն. և ժողովեցան առ նա ժողովուրդք բազումք, մինչև մտանել նմա ի նաւն և նստիլ. և ամենայն ժողովուրդն կայր առ ծովեզերբն։

Եւ խօսէր ընդ նոսա բազում առակօք և ասէր. Ահա ել սերմանահան սերմանել, և ի սերմանելն իւրում՝ էր որ անկաւ առ ճանապարհաւ, և եկն թռչուն երկնից և եկեր զնա։

Եւ այլն անկաւ յապառաժի, ուր ոչ գոյր հող բազում, և վաղվաղակի բուսաւ. առ ի չգոյէ հիւթոյ երկրին՝ ի ծագել արեւուն տապացաւ, և զի ոչ գոյին արմատք՝ չորացաւ։

Եւ այլն անկաւ ի մէջ փշոց, և ելին փուշքն և հեղձուցին զնա։

Եւ այլն անկաւ յերկիր բարի, և տայր պտուղ. էր որ հարիւրաւոր, և էր որ վաթսնաւոր, և էր որ երեսնաւոր։

Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ։

Եւ մատուցեալ աշակերտքն ասեն ցնա. Ընդէ՞ր առակօք խօսիս ընդ նոսա։

Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա. Քանզի ձեզ տուեալ է գիտել զխորհուրդս արքայութեան երկնից, և նոցա չէ տուեալ։

Զի որ գուցէ՝ տացի նմա և յաւելցի. և որ ոչն գուցէ՝ և զոր ունիցին բարձցի ի նմանէ։

Վասն այնորիկ առակօք խօսիմ ընդ նոսա. զի տեսանեն՝ և ոչ տեսանեն, և լսեն՝ և ոչ լսեն, և ոչ առնուն ի միտ։

Եւ կատարի առ նոսա մարգարէութիւնն Եսայեայ՝ որ ասէ. Լսելով լուիջիք՝ և մի իմասջիք, եւ տեսանելով տեսջիք՝ և մի տեսջիք. զի թանձրացաւ սիրտ ժողովրդեանս այսորիկ, և ականջօք իւրեանց ծանունս լու-

ւան. եւ զաչս իւրեանց կափուցին, զի մի երբէք տեսցեն աչօք՝ և ականջօք լուիցեն՝ և սրտիւք իմասցին, և դարձցին՝ և բժշկեցից զնոսա.

Բայց ձեր երանի է աչաց՝ զի տեսանեն՝ և ականջաց ձերոց՝ զի լսեն.

Ամէն ասեմ ձեզ, զի բազում մարգարէք և արդարք ցանկացան տեսանել զոր տեսանէքդ՝ և ոչ տեսին, և լսել զոր լսէքդ՝ և ոչ լուան.

Եւ արդ լուարուք դուք զառակ սերմանացանին. յամենայնէ՝ որ լսէ զբանն արքայութեան եւ ոչ առնու ՚ի միտ, գայ չարն և յափշտակէ զսերմանեալն ՚ի սիրտ նորա. այն է որ առ ճանապարհաւն սերմանեցաւ.

Եւ որ յապառաժին սերմանեցաւ այն է, որ իբրեւ լսէ զբանն, և վաղվաղակի խնդութեամբ ընդունի զնա. բայց քանզի ոչ ունի արմատս յինքեան, այլ առ ժամանակ մի է, ՚ի լինել նեղութեան եւ հալածանաց վասն բանին՝ վաղվաղակի գայթակղի.

Իսկ որ ՚ի մէջ փշոյն սերմանեցաւ, այն է՝ որ իբրեւ լսէ զբանն, և հոգք աշխարհիս և պատրանք մեծութեան հեղձուցանեն զբանն, եւ լինի անպտուղ.

Իսկ որ յերկրին բարի սերմանեցաւ, այն է՝ որ իբրեւ լսէ զբանն և ՚ի միտ առնու, և տայ զպտուղ. է որ հարիւր. և է որ վաթսուն. և է որ երեսուն.

Չորրորդում կիւրակէի Ուրբաթի աւուրն.

ԴԼՈՒԽ ԺԳ. 24.

Տէրն մեր Յիսուսի Քրիստոս.

Այլ առակ էարկ առ նոսա և ասէ. Նմանեցաւ արքայութիւնն երկնից առն՝ որ սերմանիցէ սերմն բարի յագարակի իւրում. և ՚ի քուն լինել մարդկան՝ եկն թշնամի նորա, և ցանեաց ՚ի վերայ որոմն ՚ի մէջ ցորենոյն՝ և գնաց.

Եւ իբրեւ բուսաւ խոտն և արար պտուղ, ապա երեւեցաւ և որոմնն.

Մատուցեալ ծառայք տանուտեառնն ասեն ցնա. Տէր, ո՞չ սերմն բարի սերմանեցեր յագարակին քում, արդ ուստի՞ ունիցի զորոմնն.

Եւ նա ասէ ցնոսա. Այր թշնամի արար զայն.

Ասեն ցնա ծառայքն. Կամիս զի երթիցուք քաղեսցուք զայն ՚ի բաց.

Եւ նա ասէ ցնոսա. Ո՛չ. գուցէ մինչ քաղիցէք զորոմնն, և զցորեանն ընդ նմին ՚ի բաց խլիցէք. Թոյլ տուք երկոցունցն աճել ՚ի միասին մինչև ՚ի հունձս, և ՚ի ժամանակի հնձոց ասացից ցհնձողսն. քաղեցէք նախ զորոմնն, և կապեցէք զայդ խրձունս առ ՚ի յայրել, և զցորեանն ժողովեցէք ՚ի շտեմարանս իմ։

Այլ առակ էարկ առ նոսա և ասէ. Նման է արքայութիւն երկնից հատոյ մանանխոյ, զոր առեալ մարդոյ սերմանեաց յագարակի իւրում. որ փոքր է քան զամենայն սերմանիս, և յորժամ աճիցէ, մեծ է քան զամենայն բանջարս, և լինի ծառ՝ մինչև գալ թռչնոց երկնից և հանգչել յոստս նորա։

Այլ առակ խօսեցաւ ընդ նոսա և ասէ. Նման է արքայութիւն երկնից խմորոյ, զոր առեալ կնոջ թաքոյց ՚ի գրիւս երիս ալեր՝ մինչև ամենայն խմորեցաւ։

Զայս ամենայն խօսեցաւ Յիսուս առակօք ընդ ժողովուրդսն, և առանց առակի ոչ ինչ խօսէր ընդ նոսա. զի լցցի ասացեալն ՚ի մարգարէէն. Բացից առակօք զբերան իմ, բղխեցից զծածկեալսն ՚ի սկզբանէ աշխարհի։

Չորրորդում կիւրակէի Հարութեան աւուրն.

ԳԼՈՒԽ ԺԳ. 36.

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Յայնժամ թողեալ Յիսուսի զժողովուրդսն՝ եկն ՚ի տուն. մատեան առ նա աշակերտքն և ասեն. Մեկնեա մեզ զառակ որոմանցն ագարակի։

Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա. Որ սերմանէ զսերմն բարի՝ է Որդի մարդոյ. և ագարակն աշխարհս է. սերմն բարի նորա են, որ որդիքն արքայութեանն են. իսկ որոմնն որդիք չարին են։

Եւ թշնամին որ վարեաց զայն՝ սատանայ է, և հունձքն կատարած աշխարհիս է, և հնձողքն՝ հրեշտակք են։

Որպէս ժողովի որոմնն և ՚ի հուր այրի, այնպէս եղիցի ՚ի կատարածի աշխարհիս. առաքեսցէ Որդի մարդոյ զհրեշտակս իւր, և ժողովեսցեն յարքայութենէ նորա զամենայն գայթակղութիւնս՝ և զայնոսիկ ոյք գործեն զանօրէնութիւն։

Եւ արկցեն զնոսա ՚ի հնոց հրոյ. անդ եղիցի լալ և կրճտել ատամանց։

Յայնժամ արդարքն ծագեսցին իբրև զարեգակն յար-

քայութեան երկնից. որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ։

Դարձեալ՝ նման է արքայութիւն երկնից գանձի ծածկելոյ յագարակի, զոր գտեալ մարդոյ՝ թաքոյց. և 'ի խնդութենէ անտի երթայ վաճառէ զամենայն ինչ զոր ունի, և գնէ զագարակն զայն։

Դարձեալ՝ նման է արքայութիւն երկնից առն վաճառականի, որ խնդրիցէ մարգարիտս գեղեցիկս։

Եւ գտեալ մի պատուական մարգարիտ՝ երթեալ վաճառեաց զամենայն զոր ինչ ունէր, և գնեաց զայն մարգարիտ։

Դարձեալ՝ նման է արքայութիւն երկնից ուռկանի արկելոյ 'ի ծով՝ և յամենայն ազգաց ժողովելոյ. զոր՝ իբրև լցաւ՝ հանեալ 'ի ցամաք, և նստեալ ժողովեցին զբարի բարին յամանս, և զխոտանն 'ի բաց ընկեցին։

Այնպէս եղիցի 'ի կատարածի աշխարհիս. ելցեն հրեշտակք՝ և մեկնեսցեն զչարս 'ի միջոյ արդարոց, և արկցեն զնոսա 'ի հնոց հրոյն. անդ եղիցի լալ և կրճել ատամանց։

Ասէ ցնոսա Յիսուս. Իմացայ՞ք զայս ամենայն. ասեն ցնա. Այո՛ Տէր։

Եւ նա ասէ ցնոսա. Վասն այսորիկ ամենայն դպիր աշակերտեալ արքայութեան երկնից, նման է առն տանուտեառն՝ որ հանէ 'ի գանձէ իւրմէ ըզնոր և զհին։

Հինգերորդում Կիւրակէի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ ԺԴ. 53.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ եղև իբրև կատարեաց Յիսուս զառակս զայսոսիկ՝ փոխեցաւ անտի։

Եւ եկեալ 'ի գաւառ իւր՝ ուսուցանէր զնոսա 'ի ժողովրդեանն նոցա, մինչև զարմանալ նոցա և ասել. ուստի՞ իցէ այս իմաստութի՞ և զօրութիւնք։

Ո՞չ սա է հիւսանն որդի. ո՞չ մայր սորա կոչի Մարիամ, և եղբարք սորա Յակոբոս. և Յովսէս, և Սիմովն և Յուդա. և քորք սորա ո՞չ ամենեքեան առ մեզ են. և արդ ուստի՞ է սմա այս ամենայն։

Եւ գայթակղէին 'ի նա։

Եւ Յիսուս ասէ ցնոսա. Չիք մարգարէ անարգ՝ եթէ ոչ յիւրում գաւառի և յիւրում տան։

Եւ ո՛չ արար անդ զօրութիւն բազումս վասն անհաւատութեան նոցա։

Հինգերորդում կիւրակէին Աղեկչութի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ ԺԴ. 1.

Վասն գլխատման Մկրտչի Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Այնմ ժամանակի լուաւ Հերովդէս չորրորդապետ զլուր Յիսուսի, և ասէ ցծառայս իւր. նա է Յովհաննէս Մկրտիչ, նա յարեաւ ՚ի մեռելոց, և վասն այնորիկ զօրութիւնք լինին նովաւ.

Քանզի Հերովդէս կալեալ զՅովհաննէս՝ կապեաց զնա և եդ ՚ի բանտի վասն Հերովդիայ կնոջ Փիլիպպոսի եղբօր նորա. զի ասէր ցնա Յովհաննէս. չէ արժան քեզ ունել զդա:

Եւ կամէր զնա սպանանել, բայց երկնչէր ՚ի ժողովրդենէ անտի. քանզի իբրեւ զմարգարէ ունէին զնա:

Եւ իբրև եղեն ծնունդք Հերովդի, կաքաւեաց դուստրն Հերովդիայ ՚ի մէջ բազմականացն. և հաճոյ թուեցաւ Հերովդի, ուստի եւ երդմամբ խոստացաւ տալ նմա զինչ և խնդրեսցէ.

Եւ նա յառաջագոյն խրատեալ ՚ի մօրէ իւրմէ, տուր ինձ, ասէ, այսր ՚ի վերայ սկուտեղ զգլուխն Յովհաննու Մկրտչի.

Եւ տրտմեցաւ թագաւորն, բայց վասն երդմանցն և բազմականացն՝ հրամայեաց տալ նմա.

Եւ առաքեաց գլխատեաց զՅովհաննէս ՚ի բանտի, և բերաւ գլուխ նորա սկտեղբ և տուաւ աղջկանն, և տարաւ առ մայր իւր.

Եւ մատուցեալ աշակերտքն նորա բարձին զմարմինն եւ թաղեցին, եւ եկեալ պատմեցին Յիսուսի.

Հինգերորդում կիւրակէին Աղեկչութի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ ԺԴ. 13.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ իբրեւ լուաւ Յիսուս, գնացանտի նաւու յանապատ տեղի առանձինն.

Իբրեւ լուան ժողովուրդքն՝ գնացին զհետ նորա հետի ՚ի քաղաքաց անտի:

Եւ իբրեւ ել՝ ետես ժողովուրդ բազում. գթացաւ ՚ի նոսա, եւ բժշկեաց զհիւանդս նոցա:

Իբրեւ ընդ երեկս եղեւ, մատեան առ նա աշակերտքն՝ և

ասեն. Տեղիս անապատ է, և օրս տարաժամեալ, արձակեա զժողովուրդդ՝ զի երթիցեն շուրջ ի շէնսն, գնեսցեն իւրեանց կերակուրս։

Եւ ասէ Յիսուս. Ոչ ինչ պիտոյ է դոցա երթալ. դուք տուք դոցա ուտել։

Եւ նոքա ասեն ցնա. Ոչ ինչ ունիմք աստ, բայց հինգ նկանակ և երկուս ձկունս։

Եւ ասէ ցնոսա. Բերէք այսր զայն։

Եւ հրամայեաց բազմեցուցանել զժողովուրդն ի վերայ խոտոյ. և առեալ զհինգ նկանակն և զերկուս ձկունսն՝ հայեցաւ յերկինս, օրհնեաց. և եբեկ և ետ ցաշակերտսն զնկանակսն, եւ աշակերտքն ժողովրդոցն։

Կերին ամենեքեան և յագեցան, և բարձին զնշխարս կոտորոցն երկոտասան սակառի լի։

Եւ որք կերինն՝ էին արք իբրև հինգ հազար, թող զկանայս և զմանկունս։

Հինգերորդում կիւրակէի [illegible]

ԳԼՈՒԽ ԺԴ. 22.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ ստիպեաց վաղվաղակի զաշակերտսն մտանել ի նաւ եւ յառաջել յայնկոյս, մինչ ինքն զժողովուրդսն արձակիցէ։

Եւ իբրև արձակեաց զժողովուրդսն՝ ել ի լեառն առանձինն կալ յաղօթս։

Եւ իբրև ընդ երեկս եղև, անդ էր միայն։

Եւ նաւն մեկնեալ էր ի ցամաքէն բազում ասպարիսօք՝ ծփեալ յալեացն. քանզի ընդդէմ էր հողմն։

Եւ ի չորրորդում պահու գիշերոյն եկն առ նոսա Յիսուս գնալով ի վերայ ծովուն։

Իբրև տեսին զնա աշակերտքն զի գնայր ի վերայ ծովուն՝ խռովեցան, և ասեն՝ թէ առաջօք ինչ իցէ. և առ ահին աղաղակեցին։

Եւ վաղվաղակի խօսեցաւ ընդ նոսա Յիսուս և ասէ. Քաջալերեցարուք, ես եմ, մի երկնչիք։

Պատասխանի ետ նմա Պետրոս և ասէ. Տէր, եթէ դու-

ես, հրամայեա ինձ գալ առ քեզ ՚ի վերայ ջրոյս:

Եւ նա ասէ. Եկ:

Եւ իջեալ ՚ի նաւէն Պետրոս՝ գնաց ՚ի վերայ ջրոյն, և եկն առ Յիսուս:

Եւ տեսեալ զհողմն սաստիկ՝ երկեաւ. եւ իբրեւ սկսաւ ընկղմել՝ աղաղակեաց և ասէ. Տէր, փրկեա զիս:

Եւ վաղվաղակի Յիսուս ձըգեաց զձեռն իւր կալաւ զնա և ասէ. Թերահաւատ, ընդէ՞ր երկմտեցեր. և իբրեւ ելին ՚ի նաւն՝ հանդարտեաց հողմն:

Եւ որ ՚ի նաւին էին՝ մատեան երկիր պագին նմա եւ ասեն. Արդարեւ որդի Աստուծոյ ես դու:

Եւ անցեալ եկին ՚ի ցամաք ՚ի Գենեսարէթ. և իբրեւ ծանեան զնա արք տեղւոյն այնորիկ, առաքեցին ընդ ամենայն գաւառն՝ եւ ածին առ նա զամենայն հիւանդս:

Եւ աղաչէին զնա, զի գոնէ միայն ՚ի քղանցս հանդերձին նորա մերձեսցին. եւ որ միանգամ մերձեցանն՝ փրկեցան:

Հինգերորդում կիւրակէի Հինգշաբթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ ԺԵ. 1.

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Յայնժամ մատեան առ Յիսուս՝ որ յԵրուսաղեմէ Փարիսեցիքն և դպիրք և ասեն. Ընդէ՞ր աշակերտքն քո անցանեն զաւանդութեամբ ծերոցն, զի ոչ լուանան զձեռս յորժամ հաց ուտեն:

Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա. Իսկ դուք ընդէ՞ր անցանէք զպատուիրանաւն Աստուծոյ վասն ձերոյ աւանդութեանն:

Զի Աստուած ասաց. պատուեա զհայր քո և զմայր, եւ որ բամբասէ զհայր կամ զմայր՝ մահու վախճանեսցի. և դուք ասէք. որ ասիցէ ցհայր իւր կամ ցմայր իւր, թէ պատարագ է՝ զոր յինէն օգտիցիս, եւ ոչ պատուիցէ զհայր իւր և զմայր իւր. և խոտէք զբանն Աստուծոյ վասն ձերոյ աւանդութեանն:

Կեղծաւորք, բարւոք մարգարէացաւ ՚ի վերայ ձեր Եսայի եւ ասէ. Ժողովուրդս այս շրթամբք պատուէ զիս, և սիրտ իւրեանց հեռացեալ

մեկուսի են յինէն, զուր պաշտեն զիս. ուսուցանեն վարդապետութիւնս՝ զմարդկան պատուիրանս։

Եւ կոչեցեալ առ ինքն զժողովուրդն ասէ ցնոսա. Լուարուք և ՚ի միտ առէք. ոչ որ ինչ մտանէ ընդ բերան՝ պղծէ զմարդ, այլ որ ինչ ելանէ ՚ի բերանոյ՝ այն պղծէ զմարդ։

Յայնժամ մատուցեալ նմանից աշակերտացն նորա ասեն ցնա. Գիտես՝ զի Փարիսեցիքն իբրև լուան զբանն՝ գայթագղեցան։

Նա պատասխանի ետ նոցա և ասէ. Ամենայն տունկ՝ զոր ոչ տնկեաց Հայր իմ երկնաւոր, խլեսցի։

Թոյլ տուք զնոսա. կոյրք են՝ կուրաց առաջնորդք. կոյր կուրի յորժամ առաջնորդէ՝ սխալէ, և երկոքին ՚ի խորխորատ անկանին։

Պատասխանի ետ Նմա Պետրոս և ասէ. Մեկնեա մեզ զառակս զայս։

Ասէ Յիսուս. Տակաւին և դուք անմիտք էք, և ո՛չ իմանայք՝ եթէ ամենայն որ մտանէ ՚ի բերան, յորովայն երթայ և արտաքս ելանէ. իսկ որ ելանէ ՚ի բերանոյ՝ ՚ի սրտէ անտի գայ, և այն պղծէ զմարդ։

Զի ՚ի սրտէ ելանեն խորհուրդք չարք, սպանութիւնք, շնութիւնք, պոռնկութիւնք, գողութիւնք, սուտ վկայութիւնք, հայհոյութիւնք. այս ամենայն է՝ որ պղծէ զմարդ, այլ անլուայ ձեռօք ուտել ոչ պղծէ զմարդ։

Հինգերորդում կիւրակէի Ուրբաթի առաւօտն.

ԳԼՈՒԽ ԺԵ. 21.

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ ելեալ անտի Յիսուսի գնաց ՚ի կողմանս Տիւրոսի և Սիդոնի.

Եւ ահա կին մի Քանանացի ՚ի սահմանաց անտի նոցա՝ ելեալ, աղաղակէր և ասէր. Ողորմեաց ինձ, Տէր, որդի Դաւթի, դուստր իմ չարաչար այսահարի։

Եւ նա ոչ ետ նմա պատասխանի։

Եւ մատուցեալ աշակերտքն նորա՝ աղաչէին զնա և ասէին. Արձակեա զնա՝ զի աղաղակէ զհետ մեր։

Նա պատասխանի ետ և ասէ.

Ոչ ուրեք առաքեցայ՝ եթէ ոչ առ ոչխարս կորուսեալս տանն Իսրայէլի ։

Եւ նա մատուցեալ երկիր պագանէր նմա և ասէր. Տէ՛ր, օգնեա՛ ինձ ։

Պատասխանի ետ նմա և ասէ. Ոչ է բարւոք առնուլ զհաց մանկանց՝ և արկանել շանց ։

Եւ նա ասէ. Այո՛, Տէր, բայց և շունք կերակրին 'ի փշրանաց անկելոց 'ի սեղանոյ տեառն իւրեանց ։

Յայնժամ պատասխանի ետ նմա Յիսուս և ասէ. Ո՛վ կին դու, մեծ են հաւատք քո, եղիցի քեզ որպէս և կամիս ։

Եւ բժշկեցաւ դուստր նորա 'ի նմին ժամու ։

Հինգերորդում կիւրակէի Շաբաթի աւուրն ։

ԳԼՈՒԽ ԺԵ. 29 ։

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ։

Եւ գնացեալ անտի Յիսուս, եկն 'ի ծովեզրն Գալիլեացւոց, և ելեալ 'ի լեառն նստէր անդ ։

Մատեան առ նա ժողովուրդք բազումք՝ որ ունէին ընդ իւրեանս կաղս, կոյրս, համերս, միակողմանիս, և այլս բազումս. և ընկեցին զնոսա առ ոտս նորա՝ և բժշկեաց զնոսա ։

Մինչև զարմանալ ժողովրդոցն՝ որ տեսանէին, զի համերքն խօսէին, կաղք գնային, միակողմանիք բժշկէին, կոյրք տեսանէին, և փառաւոր առնէին զԱստուած Իսրայէլի ։

Եւ կոչեցեալ առ ինքն Յիսուսի զաշակերտսն՝ ասէ. Գթամ 'ի ժողովուրդդ, զի արդ երեք աւուրք են՝ զի կան առ իս, և ոչ ունին զինչ ուտիցեն. և արձակել զդոսա նօթիս ոչ կամիմ, գուցէ նքթիցին զճանապարհայն ։

Ասեն ցնա աշակերտքն. Իսկ արդ մեզ յանապատի աստ ուստի՞ իցէ այնչափ հաց՝ մինչ յագեցուցանել զայսչափ ժողովուրդ ։

Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. Քանի՞ նկանակ ունիք ։

Եւ նոքա ասեն. Եօթն, և սակաւ ձկունս ։

Եւ հրամայեաց ժողովրդեանն բազմել 'ի վերայ գետնոյ. և առեալ զեօթն նկանակն և զձկունսն՝ գոհացաւ և եբեկ, և ետ զաշակերտսն, և նոքա ժողովրդեանն ։

Կերան ամենեքեան և յագե-

յան. և բարձին զնշխարս կոտորոյն՝ եօթն զամբիղ լի.
Եւ որք կերինն՝ էին արք իբրև չորք հազարք, թող զկանայս և զմանկտի.
Իբրև արձակեաց զժողովուրդսն՝ ել 'ի նաւ և եկն 'ի սահմանս Մագդաղեայ.

Եւ մատուցեալ Փարիսեցիքն եւ Սադուկեցիք փորձելով խնդրէին 'ի նմանէ՝ նշան յերկնից ցուցանել նոցա.
Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա. Ազգ չար եւ շնացող՝ նշան խնդրէ, և նշան մի տացի նմա, բայց նշանն Յովնանու մարգարէի. և եթող զնոսա և գնաց.
Գնացին և աշակերտքն յայնկոյս, եւ մոռացան առնուլ հաց.
Ասէ ցնոսա Յիսուս. Տեսէք և զգոյշ լերուք 'ի խմորոյ Սադուկեցւոյն և Փարիսեցւոց.
Նոքա խորհէին ընդ միմեանս եւ ասէին՝ թէ հաց ոչ բարձաք.
Գիտաց Յիսուս և ասէ. Զի՞ խորհիք 'ի միտս ձեր, թերահաւատք, եթէ հաց ոչ ունիք. տակաւին չիմանայք և ոչ յիշէք զհինգ նկանակն 'ի հինգ հազարսն, և քանի սակառի բարձիք. եւ ոչ զեօթնն նկանակն 'ի չորս հազարսն, և քանի զամբիղս բարձիք. արդ զիա՞րդ ոչ իմանայք՝ եթէ ոչ վասն հացի ասացի ձեզ զգոյշ լինել 'ի խմորոյ Փարիսեցւոյն և Սադուկեցւոյ.

Վ. Եկեղեցադրում Կիւրակէի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ ԺԶ. 13.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ եկեալ Յիսուս 'ի կողմանս Փիլիպպեայ Կեսարեայն՝ հարցանէր ցաշակերտսն և ասէր. Զո՞ք ասեն զինէն մարդիկն՝ թէ իցէ Որդի մարդոյ.
Եւ նոքա ասեն. Ոմն զՅովհաննէս մկրտիչ, և այլք զեղիա, և կէսք զԵրեմիա, կամ զմի ոք 'ի մարգարէիցն.
Ասէ ցնոսա. Իսկ դուք զո՞ք ասէք զինէն թէ իցեմ.
Պատասխանի ետ Սիմովն Պետրոս և ասէ. Դու ես Քրիստոսն որդի Աստուծոյ կենդանւոյ.
Պատասխանի ետ Յիսուս և

ասէ ցնա. Երանի՜ քեզ Սիմովն՝ որդի Յովնանու, զի մարմին եւ արիւն ո՛չ յայտնեաց քեզ, այլ Հայրն իմ որ յերկինս է։

Եւ ես քեզ ասեմ, զի դու ես վէմ, եւ ՚ի վերայ այդր վիմի շինեցից զեկեղեցի իմ, եւ դրունք դժոխոց զնա մի՛ յաղթահարեսցեն։

Եւ տաց քեզ զփականս արքայութեան երկնից. եւ զոր միանգամ կապեսցես յերկրի՝ եղիցի կապեալ յերկինս, եւ զոր արձակեսցես յերկրի՝ եղիցի արձակեալ յերկինս։

Յայնժամ սաստեաց աշակերտացն, զի մի՛ ումեք ասիցեն՝ թէ նա է Քրիստոսն։

Յայնմհետէ սկսաւ Յիսուս ցուցանել աշակերտացն, թէ պարտ է նմա երթալ յԵրուսաղէմ, եւ բազում չարչարանս չարչարիլ եւ անարգիլ ՚ի քահանայապետից, եւ ՚ի դպրաց եւ ՚ի ծերոց ժողովրդեանն, եւ սպանանիլ, եւ յերիր աւուր յառնել։

Եւ առեալ զնա մեկուսի Պետրոսի, սկսաւ կագել ընդ նմա եւ ասել. Քաւ լիցի քեզ Տէր, մի եղիցի քեզ այդ։

Եւ նա դարձեալ ՚ի Պետրոս ասէ. Երթ յետս իմ, սատանայ, գայթագղութիւն իմ ես. զի ոչ խորհիս զաստուածոյսն, այլ զմարդկան։

Յայնժամ Յիսուս ասէ ցաշակերտսն իւր. Եթէ ոք կամի զկնի իմ գալ՝ ուրասցի զանձն, եւ առցէ զխաչ իւր եւ եկեսցէ զկնի իմ։

Զի որ կամիցի զանձն իւր կեցուցանել. կորուսցէ զնա. եւ որ կորուսցէ զանձն իւր վասն իմ՝ գտցէ զնա։

Զի՞նչ օգտիցի մարդ՝ եթէ զաշխարհս ամենայն շահեսցի եւ զանձն իւր տուժեսցէ. կամ զի՞նչ տացէ մարդ փրկանս ընդ անձին իւրում։

Զի գալոց է Որդի մարդոյ փառօք Հօր իւրոյ՝ հանդերձ հրեշտակօք իւրովք, եւ յայնժամ հատուսցէ իւրաքանչիւր ըստ գործս իւր։

Ամէն ասեմ ձեզ, զի իցեն ոմանք ՚ի սոցանէ որք աստ կան, որք ոչ ճաշակեսցեն ըզմա՜հ՝ մինչեւ տեսանիցեն զՈրդի մարդոյ եկեալ արքայութեամբ իւրով։

Եւ յետ վեց աւուր առնու Յիսուս զՊետրոս եւ զՅակոբոս եւ զՅովհաննէս

զեղբայր նորա, և հանէ զնոսա 'ի լեառն մի բարձր առանձինն. և այլակերպեցաւ առաջի նոցա, և լուսաւորեցան երեսք նորա իբրև զարեգակն, և հանդերձք նորա եղեն սպիտակ իբրև զլոյս։

Եւ ահա երևեցան նոցա Մովսէս և Եղիա՝ որ խօսէին ընդ նմա։

Պատասխանի ետ Պետրոս և ասէ ցՅիսուս. Տէր, բարւոք է մեզ աստ լինել. եթէ կամիս՝ արասցուք երիս տաղաւարս. մի քեզ, և մի Մովսիսի, և մի Եղիայի։

Եւ մինչդեռ նա խօսէր, ահա ամպ լուսաւոր հովանի եղեւ 'ի վերայ նոցա. ձայն եղեւ յամպոյն և ասէ. Դա է որդի իմ սիրելի ընդ որ հաճեցայ, դմա լուարուք։

Իբրև լուան աշակերտքն, անկան 'ի վերայ երեսաց՝ իւրեանց և երկեան յոյժ։

Եւ մատուցեալ Յիսուս բուռն եհար զնոցանէ և ասէ. Յոտն կացէք և մի՛ երկնչիք։

Ամբարձին զաչս իւրեանց, և ոչ զոք տեսին՝ բայց միայն զՅիսուս։

Եւ մինչդեռ իջանէին 'ի լեռնէ անտի, պատուիրեաց նոցա Յիսուս և ասէ. Մի՛ ումեք ասիցէք զտեսիլդ, մինչև Որդի մարդոյ 'ի մեռելոց յարիցէ։

Հարցին զնա աշակերտքն և ասեն. Զի՞արդ դպիրքն ասեն, եթէ Եղիայի նախ պարտ է գալ։

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա. Եղիա գայ, եւ հաստատեսցէ զամենայն. այլ ասեմ ձեզ՝ զի Եղիա եկեալ իսկ է, եւ ոչ ծանեան զնա, այլ արարին ընդ նա զոր ինչ կամեցան. նոյնպէս եւ Որդի մարդոյ չարչարելոց է 'ի նոցանէ։

Յայնժամ 'ի միտ առին աշակերտքն, թէ վասն Յովհաննու Մկրտչի ասաց ցնոսա։

Վեցերորդում կիւրակէի Երկուշաբթի առաւօտն.

ԳԼՈՒԽ ԺԷ. 14.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ իբրև եկին 'ի ժողովուրդն, մատեաւ այր մի 'ի ծունր իջանէր և ասէր, Տէր, ողորմեաց որդւոյ իմում, զի լուսնոտի և չարաչար հիւանդանայ. բազում անգամ անկանի 'ի հուր, եւ երբեմն 'ի ջուր. և մատուցի զնա աշակերտացն քոց, և ոչ կարացին բժշկել։

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ. Ո՜վ ազգ անհաւատ եւ թիւր, մինչև ցե՞րբ իցեմ ընդ ձեզ, մինչև յե՞րբ անսայցեմ ձեզ. ած զնա առ իս։

Եւ սաստեաց 'ի նա Յիսուս, և ել 'ի նմանէ դեւն, և բժշկեցաւ մանուկն 'ի ժամէն յայնմանէ։

Յայնժամ մատուցեալ աշակերտքն առանձինն և ասեն ցՅիսուս. Մեք ընդէ՞ր ոչ կարացաք հանել զնա։

Եւ նա ասէ ցնոսա. Վասն թերահաւատութեան ձերոյ. ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ունիցիք հաւատս քան զհատ մանանխոյ, ասասջիք լերինս այսմիկ՝ փոխեաց աստի անդր, և փոխեսցի. և ոչ ինչ անհնարին լինիցի ձեզ։

Բայց այս ազգ ոչ ելանէ, եթէ ոչ աղօթիւք և պահօք։

Վեցերորդում կիւրակէի Երկրորդութեան աւուրն.

ԳԼՈՒԽ ԺԷ. 21.

Ընդ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ մինչդեռ շրջէին նոքա 'ի Գալիլեա, ասէ ցնոսա Յիսուս. Մատնելոց է Որդի մարդոյ 'ի ձեռս մարդկան, եւ սպանցեն զնա, եւ յերիր աւուր յարիցէ. և տրտմեցան յոյժ։

Իբրեւ եկին նոքա 'ի Կափառնաում, մատեան որք զերկդրամեանն պահանջէին առ Պետրոս, և ասեն. Վարդապետն ձեր ոչ տայ զերկդրամեանն և ասէ. Այո։

Եւ իբրեւ եմուտ 'ի տուն՝ յառաջեաց քան զնա Յիսուս և ասէ. Զի՞նչ թուի քեզ, Սիմոն. թագաւորք ազգաց յումմէ՞ առնուն զհարկս կամ զհաս, յորդւո՞ց իւրեանց՝ թէ յօտարաց։

Եւ իբրեւ ասաց թէ յօտարաց, ասէ ցնա Յիսուս. Ապա ուրեմն ազատ են որդիքն։

Բայց զի մի գայթագղեցուցուք զնոսա, երթ 'ի ծով և ընկեա կարթ, եւ զառաջին ձուկնն որ ելանիցէ՝ առ, և բաց զբերան նորա, 'և գտանիցես սատեր. և զայն առեալ տացես նոցա ընդ իմ և ընդ քո։

Յայնմ աւուր մատեան աշակերտքն առ Յիսուս և ասեն. Ո՞վ իցէ 'ի մէնջ մեծ յարքայութեան երկնից։

Եւ կոչեաց առ ինքն Յիսուս մանուկ մի, կացոյց զնա 'ի մէջ նոցա, եւ ասէ. Ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ոչ դարձջիք եւ լինիջիք իբրեւ զմանկտի, ոչ մտանիցէք յարքայութիւնն

երկնից ։

Արդ որ խոնարհեցուցանէ զանձն իբրեւ զմանուկս զայս, նա է մեծ յարքայութեան երկնից ։

Եւ որ ոք ընկալցի զմանուկ մի այսպիսի յանուն իմ, զիս ընդունի ։

Եւ որ ոք գայթագղեցուսցէ զմի ՚ի փոքրկանցս յայսցանէ յիս հաւատացելոց , լաւ է նմա՝ եթէ կախիցի երկան իշոյ ընդ պարանոց նորա՝ եւ ընկղմիցի ՚ի խորս ծովու ։

Վա՜յ աշխարհի ՚ի գայթագղութեանց , հարկ է գալ գայթագղութեանց , բայց վա՜յ մարդոյն այնմիկ՝ յոյր ձեռն գայցէ գայթագղութիւն ։

Եթէ ձեռն քո կամ ոտն գայթագղեցուցանէ զքեզ, հատ զնա և ընկեա ՚ի քէն . լաւ իցէ քեզ միաձեռանի կամ կաղ մտանել ՚ի կեանս , քան երկուս ձեռս եւ երկուս ոտս ունիլ , և անկանիլ ՚ի հուրն յաւիտենական ։

Եւ եթէ ակն քո գայթագղեցուցանէ զքեզ, խլեա զդա և ընկեա ՚ի քէն . լաւ իցէ քեզ միականի մտանել ՚ի կեանս , քան երկուս աչս ունիլ եւ անկանիլ ՚ի գեհեն հրոյն ։

Վեցերորդում կիւրակէի Չորեքշաբթի առաւօտն .

ԳԼՈՒԽ ԺԸ . 10 .

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ .

Զգոյշ լերուք՝ մի՛ արհամարհիցէք զմի ՚ի փոքրկանցս յայսցանէ . ասեմ ձեզ, զի հրեշտակք նոցա յերկինս՝ հանապազ տեսանեն զերեսս Հօր իմոյ որ յերկինս է ։

Զի եկն Որդի մարդոյ կեցուցանել զկորուսեալն ։

Զինչ թուի ձեզ . եթէ լինիցի մարդոյ հարիւր ոչխար , և մոլորիցի մի ՚ի նոցանէ , ո՞չ թողուցու զիննսուն եւ զինն ոչխարն ՚ի լերինս , և երթայցէ խնդրիցէ զմոլորեալն . և եթէ լինիցի գտանել զնա , ամէն ասեմ ձեզ՝ զի ուրախ լինի ՚ի վերայ նորա , առաւել քան ՚ի վերայ իննսուն և յինունցն որ չիցեն մոլորեալ ։

Այսպէս ոչ են կամք առաջի Հօր իմոյ որ յերկինս է , եթէ կորիցէ մի ՚ի փոքրկանցս յայսցանէ ։

Եթէ մեղիցէ քեզ եղբայր քո երթ յանդիմանեա զնա՝ յոր-

ժամ դու և նա միայն իցէք·
եթէ լուիցէ քեզ, շահեցար
զեղբայրն քո։

Ապա թէ ոչ լուիցէ քեզ, առ
ընդ քեզ միւս ևս կամ եր-
կուս· զի ՚ի բերանոյ երկուց
և երից վկայից հաստատեսցի
ամենայն բան։

Իսկ եթէ և նոցա ոչ լուիցէ,
ասասջիր յեկեղեցւոջ։

Ապա թէ և եկեղեցւոյն ոչ
լուիցէ, եղիցի քեզ իբրև ըզ-
հեթանոսն և զմաքսաւոր։

Ամէն ասեմ ձեզ· զոր կա-
պիցէք յերկրի՝ եղիցի կապեալ
յերկինս· և զոր արձակիցէք
յերկրի՝ եղիցի արձակեալ
յերկինս։

Դարձեալ ասեմ ձեզ· եթէ
երկու ՚ի ձէնջ միաբանիցին յեր-
կրի վասն ամենայն իրաց, զինչ
և խնդրեսցեն՝ եղիցի նոցա ՚ի
Հօրէ իմմէ որ յերկինսն է։

Զի ուր իցեն երկու կամ ե-
րեք ժողովեալ յանուն իմ,
անդ եմ ես ՚ի մէջ նոցա։

Յայնժամ մատեաւ առ նա
Պետրոս և ասէ· Տէր, քանիցս
անգամ եթէ մեղիցէ ինձ եղ-
բայր իմ, և թողից նմա· մինչև
յեօթն անգամ։

Ասէ ցնա Յիսուս· Ո՛չ ասեմ
քեզ՝ թէ մինչև յեօթն ան-
գամ, այլ մինչև յեօթանասա-
նեկին եօթն։

Վասն այսորիկ նմանեցաւ
արքայութիւն երկնից առն
թագաւորի որ կամեցաւ հա-
մար առնել ՚ի մէջ ծառայից
իւրոց։

Եւ իբրև սկսաւ առնուլ,
մատուցաւ առ նա պարտա-
պան մի բիւր քանքարոյ։

Իբրև ոչ ունէր հատուցա-
նել, հրամայեաց զնա վաճա-
ռել տէրն նորա՝ և զկին նո-
րա և զորդիս և զամենայն որ
ինչ և ունէր՝ և հատուցանել։

Եւ անկեալ ծառայն երկիր
պագանէր նմա և ասէր· եր-
կայնամիտ լեր առ իս՝ և զամե-
նայն հատուցից քեզ։

Գթացեալ տէր ծառային այ-
նորիկ՝ արձակեաց զնա, և ըզ-
փոխն եթող նմա։

Եւ ելեալ ծառայն այն՝ եգիտ
զմի ՚ի ծառայակցաց իւրոց՝ որ
պարտէր նմա հարիւր դահե-
կան, և կալեալ զնա խեղդէր
և ասէր· հատո ինձ զոր
պարտիս։

Արդ անկեալ ծառայակիցն
առ ոտս նորա՝ աղաչէր զնա
և ասէր· Երկայնամիտ լեր ա-

ուխ՝ եւ հատուցից քեզ:

Եւ նա ոչ կամէր, այլ չոգաւ արկ զնա ՚ի բանտ՝ մինչեւ հատուսցէ զպարտսն.

Իբրեւ տեսին ծառայակիցքն նորա որ ինչ եղեւն՝ տրտմեցան յոյժ. եւ եկեալ ցուցին տեառն իւրեանց զամենայն որ ինչ եղեւն.

Յայնժամ կոչեաց զնա տէրն իւր եւ ասէ. Ծառայ չար, զամենայն զպարտսն թողի քեզ՝ վասն զի աղաչեցեր զիս. Իսկ արդ ո՞չ էր պարտ եւ քեզ՝ ողորմիլ ծառայակցին քում, որպէս եւ ես քեզ ողորմեցայ.

Եւ բարկացեալ տէրն նորա մատնեաց զնա դահճաց, մինչեւ հատուսցէ զամենայն ըզպարտսն.

Նոյնպէս եւ Հայր իմ որ յերկինս է՝ արասցէ ձեզ. եթէ ո՛չ թողուցուք իւրաքանչիւր եղբօր իւրում ՚ի սրտից ձերոց զյանցանս նոցա.

Վերջացաւ կիրակէի Հինգերորդի աւուրքն.

ԳԼՈՒԽ ԺԹ. 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ եղեւ իբրեւ կատարեաց Յիսուս զբանս զայսոսիկ, փոխեցաւ ՚ի Գալիլեէ՝ եւ եկն ՚ի սահմանս Հրէաստանի յայնկոյս Յորդանանու.

Եւ գնացին զհետ նորա ժողովուրդք բազումք, եւ բժշկեաց զնոսա անդ.

Եւ մատուցեալ առ նա Փարիսեցիքն, փորձէին զնա եւ ասէին. Եթէ արժա՞ն իցէ ումեք արձակել զկին իւր, ըստ ամենայն վնասու.

Պատասխանի ետ նոցա եւ ասէ. Չիցէ՞ ընթերցեալ ձեր՝ թէ որ հաստատեացն ի սկզբանէ՝ արու եւ էգ արար զնոսա եւ ասէ. վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր եւ զմայր՝ եւ երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ, եւ եղիցին երկոքեան ՚ի մարմին մի.

Ապա ուրեմն ոչ են երկու՝ այլ մի մարմին. Արդ զոր Աստուած զուգեաց՝ մարդ մի՛ մեկնեսցէ.

Ասեն ցնա. Իսկ Մովսէս ընդէ՞ր պատուիրեաց մեզ տալ թուղթ մեկնելոյ՝ եւ արձակել

Ասէ ցնոսա. Մովսէս վասն խստասրտութեան ձերոյ հրամայեաց ձեզ արձակել զկանայս ձեր, այլ ՚ի սկզբանէ ոչ եղեւ այնպէս.

Բայց ասեմ ձեզ, զի ամենայն որ արձակէ զկին իւր՝ եւ ոչ վասն պոռնկութեան, և առնիցէ այլ՝ շնայ, և որ զարձակեալն առնէ՝ շնայ։

Ասեն ցնա աշակերտքն իւր. Եթէ այդպէս ինչ վնաս իցէ ընդ այր եւ ընդ կին, լաւ է չամուսնանալ։

Եւ նա ասէ ցնոսա. Ոչ ամենեքեան բաւական են այդմ բանի, այլ որոց տուեալ է։

Զի են ներքինիք՝ որ յորովայնէ մօր իւրեանց ծնան այնպէս, և են ներքինիք՝ որ 'ի մարդկանէ եղեն ներքինիք, և են ներքինիք՝ որ զանձինս իւրեանց արարին ներքինիս վասն արքայութեան երկնից. որ կարողն է տանել՝ տարցի։

Յայնժամ մատուցան առ նա մանկտի, զի ձեռն դիցէ 'ի վերայ նոցա և աղօթս արասցէ. և աշակերտքն նորա սաստէին նոցա։

Ասէ Յիսուս. Թոյլ տուք մանկտւոյդ՝ և մի՛ արգելուք զդոսա գալ առ իս, զի այդպիսեացդ է արքայութիւն երկնից։

Եւ եդեալ ձեռս 'ի վերայ նոցա՝ գնաց անտի։

Վ. Հնգերորդում կիւրակէի Ուրբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ ԺԹ. 16.

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ ահա մատուցեալ ոմն առ նա ասէ. Վարդապետ բարի, զինչ բարի գործեցից՝ զի ընդունիցիմ զկեանսն յաւիտենականս։

Եւ նա ասէ ցնա. Զի՞ հարցանես զիս զբարւոյ, մի է բարի. եթէ կամիս 'ի կեանսն յաւիտենականս մտանել, պահեա զպատուիրանսն։

Ասէ ցնա. Զո՞րս։

Ասէ ցնա Յիսուս. Զմի՛ սպանաներ՝ և մի՛ շնար, եւ մի՛ գողանար, և մի՛ սուտ վկայեր, պատուեա զհայր քո և զմայր, և սիրեսցես զընկեր քո իբրեւ զանձն քո։

Ասէ ցնա պատանին. Զայդ ամենայն պահեցի 'ի մանկութենէ իմմէ. արդ ի՞ւ իւիք պակաս իցեմ։

Ասէ ցնա Յիսուս. Եթէ կամիս կատարեալ լինել, երթ վաճառեա զինչս քո և տուր աղքատաց. և ունիցիս գանձս յերկինս, և եկ զկնի իմ։

Իբրեւ լուաւ պատանին զբանն, գնաց տրտմեալ, զի ու-

ներ առաջուածս բազումս:

Ասէ Յիսուս ցաշակերտսն. Ամէն ասեմ ձեզ, զի դժուարաւ մտցէ մեծատունն յարքայութիւն երկնից:

Դարձեալ ասեմ ձեզ, դիւրին է մալխոյ մտանել ընդ ծակ ասղան, քան մեծատան յարքայութիւն Աստուծոյ մտանել:

Իբրեւ լուան աշակերտքն՝ զարմացան յոյժ, և ասեն. Իսկ ո՞ կարիցէ ապրել:

Հայեցաւ 'ի նոսա Յիսուս և ասէ. Առ 'ի մարդկանէ այդ անկար է, այլ առ 'ի յԱստուծոյ ամենայն ինչ զօրաւոր:

Յայնժամ պատասխանի ետ Պետրոս և ասէ ցնա. Ահաւասիկ մեք թողաք զամենայն եւ եկաք զկնի քո, արդ զի՞նչ լինիցի մեզ:

Ասէ ցնոսա Յիսուս. Ամէն ասեմ ձեզ. զի դուք որ եկիք զկնի իմ, 'ի միւսանգամ գալստեանն՝ յորժամ նստցի Որդի մարդոյ յաթոռ փառաց իւրոց, նստջիք և դուք յերկոտասան աթոռ՝ դատել զերկոտասան ազգն Իսրայէլի:

Եւ ամենայն որ ոք եթող զտուն կամ զեղբարս կամ զքորս կամ զհայր կամ զմայր կամ զկին կամ զորդիս կամ զագարակս վասն անուան իմոյ, հարիւրապատիկ առցէ՝ եւ զկեանսն յաւիտենականս ժառանգեսցէ:

Բազումք եղիցին առաջինք յետինք, և յետինք առաջինք:

Քանզի նման է արքայութիւն երկնից առն տանուտեառն, որ ել ընդ առաւօտս 'ի վարձու ունել մշակս յայգի իւր. և արկ վարձս մշակացն աւուրն դահեկան, և առաքեաց զնոսա յայգի իւր:

Եւ ելեալ զերրորդ ժամու՝ ետես այլս զի կային դատարկք 'ի հրապարակի, ասէ և ցնոսա. Երթայք և դուք յայգի իմ, և որ ինչ արժան իցէ՝ տաց ձեզ. գնացին և նոքա:

Եւ դարձեալ ելեալ զվեց ժամու, եւ զինն ժամու՝ արար նոյնպէս:

Եւ զմետասաներորդ ժամու ելեալ, եգիտ այլս՝ զի կային դատարկք, ասէ ցնոսա. ընդէ՞ր կայք աստ զօրս ցերեկ դատարկք:

Ասեն ցնա. զի ոչ ոք կալաւ զմեզ 'ի վարձու. ասէ ցնոսա. Երթայք և դուք յայգին, և

որ ինչ արժան է՝ առնուցուք։
Եւ իբրեւ երեկոյ եղեւ՝ ասէ տէր այգւոյն ցգործակալս իւր. կոչեա զմշակսն եւ տուր նոցա վարձս, սկսեալ ՚ի յետնոցն մինչեւ ցառաջինսն։
Իբրեւ եկին որք զմետասաներորդ ժամուն, առին մէն մի դահեկան. եկեալ եւ առաջինքն՝ համարէին թէ աւելի առնուցուն. եւ առին մէն մի դահեկան եւ նոքա։
Իբրեւ առին՝ տրտնջէին ընդ տանուտեառնն եւ ասէին. թէ դոքա յետինքդ մի ժամ գործեցին, եւ հաւասարս մեզ արարեր զդոսա, որ ըզծանրութիւն աւուրն բարձաք եւ զտօթ։
Նա պատասխանի ետ միում ՚ի նոցանէ եւ ասէ. ընկեր, չզրկեմ զքեզ. ո՞չ դահեկանի միոջ սակ արկեր ընդ իս. առ զքոյդ եւ երթ. եթէ կամիմ յետնոցս տալ որպէս եւ քեզ, եթէ չիցէ՞ ինձ իշխանութիւն յիմս առնել զինչ եւ կամիմ, կամ թէ ակն քո չա՞ր է՝ զի ես առատ եմ։
Այսպէս եղիցին յետինք առաջինք, եւ առաջինք յետինք. զի բազումք են կոչեցեալք՝ եւ սակաւք են ընտրեալք։

Վեցերորդում կիւրակէի Շաբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Ի. 17.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Իբրեւ ելանէր Յիսուս յԵրուսաղէմ, առ զերկոտասանսն առանձինն, եւ ՚ի ճանապարհին ասէ ցնոսա. Ահաւասիկ ելանեմք յԵրուսաղէմ, եւ Որդի մարդոյ մատնեսցի քահանայապետից եւ դպրաց, եւ դատապարտեսցեն զնա ՚ի մահ, եւ մատնեսցեն զնա հեթանոսաց՝ այպանել եւ հարկանել եւ ՚ի խաչ հանել, եւ յերրորդ աւուր յարիցէ։
Յայնժամ մատեաւ առ նա մայր որդւոցն Զեբեդեայ՝ որդւովքն իւրովք հանդերձ, երկիր պագանէր եւ խնդրէր ինչ ՚ի նմանէ։
Եւ նա ասէ ցնա. Զի՞նչ կամիս.
Ասէ ցնա. Ասա՝ զի նստցին սոքա երկու որդիքս իմ՝ մի ընդ աջմէ քումմէ եւ մի ընդ ահեկէ յարքայութեան քում։
Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ. Ո՛չ գիտէք զինչ խնդրէք

կարէ՞ք ըմպել զբաժակն զոր ես ըմպելոց եմ. կամ զմկրտութիւնն զոր ես մկրտելոց եմ մկրտիլ։

Ասեն ցնա. կարող եմք։

Ասէ ցնոսա Յիսուս. զբաժակն իմ ըմպիցէք, և զմկրտութիւնն զոր ես մկրտիմ՝ մկրտիցիք, բայց նստուցանել ընդ աջմէ և ընդ ահեկէ իմմէ՝ ո՛չ է իմ տալ, այլ որոց տուեալ է 'ի Հօրէ իմմէ։

Եւ լուեալ տասանցն, բարկացան 'ի վերայ երկուցն եղբարց։

Յիսուս կոչեաց զնոսա առ ինքն, և ասէ. Գիտէ՞ք զի իշխանք ազգաց տիրեն նոցա, և մեծամեծքն իշխեն նոցա։

Ո՛չ այնպէս իցէ և 'ի ձերում միջի. այլ որ կամիցի 'ի ձէնջ մեծ լինել՝ եղիցի ձեր պաշտօնեայ. և որ կամիցի 'ի ձէնջ առաջին լինել՝ եղիցի ձեր ծառայ։

Որպէս Որդի մարդոյ ոչ եկն պաշտօն առնուլ, այլ պաշտել. և տալ զանձն իւր փրկանս փոխանակ բազմաց։

Եօթներորդում Կիւրակէի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Ի. 29.

Ընդ. տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ յելանելն նոցա յԵրիքովէ՝ գնացին զհետ նորա ժողովուրդք բազումք։

Եւ ահա կոյրք երկու նստէին առ ճանապարհաւն. իբրև լուան թէ Յիսուս անցանէ, աղաղակեցին և ասեն. Ողորմեա մեզ, Յիսուս որդի Դաւթի։

Եւ ամբոխն սաստեաց նոցա՝ զի լռեսցեն. և նոքա եւս առաւել աղաղակէին եւ ասէին. Տէր, ողորմեաց մեզ, որդի Դաւթի։

Զտեղի էառ Յիսուս, կոչեաց զնոսա և ասէ. Զի՞նչ կամիք զի արարից ձեզ։

Ասեն ցնա. Տէր, զի բացցին աչք մեր։

Եւ գթացեալ Յիսուս մերձեցաւ յաչս նոցա, և վաղվաղակի տեսին և գնացին զհետ նորա։

Իբրեւ մօտ եղեն յԵրուսաղէմ, եւ եկին 'ի Բեթփագէ մերձ 'ի լեառն Ձիթենեաց, յայնժամ Յիսուս առաքեաց երկուս յաշակերտացն իւրոց, եւ ասէ ցնոսա. Երթայք 'ի գեօղդ՝ որ առաջի ձեր է, եւ անդէն գտանիցէք էշ կապեալ եւ յաւանակ ընդ նմին, լուծէք եւ ածէք ինձ.

Եւ եթէ ոք ասիցէ ինչ ձեզ, ասասջիք, եթէ տեառն իւրեանց պիտոյ են. եւ վաղվաղակի առաքեսցէ զնոսա.

Բայց այս ամենայն եղեւ, զի լցցի բան մարգարէին՝ որ ասէ. Ասացէք դստեր Սիոնի. ահա թագաւոր քո գայ քեզ հեզ եւ հեծեալ յէշ եւ 'ի յաւանակի իշոյ.

Գնացին աշակերտքն, եւ արարին որպէս հրամայեաց նոցա Յիսուս. եւ ածին զէշն եւ զյաւանակն, եւ արկին զնոքօք ձորձս, եւ նստաւ 'ի վերայ նոցա.

Եւ բազում ժողովուրդք տարածեցին զհանդերձս իւրեանց 'ի ճանապարհին, եւ այլք հատանէին ոստս 'ի ծառոց եւ տարածանէին 'ի ճանապարհին.

Եւ ժողովուրդքն որ առաջին եւ զկնի երթային՝ աղաղակէին եւ ասէին. Օրհնութիւն որդւոյ Դաւթի, օրհնեալ որ գայ յանուն Տեառն. օրհնութիւն 'ի բարձունս.

Եւ 'ի մտանելն նորա յԵրուսաղէմ՝ դղրդեցաւ քաղաքն ամենայն, եւ ասէ, ո՞վ իցէ սա.

Եւ ժողովուրդքն ասէին. Սա է մարգարէն Յիսուս՝ որ 'ի Նազարեթէ Գալիլեացւոց.

Եւ եմուտ Յիսուս 'ի տաճարն, եւ եհան արտաքս զամենեսին, որ վաճառէին եւ գնէին 'ի տաճարին անդ. եւ զսեղանս հատավաճառացն կործանեաց եւ զաթոռս աղաւնեվաճառացն.

Եւ ասէ ցնոսա. Գրեալ է, տուն իմ տուն աղօթից կոչեսցի, եւ դուք արարէք զդա այր աւազակաց։

Եւ մատեան առ նա կոյրք եւ կաղք 'ի տաճարին, եւ բժշկեաց զնոսա.

Իբրեւ տեսին քահանայապետքն եւ դպիրք զքանչելիսն զոր արար, եւ զմանկունսն որ աղաղակէին 'ի տաճարին եւ ասէին՝ ովսաննայ, օրհնութիւն որդւոյ Դաւթի, բարկացան եւ ասեն ցնա. Լսե՞ս զինչ ասեն

դորա ։

Ասէ ցնոսա Յիսուս. Այո. չիցէ՞ ընթերցեալ ձեր՝ եթէ 'ի բերանոյ տղայոց և ստնդիեաց կատարեցեր զօրհնութիւն։

Եւ թողեալ զնոսա՝ ել արտաքս քաղաքին 'ի Բեթանիա և անդ ագաւ ։

Եօթներորդում՝ Կիւրակէի Աղուհացից առաւօտուն ։

ԳԼՈՒԽ ԻԱ. 13 ։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ։

Եւ այգուցն իբրեւ դարձաւ անդրէն 'ի քաղաքն՝ քաղցեաւ, և տեսեալ թզենի մի 'ի վերայ ճանապարհին, եկն 'ի նա, և ոչ ինչ եգիտ 'ի նմա՝ բայց միայն տերեւ ։

Եւ ասէ ցնա. Մի այսուհետեւ 'ի քէն պտուղ եղիցի յաւիտեան ։

Եւ առժամայն չորացաւ թզենին ։

Իբրեւ տեսին աշակերտքն՝ զարմացան և ասեն, թէ զիարդ վաղվաղակի ցամաքեցաւ թզենին ։

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա. Ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ունիցիք հաւատս և ոչ երկմտիցիք, ոչ միայն զթզենւոյ առնիցէք, այլ թէպէտ և լերինդ ասիցէք՝ բարձիր և անկիր 'ի ծով, եղիցի ։

Եւ զամենայն ինչ զոր ե- խնդրիցէք յաղօթս հաւատովք՝ առնուցուք ։

Եւ իբրեւ եկն 'ի տաճարն, մատեան առ նա՝ մինչդեռ ուսուցանէր՝ քահանայապետքն և ծերք ժողովրդեանն և ասեն. Որո՞վ իշխանութեամբ առնես զայդ, և ո՞վ ետ քեզ զիշխանութիւնդ զայդ ։

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա. Հարցից և ես ըզձեզ բան մի. զոր թէ ասիցէք ինձ, և ես ձեզ ասացից՝ որով իշխանութեամբ առնեմ զայդ։

Մկրտութիւնն Յովհաննու ուստի՞ էր, յերկնից թէ 'ի մարդկանէ ։

Եւ նոքա խորհէին ընդ միմեանս և ասէին. եթէ ասեմք՝ յերկնից, ասէ ցմեզ. Իսկ ընդէ՞ր ոչ հաւատացիք նմա. և եթէ ասեմք 'ի մարդկանէ, երկնչիմք 'ի ժողովրդենէն. զի ամենեքին զՅովհաննէս իբրեւ զմարգարէ ունէին ։

Պատասխանի ետուն Յիսուսի և ասեն. Ոչ գիտեմք ։

Ասէ ցնոսա և նա. Եւ ոչ ես

տուեալ ձեզ՝ որով իշխանու-
թեամբ առնեմ զայս ·

Բայց զի՞րդ թուի ձեզ · ա-
ռըն միոջ էին երկու որդիք ,
և մատուցեալ առ առաջինն՝
ասէ , որդեակ , երթ այսօր
գործեա յայգւոջ ·

Նա պատասխանի ետ և ա-
սէ · երթամ Տէր , և ոչ չոքաւ ·

Մատուցեալ և առ միւսն , և-
ասէ նոյնպէս · նա պատաս-
խանի ետ և ասէ · ոչ կամիմ ·
բայց յետոյ զղջացաւ և չոգաւ
յայգին ·

Արդ ո՞ յերկուցունց արար ըզ-
կամս հօրն · ասեն · Յետինն ·

Ասէ ցնոսա Յիսուս · Ամէն
ասեմ ձեզ , զի մաքսաւորք և
պոռնիկք յառաջեսցեն քան
զձեզ յարքայութիւն երկնից ·

Զի եկն Յովհաննէս ճանա-
պարհաւ արդարութեան , և
ոչ հաւատացիք նմա · և մաք-
սաւորք և պոռնիկք հաւա-
տացին նմա , և դուք տեսիք՝
և ոչ զղջացայք յետոյ հաւա-
տալ նմա ·

[illegible] Աւետարանի Երկրպագութեան աւուրն ·

ԳԼՈՒԽ ԻԱ . 33 ·

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ ·

Այլ առակ լուարուք · Այր
մի էր տանուտէր՝ որ
տնկեաց այգի , և ցանգով
պատեաց զնա , և փորեաց 'ի
նմա հնձան , և շինեաց աշտա-
րակ · և ետ զնա մշակս , և-
գնաց 'ի տար աշխարհ ·

Իբրև մերձեցաւ ժամանակ
պտղոյ , առաքեաց զծառայս
իւր առ մշակսն՝ առնուլ ըզ-
պտուղս նորա · և կալեալ մը-
շակացն զծառայս նորա , զո-
մըն տանջեցին , զոմն սպանին ,
զոմն քարկոծեցին ·

Դարձեալ առաքեաց այլ ծա-
ռայս բազումս քան զառա-
ջինսն , և արարին նոցա նոյն-
պէս ·

Յետոյ առաքեաց առ նոսա
զորդի իւր , և ասէ · Թերևս
ամաչեսցեն յորդւոյ աստի
իմմէ ·

Իսկ մշակքն իբրև տեսին
զորդին , ասեն ընդ միտս · սա
է ժառանգն · եկայք սպան-
ցուք զսա , և կալցուք զժա-
ռանգութիւն սորա ·

Եւ առեալ հանին զնա ար-
տաքոյ քան զայգին՝ և ըս-
պանին ·

Արդ յորժամ եկեսցէ տէր
այգւոյն , զի՞նչ արասցէ մշա-
կացն այնոցիկ ·

Ասեն ցնա · Զչարսն չարա-

կորուսցէ, և Զայգին տացէ այլոց մշակաց, որք տացեն նմա զպտուղս 'ի ժամու իւ-րեանց ։

Ասէ ցնոսա Յիսուս. Չիցէ՞ եր-բէք ընթերցեալ ձեր 'ի գիրս. Զվէմն՝ զոր անարգեցին շինող-քն, նա եղև գլուխ անկեան. 'ի Տեառնէ եղեւ այս, և է սքանչելի յաչս մեր ։

Վասն այսորիկ ասեմ ձեզ, զի բարձցի 'ի ձէնջ արքայու-թիւն Աստուծոյ, եւ տացի ազգի որ առնիցէ զպտուղս նորա ։

Եւ որ անկցի 'ի վերայ վիմիս այսորիկ՝ փշրեսցի, և յոյր վե-րայ անկցի՝ հոսեսցէ զնա ։

Իբրև լուան քահանայա-պետքն և դպիրք և Փարիսե-ցիք զառակս նորա, գիտացին թէ վասն նոցա ասաց ։

Եւ խնդրէին զնա ունել, բայց երկեան 'ի ժողովրդո-ցն. քանզի իբրև զմարգա-րէ ունէին զնա ։

[illegible]

ԳԼՈՒԽ ԻԲ. 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Դարձեալ պատասխանի ետ Յիսուս, և ասէ ցնո-սա առակօք. Նմանեցաւ ար-քայութիւն երկնից առն թա-գաւորի, որ արար հարսանիս որդւոյ իւրում ։

Եւ առաքեաց զծառայս իւր կոչել զհրաւիրեալսն 'ի հար-սանիս, և ոչ կամէին գալ ։

Դարձեալ առաքեաց այլ ծա-ռայս և ասէ. ասացէք հրա-ւիրելոցն, ահաւասիկ զճաշ իմ պատրաստեցի. զուարակք իմ և պարարակք զենեալ են, և ամենայն ինչ պատրաստ է. եկայք 'ի հարսանիսս ։

Եւ նոքա յուլացեալ՝ գնա-ցին ոմն յագարակ իւր, և ո-մըն 'ի վաճառ իւր, և այլք կալեալ զծառայս նորա՝ թըշ-նամանեցին և սպանին ։

Իսկ թագաւորն իբրև լուա-բարկացաւ, եւ առաքեաց զզօրս իւր և սատակեաց զսպանօղսն զայնոսիկ, և ըզ-քաղաքն նոցա այրեաց ։

Յայնժամ ասէ ցծառայս իւր, հարսանիքս պատրաստ են, և հրաւիրեալքն չէին արժանի ։

Արդ երթայք յանցս ճանա-պարհաց, և զորս միանգամ գտանիցէք՝ կոչեցէք 'ի հար-սանիսս ։

Եւ ելեալ ծառայքն 'ի ճա-

նապարհս, ժողովեցին զամե-
նեսեան զոր և գտին՝ զչարս
և զբարիս, և լցան հարսանի-
քըն բազմականօք։

Եւ մտեալ թագաւորն հայ-
ել զբազմականսն՝ ետես անդ
այր մի՝ որ ոչ էր զգեցեալ
հանդերձ հարսանեաց. և ա-
սէ ցնա. Ընկեր, զիա՞րդ մը-
տեր այսր, զի ոչ ունէիր հան-
դերձ հարսանեաց. և նա պա-
պանձեցաւ։

Յայնժամ ասէ թագաւորն
ցպաշտօնեայսն. կապեցէք ըզ-
դորա զոտս և զձեռս՝ և հա-
նէք զդա ՚ի խաւարն արտա-
քին, անդ եղիցի լալ և կըր-
ճել ատամանց։

Զի բազումք են կոչեցեալք՝
և սակաւք ընտրեալք։

Նախընթացում Կիրակէին Հինգշաբաթի առաւօտ։

ԳԼՈՒԽ ԻԲ. 15.

Վասն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Յայնժամ գնացեալ փարի-
սեցիքն՝ առին խորհուրդ
զՅիսուսէ, թէ որպէս գտցեն
նմա որոգայթ բանիւք։

Եւ առաքեն առ նա զաշա-
կերտսն իւրեանց Հերովդի-
անոսօքն հանդերձ, և ասեն.
Վարդապետ, գիտեմք զի ճըշ-
մարիտ ես, և զճանապարհն
Աստուծոյ ճշմարտութեամբ
ուսուցանես, և ոչ է քեզ
փոյթ զումեքէ, և ոչ հայիս
յերեսս մարդոյ. արդ ասա
մեզ, զիա՞րդ թուի քեզ.
պա՞րտ է հարկս տալ կայսեր՝
թէ ոչ։

Գիտաց Յիսուս զխորամանկու-
թիւն նոցա, և ասէ. Զի՞
փորձէք զիս, կեղծաւորք. ցու-
ցէք ինձ զդահեկան հարկին։

Եւ նոքա մատուցին նմա
դահեկան մի, և ասէ ցնոսա.
Ո՞յր է պատկերս այս կամ գիր.
ասեն Կայսեր։

Յայնժամ ասէ ցնոսա. Ար-
թայք տուք զկայսերն՝ կայսեր,
և զԱստուծոյն՝ Աստուծոյ։

Իբրև լուան՝ զարմացան, և
թողին զնա և գնացին։

Յայնմ աւուր մատեան առ
նա Սադուկեցիքն, որ ասէին՝
թէ չիք յարութիւն. հարցին
ցնա և ասեն. Վարդապետ,
Մովսէս ասաց. եթէ ոք մեռցի
անորդի, առցէ զկին նորա
եղբայր իւր, և յարուսցէ զա-
ւակ եղբօր իւրում։

Էին առ մեզ եղբարք եօթն.
առաջինն արար կին՝ եւ մե-
ռաւ. և զի ոչ ունէր զաւակ,

եթող զկինն իւր եղբօր իւ-
րում։

Նոյնպէս և երկրորդն և եր-
րորդն, մինչև ցեօթներորդն.
յետ ամենեցուն մեռաւ և
կինն.

Արդ 'ի յարութեանն ո՞յր
յեօթանցն եղիցի նա կին. զի
ամենեքին կալան զնա կին։

Պատասխանի ետ նոցա Յի
սուս և ասէ. Մոլորեալք, ոչ
գիտէք զգիրս եւ ոչ զզօրու-
թիւն Աստուծոյ. զի 'ի յարու-
թեանն ոչ կանայս առնեն և
ոչ արանց լինին, այլ են իբրև
զհրեշտակս յերկինս.

Բայց վասն յարութեան մե-
ռելոց չիցէ՞ ընթերցեալ զա-
սացեալն ձեզ յԱստուծոյ.
Ես եմ Աստուած Աբրահա-
մու, Աստուած Իսահակայ և
Աստուած Յակոբայ. եւ չէ
Աստուած՝ Աստուած մեռե-
լոց, այլ կենդանեաց.

Իբրև լուան ժողովուրդքն,
զարմանային ընդ վարդապե-
տութիւն նորա.

Իսկ Փարիսեցիքն իբրև լո-
ւան՝ եթէ պապանձեցոյց զ-
Սադուկեցիսն, ժողովեցան 'ի
միասին. Եւ եհարց մի ոմն 'ի
նոցանէ զնա՝ փորձելով. և ա-
սէ. Վարդապետ, ո՞ր պատուի-
րան է մեծ յօրէնս.

Եւ Յիսուս ասէ ցնա. Սիրես-
ցես զտէր Աստուած քո յա-
մենայն սրտէ քումմէ, և յա-
մենայն անձնէ քումմէ, եւ
յամենայն մտաց քոց, այս է
մեծն և առաջին պատուիրան.
և երկրորդն՝ նման սմին, սի-
րեսցես զընկերն քո իբրև
զանձն քո.

Յայս երկուս պատուիրանս
ամենայն օրէնք և մարգարէք
կախեալ կան.

Եւ 'ի ժողովել Փարիսեցւոցն,
եհարց ցնոսա Յիսուս և ասէ.
Զիա՞րդ թուի ձեզ վասն Քրի-
ստոսի, ո՞յր որդի է.

Ասեն ցնա. Դաւթի.

Ասէ ցնոսա Յիսուս. Իսկ զի-
ա՞րդ Դաւիթ հոգւովն կոչէ
զնա Տէր, և ասէ. Ասաց Տէր
ցՏէր իմ, Նիստ ընդ աջմէ իմ-
մէ, մինչև եդից զթշնամիս
քո պատուանդան ոտից քոց.
Իսկ եթէ Դաւիթ զնա Տէր
կոչէ, զիա՞րդ որդի նորա իցէ.

Եւ ոչ ոք կարէր տալ նմա
պատասխանի բան մի, և ոչ
իշխէր ոք յայնմ օրէ հարցա-
նել զնա և ոչ ինչ.

Եօթներորդում Կիւրակէի Ուրբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ ԻԳ. Ա.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Յայնժամ խօսեցաւ Յիսուս ընդ ժողովուրդսն եւ ընդ աշակերտսն իւր եւ ասէ. Յաթոռն Մովսիսի նստան դպիրքն եւ փարիսեցիք. զամենայն ինչ որ ասիցեն ձեզ՝ արարէք եւ պահեցէք, բայց ըստ գործոց նոցա մի առնէք, զի ասեն եւ ոչ առնեն. Կապեն բեռինս ծանունս եւ դժուարակիրս, եւ դնեն ՚ի վերայ ուսոց մարդկան, եւ մատամբ իւրեանց ոչ կամին շարժել զնոսա:

Եւ զամենայն գործս իւրեանց առնեն ՚ի ցոյց մարդկան. լայնեն զգրապանակս իւրեանց, եւ երկայնեն զքղ-ղանցս հանդերձից իւրեանց. սիրեն զյառաջագահս յընթրիս եւ զնախաթոռս ՚ի ժողովուրդս եւ զողջոյնս ՚ի հրապարակս, եւ կոչել ՚ի մարդկանէ՝ ռաբբի ռաբբի.

Բայց դուք մի զոք կոչէք վարդապետ, զի մի է ձեր ուսուցիչ, եւ ամենեքեան դուք եղբարք էք.

Եւ հայր մի կոչէք ձեզ յերկրի, զի ձեր մի է Հայր՝ որ յերկինսն է.

Եւ մի կոչիցիք ուսուցիչք, զի ուսուցիչ ձեր Քրիստոս է.

Եւ մեծն ՚ի ձէնջ՝ եղիցի ձեր սպասաւոր.

Որ բարձրացուցանէ զանձն՝ խոնարհեսցի, եւ որ խոնարհեցուցանէ զանձն՝ բարձրասցի.

Վա՜յ ձեզ դպրաց եւ փարիսեցւոց կեղծաւորաց. զի փակէք զարքայութիւն երկնից առաջի մարդկան, դուք ոչ մտանէք, եւ որոց մտանենն՝ ոչ տայք թոյլ մտանել.

Վա՜յ ձեզ դպրաց եւ փարիսեցւոց կեղծաւորաց. զի ուտէք զտունս այրեաց. պատճառանօք երկարէք զաղօթս, վասն զի առաւել դատաստան ընդունիցիք:

Վա՜յ ձեզ դպրաց եւ փարիսեցւոց կեղծաւորաց. զի յածիք ընդ ծով եւ ընդ ցամաք՝ առնել եկամուտ մի, եւ յորժամ լինիցի՝ առնէք զնա որդի գեհենի կրկին եւս քան զձեզ.

Վա՜յ ձեզ, առաջնորդք կոյրք, զի ասէք՝ որ երդնու ՚ի տաճա-

րըն՝ չէ ինչ, բայց որ երդնու յոսկին որ ՚ի տաճարին է՝ արժան է ։

Մորոսք և կոյրք, զի՞նչ մեծ է, ոսկի՞ն՝ եթէ տաճարն որ սրբէ զոսկին ։

Եւ որ երդնու ՚ի սեղանն՝ չէ ինչ, բայց որ երդնու ՚ի պատարագն որ ՚ի վերայ նորա է՝ արժան է ։

Յիմարք և կոյրք, զի՞նչ մեծ է. պատարա՞գն, եթէ սեղանըն՝ որ սրբէ զպատարագն ։

Իսկ արդ որ երդուաւ ՚ի սեղանն, երդնու ՚ի նա և յամենայն որ ՚ի վերայ նորա է. եւ որ երդուաւ ՚ի տաճարն, երդնու ՚ի նա և բնակիչն նորա. և որ երդուաւ յերկինս, երդնու յաթոռն Աստուծոյ և յայն որ նստի ՚ի վերայ նորա ։

Վայ ձեզ դպրաց և Փարիսեցւոց կեղծաւորաց. զի տասանորդէք զանանուխ և զսամիթ և զչաման. և թողէք զծանր ծանր օրինացն՝ զդատաստան և զողորմութիւն և զհաւատս. զայս արժան էր առնել՝ և զայն չթողուլ ։

Առաջնորդք կոյրք, որ զմժղուկս քամէք և զուղտս կլանէք ։

Վայ ձեզ դպրաց և Փարիսեցւոց կեղծաւորաց. զի սրբէք զարտաքին զբաժակին և սկաւառակին, և ՚ի ներքոյ լի են յափշտակութեամբ եւ անխառնութեամբ ։

Փարիսեցի կոյր, սրբեա նախ զներքին բաժակին և զսկաւառակին, զի լինիցի և արտաքինն նոցա սուրբ ։

Վայ ձեզ դպրաց եւ Փարիսեցւոց կեղծաւորաց. զի նման էք գերեզմանաց բռելոց, որ արտաքոյ երեւին գեղեցիկք, և ՚ի ներքոյ լի են ոսկերօք մեռելոց և ամենայն պղծութեամբ ։

Նոյնպէս եւ դուք արտաքոյ երեւիք մարդկան արդարք, եւ ՚ի ներքոյ լի էք կեղծաւորութեամբ և անօրէնութեամբ ։

Վայ ձեզ դպրաց եւ Փարիսեցւոց կեղծաւորաց. զի շինէք զշիրիմս մարգարէից, և զարդարէք զգերեզմանս արդարոց, և ասէք, եթէ էաք յաւուրս հարցն մերոց՝ ոչ հաղորդէաք արեան մարգարէիցն. ապա ուրեմն վկայէք զանձանց՝ եթէ որդիք էք այնոցիկ՝ որ կոտորէին զմարգարէսն. և դուք լցէք զչափ հարցն ձերոց ։

Օձք՝ ծնունդք իժից, զիա՞րդ փախնուցուք 'ի դատաստանէ գեհենին ։

Վասն այդորիկ ահաւասիկ ես առաքեմ առ ձեզ մարգարէս և իմաստունս և դպիրս. և 'ի նոցանէ սպանանիցէք և 'ի խաչ հանիցէք, և 'ի նոցանէ տանջիցիք 'ի ժողովուրդս ձեր, և հալածիցէք 'ի քաղաքէ 'ի քաղաք ։

Որպէս զի եկեսցէ 'ի վերայ ձեր ամենայն արիւն արդար հեղեալ յերկրի, յարենէն Աբելի արդարոյ մինչև ցարիւնն Զաքարիայ որդւոյ Բարաքեայ՝ զոր սպանիք ընդ մէջ տաճարին և սեղանոյ ։ ամէն ասեմ ձեզ, եկեսցէ այն ամենայն 'ի վերայ ազգիս այսորիկ ։ Երուսաղէմ Երուսաղէմ, որ կոտորէիր զմարգարէս և քարկոծ առնէիր զառաքեալսն առ քեզ ։ քանիցս անգամ կամեցայ ժողովել զմանկունս քո զոր օրինակ ժողովէ հաւ ընդ ձագս իւր ընդ թեւովք, և ոչ կամեցայք ։

Ահա թողեալ լիցի ձեզ տունդ ձեր աւերակ ։

Բայց ասեմ ձեզ, թէ ոչ եւս տեսանիցէք զիս յայսմ հետէ, մինչեւ ասիցէք՝ օրհնեալ եկեալն յանուն Տեառն ։

Եօթներորդում կիւրակէի Շաբաթի առաւօտն ։

ԳԼՈՒԽ ԻԴ. 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ։

Եւ ելեալ արտաքս Յիսուս 'ի տաճարէն՝ գնայր, եւ մատեան աշակերտքն ցուցանել նմա զշինուածս տաճարին ։ Եւ նա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա ։ Տեսանէ՞ք զայդ ամենայն ։ ամէն ասեմ ձեզ, ոչ մնասցէ այդր քար 'ի քարի վերայ որ ոչ քակտեսցի ։

Եւ մինչդեռ նստէր 'ի լերինն Ձիթենեաց, մատեան առ նա աշակերտքն առանձինն և ասեն ։ Ասա մեզ՝ ե՞րբ լինիցի այդ, եւ կամ զի՞նչ նշան իցէ քոյոյ գալստեան և վախճանի աշխարհիս ։

Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնոսա ։ Զգոյշ լերուք՝ գուցէ ոք զձեզ խաբիցէ ։ զի բազումք գայցեն յանուն իմ, և ասիցեն՝ թէ ես եմ Քրիստոսն, եւ զբազումս մոլորեցուցանիցեն ։

Լսելոց էք պատերազմունս եւ համբաւս պատերազմաց ։

զգուշ լերուք՝ մի խռովեսջիք .
զի պարտ է լինել այնմ ամե-
նայնի. այլ չեւ է կատարած.
Յարիցէ ազգ յազգի վերայ,
և թագաւորութիւն ՚ի թա-
գաւորութեան . եւ եղիցին
սովք և սրածութիւնք և սա-
սանութիւնք ՚ի տեղիս տեղիս.
սակայն եւ այն ամենայն՝ ըս-
կիզբն է երկանց.

Յայնժամ մատնեսցեն զձեզ
՚ի նեղութիւն, և սպանանի-
ցեն զձեզ. եւ եղիջիք ատե-
ցեալք յամենայն ազգաց վա-
սըն անուան իմոյ.

Եւ յայնժամ գայթակղեսցին
բազումք, և զմիմեանս մատ-
նեսցեն և ատեսցեն զմիմեա-
նըս. եւ բազում սուտ մար-
գարէք յարիցեն, և զբազումս
մոլորեցուսցեն.

Եւ վասն բազմանալոյ անօրէ-
նութեանն՝ ցամաքեսցի սէր
բազմաց. բայց որ համբե-
րեսցէ ՚ի սպառ, նա կեցցէ.

Եւ քարոզեսցի Աւետարանս
արքայութեան ընդ՚ամենայն
տիեզերս՝ ՚ի վկայութիւն ա-
մենայն հեթանոսաց, և ապա
եկեսցէ կատարած.

Արդ յորժամ տեսանիցէք
զպղծութիւն աւերածոյն, որ
ասացեալն է ՚ի ձեռն Դանիէ-
լի մարգարէի, զի կացցէ ՚ի
տեղւոջն սրբութեան, որ ըն-
թեռնունն ՚ի միտ առցէ.

Յայնժամ որ ՚ի Հրէաստանի
իցեն՝ փախիցեն ՚ի լերինս, և
որ ՚ի տանիս կայցէ՝ մի իջցէ
առնուլ ինչ ՚ի տանէ իւրմէ.
և որ յանդի իցէ՝ մի դարձցի
յետս առնուլ զձորձս իւր.

Բայց վա՛յ իցէ յղեաց և սըն-
տուած յաւուրսն յայնոսիկ.

Յաղօթս կացէք՝ զի մի՛ լիցի
փախուստն ձեր ձմերանի, և
մի ՚ի շաբաթու.

Զի եղիցի յայնժամ նեղու-
թիւն մեծ, որպիսի ոչ եղեւ
՚ի սկզբանէ արարածոց աշ-
խարհի մինչեւ ցայժմ, և ոչ
այլ լիցի.

Եւ եթէ ոչ կարճէին աւուր-
քըն այնոքիկ, ոչ ապրէր ա-
մենայն մարմին, բայց վասն
ընտրելոցն կարճեսցին ա-
ւուրքն այնոքիկ.

Յայնժամ եթէ ոք ասիցէ ձեզ՝
ահաւասիկ աստ է Քրիստոսն
կամ անդ, մի՛ հաւատայցէք.

Զի յարիցեն սուտ քրիստոսք
և սուտ մարգարէք, և տայ-
ցեն նշանս մեծամեծս և ար-
ուեստս, մինչ մոլորեցուցա-

նել՝ թէ հնար ինչ իցէ՝ և զընտրեալսն. ահա յառաջագոյն ասացի ձեզ:

Արդ թէ ասիցեն ձեզ, ահաւանիկ յանապատի է, մի ելանիցէք. և թէ ահա յշտեմարանս է, մի հաւատայցէք.

ԳԼՈՒԽ ԻԴ. 27.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Զի որպէս փայլակն՝ որ ելանէ յարեւելից և երեւի մինչեւ յարեւմուտս, այնպէս եղիցի գալուստն Որդւոյ մարդոյ.

Զի ուր դէշն իցէ, անդր ժողովեսցին արծուիք.

Վաղվաղակի յետ նեղութեան աւուրցն այնոցիկ՝ արեգակն խաւարեսցի, և լուսինն ոչ տացէ զլոյս իւր, և աստեղք անկցին յերկնից և զօրութիւնք երկնից շարժեսցին.

Եւ ապա երեւեսցի նշան Որդւոյ մարդոյ յերկինս, և յայնժամ կոծեսցին ամենայն ազգք երկրի, և տեսցեն զՈրդի մարդոյ եկեալ 'ի վերայ ամպոց երկնից զօրութեամբ և փառօք բազմօք.

Եւ առաքեսցէ զհրեշտակս իւր փողով մեծաւ, և ժողովեսցեն զընտրեալս նորա 'ի չորից հողմոց՝ 'ի ծագաց երկնից մինչեւ 'ի ծագս նոցա.

Ի թզենւոյ անտի ուսարուք զառակն. զի յորժամ նորա ոստքն կակղասցին և տերեւն ցցուիցի, գիտէք թէ մերձ է ամառն.

Նոյնպէս և դուք՝ յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն, գիտասջիք թէ մերձ է 'ի դուրս.

Ամէն ասեմ ձեզ՝ եթէ ոչ անցցէ ազգս այս, մինչեւ այս ամենայն եղիցի.

Երկինք և երկիր անցցեն, և բանք իմ մի անցցեն.

Բայց վասն աւուրն այնորիկ և ժամու՝ ոչ ոք գիտէ, ոչ հրեշտակք երկնից՝ և ոչ Որդի, բայց միայն Հայր:

Այլ որպէս աւուրքն Նոյի, նոյնպէս եղիցի գալուստն Որդւոյ մարդոյ.

Զի որպէս էին յաւուրսն որ յառաջ քան զջրհեղեղն, ուտէին և ըմպէին, կանայս առնէին և արանց լինէին մինչեւ յօրն՝ յորում եմուտ Նոյ 'ի տապանն, և ոչ գիտացին՝ մինչեւ եկն ջրհեղեղն և եբարձ զամենեսին, այնպէս եղիցի

եւ գալուստն Որդւոյ մարդոյ։

Յայնժամ թէ իցեն երկու յագարակի, մին առնուցու եւ միւսն թողուցու. եւ եթէ երկու աղայցեն ՚ի մի երկանս, մին առնուցու եւ միւսն թողուցու։

Արթուն կացէք՝ զի ոչ գիտէք յորում ժամու Տէրն ձեր գայ։

Զայն գիտասջիք, եթէ գիտէր տանուտէրն՝ յորում պահու գող գայ, հսկէր՝ եւ ոչ տայր ակն հատանել զտանն իւրոյ։

Վասն այսորիկ եւ դուք եղերուք պատրաստք. զի յորում ժամու ոչ ակն ունիցիք՝ գայ Որդի մարդոյ։

Իսկ ո՞վ իցէ հաւատարիմ ծառայ եւ իմաստուն, զոր կացոյց Տէր իւր ՚ի վերայ ծառայից իւրոց՝ տալ նոցա կերակուր ՚ի ժամու։

Երանի է ծառային այնմիկ՝ զոր եկեալ Տէրն գտանիցէ արարեալ այնպէս. ամէն ասեմ ձեզ, զի ՚ի վերայ ամենայն ընչից իւրոց կացուսցէ զնա։

Ապա թէ ասիցէ ծառայն չար ՚ի սրտի իւրում, տէր իմ յամէ գալ, եւ սկսանիցի հարկանել զծառայակիցս իւր, ուտիցէ եւ ըմպիցէ ընդ արբեցողս, գայցէ տէր ծառային այնորիկ՝ յաւուր յորում ոչ ակն ունիցի, եւ ՚ի ժամու յորում ոչ գիտիցէ, եւ կտրեսցէ զնա ընդ մէջ, եւ զբաժին նորա ընդ կեղծաւորս դիցէ. անդ եղիցի լալ եւ կրճել ատամանց։

ԳԼՈՒԽ ԻԵ. 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Յայնժամ նմանեսցի արքայութիւն երկնից տասն կուսանաց, որոց առեալ զլապտերս իւրեանց՝ ելին ընդ առաջ փեսային եւ հարսին. հինգըն ՚ի նոցանէ յիմարք էին եւ հինգն իմաստունք։

Յիմարքն առին զլապտերսն, եւ ձէթ ընդ իւրեանս ոչ բարձին։

Իսկ իմաստունքն առին ձէթ ամանօք ընդ լապտերս իւրեանց։

Եւ ՚ի յամել փեսային, նիրհեցին ամենեքեան եւ ՚ի քուն մտին։

Եւ ՚ի մէջ գիշերին եղեւ բարբառ. Ահա փեսայ գայ ելէք ընդ առաջ նորա։

Յայնժամ յարեան ամենայն կուսանքն, և կազմեցին զլապտերս իւրեանց։

Ասեն յիմարքն ցիմաստունսն. տուք մեզ յիւղոյդ ձերմէ, զի ահա շիջանին լապտերքս մեր։

Պատասխանի ետուն իմաստունքն և ասեն. գուցէ ոչ իցէ մեզ և ձեզ բաւական, այլ երթայք ՚ի վաճառականս և գնեսջիք ձեզ։

Իբրև գնացին նոքա գնել՝ եկն փեսայն, և պատրաստքն մտին ընդ նմա ՚ի հարսանիսն, և փակեցաւ դուռնն.

Յետոյ գան և այլ կուսանքն և ասեն. Տէ՛ր, Տէ՛ր՝ բաց մեզ։

Նա պատասխանի ետ և ասէ. Ամէն ասեմ ձեզ, թէ ոչ գիտեմ զձեզ։

Արթուն կացէք՝ զի ոչ գիտէք զօրն և ոչ զժամ։

Որպէս այր մի գնացեալ ՚ի տար աշխարհ, կոչեաց զծառայս իւր՝ և ետ նոցա զինչս իւր։

Ումեմն ետ հինգ՛ քանքար, և ումեմն երկուս, և ումեմն մի. իւրաքանչիւր ըստ իւրում կարի, և գնաց։

Չոգաւ վաղվաղակի՝ որ էառ զհինգն, գործեաց նոքօք և շահեցաւ այլ ևս հինգ։

Նոյնպէս և որ զերկուսն՝ շահեցաւ այլ ևս երկուս։

Եւ որ զմին էառ, գնաց փորեաց զերկիր և թաքոյց զարծաթ տեառն իւրոյ։

Յետ բազում ժամանակի գայ տէր ծառայիցն այնոցիկ, և առնէ համարս ՚ի մէջ նոցա։

Եւ մատուցեալ որ զհինգ քանքարն էառ, մատոյց այլ ևս հինգ քանքար՝ և ասէ. Տէ՛ր, հինգ քանքար ետուր ցիս, արդ ահաւասիկ հինգ այլ ևս քանքար ՚ի վերայ շահեցայ։

Ասէ ցնա Տէրն իւր. Ազնիւ, ծառայ բարի և հաւատարիմ. որովհետև ՚ի սակաւուդ հաւատարիմ ես, ՚ի վերայ բազմաց կացուցից զքեզ. մուտ յուրախութիւն տեառն քոյ։

Մատուցեալ և որոյ զերկուս քանքարսն առեալ էր, և ասէ. Տէ՛ր, երկուս քանքարս ետուր ցիս, ահաւասիկ երկուս ևս այլ քանքարս՝ զոր ՚ի վերայ շահեցայ։

Ասէ ցնա Տէրն իւր. Ազնիւ, ծառայ բարի և հաւատարիմ. որովհետև ՚ի սակաւուդ հաւատարիմ ես, ՚ի վերայ բազմաց կացուցից զքեզ. մուտ

յուրախութիւն տեառն քո։

Մատուցեալ և որոյ զմի քանքարն առեալ էր, եւ ասէ. Տէ՛ր, գիտէի զի այր մի խիստ ես. հնձես՝ զոր ոչ սերմանեցեր, և ժողովես՝ ուստի ոչ սփռեցեր. երկեայ՝ գնացի և թաքուցի զքանքարս քո յերկրի. արդ ահաւասիկ քոյդ ցքեզ։

Պատասխանի ետ տէրն և ասէ ցնա. Ծառայ չար և վատ, գիտէիր թէ հնձեմ՝ ուստի ոչ սերմանեցի, և ժողովեմ՝ ուստի ոչ սփռեցի. պարտ էր քեզ արկանել զարծաթդ իմ ՚ի սեղանաւորս, և եկեալ ես տոկոսեօք պահանջէի զիմն։

Արդ առէք ՚ի դմանէ զքանքարդ՝ և տուք այնմ որ ունի զտասն քանքարն։

Զի ամենայնի որ ունիցի՝ տացի և յաւելցի, և որ ոչն ունիցի, և զոր ունիցին բարձցի ՚ի նմանէ։

Եւ զծառայդ անպիտան հանէք ՚ի խաւարն արտաքին. անդ եղիցի լալ և կրճել ատամանց։

Եւ յորժամ եկեսցէ Որդի մարդոյ փառօք իւրովք՝ և ամենայն հրեշտակք ընդ նմա, յայնժամ նստցի յաթոռ փառաց իւրոց. եւ ժողովեսցին առաջի նորա ամենայն ազգք, և մեկնեսցէ զնոսա ՚ի միմեանց որպէս հովիւ զի մեկնեսցէ զոչխարս յայծեաց. և կացուսցէ զոչխարն ընդ աջմէ իւրմէ եւ զայծիսն ՚ի ձախմէ իւրմէ։

Յայնժամ ասասցէ թագաւոր ցայնոսիկ՝ որ ընդ աջմէն իցեն. Եկայք օրհնեալք Հօր իմոյ, ժառանգեցէք զպատրաստեալ ձեզ արքայութիւն ՚ի սկզբանէ աշխարհի։

Զի քաղցեայ՝ և ետուք ինձ ուտել, ծարաւեցայ՝ և արբուցէք ինձ, օտար էի՝ և ժողովեցէք զիս, մերկ՝ և զգեցուցէք զիս, հիւանդ էի՝ և տեսէք զիս, ՚ի բանտի էի՝ և եկիք առ իս։

Յայնժամ պատասխանի տացեն նմա արդարքն և ասասցեն. Տէ՛ր, ե՞րբ տեսաք զքեզ քաղցեալ՝ եւ կերակրեցաք, կամ ծարաւի՝ և արբուցաք, ե՞րբ տեսաք զքեզ օտար՝ և ժողովեցաք, կամ մերկ՝ և զգեցուցաք, ե՞րբ տեսաք զքեզ հիւանդ կամ ՚ի բանտի, և եկաք առ քեզ։

Պատասխանի տացէ թագաւ-

ւորն՝ և ասասցէ ցնոսա. Ամէն ասեմ ձեզ, որովհետեւ արարէք միում յեղբարցս այսոցիկ փոքրկանց՝ ինձ արարէք։

Յայնժամ ասասցէ և ցայնոսիկ որ ընդ ահեկէն իցեն. Երթայք յինէն, անիծեալք, 'ի հուրն յաւիտենական, որ պատրաստեալ է սատանայի և հրեշտակաց նորա։

Զի քաղցեայ՝ և ոչ ետուք ինձ ուտել, ծարաւեցայ՝ և ոչ արբուցէք զիս, օտար էի՝ և ոչ ժողովեցէք զիս, մերկ էի՝ և ոչ զգեցուցէք զիս, հիւանդ էի և 'ի բանտի՝ և ոչ տեսէք զիս։

Յայնժամ պատասխանի տացեն և նոքա՝ և ասասցեն. Տէր, Երբ տեսաք զքեզ քաղցեալ կամ ծարաւի կամ օտար կամ մերկ կամ հիւանդ կամ 'ի բանտի, և ոչ պաշտեցաք զքեզ։

Յայնժամ պատասխանի տացէ նոցա և ասասցէ. Ամէն ասեմ ձեզ, որովհետև ոչ արարէք միում 'ի փոքրկանցս յայսցանէ, և ոչ ինձ արարէք։

Եւ երթիցեն նոքա 'ի տանջանս յաւիտենականս, և արդարքն 'ի կեանս յաւիտենականս։

Եւ եղեւ իբրեւ կատարեաց Յիսուս զամենայն զբանս զայսոսիկ, ասէ ցաշակերտսն իւր.

Գիտէք, զի յետ երկուց աւուրց զատիկ լինի, և Որդի մարդոյ մատնի 'ի խաչելանել։

ԳԼՈՒԽ ԻԶ. 3.

Վասն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Յայնժամ ժողովեցան քահանայապետքն և դպիրք և ծերք ժողովրդեանն 'ի սրահ քահանայապետին՝ որում անուն էր Կայիափա. և արարին խորհուրդ՝ զի նենգութեամբ կալցին զՅիսուս և սպանցեն։

Բայց ասէին, Թէ մի 'ի տօնի աստ՝ զի մի խռովութիւն լինիցի 'ի ժողովրդեանն։

Իբրեւ եկն Յիսուս 'ի Բեթանիա 'ի տուն Սիմոնի բորոտի, մատեաւ առ նա կին մի, որ ունէր շիշ իւղոյ ծանրագնի, և թափեաց 'ի գլուխ նորա 'ի բազմականին։

Իբրեւ տեսին աշակերտքն՝ բարկացան և ասեն. Ընդէր է կորուստ այդ՝ իւղոյդ. զի մարթ էր վաճառել զդա մեծածախի՝ և տալ աղքատաց։

Գիտաց Յիսուս և ասէ ցնոսա. Զի՞ աշխատ առնէք զկինդ, գործ մի բարի գործեաց դա յիս. յամենայն ժամ զաղքատս ընդ ձեզ ունիք, բայց զիս ոչ հանապազ ընդ ձեզ ունիք.

Արկանել դորա զիւղդ 'ի մարմին իմ՝ առ 'ի թաղելոյ զիս նշանակեաց.

Բայց ամէն ասեմ ձեզ, զի ուր և քարոզեսցի աւետարանս այս ընդ ամենայն աշխարհ՝ խօսեսցի և զոր արար դա 'ի յիշատակ դորա.

Յայնժամ գնաց մի յերկոտասանիցն անուանեալ Յուդա Սկարիովտացի առ քահանայապետսն, և ասէ. Զի՞նչ կամիք տալ ինձ, և ես մատնեցից զնա ձեզ.

Եւ նոքա կշռեցին նմա երեսուն արծաթի. և յայնմ հետէ խնդրէր պարապ՝ զի մատնեսցէ զնա նոցա.

ԳԼՈՒԽ ԻԶ. 17.

Վասն ընթրեաց Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ յառաջնում աւուր բաղարջակերացն մատեան աշակերտքն առ Յիսուս և ասեն. Ո՞ւր կամիս՝ զի պատրաստեսցուք քեզ ուտել զպատիկն.

Եւ նա ասէ ցնոսա. Երթայք 'ի քաղաքն առ այս անուն, և ասացէք ցնա. վարդապետս ասէ, ժամանակ իմ մերձեալ է, առ քեզ առնեմ 'զզատիկ աշակերտօքս հանդերձ.

Եւ արարին աշակերտքն որպէս հրամայեաց նոցա Յիսուս, և պատրաստեցին զպատիկն.

Եւ իբրև երեկոյ եղև՝ կայր բազմեալ ընդ երկոտասան աշակերտսն.

Եւ մինչդեռ ուտէին նոքա, ասէ. Ամէն ասեմ ձեզ, զի մի ոմն 'ի ձէնջ մատնելոց է զիս.

Եւ տրտմեցան յոյժ. սկսան ասել ցնա իւրաքանչիւր ոք 'ի նոցանէ. Միթէ ես իցեմ, Տէր.

Նա պատասխանի ետ և ասէ. Որ մխեաց ընդ իս զձեռն իւր 'ի սկաւառակին՝ նա մատնելոց է զիս.

Որդի մարդոյ երթայ՝ որպէս գրեալ է վասն նորա. բայց վայ մարդոյն այնմիկ՝ յոյր ձեռն Որդին մարդոյ մատնեսցի.

ւոյ էր նմա՝ թէ չէր ծնեալ մարդն այն։

Պատասխանի ետ Յուդա՝ որ մատնելոցն էր զնա՝ եւ ասէ. Միթէ ես իցեմ, վարդապետ։

Ասէ ցնա. Դու ասացեր։

Եւ մինչդեռ ուտէին նոքա, էառ Յիսուս հաց՝ օրհնեաց եւ եբեկ, եւ ետ աշակերտացն՝ եւ ասէ. Առէք կերայք, այս է մարմին իմ։

Եւ առեալ բաժակ գոհացաւ՝ ետ նոցա եւ ասէ. Արբէք ՚ի դմանէ ամենեքին. զի այդ է արիւն իմ նորոյ ուխտի, որ ՚ի վերայ բազմաց հեղու ՚ի թողութիւն մեղաց։

Բայց ասեմ ձեզ, ոչ եւս արբից յայսմհետէ ՚ի բերոյ որթոյ մինչեւ ցօրն յայն՝ յորժամ արբից զդա ընդ ձեզ նոր յարքայութեան Հօր իմոյ։

Եւ օրհնեցին, եւ ելին ՚ի լեառն Ձիթենեաց։

ԳԼՈՒԽ ԻԶ. 31.

Վասն մատնութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Յայնժամ ասէ ցնոսա Յիսուս. Ամենեքին դուք գայթակղելոց էք յինէն յայսում գիշերի. զի գրեալ է՝ թէ հարից զհովիւն՝ եւ ցրուեսցին ոչխարք հօտին։

Եւ յետ յառնելոյն իմոյ յառաջեցից քան զձեզ ՚ի Գալիլեա։

Պատասխանի ետ Պետրոս եւ ասէ ցնա. Թէպէտ եւ ամենեքեան գայթակղեսցին ՚ի քէն, սակայն ես ոչ գայթակղեցայց։

Ասէ ցնա Յիսուս. Ամէն ասեմ քեզ, զի յայսմ գիշերի մինչեւ հաւու խօսեալ իցէ, երիցս ուրասցիս զիս։

Ասէ ցնա Պետրոս. Թէեւ մեռանել հասանիցէ ընդ քեզ զքեզ ոչ ուրացայց։

Նոյնպէս եւ ամենայն աշակերտքն ասէին։

Յայնժամ գայ Յիսուս ընդ նոսա ՚ի գեօղ մի՝ որում անուն էր Գեթսեմանի, եւ ասէ ցնոսա. Նստարուք այդր՝ մինչեւ երթայց կացից յաղօթս։

Եւ առեալ ընդ իւր զՊետրոս եւ զերկուս որդիսն Զեբեդեայ սկսաւ տրտմիլ եւ հոգալ։

Յայնժամ ասէ ցնոսա. Տրտում է ոգի իմ մինչեւ ՚ի մահ, կացէք աստ՝ եւ հսկեցէք ընդ իս։

Եւ մատուցեալ յառաջ սա-

կաւիկ մի՝ անկաւ ՚ի վերայ երեսաց իւրոց, եկաց յաղօթս՝ եւ ասէ. Հայր իմ, եթէ հնար է՝ անցցէ բաժակս այս յինէն. բայց ոչ որպէս ես կամիմ, այլ որպէս դու։

Գայ առ աշակերտսն, եւ գտանէ զնոսա ՚ի քուն, եւ ասէ ցՊետրոս. Այդպէս ոչ կարացէք մի ժամ արթուն կալ ընդ իս. արթուն կացէք եւ աղօթս արարէք՝ զի մի անկանիցիք ՚ի փորձութիւն. հոգի յօժար է, բայց մարմին տկար։

Դարձեալ երկրորդ անգամ չոքաւ եկաց յաղօթս Յիսուս՝ եւ ասէ. Հայր իմ, եթէ հնար իցէ անցանել յինէն բաժակիս այսմիկ, ապա թէ ոչ արբից զսա, եղիցին կամք քո։

Եւ եկեալ միւսանգամ եգիտ զնոսա ՚ի քուն, զի էին աչք իւրեանց ծանրացեալք։

Եթող զնոսա՝ եւ գնաց եկաց յաղօթս երրորդ անգամ, եւ դարձեալ զնոյն բան ասաց։

Յայնժամ գայ առ աշակերտսն եւ ասէ ցնոսա. Ննջեցէք այսուհետեւ եւ հանգերուք. զի ահա հասեալ է ժամ. եւ Որդի մարդոյ մատնի ՚ի ձեռս մեղաւորաց. արիք երթիցուք տասի, զի ահաւանիկ եհաս որ մատնելոց է զիս։

Եւ մինչդեռ նա զայն խօսէր, ահա Յուդա՝ մի երկոտասանիցն եկն, եւ ընդ նմա ամբոխ բազում՝ սրովք եւ բրօք՝ ՚ի քահանայապետից եւ ՚ի ծերոց ժողովրդեանն։

Եւ որ մատնելոցն էր զնա՝ ետ նոցա նշան եւ ասէ. Ընդ որում ես համբուրեցից՝ նա է, զնա ունիցիք։

Եւ վաղվաղակի մատուցեալ առ Յիսուս ասէ. Ողջ եր, վարդապետ. եւ համբուրեաց ընդ նմա։

Եւ Յիսուս ասէ ցնա. Ընկեր, վասն որո՞յ եկիր։

Յայնժամ մատուցեալ արկին ձեռս ՚ի Յիսուս եւ կալան զնա։

Եւ ահա մի ոմն յայնցանէ՝ որ էին ընդ Յիսուսի, ձգեաց զձեռն եւ եհան զսուր իւր՝ եւ եհար զծառայ քահանայապետին, եւ ՚ի բաց եհան զունկն նորա։

Յայնժամ ասէ ցնա Յիսուս. Դարձո զսուր քո ՚ի տեղի իւր, զի ամենեքեան որ սուր առնուցուն՝ սրով անկանիցին։

Թէ համարիցիս՝ թէ ո՞չ կա-

բեմ աղաչել զՀայր իմ, եւ հաստուցանիցէ ինձ այժմ այսր՝ աւելի քան զերկոտասան գունդս հրեշտակաց։

Արդ զիա՞րդ լնուցուն գիրք՝ եթէ այսպէս պարտ է լինել։

Յայնժամ ասաց Յիսուս ցամբոխսն. Իբրեւ ի վերայ աւազակի ելէք սուսերօք եւ բրօք՝ ունել զիս. հանապազ առ ձեզ ի տաճարին նստէի եւ ուսուցանէի, եւ ոչ կալայք զիս.

Այլ այս ամենայն եղեւ՝ զի լցցին գիրք մարգարէիցն։

Յայնժամ աշակերտքն ամենեքին թողին զնա եւ փախեան։

ԳԼՈՒԽ ԻԶ. 57.

Վասն չարչարանաց Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Իսկ նոքա կալեալ զՅիսուս՝ ածին առ Կայիափա քահանայապետ՝ ուր դպիրքն եւ ծերքն ժողովեալ էին։

Եւ Պետրոս զհետ նորա երթայր բացագոյն մինչեւ ի սրահ քահանայապետին. եւ մտեալ ի ներքս նստէր ընդ սպասաւորսն տեսանել զկատարածն։

Իսկ քահանայապետքն եւ ամենայն ատեանն խնդրէին սուտ վկայութիւն զՅիսուսէ, զի սպանանիցեն զնա. եւ ոչ գտանէին ի բազմաց սուտ վկայիցն մատուցելոց։

Յետոյ մատուցեալ երկու սուտ վկայք՝ ասէին թէ, սա ասէր՝ կարող եմ քակել զտաճարն Աստուծոյ, եւ զերիս աւուրս շինել։

Եւ յարուցեալ քահանայապետն ասէ ցնա. Ոչ ինչ պատասխանի՝ զինչ դոքա ամբաստանեն զքէն։

Եւ Յիսուս լուռ կայր։

Պատասխանի ետ քահանայապետն եւ ասէ ցնա. Երդմնեցուցանեմ զքեզ յԱստուած կենդանի, զի ասասցես մեզ՝ թէ դու ես Քրիստոսն որդի Աստուծոյ։

Ասէ ցնա Յիսուս. Դու ասացեր. բայց ասեմ ձեզ, յայսմ հետէ տեսանիցէք զՈրդի մարդոյ նստեալ ընդ աջմէ զօրութեանն՝ եւ եկեալ ընդ ամպս երկնից։

Յայնժամ քահանայապետն պատառեաց զհանդերձս իւր, եւ ասէ. Հայհոյեաց. զի՞ եւս պիտոյ են մեզ վկայք, ահա արդ լուայք զհայհոյութիւն

գորա․ զի՞նչ համայ է ձեզ։

Նոքա պատասխանի ետուն և ասեն․ Մահապարտ է։

Յայնժամ թքին ընդ երեսս նորա, և կափեցին զնա․ և ամանք ապտակեցին, և ասեն․ Մարգարէաց մեզ, Քրիստոս, ո՞վ է՝ որ եհարն զքեզ։

Իսկ Պետրոս նստէր արտաքոյ ՚ի գաւթին․ մատեաւ առ նա աղախին մի և ասէ․ Եւ դու ընդ Յիսուսի Գալիլեացւոյ էիր։

Նա ուրացաւ առաջի ամենեցուն և ասէ, թէ ոչ գիտեմ զինչ խօսիս։

Եւ իբրև ել նա արտաքս քան զդուռնն՝ ետես զնա այլ կին մի, և ասէ ցայնոսիկ որ անդն կային․ Եւ սա ընդ Յիսուսի Նազովրեցւոյ էր։

Եւ դարձեալ ուրացաւ երդմամբ, թէ ոչ գիտեմ զայրն։

Եւ յետ սակաւ միոյ մատուցեալ որք կային անդ՝ ասեն ցՊետրոս․ Արդարև և դու ՚ի նոցանէ ես, քանզի և խօսքդ յայտ առնեն զքեզ։

Յայնժամ սկսաւ նզովել և երդնուլ, թէ ոչ գիտեմ զայրն․ և իսկոյն հաւ խօսեցաւ։

Եւ յիշեաց Պետրոս զբանն Յիսուսի զոր ասաց, թէ մինչ չև հաւու խօսեալ իցէ՝ երիցս ուրասցիս զիս․ և ելեալ արտաքս՝ ելաց դառնապէս։

ԳԼՈՒԽ ԻԵ. 1.

Վասն չարչարանաց և խաչելութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Իբրև այգ եղև, խորհուրդ արարին ամենայն քահանայապետք և ծերք ժողովրդեանն վասն Յիսուսի՝ սպանանել զնա։

Կապեցին զնա, և առին գնացին, և ետուն ՚ի ձեռս Պոնտացւոյ Պիղատոսի դատաւորի։

Յայնժամ տեսեալ Յուդայի՝ որ մատնեաց զնա, թէ պարտաւորեցաւ, զղջացաւ․ և դարձոյց զարծաթն առ քահանայապետսն և ծերս ժողովրդեանն՝ և ասէ․ Մեղայ զի մատնեցի զարիւն արդար։

Եւ նոքա ասեն․ Մեզ չէ փոյթ, դու գիտես։

Եւ ընկէց զարծաթն ՚ի տաճարն՝ և գնաց, և չոքաւ խեղդեցաւ։

Իսկ քահանայապետքն առեալ զարծաթն՝ ասեն․ Ո՛չ

է արժան ընդունիլ զայդ 'ի կորբանն, քանզի գինք արեան են .

Խորհուրդ արարեալ՝ գնեցին այնու զագարակն բրտի 'ի գերեզման օտարաց .

Վասն այնորիկ կոչեցաւ ագարակն այն՝ ագարակ արեան՝ մինչեւ ցայսօր .

Յայնժամ լցաւ՝ որ ասացաւն 'ի ձեռն Երեմիայ մարգարէի .

Եւ առին զերեսուն արծաթն զգինս վաճառելոյն, զոր արկին յորդւոյն Իսրայէլի, և ետուն զնա յագարակն բրտի, որպէս հրամայեաց ինձ Տէր .

Եւ Յիսուս եկաց առաջի դատաւորին . եհարց ցնա դատաւորն և ասէ . Դո՞ւ ես Թագաւորն Հրէից .

Եւ Յիսուս ասէ . Դու ասես .

Եւ 'ի չարախօսելն նորա 'ի քահանայապետացն և 'ի ծերոց, ոչինչ ետ պատասխանի .

Յայնժամ ասէ ցնա Պիղատոս . Ո՞չ լսես՝ որչափ դորա հակառակ քո վկայեն .

Եւ ոչ ետ նմա պատասխանի և ոչ բան մի, մինչեւ զարմանալ դատաւորին յոյժ .

Բայց ըստ տօնի սովոր էր դատաւորն արձակել ժողովրդեան կապեալ մի՝ զոր կամէին .

Ունէին յայնժամ կապեալ մի նշանաւոր, որում անուն էր Յեսու Բարաբբա .

Իբրեւ ժողովեցան, ասէ ցնոսա Պիղատոս . Զո՞ կամիք յերկուց աստի՝ զի արձակեցից ձեզ, զՅեսու՞ Բարաբբա՝ եթէ զՅիսուս զանուանեալն Քրիստոս .

Քանզի գիտէր՝ թէ առ նախանձու մատնեցին զնա .

Եւ մինչ նստէր յատենին, առաքեաց առ նա կին իւր՝ և ասէ . Զկայ ինչ քո և արդարոյն այնորիկ, զի բազում անցք անցին ընդ իս այսօր յանուրջս վասն նորա .

Իսկ քահանայապետքն և ծերքն հաւանեցուցին զժողովուրդն, զի խնդրեսցեն զԲարաբբայն՝ և զՅիսուս կորուսցեն .

Պատասխանի ետ դատաւորն և ասէ ցնոսա . Զո՞ կամիք զի արձակեցից ձեզ յերկուց աստի .

Եւ նոքա ասեն . ԶԲարաբբա .

Ասէ ցնոսա Պիղատոս . Իսկ զի՞ արարից զՅիսուս զանուանեալն Քրիստոս .

Ասեն ամենեքեան. Խաչեսցի։
Եւ նա ասէ. Զինչ չար արար։
Եւ նոքա առաւել եւս աղա-
ղակէին և ասէին. Խաչեսցի։
Եւ տեսեալ Պիղատոսի՝ թէ
ոչ ինչ օգնէ, այլ առաւել
խռովութիւն լինի, առեալ
ջուր՝ լուաց զձեռս առաջի
ժողովրդեանն՝ եւ ասէ. Քա-
ւեալ եմ ես յարենէ արդա-
րոյդ այդորիկ, դուք գի-
տասջիք։
Պատասխանի ետ ամենայն
ժողովուրդն և ասէ. Արիւն
դորա 'ի վերայ մեր և 'ի վերայ
որդւոց մերոց։
Յայնժամ արձակեաց նոցա
զԲարաբբայն, և զՅիսուս գան
հարեալ ետ 'ի ձեռս՝ զի խա-
չեսցի։
Յայնժամ զինուորք դատա-
ւորին առին զՅիսուս յապա-
րանս, և ժողովեցին 'ի վերայ
նորա զամենայն զգունդն.
մերկացուցին զնա, և արկին
զնովաւ քղամիդ կարմիր. եւ
բոլորեալ պսակ 'ի փշոց՝ եդին
'ի գլուխ նորա, և եղէգն յա-
ջոյ ձեռին նորա. 'ի ծունր
իջեալ առաջի նորա՝ կատակէ-
ին և ասէին. Ողջ եր, Թագա-
ւոր Հրէից։

Եւ թքեալ 'ի նա՝ առնուին
զեղէգնն և ծեծէին զգլուխ
նորա։
Եւ յորժամ ձաղեցին զնա,
մերկացուցին 'ի նմանէ զքղա-
միդն՝ և ագուցին նմա զիւր
հանդերձն, և տարան զնա 'ի
խաչ հանել։
Եւ ելեալ արտաքս՝ գտին այր
մի Կիւրենացի՝ անուն Սիմովն.
զնա կալան պահակ՝ զի բարձ-
ցէ զխաչն նորա։
Եւ եկեալ 'ի տեղին անուա-
նեալ Գողգոթայ, որ է տեղի
կառափելոյ, ետուն նմա գի-
նի ընդ լեղի խառնեալ. և
իբրև ճաշակեաց, ոչ կամէր
ըմպել։
Եւ հանեալ զնա 'ի խաչ, բա-
ժանեցին զհանդերձն նորա
վիճակաւ. զի լցցի բանն որ
ասացաւ 'ի մարգարէէն. Բա-
ժանեցին զհանդերձս իմ յիւ-
րեանս, և 'ի վերայ պատմու-
ճանի իմոյ վիճակս արկանէին։
Եւ նստեալ պահէին զնա։
Եւ եդին 'ի վերայ գլխոյ նորա
գրեալ զվնաս նորա, թէ այս
է Յիսուս Թագաւորն Հրէից։
Յայնժամ հանին ընդ նմա 'ի
խաչ երկուս աւազակս, մի
յաջմէ նորա և մի յահեկէ։

Եւ որ անցանէին՝ հայհոյէին զնա. շարժէին զգլուխս իւրեանց, եւ ասէին. Վա՛հ, որ քակէիր զտաճարն եւ զերիս աւուրս շինէիր զնա. ապրեցո՛ զքեզ, եթէ Որդի ես Աստուծոյ՝ էջ ՚ի խաչէդ։

Նոյնպէս եւ քահանայապետքն ձաղէին հանդերձ դպրօքն եւ ծերովքն եւ ասէին.

Զայլս ապրեցոյց, ՚զինքն ո՛չ կարէ ապրեցուցանել. եթէ թագաւոր է Իսրայէլի՝ իջցէ այժմ ՚ի խաչէդ եւ հաւատասցուք դմա. եթէ յուսացաւ յԱստուած, փրկեսցէ այժմ զդա՝ եթէ կամի զդա. քանզի ասաց՝ եթէ Աստուծոյ որդի եմ։

Զնոյն եւ աւազակքն՝ որ խաչեալ էին ընդ նմա, նախատէին զնա։

Եւ ՚ի վեց ժամէ աւուրն խաւար եղեւ ՚ի վերայ ամենայն երկրի մինչեւ ցինն ժամ։

Եւ զինն ժամաւն գոչեաց Յիսուս ՚ի ձայն մեծ եւ ասէ. Էլի, Էլի, լամա սաբաքթանի. այսինքն է, Աստուած իմ, Աստուած իմ, ընդէ՞ր թողեր զիս։

Ոմանք յայնցանէ որ անդն կային, իբրեւ լուան. ասէին. զՆեղիա կարդայ դա։

Եւ վաղվաղակի ընթացաւ մի ոմն ՚ի նոցանէ, էառ ըսպունգ լիքացախով եւ հարեալ յեղեգան՝ ետ ըմպել նմա։

Եւ կէսքն ասէին. Թո՛ղ տեսցուք եթէ գա՞յ Նեղիա փրկել զդա։

Եւ Յիսուս դարձեալ աղաղակեաց ՚ի ձայն մեծ, եւ արկեաց զոգին։

Եւ ահա վարագոյր տաճարին ցելաւ յերկուս ՚ի վերուստ մինչեւ ՚ի վայր, եւ երկիր շարժեցաւ, եւ վէմք պատառեցան, եւ գերեզմանք բացան, եւ բազում մարմինք ննջեցելոց սրբոց յարեան, եւ ելեալ ՚ի գերեզմանաց յետ յարութեանն նորա՝ մտին ՚ի քաղաքն սուրբ, եւ երեւեցան բազմաց։

Իսկ հարիւրապետն եւ որ ընդ նմա պահէին զՅիսուս՝ իբրեւ տեսին զշարժումն եւ զեղեալսն, երկեան յոյժ եւ ասեն. Արդարեւ Աստուծոյ որդի էր սա։

Էին անդ կանայք բազումք, կային ՚ի հեռաստանէ եւ հայէին, որ եկին զհետ Յիսուսի ՚ի Գալիլէէ պաշտել զնա. յորս

էր Մարիամ Մագդաղենացի, և Մարիամ Յակովբայ և Յովսեայ մայր, և մայր որդւոցն Զեբեդեայ։

ԳԼՈՒԽ ԻԷ. 57.

Վասն թաղման Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ իբրև երեկոյի եղև, եկն այր մի մեծատուն յԱրիմաթեայ, որում անուն էր Յովսէփ, որ աշակերտեցաւ իսկ Յիսուսի. սա մատուցեալ առ Պիղատոս խնդրեաց զմարմինն Յիսուսի. յայնժամ Պիղատոս հրամայեաց տալ զմարմինն։

Եւ առեալ զմարմինն Յովսէփ՝ պատեաց սուրբ կտաւով, և եդ 'ի նոր գերեզմանի՝ զոր փորեաց 'ի վիմի. և թաւալեցուցեալ կափարիչ դրան գերեզմանին վէմ մի մեծ՝ գնաց։ Անդ էր Մարիամ Մագդաղենացի, և միւս Մարիամն, նստէին հանդէպ գերեզմանին։

ԳԼՈՒԽ ԻԸ. 62.

Վասն կնքման գերեզմանի Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ 'ի վաղիւ անդր՝ որ է յետ ուրբաթուն, ժողովեցան քահանայապետքն և փարիսեցիք առ Պիղատոս, և ասեն. Տէր, յիշեցաք զի մոլորեցուցիչն այն ասէր մինչ կենդանին էր, թէ յետ երից աւուրց յառնեմ։ Արդ հրամայեա զգուշանալ գերեզմանին մինչև ցերիս աւուրս, գուցէ եկեալ աշակերտքն գիշերի՝ գողանայցեն զնա, և ասիցեն ժողովրդեանն, թէ յարեաւ 'ի մեռելոց, և լինիցի յետին մոլորութիւնն չար քան զառաջինն։ Ասէ ցնոսա Պիղատոս. Ունիք զզօրականն, երթայք զգուշացարուք որպէս և գիտէք։ Եւ նոքա երթեալ զգուշացան գերեզմանին, և կնքեցին զվէմն հանդերձ զօրականօքն։

ԳԼՈՒԽ ԻԸ. 1.

Վասն յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ յերեկոյ շաբաթուն՝ յորում լուսանայր միաշաբաթին, եկն Մարիամ Մագդաղենացի և միւս Մարիամն տեսանել զգերեզմանն։ Եւ ահա շարժումն մեծ եղև, զի հրեշտակ Տեառն իջեալ

յերկնից՝ մատուցեալ ՚ի բաց թաւալեցոյց զվէմն ՚ի դրանց անտի, և նստէր ՚ի վերայ նորա. և էր տեսիլ նորա իբրև զփայլակն, և հանդերձ նորա սպիտակ իբրև զձիւն.

Եւ յահէ անտի նորա խռովեցան պահապանքն, և եղեն իբրև զմեռեալս.

Պատասխանի ետ հրեշտակն և ասէ ցկանայսն. Մի երկնչիք դուք. գիտեմ զի զՅիսուս ըզխաչելեալն խնդրէք. չէ աստ, քանզի յարեաւ՝ որպէս ասաց. Եկայք և տեսէք զտեղին ուր կայր.

Եւ վաղվաղակի երթայք ասացէք աշակերտացն նորա թէ յարեաւ. և ահա յառաջանայ քան զձեզ ՚ի Գալիլեա, անդ տեսանիցէք զնա. ահա ասացի ձեզ.

Եւ ելեալ վաղվաղակի ՚ի գերեզմանէ անտի ահիւ և խնդութեամբ բազմաւ՝ ընթացան պատմել աշակերտացն.

Եւ ահա պատահեաց նոցա Յիսուս և ասէ. Ողջ էք.

Եւ նոքա մատուցեալ կալան զոտս նորա, և երկիր պագին նմա.

Յայնժամ ասէ ցնոսա Յիսուս. Մի երկնչիք, երթայք ասացէք եղբարցն իմոց՝ զի երթիցեն ՚ի Գալիլեա և անդ տեսցեն զիս.

Իբրև նոքա գնացին, ահա ոմանք ՚ի զօրականացն եկին ՚ի քաղաքն, և պատմեցին քահանայապետիցն զամենայն որ ինչ եղեւն.

Եւ նոքա ժողովեալ հանդերձ ծերովքն, խորհուրդ առեալ՝ արծաթ յոյժ ետուն զօրականացն և ասեն. Ասասջիք՝ եթէ աշակերտքն նորա եկեալ գիշերի գողացան զնա՝ մինչ մեք ՚ի քուն էաք. և եթէ լուր լինիցի այդ առ դատաւորն, մեք հաւանեցուցք զնա, և զձեզ անհոգս արասցուք.

Եւ նոցա առեալ զարծաթն, արարին որպէս ուսանն. և ել համբաւս այս ՚ի հրէից մինչև ցայսօր.

Իսկ մետասան աշակերտքն գնացին ՚ի Գալիլեա ՚ի լեառնն ուր ժամադիր եղև նոցա Յիսուս. իբրև տեսին զնա՝ երկիր պագին նմա, և ոմանք յերկուացան.

Եւ մատուցեալ Յիսուս խօսեցաւ ընդ նոսա եւ ասէ. Տուաւ ինձ ամենայն իշխանութիւն յերկինս և յերկրի. որպէս առաքեաց զիս Հայր, եւ ես առաքեմ զձեզ։ Գնացէք այսուհետեւ՝ աշակերտեցէք զամենայն հեթանոսս, մկրտեցէք զնոսա յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ

Ուսուցէք նոցա պահել զամենայն՝ զոր ինչ պատուիրեցի ձեզ. Եւ ահաւասիկ ես ընդ ձեզ եմ զամենայն աւուրս՝ մինչեւ 'ի կատարած աշխարհի։

ՆԱԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԿՈՍԻ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ

Աւետարանս որ ըստ Մարկոսի. գրեալ է սոյն Մարկոս աշակերտ Պետրոսի և ընԹացակից Պօղոսի։ Գրեաց զԱւետարանս զայս, և դնէ սկիզբն եւ ասէ. Սկիզբն Աւետարանի, ՚ի Յովհաննու քարոզուԹենէն. և զՄկրտուԹիւնն Յովհաննու. և առնու վկայուԹիւն յԵսայեայ մարգարէէ. Նշանակէ եւ զփորձուԹիւնն ՚ի լերինն, եւ ոչ ասէ զփորձանսն. պատմէ եւ վասն ընտրուԹեան աշակերտացն. եւ նշանս և արուեստս զոր արար. և զխորհուրդ մատնուԹեանն, եւ զկատարածն. եւ որ մատնեցաւ Պիղատոսի, եւ խաչեցաւ մարմնով, և զի զինուորքն բաժանեցին զհանդերձս նորա, և զի մարմինն եդաւ ՚ի գերեզմանի և յարեաւ երեքօրեայ, եւ զխօսել Հրեշտակին եւ երեւել կանանցն, եւ զնոյնն պատմել աշակերտացն։

Մարկոս հրամանաւ Պետրոսի Վ ամի գրեաց զԱւետարանն իւր՝ յԱղեքսանդր քաղաքի ՚ի լեզու Եգիպտացի, զկնի հնգետասան ամի համբառնալոյ Փրկչին։

ՍԿԻԶԲՆ ՆԻՒԹՈՅ

ՍՈՒՐԲ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ ԸՍՏ ՄԱՐԿՈՍԻ

	ԵՐԵՍ.	ԷՋ
Վասն դիւահարին	.76	2
Վասն Պետրոսի զոքանչին	77	1
Վասն բժշկութեան պէսպէս հիւանդութեանց .	77	1
Վասն բորոտին	77	2
Վասն անդամալուծին	78	1
Վասն Ղեւեայ մաքսաւորին	78	2
Վասն գօսացեալ ձեռին	80	1
Վասն առաքելոցն ընտրութեան . . .	80	2
Վասն սերմանեացն առակի	82	1
Վասն սաստելոյ ջրոյն	84	1
Վասն լէգէոնայն	84	2
Վասն դստեր ժողովրդապետին	95	2
Վասն տեռատեսին	85	2
Վասն հանդրոյ առաքելոցն	87	2
Վասն Յովհաննու եւ Հերովդի	88	1
Վասն հինգ հացիցն եւ երկուց ձկանց . . .	89	1
Վասն 'ի վերայ ծովուն գնալոյ	90	1
Վասն անցանելոյն զպատուիրանաւ . . .	91	1
Վասն Ասորւոց կնոջն փիւնիկեցւոյ . . .	92	1
Վասն համերին եւ խլին	92	2
Վասն եօթն հացիցն	93	1
Վասն խմորոյ Փարիսեցւոցն	94	1
Վասն կուրին	94	1
Վասն հարցանելոյ 'ի Կեսարիա . . .	94	2
Վասն այլակերպութեան Տեառն . . .	95	2
Վասն լուսնահարին	96	2
Վասն խորհելոյն թէ ով իցէ մեծ . . .	98	1
Վասն հարցանելոյ թէ պարտ է արձակել զկին . .	99	1
Վասն հարցանելոյ մեծատանն զՅիսուս . . .	100	2
Վասն որդւոցն Զեբեդեայ	102	1
Վասն Բարտիմէոսի	103	1
Վասն յաւանակին	103	2
Վասն չորանալոյ թզենւոյն	104	2
Վասն իշխանութեան	105	2
Վասն հարցանելոյ քահանայապետացն զՏէրն . .	106	1
Վասն այգւոյն	106	2

	ԵՐԵՍ·	ԷՋ
Վասն հարցանելոյ զդաշնականին . . .	107	1
Վասն սադուկեցւոյն	108	1
Վասն դպրացն	108	2
Վասն Տեառն հարցանելոյ զփարիսեցիսն . . .	109	2
Վասն երկու լումայիցն	110	1
Վասն կատարածին	110	2
Վասն աւուրն եւ ժամուն	112	2
Վասն օծանելոյ կնոջն զՏէր իւղով . . .	113	1
Վասն զատկին	114	1
Վասն մատնութեանն մարգարէանալոյ . . .	114	2
Վասն ուրացութեանն Պետրոսի . . .	118	1
Վասն խնդրելոյ զՏէրունական մարմինն . . .	121	2
Վասն իւղաբեր կանանց	122	1

ՍՐԲՈՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՍ ԸՍՏ ՄԱՐԿՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ա. Համր 1.

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ Մարկոսի.

ՍԿԻԶԲՆ աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի որդւոյ Աստուծոյ։

Որպէս և գրեալ է 'ի մարգարէս. Ահաւասիկ ես առաքեմ զհրեշտակ իմ առաջի քո, որ հանդերձեսցէ զճանապարհս քո առաջի քո։

Ձայն բարբառոյ յանապատի, պատրաստ արարէք զճանապարհ Տեառն, եւ ուղիղս արարէք զշաւիղս նորա։

Եւ եղեւ՝ զի Յովհաննէս մկրտէր յանապատի, և քարոզէր մկրտութիւն ապաշխարութեան 'ի թողութիւն մեղաց։

Եւ երթայր առ նա ամենայն աշխարհն Հրէաստանի, և Երուսաղէմացիք ամենեքեան. և մկրտէին 'ի նմանէ 'ի Յորդանան գետ՝ խոստովանեալ զմեղս իւրեանց։

Եւ էր Յովհաննէս զգեցեալ ստեւ ուղտու, և գօտի մաշկեղէն ընդ մէջ իւր. և կերակուր նորա մարախ եւ մեղր վայրենի։

Քարոզէր և ասէր. Գայ զօրագոյն քան զիս զկնի իմ, որում չեմ բաւական խոնարհել լուծանել զխրացս կօշկաց նորա. Ես մկրտեցի զձեզ ջրով, և նա մկրտեսցէ զձեզ Հոգւով Սրբով։

Եւ եղև յաւուրսն յայնոսիկ

եկն Յիսուս ՚ի Նազարեթէ Գալիլեացւոց. և մկրտեցաւ ՚ի Յովհաննէ ՚ի Յորդանան։

Եւ նոյն ժամայն ընդ վերանալ ՚ի ջրոյն, ետես ցելեալ զերկինս, և զՀոգին Աստուծոյ իբրև զաղաւնի՝ զի իջանէր ՚ի վերայ նորա։

Ձայն եղև յերկնից և ասէ. Դու ես որդի իմ սիրելի, ընդ քեզ հաճեցայ։

Եւ նոյնժամայն Հոգին հանէ զնա յանապատ։

Եւ էր նա անդ զաւուրս քառասուն փորձեալ ՚ի սատանայէ. և էր ընդ գազանս, և հրեշտակք պաշտէին զնա։

Յերկրպագութեան Կիւրակէի Երկուշաբթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Ա. 14.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Եւ յետ մատնելոյն Յովհաննու, եկն Յիսուս ՚ի Գալիլեա. քարոզէր զաւետարանն Աստուծոյ՝ և ասէր, թէ կատարեալ է ժամանակ, և հասեալ է արքայութիւնն Աստուծոյ. ապաշխարեցէք՝ և հաւատացէք յաւետարանն։

Իբրև անցանէր առ ծովեզերբն Գալիլեացւոց, ետես զՍիմովն և զԱնդրէաս եղբայր Սիմովնի, զի արկեալ էր նոցա ուռկանս ՚ի ծով. քանզի ձկնորսք էին։

Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. Եկայք զկնի իմ, և արարից ըզձեզ լինել որսորդս մարդկան։

Եւ վաղվաղակի թողեալ զուռկանս, գնացին զհետ նորա։

Եւ մատուցեալ անտի սակաւիկ մի յառաջ, ետես զՅակոբոս Զեբեդեայ եւ զՅովհաննէս եղբայր նորա, և ըզնոսա ՚ի նաւին մինչ կարգէին զուռկանս, և կոչեաց զնոսա։

Եւ վաղվաղակի թողեալ ըզհայրն իւրեանց Զեբեդէոս ՚ի նաւին վարձկանօքն հանդերձ, գնացին զհետ նորա։

Յերկրպագութեան Կիւրակէի Երեքշաբթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Ա. 21.

Ընդ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ մտանէին ՚ի Կափառնաում, և իսկ և իսկ ՚ի շաբաթուն մտեալ ՚ի ժողովուրդըն ուսուցանէր զնոսա։

Եւ զարմանային ընդ վարդապետութիւն նորա, զի ուսուցանէր զնոսա իբրև իշխանութեամբ՝ և ոչ որպէս դպիրքն։

Եւ էր ՚ի ժողովրդեանն նոցա այր մի յորում այս պիղծ գոյր ՚ի նմա. որ աղաղակեաց և ասէ.

Թո՛ղ տուր, զի՞ կայ մեր եւ քո, Յիսուս Նազովրեցի. եկիր կորուսանել զմեզ. գիտեմ՛ զքեզ ով ես, սուրբդ Աստուծոյ։

Սաստեաց 'ի նա Յիսուս եւ ասէ. Կարկեաց՝ և ել 'ի դմանէ։

Եւ զարկոյց զնա այսն պիղծ, և աղաղակեաց 'ի ձայն մեծ, եւ ել 'ի նմանէ։

Եւ զարմացան ամենեքին, մինչեւ հծծել ընդ միմեանս և ասել. Զի՞նչ է այս նոր վարդապետութիւնս, զի իշխանութեամբ եւ այսոց պղծոց սաստէ, և հնազանդին նմա։

Եւ ել լուր նորա ընդ ամենայն կողմն Գալիլեացւոց։

Եւ վաղվաղակի ելեալ 'ի ժողովրդենէն՝ եկն 'ի տուն Սիմովնի և Անդրէայ՝ Յակոբաւ եւ Յովհաննու հանդերձ։

Եւ զոքանչ Սիմովնի դնէր ջերմացեալ. եւ վաղվաղակի ասեն ցնա վասն նորա։

Եւ մատուցեալ յարոյց զնա՝ կալեալ զձեռանէ նորա. և եթող զնա տենդն, և պաշտէր զնոսա։

Եւ իբրեւ երեկոյ եղեւ. 'ի մտանել արեգականն բերէին առ նա զամենայն հիւանդս և զդիւահարսն. և ամենայն քաղաքն ժողովեալ առ դրունն։

Եւ բժշկեաց զբազում հիւանդս 'ի պէսպէս ախտից, և դեւս բազումս եհան. և ոչ տայր խօսել դիւացն, զի գիտէին զնա՝ թէ Քրիստոսն է։

Յերկրորդում Կիւրակէի Զատկաշաբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Ա. 35.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ ընդ այգն ընդ առաւօտն յարուցեալ ել եւ գնաց յանապատ տեղի, եւ անդ կայր յաղօթս. և գնաց զհետ նորա Սիմովն և որ ընդ նմայն էին. եւ իբրեւ գտին զնա՝ ասեն ցնա, թէ ամենեքին խնդրեն զքեզ։

Եւ ասէ ցնոսա. Եկայք երթիցուք եւ յայլ մօտաւոր գիւղաքաղաքսն, զի եւ անդ քարոզեցից. զի յայս իսկ եկեալ եմ։

Եւ քարոզէր 'ի ժողովուրդս նոցա ընդ ամենայն Գալիլեացիս, և դեւս հանէր։

Գայ առ նա բորոտ մի, աղաչէր՝ 'ի ծունր իջանէր և ասէր. Տէ՛ր, եթէ կամիս, կարող ես զիս սրբել։

Իսկ Յիսուս գթացեալ՝ ձգեաց զձեռն, մերձեցաւ 'ի նա և ասէ ցնա. Կամիմ՝ սրբեաց։

Եւ իբրեւ ասացն ցնա, վաղվաղակի գնաց 'ի նմանէ բորոտութիւնն, եւ սրբեցաւ։

Եւ սաստեալ նմա՝ եհան արտաքս վաղվաղակի, և ասէ ցնա. Զգուշ լեր, միումեք ինչ ասիցես. այլ երթ ցոյց զքեզ քա-

հանային, և մատո վասն սրբութեան քո պատարագ՝ զոր հրամայեաց Մովսէս՝ ՚ի վկայութիւն նոցա։

Եւ նա ելեալ սկսաւ քարոզել յոյժ եւ հռչակել զբանն. մինչ ոչ եւս կարող լինել նմա յայտնապէս ՚ի քաղաք մտանել, այլ արտաքոյ յանապատ տեղիս էր. և գային առ նա յամենայն կողմանց։

Յերկրորդում Կիւրակէի Հինգշաբաթի աւուրն։

ԳԼՈՒԽ Բ. 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Եւ մտեալ դարձեալ ՚ի Կափառնաում՝ յետ աւուրց լուր եղեւ եթէ ՚ի տանն է, և ժողովեցան բազումք՝ մինչեւ տեղի եւս ոչ լինել և ոչ առ դրանն. եւ խօսէր նոցա զբանն։

Եւ գային առ նա՝ բերէին անդամալոյծ մի բարձեալ ՚ի չորից։ Եւ իբրեւ ոչ կարէին մերձենալ առ նա յամբոխէ անտի, քակեցին զյարկն ուր էր Յիսուս, և բրեալ զառաստաղն իջուցին զմահիճսն յորում կայր անդամալոյծն։

Եւ տեսեալ Յիսուսի զհաւատս նոցա, ասէ ցանդամալոյծն. Որդեակ, թողեալ լիցին քեզ մեղք քո։

Եւ էին ոմանք ՚ի դպրաց անտի՝ որ անդ նստէին, եւ խորհէին ՚ի սիրտս իւրեանց. զի՞նչ է այս՝ որ խօսի սա զհայհոյութիւնս. ո՞վ կարէ թողուլ զմեղս, եթէ ոչ մի Աստուած։

Եւ գիտաց Յիսուս յոգի իւր՝ թէ այնպէս խորհին ՚ի սիրտս իւրեանց, եւ ասէ. Զի՞ խորհիք զայդ ՚ի սիրտս ձեր։ Զի՞նչ դիւրին է, ասե՞լ ցանդամալոյծն՝ թողեալ լիցին մեղք քո, եթէ ասել՝ արի առ զմահիճս քո և երթ ՚ի տուն քո։

Այլ զի գիտասջիք եթէ իշխանութիւն ունի Որդի մարդոյ ՚ի վերայ երկրի՝ թողուլ զմեղս, ասէ ցանդամալոյծն, Քեզ ասեմ, արի առ զմահիճս քո՝ և երթ ՚ի տուն քո։

Եւ յարեաւ, եւ վաղվաղակի առեալ զմահիճսն՝ ել առաջի ամենեցուն. մինչեւ զարմանալ ամենեցուն և փառաւոր առնել զԱստուած և ասել, թէ այսպիսի ինչ երբէք ոչ տեսաք։

Յերկրորդում Կիւրակէի Ուրբաթի աւուրն։

ԳԼՈՒԽ Բ. 13.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Եւ ել դարձեալ ՚ի ծովեզրն, և ամենայն ժողովուրդն գայր առ նա, եւ ուսուցանէր զնոսա։

Եւ մինչդեռ անցանէր, ետես զՂեւի Ալփեայ՝ զի նստէր ՚ի

մաքսաւորութեան, եւ ասէ ցնա. Եկ զկնի իմ:

Եւ յարուցեալ գնաց զկնի նորա: Եւ եղեւ 'ի բազմելն նորա 'ի տան նորա, և բազում մաքսաւորք և մեղաւորք բազմեալ էին ընդ Յիսուսի եւ ընդ աշակերտսն նորա. քանզի էին բազումք՝ որ երթային զհետ նորա:

Իսկ դպիրքն եւ Փարիսեցիք իբրեւ տեսին՝ թէ ուտէ ընդ մաքսաւորս և ընդ մեղաւորս, ասեն ցաշակերտսն նորա. Զի՞ է՝ զի ընդ մեղաւորս և ընդ մաքսաւորս ուտէք և ըմպէք:

Իբրեւ լուաւ Յիսուս՝ ասէ ցնոսա. Ոչ ինչ է պիտոյ բժիշկ ողջոց, այլ հիւանդաց, և ոչ եկի կոչել զարդարս՝ այլ զմեղաւորս:

Եւ էին աշակերտքն Յովհաննու և Փարիսեցիքն 'ի պահս. գան եւ ասեն ցնա. Ընդէ՞ր աշակերտքն Յովհաննու և Փարիսեցիքն պահեն, և քո աշակերտքդ ոչ պահեն:

Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. Մի՛թէ մարթ ինչ իցէ որդւոց առագաստի՝ մինչ ընդ նոսա իցէ փեսայն պահել. զորքան ընդ իւրեանս ունիցին զփեսայն, ոչ է մարթ պահել. այլ եկեսցեն աւուրք՝ յորժամ վերասցի 'ի նոցանէ փեսայն, և ապա պահեսցեն յաւուրն յայնմիկ:

Ոչ ոք կարկատն նոր անթափ արկանէ 'ի վերայ հնացեալ ձորձոյ. ապա թէ ոչ՝ առնու լրութեամբն իւրով նորն 'ի հնոյ անտի, և չար եւս պատառումն լինի:

Եւ ոչ ոք արկանէ գինի նոր 'ի տիկս հինս, ապա թէ ոչ՝ պայթուցանէ գինին զտիկսն, գինին հեղու և տիկքն կորնչին. այլ գինի նոր 'ի տիկս նորս արկանելի է:

Յեկեղեցւոջ Կիւրակէի Շաբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Բ. 23.

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ եղեւ նմա 'ի շաբաթու անցանել ընդ արտորայս, և աշակերտքն 'ի գնալն իւրեանց սկսան հասկ կորզել եւ ուտել:

Եւ Փարիսեցիքն ասեն ցնա. Տես զինչ գործեն աշակերտքն քո 'ի շաբաթու զոր չէ արժան:

Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. Ո՞չ երբեք իցէ ընթերցեալ ձեր՝ զոր արարն Դաւիթ, յորժամ պիտոյն եղեւ, և քաղցեաւ նա և որ ընդ նմայն էին. զիա՞րդ եմուտ 'ի տունն Աստուծոյ առ Աբիաթարաւ քահանայապետիւ, և զհացսն առաջաւորութեան եկեր՝ և ետ այնոցիկ որ ընդ նմայն էին. զոր ոչ էր օրէն ուտել, բայց միայն քահանայից:

Եւ ասէ ցնոսա, Շաբաթ վասն

մարդոյ եղեւ, եւ ոչ եթէ մարդ վասն շաբաթու, ապա ուրեմն տէր է Որդի մարդոյ՝ եւ շաբաթու։

Եւ եմուտ միւսանգամ ՚ի ժողովուրդն. և էր անդ այր մի՝ որոյ ձեռն իւր գօսացեալ էր։

Եւ սպասէին նմա՝ եթէ բժշկեսցէ զնա ՚ի շաբաթուն, զի չարախօսեսցեն զնմանէ։

Եւ ասէ ցայրն՝ որոյ ձեռնն գօսացեալ էր. Արի անց ՚ի մէջ։

Եւ ասէ ցնոսա. Զի՞նչ արժան է ՚ի շաբաթու, բարի՞ ինչ գործել՝ եթէ չար առնել. ոգի՞ մի ապրեցուցանել՝ եթէ կորուսանել. Եւ նոքա լռեցին։

Եւ հայեցեալ Յիսուսի զնոքօք լի ցասմամբ, տրտմեալ վասն կուրութեանց սրտից նոցա, ասէ ցայրն. Ձգեա զձեռն քո։

Եւ նա ձգեաց, եւ ողջացաւ ձեռն նորա։

Յերկրորդում կիւրակէի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Գ. 6.

Վասն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ ելեալ արտաքս փարիսեցիքն Հերովդիանոսօքն հանդերձ, խորհուրդ առնէին վասն նորա՝ թէ զիարդ կորուսցեն զնա։

Իսկ Յիսուս աշակերտօքն իւրովք գնաց ՚ի ծովեզրն։

Եւ բազում ժողովուրդ ՚ի Գալիլեացւոց երթային զհետ նորա, և ՚ի Հրէաստանէ և յԵրուսաղեմէ, և յայնկոյս Յորդանանու, և որք ՚ի Տիւրոսէ և ՚ի Սիդոնէ. բազում ժողովուրդ իբրեւ լսէին որչափ ինչ առնէր, գային առ նա։

Եւ ասէ ցաշակերտսն իւր, զի նաւակ մի պատրաստական կայցէ նմա վասն ամբոխին՝ զի մի նեղեսցեն զնա։

Քանզի զբազումս բժշկեաց. մինչ գալ խռնիլ զնովաւ՝ զի մերձեսցին առ նա որք ունէին ախտ ինչ։

Եւ այսք պիղծք յորժամ տեսանէին զնա, անկանէին առաջի նորա, աղաղակէին և ասէին, թէ դու ես որդի Աստուծոյ. և նա յոյժ սաստէր նոցա, զի մի յայտնի առնիցեն զնա։

Յերրորդում կիւրակէի [illegible] աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Գ. 13.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Ելանէ ՚ի լեառն՝ եւ կոչէ առ ինքն զորս ինքն կամեցաւ, և չոքան առ նա։

Եւ արար երկոտասանս՝ զի իցեն զնովաւ, և զի առաքեսցէ զնոսա քարոզել, և ունիլ իշխանութիւն բժշկելոյ զցաւս և հանելոյ զդեւս։

Եւ եդ անուն Սիմոնի՝ Պետրոս. եւ Յակոբայ Զեբեդեայ եւ Յովհաննու եղբօրն Յակոբայ՝ եդ նոցա անուանս Բանէրեգէս, որ է՝ որդիք որոտման. եւ զԱնդրէաս եւ զՓիլիպպոս եւ զԲարթուղիմէոս եւ զՄատթէոս զմաքսաւորն, եւ զԹովմաս եւ զՅակոբոս Ալփեայ, եւ զԹադէոս եւ զՍիմոն Կանանացի, եւ զՅուդա Իսկարիովտացի, որ եւ մատնեաց զնա

Յերկրորդում կիւրակէի Երեքշաբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Գ. 20.

Ընդ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Գան 'ի տուն, եւ գայ միւսանգամ ընդ նոսա ժողովուրդն, մինչ զի եւ հաց եւս ոչ ժամանել ուտել նոցա.

Եւ իբրեւ լուան որ իւրքն էին՝ ելին ունել զնա, զի համարէին թէ մոլեգնեալ իցէ.

Եւ դպիրքն որ յԵրուսաղեմէ իջեալ էին, ասէին թէ բէեղզեբուղ գոյ 'ի դմա, եւ իշխանաւ դիւաց հանէ դա զդեւս.

Եւ կոչեցեալ զնոսա առ ինքն, առակօք խօսէր ընդ նոսա. Զիա՞րդ կարէ սատանայ զսատանայ հանել. եւ արդ եթէ թագաւորութիւն յանձին իւր բաժանեսցի, ոչ կարէ կալ թագաւորութիւնն այն. եւ եթէ տուն յանձին իւր բաժանեսցի, ոչ կարէ կալ տունն. եւ եթէ սատանայ 'ի վերայ անձին իւրոյ յարեաւ՝ եւ բաժանեալ իցէ, ոչ կարէ կալ, այլ վախճանեալ է.

Այլ ոչ ոք կարէ զկարասի հզօրի մտեալ 'ի տուն նորա աւար հարկանել, եթէ ոչ նախ զհզօրն կապիցէ, եւ ապա զտուն նորա աւար հարկանիցէ.

Ամէն ասեմ ձեզ, զի ամենայն թողցի որդւոց մարդկան մեղք եւ հայհոյութիւնք՝ որչափ եւ հայհոյեսցեն, բայց որ հայհոյեսցէ զՀոգին Սուրբ, ոչ ունիցի թողութիւն յաւիտեան, այլ պարտապան լիցի յաւիտենից մեղաց.

Զի ասէին՝ թէ այս պիղծ գոյ 'ի նմա.

Յերրորդում կիւրակէի Չորեքշաբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Գ. 31.

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Գան եղբարքն եւ մայր նորա, եւ արտաքոյ կացեալ՝ յղեցին եւ կոչէին զնա

Եւ անդ ժողովուրդն շուրջ զնովաւ նստէր. եւ իբրեւ ասացին ցնա. Ահաւասիկ մայր քո եւ եղբարք քո կան արտաքոյ, եւ խնդրեն զքեզ.

Պատասխանի ետ նոցա եւ ասէ. Ո՞վ է իմ մայր կամ եղբարք.

Հայեցաւ շուրջ զիւրեւ յա-

շակերտսն զի նստէին, և ասէ. Ահաւասիկ մայր իմ և եղբարք իմ. զի որ առնէ զկամս Աստուծոյ, նա է իմ եղբայր եւ քոյր և մայր։

Յերրորդում Կիւրակէի Հինգշաբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Դ. 1.

Տեառն մեր Յիսուսի Քրիստոսի։

Դարձեալ սկսաւ ուսուցանել առ ծովեզերբն. եւ խռնեցան զնովաւ ժողովուրդք բազումք, մինչեւ 'ի նաւ մտանել նմա և նստիլ 'ի ծովուն. և ամենայն ժողովուրդն զծովեզերբն՝ ցամաքն ունէին. և ուսուցանէր զնոսա առակօք բազում ինչ։

Եւ ասէր նոցա 'ի վարդապետութեան իւրում. Լսէք, ահաւասիկ ել սերմանող սերմանել. և եղեւ 'ի սերմանելն, ոմն անկաւ առ ճանապարհաւ, և եկին թռչունք և եկեր զնա. Եւ այլն անկաւ յապառաժի՝ ուր ոչ գոյր հող բազում. և վաղվաղակի բուսաւ, քանզի ոչ գոյր հիւթ երկրին, և յորժամ ծագեցաւ արեւ՝ ջեռաւ, եւ զի ոչ գոյին արմատք՝ ցամաքեցաւ։

Եւ այլն անկաւ 'ի մէջ փշոց. ելին փուշքն և հեղձուցին զնա, և պտուղ ոչ ետ։

Եւ այլն անկաւ յերկիր բարւոք, և ելեալ աճեցեալ տայր պտուղ, եւ բերէր ընդ միոյ երեսուն. եւ ընդ միոյ վաթսուն, և ընդ միոյ հարիւր։

Եւ ասէր. Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ։

Յերրորդում Կիւրակէի Ուրբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Դ. 10.

Տեառն մեր Յիսուսի Քրիստոսի։

Եւ իբրեւ եղեւ առանձինն, հարցին ցնա որ ընդ նմայն էին աշակերտօքն հանդերձ զառակսն։

Եւ ասէ ցնոսա. Ձեզ տուեալ է գիտել զխորհուրդս արքայութեան Աստուծոյ. բայց նոցա որ արտաքինքն են՝ ամենայն ինչ առակօք լինի. զի տեսանելով տեսցեն՝ և մի՛ տեսցեն, և լսելով լուիցեն՝ և մի՛ իմասցին, զի մի՛ երբեք դարձցին՝ և թողցի նոցա։

Եւ ասէ ցնոսա. Ո՞չ գիտէք զառակս զայս, և զիա՞րդ զամենայն առակսն գիտիցէք։

Որ սերմանէն՝ զբանն սերմանէ։

Եւ նոքա են որ առ ճանապարհաւն, ուր բանն սերմանի, և յորժամ լսեն զնա, գայ սատանայ՝ եւ հանէ զբանն սերմանեալն 'ի սիրտս նոցա։

Եւ նոքա են որ յապառաժին սերմանեցան, որք յորժամ լսիցեն զբանն, վաղվաղակի խնդութեամբ ընդունին. և զի ոչ ունին արմատս յանձին

նէս, այլ առ ժամանակ մի են, ապա ՚ի հասանիլ նեղութեան կամ՝ հալածման վասն բանին՝ վաղվաղակի գայթակղին.

Իսկ որ ՚ի մէջ փշոյն սերմանեցան, նոքա են՝ որ իբրեւ զբանն լսեն, և հոգք աշխարհիս և պատրանք մեծութեան մտանեն և հեղձուցանեն զբանն՝ եւ անպտուղ լինի.

Եւ նոքա են որ յերկիրն բարւոք սերմանեցան, որք լսեն զբանն և ընդունին, եւ տան պտուղ, ընդ միոյ երեսուն, եւ ընդ միոյ վաթսուն, եւ ընդ միոյ հարիւր.

Յերրորդում կիւրակէի Շաբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Դ. 21.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ ասէ ցնոսա. Միթէ գա՞յ ճրագ զի ընդ գրուանաւ դնիցի, կամ՝ ընդ մահճօք. ո՞չ ապաքէն ՚ի վերայ աշտանակի դնիցի.

Զի չէ ինչ ՚ի ծածուկ, որ թէ ոչ յայտնեսցի. եւ ոչ եղեւ ինչ գաղտնի, եթէ ոչ ՚ի յայտ գայցէ. Եթէ ոք ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ.

Եւ ասէ ցնոսա. Տեսէք զինչ լսէք, և յաւելցի ձեզ որոց լսէք, որով չափով չափէք՝ նովին չափեսցի ձեզ.

Որ ոք ունիցի տացի նմա. և որ ոչն ունիցի, և զոր ունի՛ն՝ բարձցի ՚ի նմանէ.

Չորրորդում կիւրակէի [illegible].

ԳԼՈՒԽ Դ. 26.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ ասէր. Այսպէս է արքայութիւն Աստուծոյ, որպէս զի այր մի արկանիցէ սերմանիս յերկիր, և ննջիցէ և յառնիցէ զցայգ և զցերեկ. և սերմանիքն բուսանիցին և աճիցեն, և նա ոչ գիտէ՝ թէ երկիրն ինքնին բերէ զպտուղ. նախ զխոտն, և ապա զհասկն, և ապա զցորեան ատոք ՚ի հասկին. այլ յորժամ տայցէ զպտուղն, վաղվաղակի առաքէ մանգաղ, զի հասեալ են հունձք.

Եւ ասէր. Ո՞ւմ՝ նմանեցուսցուք զարքայութիւնն Աստուծոյ, կամ՝ որո՞վ առակաւ առակեսցուք զնա.

Որպէս հատն մանանխոյ՝ որ յորժամ սերմանիցի յերկրի, փոքրագոյն է քան զամենայն սերմանիս՝ որ են յերկրի.

Եւ յորժամ սերմանիցի, բուսանի և լինի մեծ քան զամենայն բանջար և արձակէ ոստս մեծամեծս, մինչեւ բաւական լինել ընդ հովանեաւ նորա թռչնոց երկնից բնակել.

Եւ այնպիսի առակօք խօսէր ընդ նոսա զբանն, որպէս կա-

րոց լինէին լսել. եւ առանց առակի ոչ ինչ խօսէր ընդ նոսա, բայց առանձինն աշակերտացն իւրոց մեկնէր զամենայն։

[illegible] կիրակէի Երկուշաբթի աւուր

ԳԼՈՒԽ Դ. 35.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ ասէ ցնոսա յաւուր յայնմիկ՝ իբրեւ ընդ երեկս լինէր. Եկայք անցցուք յայն կոյսն.

Թողուն զժողովուրդն, եւ առնուն զնա նաւաւն հանդերձ, եւ այլ եւս նաւքն որ էին ընդ նմա.

Եւ լինէր մրրիկ մեծ հողմոյ, եւ զալիսն 'ի նաւն ձգէր մինչ գրեթէ լի իսկ լինել. եւ ինքն նինջէր 'ի խելս նաւին 'ի վերայ բարձի.

Զարթուցանէին զնա եւ ասէին. Վարդապետ, ոչ ինչ է քեզ փոյթ, զի կորնչիմք աստանօր.

Եւ զարթուցեալ սաստեաց հողմոյն. եւ ծովուն ասէ. Դադարեա կարկեաց. եւ դադարեաց հողմն, եւ եղեւ խաղաղութիւն մեծ.

Եւ ասէ ցնոսա. Ընդէ՞ր այդպէս վատասիրտ էք, չեւ եւս ունիք հաւատս։

Եւ երկեան երկիւղ մեծ, եւ ասէին ցմիմեանս. Ո՞ ոք արդեօք իցէ սա, զի եւ հողմ եւ ծով հնազանդ լինին սմա.

Եւ եկն յայնկոյս ծովուն յաշխարհն Գերգեսացւոց.

Եւ ընդ ելանելն նորա 'ի նաւէ անտի, պատահեցաւ նմա այր մի 'ի գերեզմանացն՝ զոր ունէր այս պիղծ, որոյ եւ բնակութիւն իւր իսկ 'ի գերեզմանս էր. եւ ոչ շղթայիւք ոք եւս կարէր կապել զնա, վասն բազում անգամ ոտնակապօք եւ շղթայիւք կապելոյ, եւ խզելոյ 'ի նմանէ զշղթայսն եւ զոտնակապսն խորտակելոյ. եւ ոչ ոք կարէր պատել ընդ նմա. քանզի հանապազ զցայգ եւ զցերեկ 'ի գերեզմանս եւ 'ի լերինս աղաղակէր, եւ կոծէր զանձն իւր քարամբք.

Իբրեւ ետես զՅիսուս 'ի հեռաստանէ, ընթացաւ եւ երկիր եպագ նմա. աղաղակեաց 'ի ձայն մեծ, եւ ասէ. Զի՞ կայ իմ եւ քո, Յիսուս Որդի Աստուծոյ Բարձրելոյ. երդմնեցուցանեմ զքեզ յԱստուած, մի՛ տանջեր զիս.

Քանզի ասէր ցնա. Ել, այսդ պիղծ, 'ի մարդոյ այտի.

Եւ հարցանէր ցնա՝ թէ զի՞նչ անուն է քո.

Եւ ասէ ցնա. Լեգէոն անուն է իմ. քանզի բազումք եմք.

Եւ աղաչէին զնա յոյժ, զի մի՛ արտաքսեսցէ զնոսա արտաքս քան զաշխարհն.

Եւ անդ էր առ լերամբն երամակ մի խոզից՝ արօտական մեծ։

Աղաչեցին զնա ամենայն դեւքն և ասեն. Առաքեա զմեզ ՚ի խոզսն, զի մտցուք ՚ի նոսա. և հրամայեաց նոցա։

Եւ իբրեւ ելին այսքն պիղծք՝ մտին ՚ի խոզսն, եւ դիմեաց երամակն ՚ի դարէ անտի ՚ի ծովն. էին իբրեւ երկու հազարք, և հեղձնուին ՚ի ծովուն։

Եւ խոզարածքն փախեան, և պատմեցին ՚ի քաղաքին և յագարակս, և ելին տեսանել զինչ իցէ որ գործեցաւն։

Գան առ Յիսուս, և տեսանեն զդիւահարն զի նստէր զգեցեալ եւ զգաստացեալ, որ ունէր զլեգէոնն. և զահի հարան։

Եւ պատմեցին նոցա որոց տեսեալն էր, թէ զինչ եղեւ դիւահարին, եւ զինչ վասն խոզիցն։

Եւ սկսան աղաչել զնա՝ գնալ ՚ի սահմանաց նոցա։

Եւ իբրեւ եմուտ նա ՚ի նաւն, աղաչէր զնա դիւահարն զի ընդ նմա իցէ. եւ Յիսուս ոչ ետ նմա թոյլ, այլ ասէ ցնա. Երթ ՚ի տուն քո առ ընտանիս քո, և պատմեա նոցա որ ինչ միանգամ Տէր արար քեզ՝ և ողորմեցաւ քեզ։

Եւ չոգաւ և սկսաւ քարոզել ՚ի Դեկապոլին, զոր ինչ արար նմա Յիսուս. եւ ամենեքին զարմանային։

Չորրորդում Կիւրակէի Երկուշաբթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Ե. 21.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ իբրեւ էանց Յիսուս միւսանգամ յայն կողմն՝ ժողովեցաւ առ նա ժողովուրդ բազում, եւ էր առ ծովեզերբն։

Եւ ահա մի ՚ի ժողովրդապետացն գայր, որում անուն էր Յայրոս. և իբրեւ ետես զնա՝ անկաւ առ ոտս նորա, աղաչէր զնա յոյժ և ասէր, թէ դուստր նորա մերձ է ՚ի մահ, զի եկեալ դնիցէ նմա ձեռն, որպէս զի ապրեսցի և կեցցէ։

Եւ գնաց ընդ նմա. երթայր և ժողովուրդ բազում զհետ նորա, և նեղէին զնա։

Եւ կին մի էր ՚ի տեռատեսութեան արեան զերկոտասան ամ, և յոյժ վչտացեալ ՚ի բազում բժշկաց, և ծախեալ զինչս իւր զամենայն, և չէր ինչ օգտեալ, այլ եւս առաւել զայրացեալ։

Իբրեւ լուաւ զՅիսուսէ, եկն ՚ի մէջ ամբոխին յետոյ՝ և բուռն եհար զհանդերձէ նորա. քանզի խորհէր ՚ի միտ, թէ միայն մերձեցայց ՚ի հանդերձս նորա՝ փրկեցայց։

Եւ վաղվաղակի ցամաքեցաւ

աղբիւր արեան նորա, և գիտաց ՚ի մարմին իւր՝ թէ բժշկեցաւ ՚ի տանջանացն։

Եւ անդէն փաղփաղակի գիտաց Յիսուս յանձն իւր զզօրութիւնն որ ել ՚ի նմանէ, դարձաւ յամբոխն և ասէ. Ո՞վ մերձեցաւ ՚ի հանդերձս իմ։

Եւ ասեն ցնա աշակերտքն. Տեսանես՝ զի ամբոխդ նեղէ զքեզ, և ասես թէ՝ ո՞վ մերձեցաւ ՚ի հանդերձս իմ։

Եւ շուրջ հայէր տեսանել թէ ո՞ զայն արար։

Եւ կինն զարհուրեալ և դողացեալ վասն որոյ գաղտն արար, քանզի գիտէր զինչ եղև նմա, եկն անկաւ առաջի նորա, և ասաց զամենայն իրան ստուգութեամբ։

Եւ Յիսուս ասէ ցնա. Դուստր, հաւատք քո կեցուցին զքեզ. երթ ՚ի խաղաղութիւն, և եղիջիր ողջ ՚ի տանջանաց քոց։

Չորրորդում Կիւրակէի Զատկաշաբաթի առաւօտն.

ԴԼՈՒԽ Ե. 35.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Մինչդեռ նա զայն խօսէր, գան ոմանք ՚ի տանէ ժողովրդապետին և ասեն. Թէ դուստրն քո մեռաւ, զի՞ ևս աշխատ առնես զվարդապետդ։

Իսկ Յիսուս իբրև լուաւ զբանն ասացեալ, ասէ ցժողովրդապետն. Մի երկնչիր, բայց միայն հաւատա։

Եւ ոչ զոք եթող ընդ իւր երթալ, բայց միայն զՊետրոս և զՅակովբոս և զՅովհաննէս զեղբայրն Յակովբայ։

Գայ ՚ի տուն ժողովրդապետին, և տեսանէ ամբոխ յոյժ և լալականս և աղաղակ յոյժ. և մտեալ ՚ի ներքս՝ ասէ ցնոսա. Զի՞ խռովեալ էք և լայք, մանուկն ոչ է մեռեալ, այլ ննջէ։

Եւ ծաղր առնէին զնա. և նորա հանեալ արտաքս զամենեսեան, և առնու ընդ իւր զհայր մանկանն և զմայր, և զնոսա որ ընդ նմայն էին, և մտանէ ուր դնէր մանուկն. և կալեալ զձեռանէ մանկանն՝ ասէ ցնա. Տալիթա՝ կումի. որ թարգմանի, աղջիկ դու՝ քեզ ասեմ արի։

Եւ փաղփաղակի յարեաւ աղջիկն, և գնայր. քանզի էր ամաց իբրև երկոտասանից. և զարմացան մեծաւ զարմանալեօք։

Եւ պատուէր տայր նոցա յոյժ, զի մի ոք գիտասցէ զայն. և ասաց՝ տալ նմա ուտել։

Չորրորդում կիւրակէի Հինգշաբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Զ. 14.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Ելեալ անտի, եկն ՚ի գաւառ իւր, և երթային զհետ նորա աշակերտքն իւր.

Եւ եղեւ ՚ի շաբաթուն՝ սկսաւ ուսուցանել ժողովրդեանն. և բազումք իբրև լսէին՝ զարմանային ընդ վարդապետութիւն նորա, և ասէին. Ուստի՞ է սմա այս, կամ զի՞նչ է իմաստութիւնս որ տուեալ է սմա, զի զօրութիւնք այսպիսիք ՚ի ձեռաց սորա լինիցին։

Ո՞չ սա է հիւսանն, եւ որդին Մարեմայ, եղբայր Յակովբայ եւ Յովսեայ և Յուդայի եւ Սիմոնի. եւ չիցե՞ն քորքն դորա աստ առ մեզ, և գայթակղէին ՚ի նա։

Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. Ոչ է մարգարէ անարգ, բայց եթէ ՚ի գաւառի իւրում, եւ յազգատոհմի և ՚ի տան իւրում։

Եւ ոչ կարէր անդ և ոչ մի ինչ զօրութիւն առնել, բայց սակաւ հիւանդաց ձեռն եդեալ բժշկէր զնոսա։

Եւ զարմանայր վասն անհաւատութեան նոցա։

Չորրորդում կիւրակէի Ուրբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Զ. 7.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Եւ շրջէր շուրջ զգաւառօքն, և ուսուցանէր։

Եւ կոչեաց առ ինքն զերկոտասանսն, և սկսաւ առաքել զնոսա երկուս երկուս. և տայր նոցա իշխանութիւն ՚ի վերայ այսոց պղծոց։

Եւ պատուիրեաց նոցա՝ զի մի՛ ինչ բարձցեն ՚ի ճանապարհի, բայց միայն գաւազան. մի՛ պարկ, մի՛ հաց, մի՛ պղինձ ՚ի գօտիս. այլ ագանել հողաթափս, և մի՛ զգենուցուք ասէ, երկուս պարեգօտս։

Եւ ասէր ցնոսա. Ուր տուն մտանիցէք, անդէն օթեվանս կալջիք՝ մինչև ելանիցէք անտի։

Եւ որ ոչ ընկալցին զձեզ, և ոչ լուիցեն ձեզ, յորժամ ելանիցէք անտի՝ թօթափեսջիք զփոշի ոտից ձերոց ՚ի վկայութիւն նոցա։

Եւ ելեալ քարոզէին՝ զի ապաշխարեսցեն. և դևս բազումս հանէին, և օծանէին իւղով զբազում հիւանդս, և բժշկէին զնոսա։

Չորրորդում Կիւրակէի Շաբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Զ. 14.

Վասն գլխատման Մկրտչի Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Եւ լուաւ արքայ Հերովդէս, քանզի յայտնի եղեւ անուն նորա. եւ ասէր, թէ Յովհաննէս Մկրտիչ յարեաւ 'ի մեռելոց, եւ վասն այնորիկ զօրութիւնք լինին նովաւ։

Այլք ասէին՝ թէ Եղիա է, իսկ այլքն՝ թէ մարգարէ է, կամ թէ իբրեւ զմի 'ի մարգարէից։

Իբրեւ լուաւ Հերովդէս, ասէ. Զորոյ ես զգլուխն հատի զՅովհաննու՝ սա է, նա յարեաւ 'ի մեռելոց։

Զի ինքն Հերովդէս առաքեաց կալաւ զՅովհաննէս, եւ կապեաց զնա եւ եդ 'ի բանտի, վասն Հերովդիայ կնոջ Փիլիպպոսի եղբօր նորա, քանզի նա՝ կին առեալ էր զնա։

Քանզի ասէր Յովհաննէս ցՀերովդէս՝ թէ ոչ է օրէն քեզ ունել զկին եղբօր քո։

Եւ Հերովդիա ոխացեալ էր ընդ նմա՝ եւ կամէր սպանանել զնա, եւ ոչ կարէր։

Զի Հերովդէս երկնչէր 'ի Յովհաննէ. քանզի գիտէր զնա այր արդար եւ սուրբ, եւ պահէր զնա. եւ լուեալ 'ի նմանէ բազում ինչ՝ առնէր, եւ քաղցրութեամբ լսէր նմա։

Իբրեւ օր մի լինէր պարապոյ յորժամ ընթրիս տայր Հերովդէս՝ յաւուր ծննդոց իւրոց՝ նախարարաց իւրոց եւ հազարապետաց եւ մեծամեծաց Գալիլեացւոց, եւ 'ի մտանել դստերն Հերովդիայ եւ 'ի կաքաւել, հաճոյ եղեւ Հերովդի եւ բազմականացն։

Ասէ թագաւորն ցաղջիկն. Խնդրեա յինէն զոր ինչ կամիս, եւ տաց քեզ։

Եւ երդուաւ նմա բազում անգամ, թէ զոր ինչ եւ խնդրեսցես դու յինէն, տաց քեզ մինչեւ ցկէս՝ թագաւորութեան իմոյ։

Նա ելեալ ասէ ցմայր իւր. Զի՞նչ խնդրեցից։

Եւ նա ասէ. Զգլուխն Յովհաննու Մկրտչի։

Եւ մտեալ անդրէն փութանակի առ թագաւորն՝ ասէ. Կամիմ՝ զի այժմ տացես ինձ վաղվաղակի 'ի վերայ սկտեղ զգլուխն Յովհաննու Մկրտչի։

Եւ տրտմեցաւ յոյժ թագաւորն, այլ վասն երդմանցն եւ կոչնականացն՝ ոչ կամեցաւ անարգել զնա. եւ առաքեաց վաղվաղակի թագաւորն դահիճ, եւ հրամայեաց բերել զգլուխն նորա։

Եւ չոգաւ գլխատեաց զնա 'ի

բանտին, եւ եբեր զգլուխն նորա սկտեղբ՝ եւ ետ աղջկանն, եւ աղջիկն տարաւ ետ մօր իւրում:

Իբրեւ լուան աշակերտքն նորա, եկին բարձին զմարմինն եւ եդին ՚ի գերեզմանի:

Հինգերորդում Կիրակէի աւուրն:

ԳԼՈՒԽ Զ. 30.

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Ժողովեցան Առաքեալքն առ Յիսուս, եւ պատմեցին նմա զամենայն ինչ զոր արարին եւ զոր ուսուցին:

Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. Եկայք դուք առանձինն յանապատ տեղի, եւ հանգիստ առէք սակաւ մի. զի էին բազումք որ երթային եւ գային, եւ հաց անգամ չժամանէին ուտել:

Եւ գնացին նաւաւ յանապատ տեղի առանձինն:

Եւ տեսին զնոսա զի երթային, եւ զգացին բազումք. եւ հետի յամենայն քաղաքաց խուռն ընթանային անդր, եւ մերձենային առ նոսա:

Եւ ելեալ ետես անբոխ բազում, եւ գթացաւ ՚ի նոսա, զի էին իբրեւ ոչխարք՝ որոց ոչ իցէ հովիւ. եւ սկսաւ ուսուցանել զնոսա յոյժ:

Եւ իբրեւ բազում ժամ եղեւ, մատուցեալ աշակերտքն ասէին. Տեղիս անապատ է, մինչդեռ աւուր կայ, արձակեա զժողովուրդդ, զի երթեալ շուրջ յագարակս եւ ՚ի գեօղս՝ գնեսցեն իւրեանց զինչ ուտիցեն, զի աստ ուտել ինչ ոչ ունին:

Նա պատասխանի ետ եւ ասէ ցնոսա. Տուք դուք դոցա ուտել. ասեն ցնա. Երթիցուք գնեսցուք երկերիւր դահեկանի հաց, եւ տացուք դոցա ուտել:

Ասէ ցնոսա. Քանի՞ նկանակ ունիք, երթայք տեսէք:

Իբրեւ գիտացին, ասեն ցնա. Հինգ, եւ երկուս ձկունս:

Եւ հրամայեաց նոցա բազմել երախաս երախաս ՚ի վերայ դալար խոտոյ. եւ բազմեցան դասս դասս, ըստ հարիւր եւ ըստ յիսուն:

Եւ առեալ զհինգ նկանակն եւ զերկուս ձկունսն՝ հայեցաւ յերկինս՝ օրհնեաց, մանրեաց զնկանակսն, եւ ետ աշակերտացն զի արկցեն նոցա, եւ զերկուս ձկունսն բաշխեաց ամենեցուն:

Կերան ամենեքեան, եւ յագեցան. եւ բարձին զնշխարսն երկոտասան սակառի լի, եւ ՚ի ձկանցն անտի. եւ էին որ կերին զհացսն՝ իբրեւ արք հինգ հազար:

Հինգերորդում կիւրակէի Երկուշաբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Զ. 45.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ նոյն ժամայն ծեպեաց զաշակերտսն մտանել 'ի նաւ, և յառաջագոյն քան զնա երթալ յայնկոյս 'ի Բեթսայիդա, մինչ ինքն զժողովուրդսն արձակիցէ. Եւ հրաժարեալ 'ի նոցանէ՝ ել 'ի լեառն կալ յաղօթս:

Եւ իբրև երեկոյ եղև՝ էր նաւն 'ի մէջ ծովուն, և ինքն 'ի ցամաքի.

Եւ ետես զնոսա հողմակոծեալս 'ի վարելն, զի էր հողմն ընդդէմ նոցա. Եւ զչորրորդ պահու գիշերոյն գայ առ նոսա գնալով 'ի վերայ ծովուն, և կամէր զանց առնել առ նոքօք:

Նոքա իբրև տեսին զի գնայր 'ի վերայ ծովուն, համարեցան թէ առ աչօք ինչ լինիցի, և զաղաղակ բարձին. քանզի ամենեքեան տեսին զնա՝ և խռովեցան.

Եւ նա անդէն վաղվաղակի խօսեցաւ ընդ նոսա և ասէ. Քաջալերեցարուք, ես եմ՝ մի երկնչիք. Եւ ել 'ի նաւն առ նոսա, և դադարեաց հողմն.

Եւ առաւել ևս յիմարեալ էին 'ի միտս իւրեանց, և զարմանային յոյժ. քանզի ևս 'ի վերայ հացին ոչ իմացան, զի էր սիրտ նոցա թմբրեալ:

Եւ իբրև անցին յայնկոյս, եկին յերկիրն Գեննեսարէթ.

Եւ իբրև ելին 'ի նաւէ անտի, իսկ և իսկ ծանեան զնա որք տեղւոյն այնորիկ. և ընթացեալ ընդ ամենայն գաւառն, սկսան մահճօք բերել զամենայն հիւանդս, ուր լսէին թէ անդ իցէ.

Եւ ուր և մտանէր՝ 'ի գեօղս կամ 'ի քաղաքս կամ յագարակս, 'ի հրապարակս դնէին զախտաժէտս, և աղաչէին զնա՝ զի գոնէ 'ի քղանցս հանդերձից նորա մերձենայցեն. և որք միանգամ մերձեցանն՝ փրկեցան.

Հինգերորդում կիւրակէի Երեքշաբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Է. 1.

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ ժողովեցան առ նա Փարիսեցիքն և ոմանք 'ի դպրացն որ եկեալ էին յԵրուսաղեմէ:

Եւ տեսեալ զոմանս յաշակերտացն նորա՝ զի խառնակ ձեռօք, այսինքն է՝ անլուայ ուտէին հաց, բամբասեցին:

Զի Փարիսեցիքն և ամենայն Հրեայք, եթէ ոչ բռնալիր

լուանան զձեռս, հաց ոչ ուտեն. քանզի ունին զաւանդութիւն ծերոցն. եւ 'ի հրապարակէ մտեալ՝ եթէ ոչ նախ մկրտիցին, ոչ ուտեն. եւ այլ ինչ բազում է՝ զոր ընկալեալ ունին, մկրտութիւնս բաժակաց եւ ստամանաց եւ պղնձեաց՝ եւ մահճաց։

Ապա հարցանէին զնա Փարիսեցիքն եւ դպիրք, թէ ընդէ՞ր աշակերտքն քո ոչ գնան ըստ աւանդութեան ծերոցն, այլ խառնակ ձեռօք հաց ուտեն։

Նա պատասխանի ետ եւ ասէ ցնոսա, թէ բարւոք մարգարէացաւ Եսայի վասն ձեր կեղծաւորաց, որպէս ասաց. Ժողովուրդս այս շրթամբք մեծարէ զիս, եւ սիրտք նոցա հեռացեալ 'ի բացեայ են յինէն. զուր պաշտեն զիս. ուսուցանեն վարդապետութիւնս՝ զմարդկան պատուիրեալս։

Թողեալ զպատուիրանն Աստուծոյ, ունիք զմարդկան աւանդութիւն։

Մկրտութիւնս ստամանաց եւ բաժակաց, եւ այլոց նմանեաց սոյնն առնէք բազումս։

Եւ ասէ ցնոսա. Բարւոք խոտէք զպատուիրանն Աստուծոյ, զի զձեր աւանդութիւնըն հաստատիցէք։

Զի Մովսէս ասէ. Պատուեա զհայր քո եւ զմայր. եւ որ չարախօսեսցէ զհօրէ կամ զմօրէ, մահու վախճանեսցի։

Եւ դուք ասէք, եթէ ասասցէ ոք ցհայր կամ ցմայր՝ կորբան, որ է պատարագ, զոր յինէն օգտեսցիս. եւ ոչ եւս տայք թոյլ նմա չառնել ինչ հօրն կամ մօր. եւ անարգէք զբանն Աստուծոյ ձերով աւանդութեամբն զոր աւանդեցիք. եւ բազում ինչ այլ որ այսմ նման է՝ առնէք։

Եւ կոչեալ առ ինքն զամենայն ժողովուրդն՝ ասէ ցնոսա. Լուարուք ինձ ամենեքեան եւ 'ի միտ առէք. ոչ ինչ արտաքուստ 'ի մարդ մտեալ՝ եթէ կարիցէ պղծել զնա, այլ որ ելանէ 'ի նմանէ՝ այն է որ պղծէ զմարդն. որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ։

Հինգերորդում Կիրակէի Զ[illegible] աւուրն։

ԳԼՈՒԽ Է․ 17․

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Եւ իբրեւ եմուտ 'ի տուն յամբոխէ անտի, հարցանէին զնա աշակերտքն վասն առակին։

Եւ ասէ ցնոսա. Այդպէս եւ դուք անմիտ էք. ո՞չ իմանայք, եթէ ամենայն որ արտաքուստ 'ի ներքս մտանէ 'ի մարդ՝ ոչ կարէ զնա պղծել. զի

ոչ եթէ 'ի սիրտ նորա մտանէ, այլ յորովայն, և արտաքս ելանէ, և սրբէ զամենայն կերակուրսն.

Եւ ասէր, թէ որ ինչ 'ի մարդոյն ելանէ՝ այն պղծէ զմարդ. զի 'ի ներքուստ 'ի սրտէ մարդկան խորհուրդք չարութեան ելանեն. շնութիւնք, պոռնկութիւնք, գողութիւնք, սպանութիւնք, ագահութիւնք, չարութիւնք, նենգութիւնք, գիջութիւն, չարակնութիւնք, հայհոյութիւն, ամբարտաւանութիւն, անզգամութիւն.

Այս ամենայն չարիք 'ի ներքուստ ելանեն, և պղծեն զմարդ.

Եւ անտի յարուցեալ եկն 'ի սահմանս Տիւրոսի և Սիդոնի. և մտեալ 'ի տուն՝ ոչ ումեք կամէր յայտնել, և ոչ կարաց ծածկել.

Լուաւ կին մի զնմանէ, որոյ դուստր իւր նեղեալ էր յայսոյ պղծոյ. եկն անկաւ առաջի նորա. և կինն էր հեթանոս, Փիւնիկ Ասորի յազգէ. և աղաչէր զնա՝ զի զդեւն հանցէ 'ի դստերէ նորա.

Եւ Յիսուս ասէ ցնա. Թոյլ տուր՝ նախ յագեսցին մանկունք. զի ոչ է բարւոք առնուլ զհաց մանկանց և արկանել շանց.

Նա պատասխանի ետ և ասէ. Տէ՛ր, և շունք 'ի փշրանաց սեղանոյ մանկանցն կերակրին.

Եւ ասէ ցնա. Վասն այդր բանի՝ երթ, ել դեւն 'ի դստերէ քումմէ.

Գնաց 'ի տուն իւր, և եգիտ ելեալ զդեւն. և զդուստրն, զի անկեալ դնէր 'ի մահիճս.

Հինգերորդ մ' կիւրակէի Հինգշաբաթի առաւօտն.

ԳԼՈՒԽ Է. 31.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ ելեալ միւսանգամ 'ի սահմանացն Տիւրոսի եւ Սիդոնի, եկն 'ի ծովեզրն Գալիլեացւոց 'ի մէջ սահմանացն 'ի Դեկապոլիս.

Եւ բերին առաջի նորա խուլ մի և համր, եւ աղաչէին՝ զի ձեռն դիցէ 'ի վերայ նորա.

Եւ առեալ զնա մեկուսի յամբոխէ անտի՝ էարկ զմատունս իւր ընդ ականջս նորա՝ եւ եթուք անդր. և կալաւ զլեզուէ նորա, հայեցաւ յերկինս՝ յոգւոց եհան և ասէ. Եփփաթա, որ է՝ բացիր.

Եւ նոյն ժամայն բացան լսելիք նորա, և լուծան կապանք լեզուի նորա, և խօսէր ուղիղ. և պատուիրեաց նոցա՝ զի մի՛ ումեք ասիցեն.

Եւ որչափ նա պատուիրէր

նոցա, նոքա եւս առաւել քարոզէին, եւ եւս քան զեւս զարմանային եւ ասէին. Զամենայն ինչ բարւոք գործեաց սա, զի խլից լսել տայ, եւ համերից խօսել։

Հինգերորդում կիւրակէի Ուրբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Ը. 1.

Ընդ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Յաւուրսն յայնոսիկ դարձեալ ժողովուրդ բազում էր, եւ ինչ ոչ ունէին ուտել. կոչեաց զաշակերտսն իւր եւ ասէ ցնոսա. Գթամ ես 'ի վերայ ժողովրդեանդ. զի ահա երեք աւուրք են՝ մինչ առ իս են, եւ ոչ ունին զինչ ուտիցեն.

Եւ եթէ արձակեմ զդոսա նօթիս 'ի տունս իւրեանց, նքթիցին 'ի ճանապարհի. զի ոմանք 'ի դոցանէ 'ի հեռաստանէ եկեալ են.

Պատասխանի ետուն նմա աշակերտքն նորա. Ուստի՞ կարես յագեցուցանել զդոսա հացիւ յանապատի աստ։

Եւ հարցանէր զնոսա. Քանի՞ նկանակ հաց ունիք.

Եւ նոքա ասեն. Եօթն.

Եւ հրամայեաց ժողովրդեանն բազմել 'ի վերայ երկրի. եւ առեալ զեօթն նկանակն՝ գոհացաւ՝ եբեկ, եւ տայր աշակերտացն զի արկցեն, եւ արկին առաջի ժողովրդեանն. եւ ձկունս սակաւ ունէին, եւ զայն եւս օրհնեաց, եւ հրամայեաց արկանել։

Կերին եւ յագեցան, եւ բարձին զնշխարս կոտորոցն եօթն զամբիղ։

Եւ էին որք կերանն՝ իբրեւ չորք հազարք, եւ արձակեաց զնոսա։

Հինգերորդում կիւրակէի Շաբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Ը. 10.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ նոյն ժամայն մտեալ 'ի նաւ հանդերձ աշակերտօքն՝ եկն 'ի կողմանս Դաղմանունեայ։

Ելին Փարիսեցիքն՝ եւ սկսան վիճել ընդ նմա, եւ խնդրէին 'ի նմանէ նշան յերկնից՝ փորձելով զնա։

Եւ զայրացաւ յոգի իւր եւ ասէ. Զի՞ է՝ զի ազգս այս նշան խնդրէ. ամէն ասեմ ձեզ, թէ տացի նշան ազգիս այսմիկ։

Եթող զնոսա, դարձեալ եմուտ 'ի նաւ, եւ գնաց յայնկոյս.

Եւ մոռացան հաց բառնալ. բայց միայն մի նկանակ ունէին ընդ իւրեանս 'ի նաւին.

Եւ պատուիրէր նոցա և ա-
սէր. Զգոյշ լերուք 'ի խմորոյ
անտի Փարիսեցւոց և 'ի խմո-
րոյ Հերովդիանոսաց.

Եւ խորհէին ընդ միմեանս
ասէին, թէ զի հացս ոչ ու-
նիմք.

Գիտաց Յիսուս՝ և ասէ ցնո-
սա. Զի՞ խորհիք 'ի սիրտս ձեր,
թերահաւատք, թէ հաց ոչ
ունիք. տակաւին ոչ իմանայք
և ոչ յիշէք. այսութիւն ու-
նի զսիրտս ձեր. աչք գոն՝ և
ոչ տեսանէք, ականջք են՝ և
ոչ լսէք և ոչ իմանայք տակա-
ւին. և ոչ յիշէք, յորժամ զը-
հինգ նկանակն 'ի հինգ հա-
զարսն, և քանի՞ սակառի լի
բարձիք զկոտորոցն.

Եւ ասեն ցնա. Երկոտասան.

Եւ յորժամ զեօթն նկանակն
'ի չորս հազարսն, և քանի՞ զամ-
բիղ լի՝ բարձիք զկոտորոցն.
և նոքա ասեն. Եօթն.

Եւ ասէ ցնոսա. Իսկ զիա՞րդ
ոչ իմանայք.

Գան 'ի Բեթսայիդա. և ա-
ծեն առաջի նորա կոյր մի, և
աղաչէին զնա՝ զի մերձեսցի
'ի նա.

Եւ առեալ զձեռանէ կուրին՝
եհան արտաքոյ շինին, եթուք
յաչս նորա, և ձեռն եդ 'ի
վերայ նորա. և հարցանէր ցը-
նա՝ թէ տեսանիցէ՞ ինչ.

Բացաւ՝ և ասէր. Տեսանեմ
զմարդիկս զի շրջին իբրև
զծառս.

Պարձեալ եդ ձեռս 'ի վերայ
աչաց նորա՝ եբաց, և տեսա-
նէր. ողջացաւ եւ տեսանէր
համարձակ զամենայն:

Արձակեաց զնա 'ի տուն իւր՝
և ասէ. Ի շէնդ մի՛ մտանիցես,
այլ երթ 'ի տուն քո. և յոր-
ժամ 'ի շէնն մտանիցես՝ մի
ումեք ասիցես 'ի շինին.

Վ. Եկեղեցական Կիւրակէի տօնքն.

ԳԼՈՒԽ Ը. 27.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ ել Յիսուս աշակերտօ-
քըն հանդերձ 'ի շէնս Կե-
սարիայ Փիլիպպեայ, և 'ի ճա-
նապարհին հարցանէր ցաշա-
կերտսն և ասէր. Զո՞ ուսանէք
ասեն զինէն մարդիկն՝ թէ է-
ցեմ.

Նոքա ետուն պատասխանի
և ասեն. ԶՅովհաննէս Մկըր-
տիչ, և 'այլք զԵղիա, և այլք
զմի ոք 'ի մարգարէից անտի.

Ասէ ցնոսա. Իսկ դուք զո՞
ուսանէք ասէք զինէն թէ ի-
ցեմ.

Պատասխանի ետ Պետրոս և
ասէ ցնա. Դու ես Քրիստոսն.

Եւ սաստեաց 'ի նոսա՝ զի մի՛
ումեք ասիցեն զնմանէ.

Եւ սկսաւ ուսուցանել զնոսա, թէ պարտ է Որդւոյ մարդոյ բազում չարչարանս ընդունել, եւ անարգել յերիցանց եւ 'ի քահանայապետից եւ 'ի դպրաց, եւ մեռանել եւ յետ երիր աւուր յառնել. եւ համարձակ զբանն խօսէր։

Եւ առեալ զնա մեկուսի Պետրոսի՝ սկսաւ սաստել նմա։

Եւ նա դարձաւ եւ ետես զաշակերտսն, սաստեաց Պետրոսի եւ ասէ. Երթ յետս իմ, սատանայ, զի ոչ խորհիս զաստուածոյսն, այլ զմարդկանս։

Եւ կոչեցեալ առ ինքն զժողովուրդն աշակերտօքն հանդերձ՝ ասէ ցնոսա. Եթէ որ կամի գալ զկնի իմ, ուրասցի զանձն իւր եւ բարձէ զխաչ իւր եւ եկեսցէ զկնի իմ։

Զի որ կամիցի ապրեցուցանել զանձն իւր կորուսցէ զնա. եւ որ կորուսցէ զանձն իւր վասն աւետարանին, ապրեցուսցէ զնա։

Զինչ օգուտ է մարդոյ՝ եթէ զաշխարհ ամենայն շահեսցի, եւ զանձն իւր տուժեսցէ. քանզի զինչ տացէ մարդ փոխանակ անձին իւրոյ։

Զի որ ոք ամօթ համարեսցի զիս եւ զբանս իմ 'ի շնացող եւ 'ի մեղաւոր ազգիս յայսմիկ, եւ Որդի մարդոյ յամօթ արասցէ զնա՝ յորժամ եկեսցէ փառօք Հօր իւրոյ եւ հրեշտակօք սրբովք։

Եւ ասէ ցնոսա. Ամէն ասեմ ձեզ, զի են ոմանք 'ի սոցանէ որ աստ կան՝ որք մի ճաշակեսցեն զմահ՝ մինչեւ տեսցեն զարքայութիւն Աստուծոյ եկեալ զօրութեամբ։

Եւ յետ վեց աւուր առնու ընդ իւր Յիսուս զՊետրոս եւ զՅակովբոս եւ զՅովհաննէս, եւ հանէ զնոսա 'ի լեառն մի բարձր առանձինն. եւ յայլակերպս եղեւ առաջի նոցա, եւ ձորձք նորա եղեն փայլուն սպիտակ յոյժ, որպէս թափիչք երկրի ոչ կարեն այնպէս սպիտակացուցանել։

Եւ երեւեցաւ նոցա Եղիա Մովսիսիւ հանդերձ, եւ խօսէին ընդ Յիսուսի։

Պատասխանի ետ Պետրոս եւ ասէ ցՅիսուս. Ռաբբի, բարւոք է մեզ աստ լինել. եւ արասցուք երիս տաղաւարս՝ մի քեզ, եւ մի Մովսիսի, եւ մի Եղիայի։

Քանզի ոչ գիտէր զինչ խօսէր, զի զարհուրեալ էին։

Եւ եղեւ ամպ մի հովանի 'ի վերայ նոցա, ձայն եղեւ յամ

(ամ)պոյ անտի՝ և ասէ. Դա է որդի իմ սիրելի, դմա լուարուք։

Եւ յանկարծակի հայեցեալ այսր անդր, ոչ ևս զոք ուրեք տեսին, բայց միայն զՅիսուս ընդ իւրեանս.

Եւ մինչդեռ իջանէին 'ի լեռնէ անտի, պատուիրեաց նոցա զի մի ումեք պատմեսցեն զոր տեսինն, բայց յորժամ Որդի մարդոյ 'ի մեռելոց յարիցէ.

Եւ նոքա զբանն 'ի միտ ունէին. և խնդրէին ընդ միմեանս՝ թէ զինչ իցէ 'ի մեռելոցն յառնել.

Հարցին զնա և ասեն. Զինչ է այն զոր դպիրքն ասեն, եթէ նախ Եղիայի պարտ է գալ.

Նա պատասխանի ետ նոցա և ասէ. Եղիա նախ եկեալ յօրինեսցէ զամենայն.

Իսկ զիա՞րդ գրեալ է զՈրդւոյ մարդոյ, զի բազում ինչ չարչարեսցի և անգոսնեսցի.

Այլ ես ասեմ ձեզ, եթէ Եղիա եկն, և արարին ընդ նա զինչ և կամեցան, որպէս և գրեալ է վասն նորա.

Վ. Եկեղեցւոյ Կիրակէի Երկուշաբթի աւուր.

Գլուխ Թ. 13.

Ընդ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ եկեալ առ աշակերտսն՝ տեսին ամբոխ շուրջ զնոքօք, և դպիրսն՝ զի վիճէին ընդ նոսա.

Եւ վաղվաղակի ամենայն ժողովուրդն իբրև տեսին զնա՝ զարմացան, և ընդ առաջ ընթացեալ ողջոյն տային նմա.

Եւ եհարց զնոսա՝ թէ զինչ վիճէիք ընդ նոսա։

Պատասխանի ետ մի ոմն 'ի ժողովրդենէն և ասէ. Վարդապետ, ածի զորդի իմ առ քեզ, զոր ունի այս համր. և ուր հասանէ՝ զարկուցանէ զնա, և փրփրէ և կրճտէ զատամունս իւր՝ և ցամաքի. և ասացի ցաշակերտսն քո զի հանիցեն, և ոչ կարացին հանել զնա.

Պատասխանի ետ նոցա և ասէ. Ո՜վ ազգ անհաւատ՝ մինչև յե՞րբ իցեմ ընդ ձեզ, մինչև ցե՞րբ անսայցեմ ձեզ. ածէք զնա առ իս.

Եւ ածին զնա առ նա. իբրև ետես զնա այսն, վաղվաղակի շարժեաց զնա, և անկեալ յերկիր թաւալէր և փրփրէր.

Եւ հարցանէր զհայր նորա եւ ասէ. Քանի՞ ժամանակք են՝ յորմէհետէ այդ եղեւ դմա։

Եւ նա ասէ. ի մանկութենէ. բազում անգամ ՚ի հուր արկանէ եւ ՚ի ջուր՝ զի կորուսցէ զդա. այլ եթէ կարող ինչ ես, օգնեա մեզ, Տէր, գթացեալ ՚ի վերայ մեր։

Եւ Յիսուս ասէ ցնա. Ասացեր՝ թէ կարող ես. ամենայն ինչ հնարաւոր է այնմ որ հաւատայն։

Եւ վաղվաղակի աղաղակեաց հայր մանկանն եւ ասէ. Հաւատամ, օգնեա անհաւատութեանս իմում։

Իբրեւ ետես Յիսուս՝ եթէ կուտի ժողովուրդն ՚ի վերայ, սաստեաց այսոյն պղծոյ եւ ասէ. Համր եւ խուլ այս, ես տամ քեզ հրաման, ել ՚ի դմանէ, եւ այլ եւս մի մտանիցես ՚ի դա։

Եւ աղաղակեաց եւ յոյժ լլկեաց զնա՝ եւ ել. եւ եղեւ պատանեակն իբրեւ զմեռեալ, մինչեւ բազմաց խօսել՝ թէ մեռաւ։

Եւ Յիսուս կալեալ զձեռանէ նորա յարոյց զնա, եւ կանգնեցաւ։

Եւ իբրեւ եմուտ նա ՚ի տուն, աշակերտքն առանձինն հարցին զնա. Մեք ընդէ՞ր ոչ կարացաք հանել զնա։

Եւ ասէ ցնոսա. Այդ ազգ ոչ իւիք ելանէ, եթէ ոչ պահօք եւ աղօթիւք։

Վեցերորդում կիրակէի Ներկերպութի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Թ. 29.

Ընդ անուան մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Եւ անտի ելեալ անցանէին առ Գալիլեացւովք, եւ ոչ կամէր եթէ ոք գիտասցէ։

Քանզի ուսուցանէր զաշակերտսն իւր եւ ասէր ցնոսա, թէ Որդի մարդոյ մատնելոց է ՚ի ձեռս մարդկան, եւ սպանցեն զնա. եւ իբրեւ սպանցի՝ յերիր աւուր յառնէ։

Եւ նոքա ոչ գիտէին զբանն, եւ երկնչէին հարցանել զնա։

Եկն ՚ի Կափառնաում. և իբրև եմուտ ՚ի տուն, հարցանէր զնոսա. Զինչ վիճէիք ընդ ճանապարհայն ընդ միմեանս։

Եւ նոքա լուռ լինէին. քանզի ընդ միմեանս վիճէին ՚ի ճանապարհին թէ՝ ով մեծ իցէ։

Եւ իբրև նստաւ՝ կոչեաց զերկոտասանսն, և ասէ ցնոսա. Եթէ որ կամի առաջին լինել՝ եղիցի ամենեցուն կրտսեր և ամենեցուն սպասաւոր։

Եւ առեալ մանուկ մի կացոյց ՚ի մէջ նոցա, և ընկալեալ զնա ՚ի գիրկս իւր՝ ասէ ցնոսա. Որ միանգամ յայսպիսի մանկանց ընկալցի յանուն իմ, զիս ընդունի, և որ զիս ընդունի, ոչ զիս ընդունի՝ այլ զայն որ առաքեացն զիս։

Պատասխանի ետ նմա Յովհաննէս և ասէ. Վարդապետ, տեսաք զոմն զի յանուն քո դևս հանէր՝ և զմեր կնի ոչ շրջէր, և արգելաք զնա։

Եւ նա ասէ. Մի՛ արգելուք զնա. զի ոչ որ է որ առնէ զօրութիւնս յանուն իմ, և կարիցէ հայհոյել զիս. զի որ ոչն է ընդ մեզ հակառակ, ՚ի մեր կոյս է։

Եւ որ ոք արբուսցէ ձեզ ջուր բաժակաւ յանուն յայս, թէ դուք Քրիստոսի էք, ամէն ասեմ ձեզ՝ մի՛ կորուսցէ զվարձս իւր։

Եւ որ ոք գայթակղեցուսցէ զմի ՚ի փոքրկանցս որք հաւատան յիս, լաւ էր նմա առաւել՝ եթէ արկեալ էր ընդ պարանոց նորա երկան իշոյ, և ընկեցեալ ՚ի ծով։

Եւ եթէ գայթակղեցուսցէ զքեզ ձեռն քո, հատ՝ ընկեա ՚ի քէն. զի լաւ իցէ քեզ խեղ մտանել ՚ի կեանս յաւիտենից, քան երկուս ձեռս ունել՝ և երթալ ՚ի գեհեն ՚ի հուրն անշէջ։

Եւ եթէ ոտն քո գայթակղեցուսցէ զքեզ, հատ՝ և ընկեա զնա ՚ի քէն. լաւ իցէ քեզ կաղ մտանել ՚ի կեանս յաւիտենից, քան երկուս ոտս ունել՝ և անկանել ՚ի գեհեն։

Եւ եթէ ակն քո գայթակղեցուցանէ զքեզ, հան զնա 'ի բաց. լաւ է քեզ՝ միով ականբ մտանել յարքայութիւն Աստուծոյ, քան երկուս աչս ունել՝ եւ անկանել 'ի գեհեն.

Ուր որդն նոցա ոչ մեռանի եւ հուրն ոչ շիջանի.

Զի ամենայն ինչ հրով յաղեսցի.

Բարւոք է աղ. եւ եթէ աղն անհամեսցի, իւ համեմեսցի. արդ դուք կալարուք յանձինս ձեր զաղն, եւ խաղաղութիւն արարէք ընդ միմեանս

Վեցերորդում Կիւրակէի Զատկըշաբաթի ատուրն.

ԳԼՈՒԽ Ժ. 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ անտի յարուցեալ գայ 'ի սահմանս Հրէաստանի, յայնկոյս Յորդանանու, եւ երթայր դարձեալ խուռնեալ ժողովուրդն առ նա, եւ որպէս սովոր էր միւսանգամ ուսուցանէր զնոսա.

Իսկ փարիսեցիքն մատուցեալ փորձելով հարցանէին զնա եւ ասէին, եթէ արժա՞ն իցէ առն զկին իւր արձակել։

Նա պատասխանի ետ նոցա եւ ասէ. Զի՞նչ պատուիրեաց ձեզ Մովսէս.

Եւ նոքա ասեն. Մովսէս հրաման ետ՝ գիր մեկնելոյ գրել եւ արձակել։

Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնոսա. Վասն խստասրտութեան ձերոյ գրեաց ըզպատուիրանն զայն.

Այլ 'ի սկզբանէ արարածոց՝ արու եւ էգ արար զնոսա Աստուած. եւ ասէ. Վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր իւր եւ զմայր, եւ երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ.

Եւ եղիցին երկոքին 'ի մարմին մի. եւ այսուհետեւ ո՛չ են երկու՝ այլ մարմին մի. արդ զոր Աստուած զուգեաց, մարդ մի՛ մեկնեսցէ.

Եւ 'ի տան դարձեալ աշակերտքն զնոյն հարցին ցնա.

եւ ասէ ցնոսա. Եթէ այր արձակեսցէ զկին իւր և արասցէ այլ, շնայ. և կին եթէ ելցէ յառնէ իւրմէ և եղիցի առն այլում, շնայ.

Վեցերորդում կիւրակէի Հինգշաբաթի առաւօտն.

ԳԼՈՒԽ Ժ. 13.

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ մատուցանէին առ նա մանկտի՝ զի ձեռն դիցէ նոցա. իսկ աշակերտքն սաստէին այնոցիկ որ մատուցանէինն.

Իբրեւ ետես Յիսուս, բարկացեալ սաստեաց նոցա եւ ասէ. Թոյլ տուք մանկտւոյդ գալ առ իս, և մի արգելուք զդոսա. զի այդպիսեացդ է արքայութիւն Աստուծոյ.

Ամէն ասեմ ձեզ, որ ոչ ընկալցի զարքայութիւն Աստուծոյ իբրեւ զմանուկ, ոչ մտցէ ՚ի նա:

Եւ առեալ զնոսա ՚ի գիրկս՝ ձեռն եդ ՚ի վերայ և օրհնեաց զնոսա.

Եւ ընդ ելանելն նորա անտի ՚ի ճանապարհ՝ ահաւասիկ ոմն մեծատուն ընթացեալ ՚ի ծունր իջանէր, հարցանէր զնա եւ ասէր. Վարդապետ բարի, զի՞նչ արարից զի ըզկեանսն յաւիտենականս ժառանգեցից.

Եւ Յիսուս ասէ ցնա. Զի՞ ասես զիս բարի. չիք ո՛ք բարի՝ բայց մի Աստուած. զպատուիրանս գիտես, մի՛ շնար, մի՛ սպանաներ, մի՛ գողանար, մի՛ սուտ վկայեր, պատուեա զհայր քո և զմայր.

Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնա. Վարդապետ, զայդ ամենայն արարի ՚ի մանկութենէ իմմէ, արդ զի՞նչ եւս պակաս իցեմ:

Եւ Յիսուս հայեցեալ ՚ի նա՝ սիրեաց զնա և ասէ ցնա. Մի ինչ պակաս է ՚ի քէն. եթէ կամիս կատարեալ լինել, երթ զոր ինչ ունիս վաճառեա և տուր աղքատաց. և ունիցիս գանձս յերկինս, և առ զխաչն և եկ զկնի իմ.

Եւ նա խոժոռեալ ընդ բանն՝

գնաց տրտում, զի ունէր ինչս բազումս։

Եւ հայեցեալ յայսկոյս յայնկոյս Յիսուս, ասէ ցաշակերտսն. Զիա՞րդ դժուարին է որ զինչս ունին, մտանել յարքայութիւն Աստուծոյ։

Եւ աշակերտքն զարմացեալ էին ի վերայ բանիցն նորա. իսկ Յիսուս դարձեալ պատասխանի ետ նոցա և ասէ. Որդեակք, ո՞րչափ դժուարին է յուսացելոց յինչս՝ մտանել յարքայութիւն Աստուծոյ. դիւրին է մալխոյ ընդ ծակ ասղան անցանել, քան մեծատան յարքայութիւն Աստուծոյ մտանել։

Եւ նոքա առաւել ևս զարմանային և ասէին ընդ միմեանս. իսկ ո՞վ կարասցէ ապրել։

Հայեցեալ ընդ նոսա Յիսուս՝ ասէ. Առ ի մարդկանէ այդ անհնարին է, այլ ոչ առ ի յԱստուծոյ։

Վեցերորդում կիւրակէի Ուրբաթի առաւօտն.

ԳԼՈՒԽ Փ. 28.

Ա.ռ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Սկսաւ ասել ցնա Պետրոս. Ահաւասիկ մեք թողաք զամենայն, և եկաք զկնի քո։

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ. Ամէն ասեմ ձեզ, ոչ ոք է որ եթող զտուն, կամ զեղբարս, կամ զքորս, կամ զհայր, կամ զմայր, կամ զորդիս, կամ զագարակս՝ վասն իմ կամ վասն Աւետարանին, եթէ ոչ առնուցու հարիւրապատիկ այժմ յայսմ ժամանակի տունս, և եղբարս, և քորս, և մայրս և որդիս, և ագարակս հալածանօք հանդերձ, և յաշխարհին որ գալոց է՝ զկեանսն յաւիտենականս։

Զի բազումք եղիցին առաջինք՝ յետինք, և յետինք՝ առաջինք։

Եւ էին ի ճանապարհի մինչ դեռ ելանէին յԵրուսաղէմ,

եւ երթայր Յիսուս առաջի քան զնոսա, եւ զարմացեալ էին որ զհետն երթային, եւ երկնչէին.

Վ. Երրորդ. Կիւրակէի Շաբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Ժ. 33.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ առեալ միւսանգամ զերկոտասանսն առանձինն՝ սկսաւ ասել նոցա զինչ անցք անցանելոց էին ընդ նա. Թէ ահաւասիկ ելանեմք յԵրուսաղէմ, եւ Որդի մարդոյ մատնեսցի քահանայապետիցն եւ դպրաց, եւ դատեսցին զնա ի մահ, եւ մատնեսցեն զնա հեթանոսաց, եւ կատակեսցեն զնովաւ, եւ հարկանիցեն զնա, եւ թքանիցեն ի նա, եւ սպանցեն, եւ յերիր աւուր յարիցէ.

Եւ երթային առ նովաւ Յակովբոս եւ Յովհաննէս՝ որդիքն Զեբեդեայ, եւ ասեն ցնա. Վարդապետ, կամիմք զի զոր ինչ խնդրեսցուք ի քէն՝ արասցես մեզ.

Եւ նա ասէ ցնոսա, Զինչ կամիք յինէն՝ զի արարից ձեզ.

Եւ նոքա ասեն ցնա. Տուր մեզ՝ զի նստցուք մի յաջմէ քումմէ եւ մի յահեկէ ՚ի փառսն քում.

Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնոսա. Ոչ գիտէք զինչ խնդրէք. կարէ՞ք ըմպել զբաժակն՝ զոր ես ըմպելոց եմ, կամ զմկրտութիւնն մկրտիլ՝ զոր ես մկրտելոց եմ.

Եւ նոքա ասեն ցնա. Կարեմք.

Եւ Յիսուս ասէ ցնոսա. Զբաժակն զոր ես ըմպելոց եմ՝ ըմպիցէք, եւ զմկրտութիւնն՝ զոր ես մկրտելոց եմ՝ մկրտիցիք. այլ նստուցանել ընդ աջմէ իմմէ եւ ընդ ահեկէ՝ ոչ է իմ տալ, այլ որոց պատրաստեալ իցէ.

Եւ լուեալ զայն տասանցն, սկսան բարկանալ Յակովբայ եւ Յովհաննու.

Եւ Յիսուս կոչեաց զնոսա առ ինքն, եւ ասէ ցնոսա. Գիտէք՝ զի որ՝ յանուանն իշխանքն են հեթանոսաց, տի-

րեն նոցա. և մեծամեծք նոցա իշխեն նոցա:
Ոչ նոյնպէս լիցի և ՚ի ձեզ. այլ որ կամիցի ՚ի ձէնջ մեծ լինել, եղիցի ձեր պաշտօնեայ. և որ կամիցի ՚ի ձէնջ առաջին լինել՝ եղիցի ամենեցուն ծառայ:
Քանզի և Որդի մարդոյ ոչ եկն առնուլ պաշտօն, այլ պաշտել, և տալ զանձն իւր փրկանս փոխանակ բազմաց:

Նախընթացում Կիւրակէի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Ժ. 46.

Ընդ սկսան մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ գան յԵրիքով. և ընդ ելանելն նորա յԵրիքովէ աշակերտօքն և բազում ժողովրդովք, որդի Տիմէի Բարտիմէոս կոյր նստէր մուրացիկ յանցս ճանապարհի.
Իբրև լուաւ թէ Յիսուս Նազովրեցի է, սկսաւ աղաղակել և ասել. Որդի Դաւթի Յիսուս, ողորմեա ինձ:
Եւ սաստէին նմա բազումք զի լռեսցէ. և նա առաւել ևս աղաղակէր. Որդի Դաւթի, ողորմեա ինձ:
Զտեղի առ Յիսուս, և հրամայեաց կոչել զնա. կոչեն զկոյրն՝ և ասեն ցնա. Քաջալերեաց, արի՝ կոչէ զքեզ:
Եւ նորա ընկեցեալ զձորձս իւր յարեաւ եկն առ Յիսուս:
Պատասխանի ետ նմա Յիսուս և ասէ. Զի՞նչ կամիս՝ թէ արարից քեզ:
Ասէ ցնա կոյրն. Ռաբբունի, զի բացայց:
Եւ Յիսուս ասէ ցնա. Երթ, հաւատք քո կեցուցին զքեզ:
Եւ վաղվաղակի բացաւ, և երթայր զհետ նորա ՚ի ճանապարհին:

Եւ յորժամ մերձ եղեն յԵրուսաղէմ ՚ի Բեթփագէ և ՚ի Բեթանիա մօտ ՚ի լեառն Ձիթենեաց, առաքէ երկուս յաշակերտաց անտի.
և ասէ ցնոսա. Երթայք դուք ՚ի գեօղդ՝ որ ընդդէմ ձեր կայ. և նոյն ժամայն իբրև մտանէք

՚ի նա գտանիցէք յաւանակ մի կապեալ. յորոյ վերայ ոչ որ ՚ի մարդկանէ նստաւ, լուծէք զնա և ածէք։

Եւ եթէ որ ասասցէ ձեզ՝ թէ զի՞ լուծանէք զյաւանակդ, ասասջիք՝ թէ Տեառն իւրում պիտոյ է. և վաղվաղակի առաքեսցէ զնա այսր։

Չոգան և գտին զյաւանակն կապեալ առ դուրս արտաքոյ ՚ի փողոցի անդ, եւ լուծին զնա։

Եւ ոմանք յորոց անդ կային, ասեն ցնոսա. Զի՞ գործէք՝ զի լուծանէք զյաւանակդ։

Եւ նոքա ասեն ցնոսա որպէս ասացն Յիսուս. և թողլ ետուն նոցա։

Ածեն զյաւանակն առ Յիսուս, և արկանեն ՚ի վերայ նորա հանդերձս, և նստաւ ՚ի վերայ նորա։

Եւ բազումք զհանդերձս իւրեանց տարածանէին ՚ի վերայ ճանապարհին, եւ այլք ոստս ՚ի ծառոց հատանէին՝ և արկանէին զճանապարհաւն։

Եւ որ առաջին եւ զկնի երթային՝ աղաղակէին և ասէին. Ովսաննա Բարձրելոյն. օրհնեալ որ գայդ յանուն Տեառն. օրհնեալ թագաւորութիւնդ եկեալ հօր մերոյ Դաւթի, խաղաղութիւն յերկինս և փառք ՚ի բարձունս։

Եւ եմուտ Յիսուս յԵրուսաղէմ ՚ի տաճարն, և հայեցաւ շուրջ զամենեքումբք. և զի էր երեկոյացեալ ժամն, ել ՚ի Բեթանիա երկոտասանիւքն հանդերձ։

Եօթներորդումն կիւրակէի. Երկուշաբթի առաւօտու

ԳԼՈՒԽ ԺԱ. 12.

Ըստ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ ՚ի վաղիւ անդր մինչ դեռ ելանէին ՚ի Բեթանիայ՝ քաղցեաւ. Եւ տեսեալ թզենի մի ՚ի բացուստ տերեւալից. և եկն թէ գտանիցէ ինչ ՚ի նմա. և իբրեւ եկն ՚ի նա, ոչինչ եգիտ՝ բայց միայն տերեւ. զի ո՛չ խակ էր ժամանակ թզոյ։

Պատասխանի ետ և ասէ ցնա. Մի եւս որ յաւիտեան

՚ի քէն պտուղ կերիցէ։ Եւ լուէին աշակերտքն նորա։

Գան յԵրուսաղէմ. եւ մտեալ ՚ի տաճարն՝ սկսաւ հանել զվաճառականսն եւ զգնողս՝ որ էին ՚ի տաճարին. և զսեղանս հատավաճառացն ցրուեաց, և զաթոռս աղաւնեվաճառացն կործանեաց. և ոչ թողոյր՝ եթէ ոք անօթ ինչ անցուցանիցէ ընդ տաճարն։

Ուսուցանէր զնոսա և ասէր. Գրեալ է, թէ տունն իմ տուն աղօթից կոչեսցի ամենայն հեթանոսաց. և դուք արարէք զդա այրս աւազակաց։

Լուան քահանայապետքն և դպիրք, և խնդրէին թէ որպէս կորուսցեն զնա, բայց երկնչէին ՚ի նմանէ. զի ամենայն ժողովուրդն զարմացեալ էր ընդ ուսումն նորա։

Եւ իբրեւ երեկոյ լինէր՝ արտաքոյ քան զքաղաքն ելանէին։

Եւ մինչդեռ այգուցն անցանէին, տեսին զթզենին ցամաքեալ յարմատոց, յիշեաց Պետրոս՝ և ասէ ցնա. Ռաբբի, ահաւասիկ թզենին զոր անիծեր՝ ցամաքեցաւ։

Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնոսա. Եթէ ունիցիք զհաւատսն Աստուծոյ, ամէն ասեմ ձեզ, որ ոք ասիցէ լերինս այսմիկ՝ բարձիր և անկիր ՚ի ծով, և ոչ երկմտիցէ ՚ի սրտի իւրում, այլ հաւատասցէ՝ թէ զոր ասէն լինի, եղիցի նմա զոր և ինչ ասիցէ։

Վասն այսորիկ ասեմ ձեզ. ամենայն ինչ վասն որոյ աղօթս արարեալ խնդրիցէք եւ հաւատայցէք թէ առնուցուք, եղիցի ձեզ։

Եւ յորժամ յաղօթս կայցէք, թողուցուք եթէ ունիցիք ինչ զումեքէ. զի և Հայրն ձեր որ յերկինս է, թողցէ ձեզ զյանցանս ձեր։

Նախընթացում Կիրակէի Երկրորդութի՛ աւուրն .

ԳԼՈՒԽ ԺԱ. 27.

Ըստ աւետարանի սրբոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Գան միւսանգամ յԵրուսաղէմ. եւ մինչդեռ ՚ի տաճարի անդ զբօսնոյր. գան առ նա քահանայապետքն եւ դպիրք եւ ծերք, եւ ասեն ցնա. Որո՞վ իշխանութեամբ առնես զայդ, եւ ո՞վ ետ քեզ զիշխանութիւնդ զայդ։

Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնոսա. Հարցից եւ ես զձեզ բան մի, տուք ինձ պատասխանի, եւ ես ասացից ձեզ՝ որով իշխանութեամբ առնեմ զայս։

Մկրտութիւնն Յովհաննու յերկնի՞ց էր՝ թէ ՚ի մարդկանէ, տուք ինձ պատասխանի։

Խորհէին ընդ միմեանս եւ ասէին. Եթէ ասեմք եթէ յերկնից, ասէ ցմեզ՝ ընդէ՞ր ոչ հաւատացէք նմա. այլ եթէ ասեմք՝ ՚ի մարդկանէ, երկնչիմք ՚ի ժողովրդենէն. զի ամենեքին զՅովհաննէս՝ թէ մարգարէ էր։

Պատասխանի ետուն եւ ասեն ցՅիսուս. Ոչ գիտեմք։

Եւ Յիսուս ետ նոցա պատասխանի եւ ասէ. Եւ ոչ ես ասեմ ձեզ՝ որով իշխանութեամբ առնեմ զայս։

Եւ սկսաւ խօսել ընդ նոսա առակօք եւ ասել. Այր մի տնկեաց այգի, եւ եած շուրջ զնովաւ ցանգ, եւ գուր հնձան փորեաց եւ շինեաց աշտարակ, եւ ետ զնա ցմշակս եւ գնաց ՚ի տար աշխարհ։

Եւ առաքեաց առ մշակսն ՚ի ժամանակի ծառայ մի, զի ՚ի մշակաց անտի առցէ ՚ի պտղոյ այգւոյն. եւ նոցա կալեալ զնա հարին, եւ արձակեցին ունայն։

Դարձեալ առաքեաց այլ ծառայ, եւ զնա կառափնատեցին՝ եւ արձակեցին անարգեալ։

Եւ դարձեալ այլ առաքեաց, եւ զնա սպանին. եւ զբազումս այլս, զոմանս՝ հարկանէին, եւ զոմանս՝ սպանանէին։

Արդ որդի մի էր իւր սիրե-

լի, զնա առաքեաց առ նոսա յետոյ, և ասէ. Թերևս ամաչեսցեն յորդւոյ սորա իմմէ.

Իսկ մշակքն իբրև տեսին ըզնա զի գայր, ասեն ցմիմեանս, սա է ժառանգն. եկայք ըսպանցուք զսա, և մեր լիցի ժառանգութիւնն. և կալեալ զնա սպանին, և հանին արտաքս այգւոյն.

Արդ զի՞նչ արասցէ տէր այգւոյն.

Եկեսցէ և կորուսցէ զմշակսն, և տացէ զայգին ՚ի ձեռս այլոց.

Եւ ո՞չ զգիրն զայն իցէ ընթերցեալ ձեր, Թէ վէմն զոր անարգեցին շինողքն. նա եղեւ գլուխ անկեան. ՚ի Տեառնէ եղեւ այս, և է սքանչելի յաչս մեր.

Եւ խնդրէին զնա ունել. և երկեան ՚ի ժողովրդենէ անտի. զի գիտացին՝ Թէ առ նոսա ասաց զառակն. և Թողին զնա և գնացին.

Եւ առաքեն առ նա զոմանս ՚ի Փարիսեցւոց անտի և ՚ի Հերովդիանոսաց, զի զնա որսասցեն բանիւ.

Եւ նոքա եկեալ հարցանէին զնա նենգութեամբ և ասէին. Վարդապետ, գիտեմք զի ճշմարիտ ես, և ոչ ինչ փոյթ է քեզ զումեքէ. զի ոչ հայիս յերեսս մարդկան, այլ ճշմարտութեամբ զճանապարհն Աստուծոյ ուսուցանես. արդ-ասա մեզ, արժա՞ն է հարկ տալ կայսեր՝ եթէ ոչ. տա՞ցուք՝ Թէ ոչ տացուք.

Եւ Յիսուս գիտաց զկեղծաւորութիւն նոցա, ասէ ցնոսա. Զի՞ փորձէք զիս, կեղծաւորք. բերէք ինձ դահեկան մի զի տեսից.

Եւ նոքա բերին. և ասէ ցնոսա. Ո՞յր է պատկերս այս կամ գիր.

Եւ նոքա ասեն ցնա. Կայսեր.

Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնոսա. Երթայք տուք զկայսերն՝ կայսեր, և զԱստուծոյ՝ Աստուծոյ. և զարմացան ընդ նա.

Եօթներորդում կիրակէի Զ[illegible] 'ատարն.

ԳԼՈՒԽ ԺԲ. 18.

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Գան առ նա սադուկեցիքն որ ասեն՝ թէ չիք յարութիւն. հարցանէին զնա եւ ասէին. Վարդապետ, Մովսէս գրեաց մեզ, եթէ ուրուք եղբայր մեռանիցի, և թողուցու կին և որդի ոչ թողուցու, զի առցէ եղբայր նորա զկին նորա՝ և յարուսցէ զաւակ եղբօր իւրում։

Արդ եղբարք եօթն էին առ մեզ. առաջինն էառ կին և մեռաւ, և ոչ եթող զաւակ. և երկրորդն էառ զնոյն, եւ մեռաւ, և ոչ նա եթող զաւակ. նոյնպէս և երրորդն էառ զնոյն, և եօթանեքեան իսկ, և ոչ թողին զաւակ. յետ ամենեցուն մեռաւ և կինն.

Արդ 'ի յարութեանն յորժամ յառնիցեն, ո՞յր 'ի նոցանէ լինիցի կինն, զի եօթանեքեան կալան զնա կին.

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա. Ո՞չ վասն այդորիկ իսկ մոլորեալ էք, զի ոչ գիտէք զգիրս եւ ոչ զզօրութիւնն Աստուծոյ.

Զի յորժամ 'ի մեռելոց յառնիցեն, ոչ արք կանայս առնեն, և ոչ կանայք արանց լինին. այլ իբրեւ զհրեշտակս իցեն՝ որ յերկինսն են.

Այլ վասն յարութեան մեռելոց զի յառնեն, ո՞չ իցէ ընթերցեալ ձեր 'ի գիրսն Մովսիսի՝ 'ի մորենւոջն որպէս ասաց ցնա Աստուած. Ես եմ, ասէ. Աստուած Աբրահամու և Աստուած Իսահակայ և Աստուած Յակոբայ. և ոչ է Աստուած մեռելոց՝ այլ կենդանեաց. և արդ դուք յոյժ մոլորեալ էք.

Եւ մատուցեալ մի ոմն 'ի դպրացն՝ լուեր նոցա մինչ վիճէին. իբրեւ ետես թէ բարւոք ետ նոցա զպատասխանին, եհարց ցնա և ասէ. Ո՞ր պատուիրանն է առաջին.

Եւ Յիսուս ասէ ցնա. Առաջին քան զամենայն, լուր Իս-

րայէլ, տէր Աստուած մեր՝ Տէր մի է. և սիրեսցես զտէր Աստուած քո յամենայն սրտէ քումմէ, և յամենայն անձնէ քումմէ, և յամենայն մտաց քոց, եւ յամենայն զօրութենէ քումմէ. այս է առաջին պատուիրան։

Եւ երկրորդն նման սմին. սիրեսցես զընկեր քո իբրեւ զանձն քո. մեծ քան զսոսա այլ պատուիրան ոչ գոյ։

Եւ ասէ ցնա դպիրն. Բարւոք է վարդապետ. ճշմարտութեամբ ասացեր՝ թէ մի է Աստուած, եւ ոչ գոյ այլ բաց 'ի նմանէ, և սիրել զնա յամենայն սրտէ, և յամենայն զօրութենէ, և յամենայն մտաց, և սիրել զընկերն իբրեւ զանձն, առաւել է քան զողջակէզս և զզոհս։

Եւ տեսեալ Յիսուսի թէ իմաստութեամբ ետ զպատասխանին՝ ասէ ցնա. Չես հեռի յարքայութենէն Աստուծոյ։

Եւ ոչ եւս ոք իշխէր ինչ հարցանել ցնա։

Նոր կիւրակէին Հինգշաբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ ԺԲ. 35.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ՝ մինչ ուսուցանէր 'ի տաճարին. Զիա՞րդ ասեն Դպիրքն, եթէ Քրիստոսն որդի Դաւթի է։

Եւ ինքն Դաւիթ Հոգւովն Սրբով ասէ. Ասաց Տէր ցՏէր իմ, Նիստ ընդ աջմէ իմմէ՝ մինչեւ եդից զթշնամիս քո պատուանդան ոտից քոց։

Արդ եթէ ինքն իսկ Դաւիթ զնա Տէր կոչէ՝ զիա՞րդ իցէ որդի նորա։

Եւ բազում ժողովուրդ լսէր նմա քաղցրութեամբ։

Եւ ասէր ուսուցանելով 'ի վարդապետութեան իւրում. Զգուշ լերուք 'ի դպրաց անտի՝ որ կամին 'ի հանդերձս երեւելիս շրջել, զողջոյնս խնդրել 'ի հրապարակս, եւ զնախաթոռս 'ի ժողովուրդս, եւ զգահագլուխս յընթրիս. որ ուտեն զտունս այրեաց, պատճառանօք յերկարեալ

զաղօթս, զի աւելի եւս դատաստանս ընկալցին ։

Կայր Յիսուս ընդդէմ գանձանակին, տեսանէր զիարդ ժողովուրդն արկանէր պղինձ ՚ի գանձանակն. և բազում մեծատունք արկին բազում ինչ. եկն այրի մի՝ և արկ երկուս լումայս, որ է նաքարակիտ մի։ Եւ կոչեցեալ առ ինքն զաշակերտսն իւր ասէ ցնոսա. Ամէն ասեմ ձեզ. զի այրին այն տառապեալ՝ շատ արկ քան զամենեսեան որ արկին ՚ի գանձանակն. քանզի ամենեքին յաւելորդաց իւրեանց արկին, այլ նա ՚ի չքաւորութենէ իւրմէ զամենայն ինչ զոր ունէր արկ, գոյն չափ զկեանս իւր ։

Եօթներորդամ կիւրակէի Ուրբաթի աւուրն ։

ԳԼՈՒԽ ԺԳ. 1 ։

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ։

Եւ յելանելն նորա ՚ի տաճարէ անտի, ասէ ցնա մի յաշակերտացն նորա. Վարդապետ, տես որպիսի են քարինքս, և որպիսի շինուածք ։ Պատասխանի ետ նմա Յիսուս և ասէ. Տեսանե՞ս զայդ ամենայն շինուածս, ամէն ասեմ ձեզ՝ եթէ ոչ թողցի այդր քար ՚ի քարի վերայ որ ոչ քակեսցի ։

Եւ մինչ նստէր նա ՚ի լերինն Ձիթենեաց յանդիման տաճարին, հարցանէին զնա առանձինն՝ Պետրոս և Յակովբոս և Յովհաննէս և Անդրէաս ասա մեզ՝ Ե՞րբ լինիցի այդ, և զի՞նչ նշան է՝ յորժամ կատարելոց իցէ այդ ամենայն ։ Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնոսա. Զգոյշ կացէք, մի ոք զձեզ խաբեսցէ. զի բազումք եկեսցեն յանուն իմ, և ասիցեն՝ թէ ես եմ Քրիստոսն, և զբազումս մոլորեցուսցեն ։

Այլ յորժամ լսիցէք պատերազմունս, և համբաւս պատերազմաց՝ մի խռովիցիք, զի պարտ է լինել. բայց չեւ է կատարած ։

Զի յարիցէ ազգ յազգի վերայ, և թագաւորութիւն ՚ի

թագաւորութեան վերայ· և եղիցին շարժմունք 'ի տեղիս տեղիս, սովք և սրածութիւնք եւ խռովութիւնք· այլ այն ամենայն սկիզբն է երկանց։

Եւ զձեզ իսկ մատնեսցեն յատեանս, եւ 'ի ժողովուրդս տանջիցիք, և առաջի դատաւորաց և թագաւորաց կայցէք վասն իմ, 'ի վկայութիւն նոցա եւ ամենայն հեթանոսաց· բայց նախ պարտ է Աւետարանիս քարոզել։

Այլ յորժամ տանիցեն զձեզ մատնել, մի յառաջագոյն հոգայցէք եւ մի զմտաւ ածիցէք թէ զինչ խօսիցիք· այլ որ ինչ տացի ձեզ 'ի ժամուն յայնմիկ՝ զայն խօսիցիք· զի ոչ դուք էք որ խօսիցիքն՝ այլ Հոգին Սուրբ։

Մատնեսցէ եղբայր զեղբայր 'ի մահ, եւ հայր՝ զորդի· եւ յարիցեն որդիք 'ի վերայ հարց՝ և սպանանիցեն զնոսա· եւ եղիջիք ատեցեալք յամենեցունց վասն անուան իմոյ· այլ որ համբերեսցէ 'ի սպառ՝ նա կեցցէ։

Եւ յորժամ տեսանիցէք ըզպղծութիւն աւերածին՝ զի կայցէ 'ի տեղւոջ՝ ուր չիցէ արժան· որ ընթեռնունն 'ի միտ առցէ։

Յայնժամ որ 'ի Հրէաստանի իցեն՝ փախիցեն 'ի լերինս· և որ 'ի վերայ տանեայն իցէ՝ մի իջցէ 'ի տուն, եւ մի մտցէ բառնալ ինչ 'ի տանէ իւրմէ· եւ որ յագարակին իցէ՝ մի դարձցի յետս առնուլ զձորձս իւր։

Բայց վայ իցէ յղեաց և ստընտուաց յաւուրսն յայնոսիկ։

Յաղօթս կացէք՝ զի մի ձմերանի լինիցի այն·

Եղիցին աւուրքն այնոքիկ նեղութեանց, որպիսի ոչ եղեն երբէք այնպիսիք 'ի սկզբանէ արարածոց մինչեւ ցայժմ, և մի այլ լիցին։

Եւ եթէ ոչ էր կարճեալ Աստուծոյ զաւուրսն զայնոսիկ՝ վասն ընտրելոց իւրոց, ոչ ապրէր ամենայն մարմին· այլ վասն ընտրելոցն զորս ընտրեաց՝ կարճեաց զաւուրսն զայնոսիկ։

Յայնժամ եթէ ոք ասիցէ ձեզ՝ եթէ ահաւասիկ է Քրիստոս կամ աւանիկ, մի՛ հաւատայցէք ։

Զի յարիցեն սուտ քրիստոսք եւ սուտ մարգարէք, և տացեն նշանս եւ արուեստս՝ առ ՚ի մոլորեցուցանելոյ եթէ հնար ինչ իցէ և զընտրեալսն ։

Բայց դուք զգոյշ եղերուք, ահաւասիկ յառաջագոյն ասացի ձեզ զամենայն ։

Այլ յաւուրսն յայնոսիկ յետ նեղութեանն այնորիկ՝ արեգակն խաւարեսցի, եւ լուսին ոչ տացէ զլոյս իւր. և աստեղք յերկնից թօթափեսցին, և զօրութիւնք յերկինս՝ շարժեսցին ։

Եւ յայնժամ տեսցեն զՈրդի մարդոյ եկեալ ամպովք զօրութեամբ եւ փառօք բազմօք ։

Եւ յայնժամ առաքեսցէ զհրեշտակս իւր, և ժողովեսցէ զընտրեալս իւր ՚ի չորից հողմոց՝ ՚ի ծագաց երկրի մինչեւ ՚ի ծագս երկնից ։

Բայց դուք ՚ի թզենւոյ անտի ուսարուք զառակն. յորժամ տակաւ ոստքն նորա կակղանայցեն, և տերեւ արձակիցի ՚ի նմա, գիտէք թէ մերձ է ամառն. Նոյնպէս եւ դուք յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն եղեալ, գիտասջիք թէ մերձ է առ դուրս ։

Ամէն ասեմ ձեզ, թէ ոչ անցցէ ազգս այս, մինչեւ այս ամենայն եղիցի ։

Երկինք և երկիր անցցեն, եւ բանք իմ ոչ անցանիցեն ։

Այլ վասն աւուրն այնորիկ և ժամու ոչ ոք գիտէ, ո՛չ հրեշտակք յերկինս և ոչ Որդի, բայց միայն Հայր ։

Զգոյշ եղերուք, հսկեցէք և կացէ՛ք յաղօթս. զի ոչ գիտէք երբ ժամանակն իցէ ։

Որպէս այր մի գնացեալ ՚ի տար աշխարհ, թողուցու զտունն իւր, և տացէ ծառայից իւրոց իշխանութիւն, եւ իւրաքանչիւր զգործս իւր. և դռնապանին պատուէր տայցէ՝ զի արթուն լինիցի ։

Արդ արթուն կացէք. զի ոչ գիտէք երբ տէր տանն

գայցէ , յերեկորեայ , եթէ ՚ի մէջ գիշերի , եթէ ՚ի հաւախօսի , եթէ ընդ առաւօտս . գուցէ եկեալ յանկարծակի՝ գտանիցէ զձեզ ՚ի քուն ։

Բայց զոր ձեզդ ասեմ , ամենեցուն ասեմ՝ արթուն կացէք ։

Եօթներորդում կիրակէի · Շաբաթի առաւօտ ·

ԴԼՈՒԽ ԺԴ · 1 ·

Վասն ընթրեաց Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ·

Եւ էր զատիկն եւ բաղարջակերքն յետ երկուց աւուրց · խնդրէին քահանայապետքն եւ դպիրքն՝ եթէ զիարդ զնա նենգաւ կալեալ սպանանիցեն · բայց ասէին՝ թէ մի ՚ի տօնի աստ , զի մի խռովութիւն լինիցի ՚ի ժողովրդեանն ·

Եւ մինչ էր ՚ի Բեթանիա ՚ի տան Սիմովնի բորոտի բազմեալ , եկն կին մի որ ունէր շիշ իւղոյ նարդեան ազնուի մեծագնոյ , եւ բեկեալ զշիշն՝ եհեղ ՚ի վերայ գլխոյ նորա ։

Եւ աշակերտքն զայրացեալ ասէին · Ընդէ՞ր եղեւ կորուստ իւղոյդ այդորիկ · մարթ էր զայդ իւղ վաճառել աւելի քան երեք հարիւր դահեկանի , եւ տալ աղքատաց ·

Եւ զայրանային նմա յոյժ · Եւ Յիսուս ասէ ցնոսա · Թոյլ տուք դմա · զի՞ աշխատ առնէք , զի գործ մի բարի գործեաց դա յիս · յամենայն ժամ զաղքատս ընդ ձեզ ունիք , եւ յորժամ կամիք՝ կարող էք առնել նոցա բարիս · այլ զիս ոչ յամենայն ժամ ընդ ձեզ ունիք ·

Դա զոր ունէրդ՝ արար · յառաջագոյն խնկեաց զմարմին իմ ՚ի նշան պատանաց ։

Ամէն ասեմ ձեզ , ուր եւ քարոզեսցի Աւետարանս այս ընդ ամենայն աշխարհ , եւ զոր արար դա խօսեսցի վասն յիշատակի դորին ·

Եւ Յուդա Իսկարիովտացի մի յերկոտասանից անտի՝ գնաց առ քահանայապետսն՝ զի մատնեսցէ զնա նոցա ·

Նոքա իբրեւ լուան՝ խնդացին, և խոստացան տալ նմա արծաթ. և խնդրէր՝ թէ զիարդ պարապով մատնեսցէ զնա.

Եւ յառաջնում աւուր բաղարջակերացն՝ յորժամ զզատիկն զենուին, ասեն ցնա աշակերտքն. Ո՞ւր կամիս՝ երթիցուք պատրաստեսցուք, զի կերիցես զզատիկն.

Եւ առաքէ երկուս յաշակերտաց անտի՝ և ասէ ցնոսա. Երթայք ՚ի քաղաքն, և իբրեւ մտանիցէք ՚ի քաղաքն՝ պատահեսցէ ձեզ այր մի որ սափոր ջրոյ յուս ունիցի, երթայք զհետ նորա. և յորտուն մտանիցէ, ասասջիք ցտանուտէրն. Վարդապետ ասէ՝ ո՞ւր են իջավանքն, ուր աշակերտօքս ուտիցեմ զզատիկն. և նա ցուցցէ ձեզ վերնատուն մի մեծ զարդարեալ, անդ պատրաստեսջիք մեզ.

Եւ գնացին պատրաստել աշակերտքն նորա. եկին ՚ի քաղաքն, և գտին որպէս ասաց նոցա. եւ պատրաստեցին զզատիկն.

Եւ իբրեւ երեկոյ եղեւ՝ գայ երկոտասանիւքն հանդերձ.

Եւ իբրեւ բազմեցան և դեռ ուտէին, ասէ Յիսուս. Ամէն ասեմ ձեզ՝ զի մի ոմն ՚ի ձէնջ մատնելոց է զիս, որ ուտէ իսկ ընդ իս.

Եւ նոքա սկսան տրտմիլ եւ ասել մի ըստ միոջէ. միթէ ես իցեմ, և միւսն՝ միթէ ես իցեմ.

Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա. Մի յերկոտասանից այտի, որ մխեաց ընդ իս ՚ի սկաւառակ.

Այլ Որդի մարդոյ երթայ՝ որպէս եւ գրեալ է վասն նորա. բայց վա՜յ իցէ մարդոյն այնմիկ՝ յոյր ձեռս Որդին մարդոյ մատնեսցի. լաւ էր նմա՝ եթէ չէր իսկ ծնեալ մարդն այն.

Եւ մինչդեռ ուտէին, առեալ Յիսուսի հաց՝ օրհնեաց և եբեկ ետ նոցա եւ ասէ. Առէք, այդ է մարմին իմ.

Եւ առեալ բաժակ՝ գոհացաւ, ետ նոցա, և արբին ՚ի նմանէ ամենեքեան. և ասէ ցնոսա. Այս է արիւն իմ նորոյ ուխտի, որ փոխանակ բազմաց հեղու։

Ամէն ասեմ ձեզ, թէ ոչ և ս յաւելից ըմպել ՚ի բերոյ որթոյ, մինչև ցօրն ցայն՝ յորժամ արբից զնա նոր յարքայութեան Աստուծոյ։

Եւ գոհացեալ՝ ելին ՚ի լեառն Ձիթենեաց։

ԳԼՈՒԽ ԺԴ. 27.

Վասն մատնութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. Ամենեքին գայթագղելոց էք յինէն յայսմ գիշերի. զի գրեալ է, թէ հարից ըզհովիւն և ոչխարքն ցրուեսցին։

Այլ յետ յարութեան իմոյ յառաջագոյն երթայց քան զձեզ ՚ի Գալիլեա։

Պատասխանի ետ Պետրոս և ասէ ցնա. Թէպէտ և ամենեքեան գայթագղեսցին, այլ ես ոչ։

Եւ ասէ ցնա Յիսուս. Ամէն ասեմ քեզ, թէ դու իսկ յայսմ գիշերի՝ մինչչև հաւու խօսեալ իցէ՝ երիցս ուրասցիս զիս։

Իսկ Պետրոս առաւել և ս պնդէր և ասէր. Եթէ մեռանել և ս հասանիցէ ընդ քեզ՝ զքեզ ոչ ուրացայց։

Նոյնպէս և ամենեքեան ասէին։

Գան ՚ի գեօղն՝ որում անուն էր Գեթսեմանի. և ասէ ցաշակերտսն. Նստարուք աստ՝ մինչև ես յաղօթս կացից։

Եւ առնու ընդ իւր զՊետրոս և զՅակովբոս և զՅովհաննէս, և սկսաւ տխրել և հոգալ։

Յայնժամ ասէ ցնոսա. Տրտում է անձն իմ մինչև ՚ի մահ, մնացէք աստ և արթուն կացէք։

Եւ մատուցեալ սակաւիկ մի յառաջ, անկաւ ՚ի վերայ երեսաց իւրոց յերկիր, և կայր յաղօթս, զի եթէ հնար ինչ է՝ անցցէ ՚ի նմանէ ժամն, և ասէ, Աբբա, Հայր, ամենայն

ինչ քեզ հնարաւոր է, անցո զբաժակս զայս յինէն. բայց ոչ որպէս ես կամիմ՝ այլ որպէս դու կամիս:

Եւ գայ գտանէ զնոսա զի ննջէին, և ասէ ցՊետրոս. Սիմովն, ննջե՞ս. ո՞չ կարացեր ժամ մի արթուն կալ:

Արթուն կացէք և յաղօթս կացէք, զի մի մտջիք ՚ի փորձութիւն. ոգիս յօժար է՝ բայց մարմինս տկար:

Եւ դարձեալ չոգաւ եկաց յաղօթս, եւ զնոյն բանս ասաց:

Դարձաւ միւս անգամ անդրէն՝ և եգիտ զնոսա ՚ի քուն. քանզի էին աչք նոցա ծանրացեալ՝ և ոչ գիտէին թէ զինչ պատասխանի տայցեն նմա:

Գայ երրորդ անգամ, և ասէ ցնոսա. Ննջեցէք այսուհետև եւ հանգերուք, զի հասեալ է վախճան. եկն ժամ, և ահա Որդի մարդոյ մատնի ՚ի ձեռս մեղաւորաց, ո՞ն արիք գնասցուք, զի ահաւասիկ մերձեցաւ որ մատնելոցն է զիս:

Եւ մինչդեռ նա զայն խօսէր, գայ Յուդա Իսկարիովտացի՝ մի յերկոտասանից անտի. և ընդ նմա ամբոխ սուսերօք և բրօք՝ ՚ի քահանայապետից և ՚ի դպրաց և ՚ի ծերոց:

Տուեալ էր նշան մատնչին՝ և ասէր. Ընդ որում ես համբուրեցից՝ նա է, կալջիք զնա և տարջիք զգուշութեամբ:

Եւ մատուցեալ վաղվաղակի ասէ ցնա. Ռաբբի, ռաբբի. և համբուրեաց զնա:

Եւ նոքա արկին ՚ի նա ձեռս՝ և կալան զնա:

Եւ մի ոմն յայնցանէ որ զնովաւն կային՝ ձգեաց սուր, և եհար զծառայ քահանայապետին, և ՚ի բաց եհան զունկն նորա:

Պատասխանի ետ Յիսուս՝ և ասէ ցնոսա. Իբրև ՚ի վերայ աւազակի ելիք սուսերօք և բրօք՝ ունել զիս. հանապազ առ ձեզ էի՝ և ուսուցանէի ՚ի տաճարին, և ոչ կալայք զիս. այլ զի լցցին գիրք մար-

գարէիցն։

Յայնժամ թողին զնա աշակերտքն ամենեքին եւ փախեան.

Եւ ոմն երիտասարդ զհետ երթայր նորա՝ արկեալ զիւրեւ կտաւ մի ՚ի մերկոյ. ունէին զնա երիտասարդքն, եւ նորա թողեալ զկտաւն՝ փախեաւ մերկ ՚ի նոցանէ.

Եւ տարան զՅիսուս առ քահանայապետն Կայիափայ. և գային ընդ նմա ամենայն քահանայապետքն և դպիրք եւ ծերք.

Եւ Պետրոս երթայր ՚ի հեռաստանէ զհետ նորա՝ մինչեւ ՚ի ներքս իսկ ՚ի գաւիթ քահանայապետին, և նստէր ընդ սպասաւորսն և ջեռնոյր առ լուսովն.

Իսկ քահանայապետքն և ամենայն ատեանն խնդրէին հակառակ Յիսուսի վկայութիւն ինչ, զի սպանանիցեն զնա, և ոչ գտանէին. զի բազում սուտ վկայութիւն վկայէին զնմանէ, և նման միմեանց ոչ էին վկայութիւնքն։

Այլք յարուցեալ վկայէին սուտ զնմանէ և ասէին, թէ մեք լուաք ՚ի դմանէ զի ասէր. Ես քակեցից զտաճարդ զայդ ձեռագործ, և զերիս աւուրս շինեցից այլ՝ անձեռագործի.

Սակայն և այնպէս չէր նման վկայութիւնն նոցա։

Ապա յարուցեալ քահանայապետն ՚ի մէջ՝ հարցանէր զՅիսուս և ասէր. Ո՞չ ինչ տաս պատասխանի, զի՞նչ դոքա ըզքէն վկայեն։

Եւ նա լուռ և հեծ կայր և չտայր ինչ պատասխանի։

Դարձեալ քահանայապետն հարցանէր զնա կրկին անգամ եւ ասէր. Դո՞ւ ես Քրիստոս որդի Աստուծոյ օրհնելոյն.

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա. Դու ասացեր թէ ես եմ. բայց տեսանիցէք զՈրդի մարդոյ նստեալ ընդ աջմէ զօրութեան, և եկեալ ընդ ամպս երկնից.

Եւ քահանայապետն պատառեաց զպատմուճանս իւր և ասէ. Զի՞նչ եւս

պիտոյ են մեզ վկայք, ահա
լուայք ամենեքեան զհայհո-
յութիւն 'ի բերանոյ դորա.
զինչ? թուի ձեզ:

Եւ ամենեքեան դատապար-
տեցին զնա՝ թէ մահապարտ է:

Եւ ոմանք սկսան թքանել
ընդ երեսս նորա, ձործ ըղ-
գլխով արկանել՝ կափել եւ ա-
սել. Մարգարեա՛ց մեզ, Քրի-
ստոս, ո՞վ է այն որ եհա-
րն զքեզ:

Եւ սպասաւորքն ապտակս
հանէին նմա:

Եւ Պետրոս մինչդեռ էր 'ի
խոնարհ 'ի գաւթին՝ գայ ա-
ղախին մի քահանայապետին,
եւ տեսանէ զնա զի ջեռնոյր.
հայեցաւ ընդ նա եւ ասէ. Եւ
դու ընդ Յիսուսի Նազովրե-
ցւոյ էիր:

Նա ուրացաւ եւ ասէ. Ոչ
ճանաչեմ, եւ ոչ գիտեմ զինչ
դուդ ասես. եւ ելեալ ել
յարտաքին գաւիթն, եւ հաւ
խօսեցաւ:

Դարձեալ ետես զնա աղա-
խինն, եւ սկսաւ ասել ցայնո-
սիկ որ շուրջն կային, թէ եւ
սա 'ի նոցանէ է. եւ նա դար-
ձեալ ուրացաւ:

Եւ յետ սակաւ միոյ՝ դար-
ձեալ որ շուրջն կային ասեն
ցՊետրոս. Արդարեւ եւ դու
'ի նոցանէ ես, քանզի Գալի-
լեացի ես, եւ խօսքդ քո
նման են:

Եւ սկսաւ նզովել՝ երդնուլ եւ
ասել, թէ ոչ գիտեմ զայրն
զորմէ դուքդ ասէք. եւ նոյն
ժամայն կրկին հաւ խօսեցաւ:

Եւ յիշեաց Պետրոս զբանն
զոր ասաց ցնա Յիսուս, թէ
չեւ լցէ հաւու երկիցս խօ-
սեալ՝ զի դու երիցս ուրա-
ցիս զիս, եւ սկսաւ լալ:

ԳԼՈՒԽ ԺԵ. 1.

Վասն չարչարանաց եւ խաչելութեան
Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ վաղվաղակի ընդ առա-
ւօտն խորհուրդ արա-
րեալ քահանայապետացն հան-
դերձ ծերովքն եւ դպրօք՝ եւ
ամենայն ատեանն՝ կապեցին
զՅիսուս եւ տարան մատնեցին
Պիղատոսի:

Եւ եհարց զնա Պիղատոս եւ

ասէ. Դու՞ ես թագաւորն Հրէից։

Նա պատասխանի ետ նմա և ասէ. Դու ասես։

Եւ չարախօսէին զնմանէ յոյժ քահանայապետքն, և նա ոչ ինչ տայր պատասխանի։

Իսկ Պիղատոս դարձեալ հարցանէր զնա. Ոչի՞նչ տաս պատասխանի, տես քանի ամբաստանեն զքէն։

Եւ Յիսուս այնուհետեւ ոչ ինչ ետ պատասխանի, մինչև զարմանալ յոյժ Պիղատոսի։

Բայց ըստ տօնի արձակէր նոցա զմի որ կապեալ, զոր ինքեանք խնդրէին։

Եւ էր՝ որ ուրեմն անուն էր Բարաբբա՝ կապեալ ընդ խռովիչսն, որոց ՚ի խռովելն՝ այր մի սպանեալ էր։

Ի ձայն բարձր սկսաւ աղաղակել ամբոխն՝ և խնդրել որպէս սովոր էր, զի արձակեսցէ նոցա զԲարաբբայն։

Պատասխանի ետ Պիղատոս և ասէ ցնոսա. Կամի՞ք զի արձակեցից ձեզ զարքայն Հրէից։

Քանզի գիտէր՝ թէ առ նախանձու մատնեցին զնա քահանայապետքն. որք և զամբոխն հաւանեցուցին՝ զի արձակեսցէ նոցա զԲարաբբայն։

Դարձեալ պատասխանի ետ Պիղատոս և ասէ ցնոսա. Իսկ զի՞նչ կամիք թէ արարից զարքայն Հրէից։

Եւ նոքա դարձեալ աղաղակէին՝ յուզեալք ՚ի քահանայապետիցն. Ի խաչ հան զդա։

Ասէ ցնոսա Պիղատոս. Զի՞նչ ինչ չար արարեալ իցէ դորա։

Եւ նոքա առաւել ևս աղաղակէին և ասէին. Ի խաչ հան զդա։

Իսկ Պիղատոս իբրև զմիտս կամեցաւ հաճել զամբոխին, արձակեաց նոցա զԲարաբբայն, և զՅիսուս գան հարեալ ետ ՚ի ձեռս զի ՚ի խաչ ելանիցէ։

Եւ զինուորքն տարան զնա ՚ի ներքս ՚ի գաւիթն՝ ուր հրապարակն էր. և կոչեն միանգամայն զամենայն զգունդն. և զգեցուցանեն նմա քղ-

զամիս կարմիր և ծիրանիս,
և եդին 'ի գլուխ նորա պսակ
արարեալ 'ի փշոց. և սկսան
ողջոյն տալ նմա և ասել. Ողջ
եր, արքայդ Հրէից:
Եւ ծեծէին զգլուխն եղե-
գամբ, եւ թքանէին ընդ ե-
րեսս, և 'ի ծունր իջեալ եր-
կիր պագանէին նմա:
Եւ իբրեւ կատակեցին զնա,
մերկացուցին զքղամիսն ե-
ւ զծիրանիս, և զգեցուցին նմա
զիւր հանդերձս. և ածին ար-
տաքս զի 'ի խաչ հանցեն ըզ-
նա:
Եւ ունէին պահակ զՍիմովն
Կիւրենացի՝ որ ընդ այն ան-
ցանէր եկեալ յագարակէ,
զհայրն Աղեքսանդրի և Ռու-
փոյ, զի բարձցէ զխաչափայտն
նորա:
Եւ ածեն զնա 'ի Գողգոթա
տեղի մի, որ թարգմանի՝ տե-
ղի կառափելոյ:
Եւ տային նմա գինի զմուռ-
սեալ, եւ նա ոչ առ. և հա-
նին զնա 'ի խաչ:
Եւ բաժանեցին զհանդերձս
նորա, արկեալ վիճակս 'ի վե-
րայ՝ թէ ո՛ զինչ առնուցու:
Էր ժամ երրորդ, եւ հանին
զնա 'ի խաչ:
Եւ էր գիր վնասու նորա
գրեալ, թէ Թագաւոր է Հը-
րէից:
Եւ ընդ նմա հանին 'ի խաչ
երկուս աւազակս, մի ընդ
աջմէ և մի ընդ ահեկէ նորա:
Եւ լցաւ գիրն որ ասէ, թէ
ընդ անօրէնս համարեցաւ:
Եւ որք անցանէին հայհո-
յէին զնա՝ շարժեալ զգլուխս
իւրեանց, և ասէին. Վա՜հ, որ
քակէիր զտաճարն՝ եւ զերիս
աւուրս շինէիր. ապրեցո զան-
ձն քո եւ էջ 'ի խաչէդ:
Նոյնպէս եւ քահանայապե-
տքն այսպէս արարեալ ընդ մի-
մեանս հանդերձ դպրօքն՝ ա-
սէին. Զայլս ապրեցոյց՝ զանձն
ոչ կարէ ապրեցուցանել. Քրի-
ստոսդ արքայդ Իսրայելի,
իջցէ այժմ 'ի խաչէ այտի, զի
տեսցուք եւ հաւատասցուք
զմա:
Եւ որ ընդ նմա 'ի խաչն ելեալ
էին՝ նախատէին զնա:
Եւ իբրեւ վեց ժամ եղեւ՝

խաւար կալաւ զամենայն երկիր մինչեւ ցինն ժամ։

Եւ յիններորդ ժամուն աղաղակեաց Յիսուս ՚ի ձայն մեծ և ասէ․ Էլի, Էլի, լամա սաբաքթանի․ որ թարգմանի, Աստուած իմ, Աստուած իմ, ընդէ՞ր թողեր զիս։

Եւ ոմանք ՚ի նոցանէ որ շուրջըն կային զնովաւ՝ իբրեւ լուան, ասէին, թէ զԵղիա կարդայ։

Եւ ընթացեալ մի ոմն՝ ելից սպունգ մի քացախով, եւ հարեալ յեղեգան՝ տայր ըմպել նմա, և ասէ․ Թոյլ տուր, տեսցուք՝ գա՞յ Եղիա իջուցանել զդա։

Եւ Յիսուս արձակեաց ձայն մեծ՝ և եհան զոգի։

Եւ վարագոյր տաճարին պատառեցաւ յերկուս՝ ՚ի վերուստ մինչեւ ՚ի խոնարհ։

Եւ տեսեալ հարիւրապետին որ կայր անդ՝ թէ աղաղակեաց եւ եհան զոգի, ասէ․ Արդարեւ այրս այս որդի Աստուծոյ էր։

Էին և կանայք որ հայէին ՚ի հեռաստանէ․ յորս էր Մարիամ Մագդաղենացի, եւ Մարիամ Յակոբայ փոքրկան եւ Յովսեայ մայրն, եւ Սողոմէ․ որք յորժամ էրն ՚ի Գալիլեա՝ զհետ շրջէին նորա, եւ պաշտէին զնա․ եւ այլ բազում կանայք՝ որ ընդ նմա իսկ ելեալ էին յԵրուսաղէմ։

ԳԼՈՒԽ ԺԵ․ 24․

Վասն թաղման և յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Եւ իբրեւ երեկոյ եղեւ, քանզի ուրբաթ էր՝ որ ՚ի շաբաթն մտանէր, եկեալ Յովսէփ որ յԱրեմաթեայն էր, այր պարկեշտ, նախարար, որ եւ ինքն իսկ ակն ունէր արքայութեանն Աստուծոյ, համարձակեցաւ եմուտ առ Պիղատոս, և խնդրեաց զմարմինն Յիսուսի։

Եւ Պիղատոս զարմացաւ, թէ այնչափ վաղ մեռաւ․ և կոչեցեալ առ ինքն զհարիւրապետն, եհարց զնա և ասէ, թէ արդարեւ ՚այնչափ վա՞ղ մեռաւ․ եւ իբրեւ ըստուգեաց ՚ի հարիւրապետէանն, շնորհեաց զմարմինն Յովսեփայ։

Եւ Յովսէփ գնեաց կտաւ, եւ իջուցեալ զնա՝ պատեաց կտաւովն, և եդ 'ի գերեզմանի՝ զոր էր փորեալ 'ի վիմէ, և թաւալեցոյց վէմ մի 'ի դուռն գերեզմանին։

Իսկ Մարիամ Մագդաղենացի և Մարիամ Յակոբեայ և Յովսեայ տեսին զտեղին ուր եդաւ։

Եւ իբրեւ էանց շաբաթն, Մարիամ Մագդաղենացի և Մարիամ Յակոբեայ և Սաղոմէ՝ չորան պատրաստեցին խունկս, զի եկեսցեն և օծցեն զնա։

Եւ ընդ առաւօտս միաշաբաթուն գան 'ի գերեզմանն ընդ արեւագալն, եւ ասէին ցմիմեանս. Ո՞վ թաւալեսցէ մեզ զվէմն 'ի դրանց գերեզմանին։

Եւ հայեցեալ տեսին՝ զի թաւալեցուցեալ էր զվէմն 'ի գերեզմանէն. քանզի էր մեծ յոյժ։

Եւ մտեալ 'ի ներքս 'ի գերեզմանն, տեսին երիտասարդ մի՝ զի նստէր ընդ աջմէ կողմանէ՝ զգեցեալ պատմուճան սպիտակ, եւ զարհուրեցան։

Եւ նա ասէ ցնոսա. Մի՛ երկնչիք, զՅիսուս խնդրէք զՆազովրեցի զխաչելեալն, յարեաւ՝ չէ՛ աստ. ահաւասիկ տեղին ուր եդին զնա։

Այլ երթայք ասացէք ցաշակերտս նորա և ցՊետրոս, եթէ ահա յառաջագոյն երթայ քան զձեզ 'ի Գալիլեա, անդ տեսանիցէք զնա՝ որպէս ասաց ձեզ։

Եւ իբրեւ լուան՝ ելին եւ փախեան 'ի գերեզմանէն, քանզի զահի հարեալ էին. և ո՛չ ումեք ինչ ասացին, զի երկնչէին։

ԳԼՈՒԽ ԺԶ. Թ.

Վասն յարութեան և համբարձման Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Յարուցեալ Յիսուս, առաւօտուն առաջին միաշաբաթուն՝ երեւեցաւ Մարիամու Մագդաղենացւոյ, յորմէ հանեալ էր զեօթն դեւսն։

Եւ նա երթեալ պատմեաց այնոցիկ որ ընդ նմայն էին, մինչդեռ լային և սգային։

Նոքա իբրեւ լուան թէ կենդանի է և երեւեցաւ նմա, ոչ հաւատացին։

Յետոյ երեւեցաւ այլով կերպարանաւ՝ որք երթային յանդաստան։

Նոքա չոքան պատմեցին այլոց, և ոչ նոցա հաւատացին։

Յետոյ մինչդեռ բազմեալ էին մետասանքն, երեւեցաւ նոցա, և թշնամանեաց զանհաւատութիւն նոցա և ըզխստասրտութիւն. զի որ երեւեցաւ նոցա յարուցեալ ՚ի մեռելոց, եւ նոքա ոչ հաւատացին։

Եւ ասէ ցնոսա. Երթայք յաշխարհ ամենայն, և քարոզեցէք զԱւետարանն ամենայն արարածոց։

Որ հաւատայ եւ մկրտիցի՝ կեցցէ, և որ ոչն հաւատայ՝ դատապարտեսցի։

Նշանք՝ այնոցիկ որ հաւատանն երթիցեն զհետ՝ այսքիկ. յանուն իմ դեւս հանցեն, լեզուս խօսեսցին, ՚ի ձեռս իւրեանց օձս բարձցեն, և եթէ մահացու ինչ դեղ արբցեն՝ նոցա ինչ ոչ վնասեսցէ, ՚ի վերայ հիւանդաց ձեռս դիցեն և բժշկեսցեն։

Եւ ինքն Տէր Յիսուս յետ խօսելոյն ընդ նոսա համբարձաւ յերկինս, և նստաւ ընդ աջմէ Հօր։

Եւ նոքա ելեալ քարոզէին ընդ ամենայն երկիր Տեառն գործակցութեամբ, և զբանըն հաստատէին ամենայն նշանօք՝ որ երթայր զհետ նոցա։

ՆԱԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՂՈՒԿԱՑ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ

Աւետարանս որ ըստ Ղուկայ գրեալ է։ Նոյն ինքն Ղուկաս՝ աշակերտ էր Պետրոսի, եւ ձեռնադրեցաւ ընթացակից Պօղոսի, եւ վկայեցաւ 'ի Նըմանէ. սա գրեաց զԱւետարանս զայս։ Սկիզբն առնէ 'ի ծննդենէն Յովհաննու, և զօր ըստ նմին. պատմէ եւ զմարմնանալ Փրկչին. ազգաթիւ առնէ և եղանէ 'ի Յովսեփայ 'ի Դաւիթ, և 'ի Դաւթայ մինչեւ յԱդամ։ Պատմէ սա և զվկայութիւնն Յովհաննու. և լինելով 'ի լեառնն զփորձելն 'ի սատանայէ, և զընտրութիւն աշակերտացն, և այլ եօթանասունս, եցոյց նշանս և արուեստս բազումս եղեալս. և զխորհուրդ մատնութեան, և զկատարածն՝ որ մատնեցաւ Պիղատոսի պոնտացւոյ, և խաչեցաւ մարմնով. զի զինուորքն բաժանեցին զհանդերձս նորա. եւ որք խաչեցան յերկուց աւազակացն մին՝ ապաշխարեաց խոստովանութեամբ։ Եւ զի մարմին նորա եդաւ 'ի գերեզման, եւ յարեաւ՝ յերրորդ աւուրն. եւ յետ այսորիկ համբարձաւ յերկինս՝ տեսանելով Հրեշտակացն։

Ղուկաս՝ արուեստիւ բժիշկ գոլով, սա աշակերտեցաւ Փրկչին. և համարեալ կոչեցաւ 'ի թիւս Եօթանասնիցն։ Իսկ յետոյ աշակերտեցաւ Պօղոսի. վասն որոյ ասի՝ գոլութիւն սորա յԱւետարանին։ Սա հրամանաւ Պօղոսի գրեաց զԱւետարանս իւր յԱնտիոք քաղաքի 'ի լեզու Ասորի՝ զկնի եօթնուտասն ամի համբառնալոյ Փրկչին։

ՍԿԻԶԲՆ ՆԻՒԹՈՑ

ՍՈՒՐԲ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ ԸՍՏ ՂՈՒԿԱՍՈՒ

	ԵՐԵՍ·	ԷՋ
Վասն աշխարհագրին	129	1
Վասն բացօթեայ հովուացն	134	2
Վասն Սիմէովնի	135	2
Վասն մարգարէին Աննայի	136	1
Վասն լինելոյ բանին Աստուծոյ առ Յովհաննէս . .	137	2
Վասն որոց հարցանէին զՅովհաննէս . . .	138	1
Վասն փորձութեան Փրկչին	140	1
Վասն որ ունէր զհոգին դիւական . . .	142	1
Վասն զոքանչին Պետրոսի	142	2
Վասն որոց բժշկէին պէսպէս հիւանդութեանց . .	143	2
Վասն որսոյ ձկանցն	143	1
Վասն բորոտին	144	1
Վասն անդամալուծին	144	1
Վասն Ղեւեայ մաքսաւորին	145	1
Վասն գօսացեալ ձեռինն	146	2
Վասն առաքելոցն համարոյ	147	1
Վասն երանութեանց	148	1
Վասն հարիւրապետին	147	2
Վասն որդւոյ այրւոյն	150	2
Վասն որոց առաքեցանն ՚ի Յովհաննէ . . .	151	1
Վասն օծանելոյ զՏէրն միւռոնաւն . . .	152	2
Վասն առակի սերմնացանին	153	2
Վասն սաստելոյ ջուրցն	155	1
Վասն որ ունէր զլեգէոնն	155	1
Վասն դստեր ժողովրդապետին	156	2
Վասն տեռատես կնոջն	156	2
Վասն առաքելոյ զերկոտասանսն . . .	157	2
Վասն հինգ հացիցն և երկու ձկանցն . . .	158	2
Վասն զաշակերտսն հարցանելոյ	158	2
Վասն պայծառակերպութեան Յիսուսի . . .	161	2
Վասն լուսնահարին	161	1
Վասն խորհելոյ թէ ո՞վ իցէ մեծ	161	2
Վասն չտալոյն հրաման զկնի երթալ . . .	162	2
Վասն երեւեցուցանելոյ զեօթանասունսն . .	163	1
Վասն հարցանելոյ օրինականին	164	2

	ԵՐԵՍ.	ԷՋ
Վասն անկանելոյ 'ի ձեռն աւազակաց . . .	165	1
Վասն Մարիամու և Մարթայի	165	2
Վասն յաղօթս կալոյն	166	1
Վասն խուլ դևին	166	2
Վասն որ կին ձայն եբարձ 'ի ժողովրդեանն . .	167	2
Վասն նշան խնդրելոյ	168	2
Վասն որ Փարիսեցին կոչեաց զՏէր . . .	168	2
Վասն վայ տալոյ օրինականացն	169	1
Վասն խմորոյ Փարիսեցւոցն	170	2
Վասն բաժանելոյ զինչսն ընդ եղբօրն . . .	170	1
Վասն պարարտելոյ անդոյ մեծատանն . . .	170	2
Վասն Գալիլեացւոցն և որոց 'ի Սիլովամ և վասն թզենւոյն	173	2
Վասն կարկամեալ կնոջն պատահարի . . .	174	2
Վասն ուռակայն	175	2
Վասն թէ սակաւք իցեն որ ապրելոց իցեն . .	176	1
Վասն որք ասացին ցՅիսուս զՀերովդէէ . .	177	2
Վասն որ ջրգողեալ էր	177	2
Վասն որք սիրեն զնախագահս	177	2
Վասն կոչելոյն յընթրիս	178	1
Վասն շինելոյ աշտարակին	179	2
Վասն հարիւր ոչխարացն	180	1
Վասն անառակին	180	2
Վասն անիրաւ տնտեսին	182	1
Վասն մեծատանն և Ղազարու	183	2
Վասն տասն բորոտացն	185	1
Վասն այրւոյն և անիրաւ դատաւորին . .	186	2
Վասն փարիսեցւոյն և մաքսաւորին . . .	187	1
Վասն հարցանելոյ մեծատանն զՅիսուս . . .	188	1
Վասն կուրին	189	1
Վասն Զաքէոսի	190	2
Վասն գնալոյ առնուլ իւր թագաւորութիւն և դառնալ .	191	1
Վասն տալոյ զտասն մնասն	192	1
Վասն յաւանակին	193	1
Վասն հարցանելոյ քահանայիցն զՏէր . . .	194	2
Վասն առակի այգւոյն	195	1
Վասն դահեկանի	196	1
Վասն հակառակելոյ Սադուկեցւոյն . . .	197	2
Վասն թէ զիարդ է Քրիստոս որդի Դաւթի . .	198	1
Վասն երկու լումայի այրւոյն	199	2
Վասն հարցման կատարածին	200	1
Վասն տօնի բաղարջակերացն	201	1

	ԵՐԳՍ·	ԷՋ
Վասն վիճելոյն թէ ով մեծ իցէ .	202	2
Վասն խնդրելոյ սատանայի փորձել զՍիմոն	203	1
Վասն Նախատանաց Հերովդի .	204	1
Վասն կոծելոյ կանանցն	205	1
Վասն ապաշխարելոյ աւազակին	206	1
Վասն խնդրելոյ զՏէրունական մարմինն .	207	1
Վասն իւղաբեր կանանց	208	1
Վասն Կղէովպեանցն որք երթային	209	2
Վասն համբառնալոյ Տեառն .	210	2

ՍՐԲՈՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՍ ԸՍՏ ՂՈՒԿԱՍՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա. Համար 1.

Արդ Աւետարանս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Ղուկասու.

Քանզի բազումք յօժարեցան վերստին կարգել զպատմութիւն վասն իրացն հաստատելոց ի մեզ, որպէս աւանդեցին մեզ որ ի սկզբանէ ականատեսք և սպասաւորք եղեն բանին, կամ եղև և ինձ որ ի սկզբանէ զհետ երթեալ էի ամենայնի ճշմարտութեամբ, կարգաւ գրել քեզ, քաջդ Թէոփիլէ. զի ծանիցես զբանիցն որոց աշակերտեցար՝ զճշմարտութիւն։

Եւ եղև յաւուրս Հերովդի արքայի Հրէաստանի՝ քահանայ ոմն՝ անուն Զաքարիա ի դասակարգէ Աբիայ, և կին նորա ի դստերաց Ահարոնի, և անուն նորա Եղիսաբեթ։

Եւ էին արդարք երկոքին առաջի Աստուծոյ, գնային յամենայն պատուիրանս և յիրաւունս Տեառն անարատք։

Եւ ոչ գոյր նոցա որդեակ, քանզի Եղիսաբեթ ամուլ էր, և երկոքեան անցեալ էին զաւուրբք իւրեանց։

Եւ եղև ի քահանայանալն նորա ըստ կարգի աւուրցն հասանելոյ առաջի Աստուծոյ, ըստ օրինի քահանայութեանն՝ ելաւ նմա խունկ արկանել՝ մտեալ ի տաճարն Տեառն.

և ամենայն բազմութիւն ժողովրդեանն կային յաղօթս արտաքոյ ՚ի ժամ խնկոցն։

Եւ երեւեցաւ նմա Հրեշտակ Տեառն, զի կայր ընդ աջմէ սեղանոյ խնկոցն. և խռովեցաւ Զաքարիա՝ իբրեւ ետես, եւ անկաւ ահ ՚ի վերայ նորա։

Ասէ ցնա Հրեշտակն Տեառն. Մի՛ երկնչիր, Զաքարիա, զի լուելի եղեն աղօթք քո, և կին քո Եղիսաբեթ ծնցի քեզ որդի, և կոչեսցես զանուն նորա Յովհաննէս։

Եւ եղիցի քեզ ուրախութիւն և ցնծութիւն, և բազումք ՚ի ծննդեան նորա խնդասցեն. զի եղիցի մեծ առաջի Տեառն. և գինի և օղի մի՛ արբցէ, և Հոգւով Սրբով լցցի անդստին յորովայնէ մօր իւրոյ, և զբազումս յորդւոցն Իսրայելի դարձուսցէ ՚ի Տէր Աստուած իւրեանց։

Եւ ինքն եկեսցէ առաջի նորա հոգւով զօրութեամբ Եղիայի՝ դարձուցանել զսիրտս հարց յորդիս և զանհաւանս յիմաստութիւն արդարոց, պատրաստել Տեառն ժողովուրդ կազմեալ։

Եւ ասէ Զաքարիա ցՀրեշտակն. Եւ ի՞ւ գիտացից զայդ. զի ես ծեր եմ, և կին իմ անցեալ զաւուրբք իւրովք։

Պատասխանի ետ Հրեշտակն և ասէ ցնա. Ես եմ Գաբրիէլ՝ որ կամ առաջի Աստուծոյ, և առաքեցայ խօսել ընդ քեզ և աւետարանել քեզ զայդ. և ահա եղիցիս համր, և մի՛ կարասցես խօսել մինչև ցօրն յորում այդ լինիցի. փոխանակ զի ո՛չ հաւատացեր բանից իմոց՝ որք լցցին ՚ի ժամանակի իւրեանց։

Եւ ժողովուրդն ակն ունէր Զաքարիայ, և զարմանային ընդ յամելն նորա ՚ի տաճարին. և իբրեւ ել՝ ո՛չ կարէր խօսել ընդ նոսա, և իմացան՝ եթէ տեսիլ ետես ՚ի տաճարին, և նա նշանացի խօսէր ընդ նոսա, և կայր պապանձեալ։

Եւ եղեւ իբրեւ լցան աւուրք պաշտաման նորա, գնաց ՚ի տուն իւր։

Եւ յետ աւուրցն այնոցիկ յղացաւ Եղիսաբեթ կին նորա, և թաքուցանէր զանձն ամիսս հինգ, եւ ասէր. Զի՞նչ գործ գործեաց ընդ իս Տէր, յաւուրս յորս հայեցաւ յիս բառնալ զնախատինս իմ ՚ի մարդկանէ։

ԳԼՈՒԽ Ա. 26.

Ի Հօրէ ամենակալէ.

Եւ յամսեանն վեցերորդի առաքեցաւ Գաբրիէլ հրեշտակ յԱստուծոյ ՚ի քաղաք մի Գալիլեացւոց՝ որում անուն էր Նազարէթ, առ կոյս խօսեցեալ առն՝ որում անուն էր Յովսէփ ՚ի տանէ Դաւթի, եւ անուն կուսին Մարիամ։

Եւ եկեալ առ նա հրեշտակն ասէ. Ուրախ լեր, բերկրեալդ, Տէր ընդ քեզ։

Եւ նա ընդ բանն խռովեցաւ, եւ խորհէր ընդ միտս՝ թէ որպիսի՞ ինչ իցէ ողջոյնս այս։

Եւ ասէ ցնա հրեշտակն. Մի՛ երկնչիր, Մարիամ, զի գտեր շնորհս յԱստուծոյ. եւ ահա յղասջիր եւ ծնցիս որդի, եւ կոչեսցես զանուն նորա Յիսուս։

Նա եղիցի մեծ, եւ որդի Բարձրելոյ կոչեսցի. եւ տացէ նմա տէր Աստուած զաթոռ Դաւթի հօր նորա, եւ թագաւորեսցէ ՚ի վերայ տանն Յակոբայ ՚ի յաւիտեանս, եւ թագաւորութեան նորա վախճան մի՛ լիցի։

Եւ ասէ Մարիամ ցհրեշտակն. Զիա՞րդ լինիցի ինձ այդ, քանզի զայր ո՛չ գիտեմ։

Պատասխանի ետ հրեշտակն եւ ասէ ցնա. Հոգին Սուրբ եկեսցէ ՚ի քեզ, եւ զօրութիւն Բարձրելոյն հովանի լիցի ՚ի վերայ քո. քանզի եւ որ ծնանելոցն է ՚ի քէն սուրբ է, եւ որդի Աստուծոյ կոչեսցի։

Եւ ահա Եղիսաբեթ ազգական քո՝ եւ նա յղի է ՚ի ծերութեան իւրում. եւ այս վեցերորդ ամիս է նորա՝ որ ամուլն կոչեցեալ էր. զի ո՛չ տկարասցի առ յԱստուծոյ ամենայն բան։

Եւ ասէ Մարիամ. Ահաւասիկ կամ աղախին Տեառն, եղիցի ինձ ըստ բանի քում. եւ գնաց ՚ի նմանէ հրեշտակն։

ԳԼՈՒԽ Ա. 39.

Տէրունի մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Յարուցեալ Մարիամ՝ յաւուրսն յայնոսիկ՝ գնաց ՚ի լեռնակողմն փութապէս ՚ի քաղաքն Յուդայ, եւ եմուտ ՚ի տուն Զաքարիայ, եւ ետ ողջոյն Եղիսաբեթի։

Եւ եղեւ իբրեւ լուաւ զողջոյնն Մարիամու Եղիսաբեթ, խաղաց մանուկն յորովայնի նորա։

Եւ լցաւ Եղիսաբեթ Հոգւով

Սրբով. եւ ՚ի ձայն բարձր ու-ղաղակեաց եւ ասէ. Օրհնեա՛լ ես դու ՚ի կանայս, եւ օրհնեալ է պտուղ որովայնի քո. Եւ ուստի՞ է ինձ այս՝ զի եկեսցէ մայր Տեառն իմոյ առ իս.

Զի ահաւասիկ իբրեւ եղեւ ձայն ողջունի քո յականջս իմ, խաղաց ցնծացեալ մանուկս յո-րովայնի իմում. եւ երանի որ հաւատայցէ՝ եթէ եղիցի կա-տարումն ասացելոցս նմա ՚ի Տեառնէ.

Եւ ասէ Մարիամ. Մեծացուս-ցէ անձն իմ զՏէր, եւ ցնծասցէ հոգի իմ յԱստուած փրկիչ իմ. զի հայեցաւ ՚ի խոնարհու-թիւն աղախնոյ իւրոյ.

Զի ահա՛ յայսմհետէ երա-նեսցեն ինձ ամենայն ազգք. զի արար ինձ մեծամեծս Հզ-օրն, եւ սուրբ է անուն նորա, եւ ողորմութիւն նորա ազգաց յազգս երկիւղածաց իւրոց.

Արար զօրութիւն բազկա-ւ իւրով, ցրուեաց զամբարտա-ւանս մտօք սրտից իւրեանց. քակեաց զհզօրս յաթոռոց, եւ բարձրացոյց զխոնարհս.

Զքաղցեալս լցոյց բարու-թեամբ, եւ զմեծատունս ար-ձակեաց ունայնս.

Պաշտպանեաց Իսրայէլի ծա-ռայի իւրում, յիշել զողորմու-թիւնս, որպէս խօսեցաւ առ հարս մեր՝ Աբրահամու եւ զա-ւակի նորա յաւիտեան.

Եկաց Մարիամ առ նմա իբ-րեւ ամիսս երիս, եւ դարձա-ւ ՚ի տուն իւր.

ԳԼՈՒԽ Ա. 57.

Վասն ծննդեան Մկրտչի Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ Եղիսաբեթի լցան ժա-մանակք ծննդեանն, եւ ծնաւ որդի.

Եւ լուան որ շուրջ զնովա-ւ էին՝ եւ ազգատոհմն նորա, զի մեծ արար Տէր զողորմութիւն իւր ընդ նմա, եւ խնդային ընդ նմա.

Եւ եղեւ յաւուրն ութերո-րդի եկին թլփատել զման-ուկն, եւ կոչէին զնա յանուն հօր իւրոյ Զաքարիա.

Պատասխանի ետ մայր նորա եւ ասէ. Ո՛չ, այլ կոչեսցի Յով-հաննէս.

Եւ ասեն ցնա. Քանզի ոչ ո՛ք է յազգի քում՝ որոյ կոչի ա-նուն Յովհաննէս.

Ակնարկէին հօրն նորա՝ թէ զի՞նչ կամիցի կոչել զնա.

Եւ խնդրեաց տախտակ՝ գրեաց եւ ասէ. Յովհաննէս է անուն դորա. Եւ զարմացան ամենեքին ։

Եւ բացաւ բերան նորա վաղվաղակի եւ լեզու նորա, եւ խօսէր եւ օրհնէր զԱստուած ։

Եւ եղեւ ահ 'ի վերայ ամենեցուն որ լսէին զայս, եւ որ շուրջ բնակեալն էին զնոքօք, եւ ընդ ամենայն լեռնակողմն Հրէաստանի պատմէին ամենայն բանքս այսոքիկ ։

Եւ եդին ամենեքեան որ լըսէին 'ի սիրտս իւրեանց եւ ասէին. Զի՞նչ լինիցի մանուկս այս

Եւ ձեռն Տեառն էր ընդ նմա

Եւ Զաքարիա հայր նորա լցաւ Հոգւով Սրբով, մարգարէացաւ եւ ասէ. Օրհնեա՜լ Տէր Աստուած Իսրայէլի, զի յայց ել մեզ՝ եւ արար փրկութիւն ժողովրդեան իւրում ։

Եւ յարոյց եղջիւր փրկութեան մեզ 'ի տանէ Դաւթի ծառայի իւրոյ, որպէս խօսեցաւ բերանով սրբոց՝ որ յաւիտենից մարգարէքն նորա էին ։

Փրկութիւն 'ի թշնամեաց մերոց, եւ 'ի ձեռաց ամենայն ատելեաց մերոց. առնել ողորմութիւն ընդ հարս մեր, եւ յիշել զուխտն իւր սուրբ ։

Զերդումն զոր երդուաւ Աբրահամու հօր մերում, տալ մեզ առանց երկիւղի, 'ի ձեռաց թշնամեաց փրկեալս, պաշտել զնա սրբութեամբ եւ արդարութեամբ առաջի նորա՝ զամենայն աւուրս կենաց մերոց ։

Եւ դու, մանուկ, մարգարէ Բարձրելոյն կոչեսցիս. զի երթիցես առաջի երեսաց Տեառըն՝ պատրաստել զճանապարհըս նորա ։

Տալ գիտութիւն փրկութեան ժողովրդեան նորա, 'ի թողութիւն մեղաց նոցա ։

Վասն գթութեանց ողորմութեան Աստուծոյ մերոյ, որովք այց արասցէ մեզ արեգակն 'ի բարձանց, երեւել որոց 'ի խաւարի եւ 'ի ստուերս մահու նստէին, ուղղել զոտըս մեր 'ի ճանապարհս խաղաղութեան ։

Եւ մանուկն աճէր եւ զօրանայր հոգւով, եւ էր յանապատըս մինչեւ յօր երեւելոյ նորա Իսրայէլի ։

ԳԼՈՒԽ Բ. 1.

Վասն ծննդեանն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Եւ եղեւ ընդ աւուրսն ընդ այնոսիկ ել հրաման յՕգոստոս կայսերէ՝ աշխարհագիր առնել ընդ ամենայն տիեզերս. այս առաջին աշխարհագիր եղեւ 'ի դատաւորութեան Ասորւոց Կիւրենեայ։

Եւ երթային ամենեքին մի մի տանել յաշխարհագիր յիւրաքանչիւր քաղաքի։

Ել եւ Յովսէփ 'ի Գալիլեէ 'ի քաղաքէ Նազարեթէ 'ի Հրէաստան, 'ի քաղաք Դաւթի, որ կոչի Բեթղեհէմ. վասն լինելոյ նորա 'ի տանէ եւ յազգէ Դաւթի, մտանել յաշխարհագիր Մարեմաւ հանդերձ զոր խօսեցեալն էր նմա, եւ էր յղի։

Եւ եղեւ 'ի հասանելն նոցա անդր, լցան աւուրք ծնանելոյ նորա, եւ ծնաւ զորդին իւր զանդրանիկ, եւ պատեաց 'ի խանձարուրս, եւ եդ զնա 'ի մսուր. զի ոչ գոյր նոցա տեղի յիջեւանին։

ԳԼՈՒԽ Բ. 8.

Ի ծննդեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Եւ հովիւքն էին 'ի տեղւոջն յայնմիկ բացօթեայք, որք պահէին զպահպանութիւնս գիշերոյ հօտից իւրեանց։

Եւ հրեշտակ Տեառն երեւեցաւ նոցա, եւ փառք Տեառն ծագեցին առ նոքօք, եւ երկեան երկիւղ մեծ։

Եւ ասէ ցնոսա հրեշտակն. Մի երկնչիք, զի ահաւասիկ աւետարանեմ ձեզ ուրախութիւն մեծ, որ եղիցի ամենայն ժողովրդեանն. զի ծնաւ ձեզ այսօր Փրկիչ, որ է օծեալ Տէր, 'ի քաղաքի Դաւթի. եւ այս նշանակ ձեզ, գտանիցէք մանուկ պատեալ 'ի խանձարուրս, եւ եդեալ 'ի մսուր։

Եւ յանկարծակի եղեւ ընդ հրեշտակին ընդ այնմիկ բազմութիւն զօրաց երկնաւորաց, որ օրհնէին զԱստուած եւ ասէին. Փառք 'ի բարձունս Աստուծոյ, եւ յերկիր խաղաղութիւն, 'ի մարդիկ հաճութիւն։

Եւ եղեւ իբրեւ վերացան 'ի նոցանէ հրեշտակքն յերկինս, առեն ցմիմեանս հովիւքն. Եկայք երթիցուք մինչեւ ցԲեթղեհէմ, և տեսցուք զի՞նչ է բանս այս որ եղեւ, զոր Տէր եցոյց մեզ։

Եւ եկին փութանակի, և գտին զՄարիամ և զՅովսէփ, և զմանուկն եդեալ 'ի մսուր,

և ծանեան վասն բանին՝ որ ասացաւ նոցա զմանկանէն։

Եւ ամենեքին որ լուին՝ զարմանային վասն բանիցն զոր խօսեցան ընդ նոսա հովիւքն։

Եւ Մարիամ զամենայն զբանս զայսոսիկ պահէր, եւ խելամուտ լինէր 'ի սիրտ իւրում։

Եւ դարձան հովիւքն՝ փառաւոր առնէին եւ օրհնէին զԱստուած վասն ամենայնի զոր լուան և տեսին, որպէս պատմեցաւ նոցա։

ԳԼՈՒԽ Բ. 21.

Վասն Թլփատութեան և անուանակոչութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Եւ իբրեւ լցան աւուրք ութ թլփատել զնա, և կոչեցաւ անուն նորա Յիսուս, որ կոչեցեալ էր 'ի հրեշտակէն, մինչչեւ յղացեալ էր ըղնա յորովայնի։

ԳԼՈՒԽ Բ. 22.

Վասն քառասնօրեայ ընծայման Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Եւ իբրեւ լցան աւուրք սրբութեան նոցա ըստ օրինացն Մովսիսի, ածին զնա յԵրուսաղէմ յանդիման առնել Տեառն.

որպէս և գրեալ է յօրէնս Տեառն, թէ ամենայն արու որ բանայ զարգանդ՝ սուրբ Տեառն կոչեսցի։

Եւ տալ պատարագ՝ ըստ ասացելոյն յօրէնս Տեառն, զոյգ տատրակաց կամ երկուս ձագս աղաւնեաց։

Եւ ահա այր մի էր յԵրուսաղէմ, որոյ անուն էր Սիմէոն։ և էր այրն այն արդար և երկիւղած, և ակն ունէր մխիթարութեանն Իսրայէլի, և Հոգի Սուրբ էր 'ի նմա։

Եւ էր նորա հրաման առեալ 'ի Հոգւոյն Սրբոյ՝ մի՛ տեսանել զմահ, մինչեւ տեսցէ զօծեալն Տեառն. և եկն Հոգւովն 'ի տաճարն։

Եւ իբրեւ ածին ծնողքն զմա-

նուկն Յիսուս՝ առնել նոցա
ըստ սովորութեան օրինացն
'ի վերայ նորա, և նա առ ըն-
կալաւ զնա 'ի գիրկս իւր, և
օրհնեաց զԱստուած և ասէ.
Արդ արձակեա զծառայս քո
Տէր, ըստ բանի քում 'ի խա-
ղաղութիւն, զի տեսին աչք
իմ զփրկութիւն քո՝ զոր պատ-
րաստեցեր առաջի ամենայն
ժողովրդոց ։

Լոյս 'ի յայտնութիւն հե-
թանոսաց, և փառս ժողովր-
դեան քում Իսրայելի ։

Եւ էին հայրն և մայր նորա
զարմացեալ 'ի վերայ բանի-
ցըն, որ խօսէին զնմանէ ։

Եւ օրհնեաց զնոսա Սիմէօն,
և ասէ ցՄարիամ մայրն նորա.
Ահա սա կայ 'ի գլորումն և
'ի կանգնումն բազմաց 'ի մէջ
Իսրայելի, և 'ի նշան հակա-
ռակութեան. և ընդ քո իսկ
անձն անցցէ սուր. զի յայտ-
նեսցին 'ի բազմաց սրտից խոր-
հուրդք ։

Եւ անդ էր Աննա մարգարէ՝
դուստր Փանուելի յազգէ Ա-
սերայ. սա ինքն անցեալ էր
զաւուրբք բազմօք, կեցեալ
ընդ առն ամս եօթն 'ի կու-
սութենէ իւրմէ. և էր այրի
ամաց իբրև ութսուն և չոր-
րից. որ ոչ մեկնէր 'ի տաճարէն,
այլ պահօք և աղօթիւք պաշ-
տէր զցայգ և զցերեկ ։

Եւ սա 'ի նմին ժամու յա-
րուցեալ գոհանայր զՏեառ-
նէ, և խօսէր զնմանէ ընդ ա-
մենեսին՝ որ ակն ունէին
փրկութեանն Երուսաղէմի ։

Եւ իբրև կատարեցին զա-
մենայն ըստ օրինացն Տեառն,
դարձան անդրէն 'ի Գալիլեա
'ի քաղաքն իւրեանց Նազա-
րէթ ։

Եւ մանուկն աճէր և զօրա-
նայր լի իմաստութեամբ, և
շնորհք Աստուծոյ էին 'ի վե-
րայ նորա ։

ԳԼՈՒԽ Բ. 41.

Ընդ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ երթային ծնողքն նորա
ամի ամի յԵրուսաղէմ 'ի
տօն զատկին ։

Եւ իբրև եղեն նորա ամք
երկոտասան, ելանել նոցա
յԵրուսաղէմ ըստ սովորու-
թեան տօնին. և կատարել
զաւուրսն՝ և դառնալ անդ-
րէն, մնաց Յիսուս մանուկն
յԵրուսաղէմ. և ոչ գիտացին

ծնօղքն նորա. կարծէին զնա ընդ ուղեկիցսն իցէ. եկին իբրև աւուր միոյ ճանապարհ, և խնդրէին զնա ընդ դրացիս և ընդ ծանօթս. և իբրև ոչ գտին, դարձան անդրէն յԵրուսաղէմ խնդրել զնա։

Եւ եղև յետ երից աւուրց, գտին զնա ՚ի տաճարին զի նստէր ընդ վարդապետսն, լսէր ՚ի նոցանէ և հարցանէր զնոսա։

Զարմանային ամենեքեան որ լսէին ՚ի նմանէ՝ ընդ իմաստութիւնն և ընդ պատասխանիս նորա. և իբրև տեսին զնա՝ զարմացան։

Եւ ասէ ցնա մայրն իւր. Որդեակ, զի՞նչ գործ գործեցեր դու ընդ մեզ. ահաւասիկ հայր քո և ես տառապեալք խնդրէաք զքեզ։

Եւ ասէ ցնոսա. Զի՞ խնդրէիք զիս. ոչ գիտէիք եթէ ՚ի տան Հօր իմոյ պարտ է ինձ լինել։

Եւ նոքա ոչ իմացան զբանն զոր խօսեցաւ ընդ նոսա։

Եւ էջ ընդ նոսա, և գնաց ՚ի Նազարէթ, և էր նոցա հնազանդ. և մայրն նորա պահէր զամենայն զբանսն ՚ի սրտի իւրում։

Եւ Յիսուս զարգանայր իմաստութեամբ և հասակաւ, և շնորհօք յԱստուծոյ և ՚ի մարդկանէ։

ԳԼՈՒԽ Գ. 1.

Վասն քարոզութեան և մկրտութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Ի հնգետասաներորդի ամի տէրութեանն Տիբերեայ կայսեր, ՚ի դատաւորութեան Հրէաստանի Պիղատոսի Պոնտացւոյ, և ՚ի չորրորդապետութեան Գալիլեացւոց Հերովդի, և ՚ի Փիլիպպոսի եղբօր նորա չորրորդապետութեան Իտուրացւոց և Տրաքոնացւոց աշխարհին, և ՚ի չորրորդապետութեան Լիւսանեայ՝ Աբիլենացւոց, և ՚ի քահանայապետութեան Աննայի և Կայիափայ, եղև բան Աստուծոյ ՚ի վերայ Յովհաննու որդւոյ Զաքարիայ յանապատի անդ։

Եւ եկն յամենայն կողմն Յորդանանու՝ քարոզել մկրտութիւն ապաշխարութեան ՚ի թողութիւն մեղաց։

Որպէս և գրեալ է ՚ի գիրս պատգամաց Եսայեայ մարգարէի.

Զայն բարբառոյ յանապատի, պատրաստ արարէք զճանապարհ Տեառն, և ուղի՛ղ արարէք զշաւիղս նորա. ամենայն ձորք լցցին, և ամենայն լերինք և բլուրք խոնարհեսցին, և եղիցին դժուարինքն 'ի դիւրինս, և առապարքն 'ի հարթ ճանապարհս. և տեսցէ ամենայն մարմին զփրկութիւն Աստուծոյ:

Եւ ասէ ցժողովուրդսն ելեալս մկրտել 'ի նմանէ. Ծնունդք իժից, ո՞ եցոյց ձեզ փախչել 'ի բարկութենէն որ գալոց է. արարէ՛ք այսուհետև պտուղս արժանիս ապաշխարութեան: Եւ մի՛ սկսանիցիք ասել՝ եթէ ունիմք հայր զԱբրահամ. զայս ասեմ ձեզ, եթէ կարող է Աստուած 'ի քարանցս յայսցանէ յարուցանել որդիս Աբրահամու:

Բայց ահաւասիկ տապար առ արմին ծառոց կայ. ամենայն ծառ որ ո՛չ առնէ զպտուղ բարւոք, հատանի և 'ի հուր արկանի:

Հարցանէին զնա ժողովուրդքն և ասէին. Իսկ արդ զի՞նչ գործեսցուք:

Պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա. Որոյ իցեն երկու հանդերձք՝ տացէ զմին այնմ՝ որ ոչ գոյցէ, և որ կայցէ կերակուր՝ նոյնպէս արասցէ:

Եկին և մաքսաւորք մկրտիլ, և ասեն ցնա. Վա՛րդապետ, զի՞նչ գործեսցուք:

Եւ նա ասէ ցնոսա. Մի՛ ինչ աւելի քան զհրամայեալսն ձեզ առնիցէք:

Հարցանէին զնա և զինուորքն և ասէին. Եւ մեք զի՞նչ գործեսցուք:

Ասէ ցնոսա. Մի՛ զոք խռովեցէք և մի՛ զոք զրպարտիցէք, շա՛տ լիցին ձեզ թոշակքն ձեր:

Մինչ ակն ունէր ժողովուրդն, և խորհէին ամենեքեան 'ի սիրտս իւրեանց վասն Յովհաննու՝ մի թէ նա՞ իցէ Քրիստոսն:

Պատասխանի ետ ամենեցուն՝ և ասէ. Ես մկրտեմ զձեզ ջրով. բայց գայ զօրագոյն քան զիս, զորոյ չեմ բաւական բառնալ զկօշիկս. Նա մկրտեսցէ զձեզ Հոգւով Սրբով և հրով:

Որոյ հեծանոցն 'ի ձեռին իւրում սրբել զկալ իւր, և ժողովել զցորեանն 'ի շտեմարանս իւր, և զյարդն այրեսցէ անշէջ հրով:

Բազում և այլ ինչ մխիթարութեամբ աւետարանէր ժողովրդեանն։

Բայց Հերովդէս չորրորդապետ յանդիմանեալ 'ի նմանէ վասն Հերովդիայ կնոջ եղբօր իւրոյ, և վասն ամենայն չարեացն զոր գործեաց Հերովդէս, յաւել և զայն եւս 'ի վերայ ամենայնի, և եդ 'ի բանտի զՅովհաննէս։

Եւ եղեւ 'ի մկրտել ամենայն ժողովրդեանն, և ընդ Յիսուսի մկրտելն և կալ յաղօթս, բանալ երկնից, և իջանել Հոգւոյն Սրբոյ մարմնաւոր տեսլեամբ իբրեւ զաղաւնի 'ի վերայ նորա, և գալ ձայն յերկնից՝ որ ասէր. Դու ես որդի իմ սիրելի, ընդ քեզ հաւանեցայ։

Եւ ինքն Յիսուս էր ամաց իբրեւ երեսնից սկսեալ, որոց որպէս և կարծէր որդի Յովսեփայ, որ Յակովբեայն, որ Հեղեայն, որ Մատաթեայն, որ Ղեւեայն, որ Մեղքեայն, որ Յաննեայն, որ Յովսեփայն, որ Մատաթեայն։

Որ Ամովսայն, որ Նաւումայն, որ Եսղեայն, որ Նանգեայն, որ Մաաթայն, որ Մատաթեայն, որ Սեմեայն, որ Յովսեքեայն։

Որ Յովդայն, որ Յովհաննայն, որ Ռեսայն, որ Զօրաբաբելին, որ Սաղաթիելին, որ Ներեայն, որ Մեղքեայն։

Որ Ադդեայն, որ Կովսամայն, որ Ելմովդադայն, որ Էրայն, որ Յեսուայն, որ Եղիազարայն, որ Յովրամայն, որ Մատթայն։

Որ Ղեւեայն, որ Սիմէոնին, որ Յուդային, որ Յովսեփայն, որ Յովնանայն, որ Եղիակիմայն, որ Մեղթեայն, որ Մէննայն։

Որ Մատաթայն, որ Նաթանայն, որ Դաւթին, որ Յեսսեայն, որ Ովբեդայն, որ Բոոսայն, որ Սաղմոնայն, որ Նաասոնին։

Որ Ամինադաբայն, որ Արամայն, որ Ադմեայն, որ Առնիեայն, որ Եսրովմայն, որ Փարէսին, որ Յուդային, որ Յակովբայն։

Որ Իսահակայն, որ Աբրահամուն, որ Թարային, որ Նաքովրայն, որ Սերուքայն, որ Ռագաւայն, որ Փաղեկայն։

Որ Եբերայն, որ Սաղային, որ Կայնանայն, որ Արփաքսադայն, որ Սեմայն, որ Նոյին, որ Ղամեքայն, որ Մաթուսաղային։

Որ Ենովքայն, որ Յարեդին, որ Մաղաղիելին, որ Կայնա-

նոյն, որ Ենովսայն, որ Սեթայն, որ Ադամայն, որ Աստուծոյն:

Եւ Յիսուս լի Հոգւով Սրբով դարձաւ ՚ի Յորդանանէ. և վարէր Հոգւովն յանապատ՝ յաւուրս քառասուն փորձել ՚ի սատանայէ. և ոչ եկեր, և ոչ էարբ յաւուրսն յայնոսիկ, և ՚ի կատարելն նոցա՝ քաղցեաւ:

Եւ ասէ ցնա սատանայ. Եթէ որդի ես Աստուծոյ, ասա՛ քարիդ այդմիկ՝ զի հաց լիցի:

Պատասխանի ետ նմա Յիսուս և ասէ. Գրեալ է՝ եթէ ոչ հացիւ միայն կեցցէ մարդ, այլ ամենայն բանիւ Աստուծոյ:

Եւ հանեալ զնա ՚ի լեառն մի բարձր՝ եցոյց նմա զամենայն թագաւորութիւնս աշխարհի ՚ի վայրկեան ժամանակի. և ասէ ցնա սատանայ. Քեզ տաց զայս ամենայն իշխանութիւն և զփառս սոցա, զի ինձ տուեալ է, և ումկամիմ՝ տամ զսա. արդ դու եթէ անկեալ երկիր պագանիցես առաջի իմ, քեզ եղիցի ամենայն:

Պատասխանի ետ նմա Յիսուս և ասէ. Գրեալ է, երկիր պագցես Տեառն Աստուծոյ քում, և զնա միայն պաշտեսցես:

Եւ էած զնա յԵրուսաղէմ, և կացոյց ՚ի վերայ աշտարակի տաճարին, և ասէ ցնա. Եթէ որդի ես Աստուծոյ, արկ զքեզ աստի ՚ի վայր. զի գրեալ է՝ եթէ Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է վասն քո, պահել զքեզ. զի ՚ի վերայ ձեռաց բարձցեն զքեզ, մի՛ երբէ՞ք հարցես զքարի զոտն քո:

Պատասխանի ետ նմա Յիսուս և ասէ. Ասացեալ է, թէ ոչ փորձեսցես զՏէր Աստուած քո:

Եւ կատարեալ զամենայն փորձութիւն՝ սատանայի, ՚ի բաց եկաց ՚ի նմանէ առ ժամանակ մի:

ԳԼՈՒԽ Դ. 14.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ դարձաւ Յիսուս զօրութեամբ Հոգւոյն ՚ի Գալիլեա, և ել համբաւ զնմանէ ընդ ամենայն կողմանս գաւառին. և նա՛ ուսուցանէր ՚ի ժողովուրդս նոցա փառաւորեալ յամենեցունց:

Եւ եկն ՚ի Նազարէթ՝ ուր սնեալն էր, և եմուտ ըստ սովորութեան իւրում յաւուր

շաբաթու 'ի ժողովուրդն ։

Եւ ետուն նմա գիրս զԵսայեայ մարգարէի, և յարեաւ ընթեռնուլ. և իբրև եբաց զգիրսն՝ եգիտ 'զայն տեղի յորում գրեալն էր. Հոգի Տեառըն 'ի վերայ իմ, վասն որոյ և էօծ իսկ զիս. աւետարանել աղքատաց առաքեաց զիս, բժշկել զբեկեալս սրտիւ, քարոզել գերեաց զթողութիւն և կուրաց տեսանել, արձակել զկիրաւորս 'ի թողութի, քարոզել զտարեկան Տեառն ընդունելի ։

Եւ խփեալ զգիրսն՝ ետ ցպաշտօնեայն և նստաւ. և ամենեցուն որ 'ի ժողովրդեանն էին աչք՝ 'ի նա հայէին ։

Եւ սկսաւ ասել ցնոսա. Այսօր լցան գիրքս այս յականջս ձեր ։

Եւ ամենեքին վկայէին նմա, և զարմանային ընդ բանս շնորհաց որ ելանէին 'ի բերանոյ նորա, և ասէին. Ո՞չ սա է որդին Յովսեփայ ։

Եւ ասէ ցնոսա. Ապաքէն ասիցէք առ իս զառակս զայս, բժիշկ բժշկեա՛ զանձն քո. որչափ լուաք՝ զոր արարեր 'ի Կափառնայում, արա և աստ 'ի քում գաւառի ։

Եւ ասէ. Ամէն ասեմ ձեզ, թէ չէ՛ մարգարէ ընդունելի 'ի քաղաքի իւրում ։

Արդ ա՛րդեւ ասեմ ձեզ, զի բազում այրիք էին յաւուրս Եղիայի 'ի մէջ Իսրայէլի, յորժամ փակեցան երկինք զերիս ամս և զվեց ամիս, և եղեւ սով մեծ ընդ ամենայն երկիր. և ո՛չ առ մի 'ի նոցանէ առաքեցաւ Եղիա, բայց միայն 'ի Սարեփթայ Սիդովնացւոց առ կին մի այրի ։

Եւ բազում բորոտք էին յԻսրայէլի, առ Եղիսէիւ մարգարէիւ. և ո՛չ ոք 'ի նոցանէ սրբեցաւ, բայց միայն Նէեման Ասորի ։

Եւ լցան ամենեքին բարկութեամբ 'ի ժողովրդեանն՝ իբրև լուէին զայս. և յարուցեալ հանին զնա արտաքոյ քաղաքին, և ածին զնա մինչև յատեւան լերինն՝ յորոյ վերայ քաղաքն նոցա շինեալ էր, գահավէժ առնել զնա ։

Եւ նա անցեալ ընդ մէջ նոցա գնայր ։

Ցերեկոյեան Կիրակէի · Երկուշաբթի աւուրն ·

ԳԼՈՒԽ Դ. 31 ·

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ·

Եւ էջ ’ի Կափառնաում ’ի քաղաքն Գալիլեացւոց, եւ ուսուցանէր զնոսա ’ի շաբաթուն ։

Եւ զարմանային ընդ վարդապետութիւնն նորա, զի իշխանութեամբ էր բանն նորա ։

Եւ էր ’ի ժողովրդեանն այր մի, զոր ունէր այս դիւի պղծոյ, և աղաղակեաց ’ի ձայն մեծ եւ ասէ · Թուլացո, զի՞ կայ մեր և քո Յիսուս Նազովրեցի, եկիր կորուսանե՞լ զմեզ. գիտեմք զքեզ ո՛վ ես սուրբդ Աստուծոյ ։

Սաստեաց ’ի նա Յիսուս՝ եւ ասէ · Պապանձեաց եւ ել ’ի դմանէ · Զգետնեաց զնա դեւն ’ի միջի անդ, և ել ’ի նմանէ և ոչ ինչ վնասեաց նմա ։

Եւ եղեն զարմանալիք ’ի վերայ ամենեցուն. խօսէին ընդ միմեանս և ասէին · Զի՞նչ է բանս այս, զի իշխանութեամբ և զօրութեամբ սաստէ այսոց պղծոց՝ և ելանեն ։

Եւ երթայր հռչակ զնմանէ ընդ ամենայն տեղիս շուրջ զգաւառաւն ։

Եւ յարուցեալ ’ի ժողովրդենէ անտի, եմուտ ’ի տուն Սիմովնի. զոքանչ Սիմովնի տագնապէր ջերմամբ մեծաւ · և աղաչեցին զնա վասն նորա · Եկաց առ նմա, սաստեաց ջերմանն, և եթող զնա · և վաղվաղակի յարեաւ և պաշտէր զնոսա ։

Եւ ընդ արեւուն մտանել՝ ամենեքին որոց էին հիւանդք ’ի պէսպէս ցաւս, բերէին զնոսա առ նա ։

Եւ նա իւրաքանչիւր ումեք ’ի նոցանէ դնէր ձեռս, և բժշկէր զնոսա ։

Ելանէին դեւք ’ի բազմաց՝ աղաղակէին և ասէին, եթէ դու ես որդի Աստուծոյ. եւ նա սաստէր և ոչ տայր նոցա թոյլ խօսել, զի գիտէին զնա թէ Քրիստոսն է ։

Ցերեկոյեան Կիրակէի Երեքշաբթի աւուրն ·

ԳԼՈՒԽ Դ. 43 ·

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ·

Եւ իբրեւ տիւ եղեւ՝ ել գնաց յանապատ տեղի, և ժողովուրդքն խնդրէին զնա ·

եկին մինչեւ առ նա՝ և արգելուին զնա, զի մի՛ գնասցէ 'ի նոցանէ։

Եւ նա ասէ ցնոսա. Եւ այլոց քաղաքաց պարտ է ինձ աւետարանել զարքայութիւն Աստուծոյ, զի յայն իսկ առաքեցայ։

Եւ քարոզէր 'ի ժողովուրդսն Գալիլեացւոց։

Եւ եղեւ 'ի խռնել զնովաւ ժողովրդեանն և լսել զբանն Աստուծոյ, և ինքն կայր առ ծովակին Գեննեսարեթայ. Եւ ետես երկուս նաւս զի կային առ ծովակին, և ձկնորսքն ելեալ 'ի նոցանէ՝ լուանային զգործիսն։

Եւ նա 'ի մի նաւուցն որ էր Սիմոնի, և աղաչեաց զնա՝ սակաւիկ մի տանել 'ի ներքս 'ի ցամաքէն. Նստաւ և ուսուցանէր 'ի նաւէ անտի զժողովուրդսն։

Եւ իբրեւ լռեաց 'ի խօսիցն, ասէ ցՍիմոն. Խաղացո 'ի խորսն, և արկէք զգործիս ձեր յորս։

Պատասխանի ետ Սիմոն և ասէ ցնա. Վարդապետ՝ զամենայն գիշերս աշխատ եղեաք, և ոչինչ կալաք. բայց վասն բանիդ՝ արկցուք զգործիսս։

Զայս իբրեւ արարին՝ փակեցին 'ի ներքս բազմութիւն ձկանց յոյժ, մինչեւ պատառէին ուռկանք նոցա. և ակնարկէին որսակցացն 'ի միւս նաւն՝ գալ օգնել նոցա. և եկին, և լցան երկոքին նաւքն՝ մինչեւ մերձ ընկղմել նոցա։

Իբրեւ ետես Սիմոն Պետրոս՝ անկաւ առ ծունկս Յիսուսի և ասէ. Ի բաց գնա յինէն, Տէր, զի այր մեղաւոր եմ ես։

Քանզի ահ պատեաց զնա, և զամենեսեան որ ընդ նմայն էին, վասն որսոյ ձկանցն զոր ըմբռնեցին. Նոյնպէս և զՅակոբոս և զՅովհաննէս՝ զորդիսն Զեբեդեայ, որ էին որսակիցք Սիմոնի։

Եւ ասէ ցՍիմոն Յիսուս. Մի՛ երկնչիր, յայսմ հետէ զմարդիկ որսասցես 'ի կեանս։

Եւ հանեալ զնաւսն 'ի ցամաք՝ թողին զամենայն, եւ գնացին զհետ նորա։

Յերկրորդում Կիւրակէի Զատկաշրջութի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Ե. 12.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ եղեւ ՚ի հասանելն նորա ՚ի մի ՚ի քաղաքացն, ահա այր մի լի բորոտութբ՝ իբրեւ ետես զՅիսուս, անկեալ ՚ի վերայ երեսաց աղաչէր զնա և ասէ. Տէր, եթէ կամիս, կարող ես զիս սրբել։ Ձգեաց զձեռն իւր՝ հասոյց ՚ի նա և ասէ. կամիմ, սրբեաց. և վաղվաղակի գնաց ՚ի նմանէ բորոտութիւնն։

Եւ նա պատուիրեաց նմա՝ մի՛ ումեք ասել, այլ թէ երթ ցոյց զանձն քո քահանային, և մատո պատարագ վասն սրբութեան քո, որպէս և հրամայեաց Մովսէս՝ ՚ի վկայութիւն նոցա։

Եւ յորդէր առաւել բանն զնմանէ, և ժողովէին ժողովուրդք բազումք լսել և բժշկել ՚ի հիւանդութենէ իւրեանց։

Եւ նա խոյս տայր յանապատ տեղիս, և կայր յաղօթս։

Յերկրորդում Կիւրակէի Հնգշաբթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Ե. 17.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ եղեւ ՚ի միում աւուրց՝ և ինքն ուսուցանէր, և Փարիսեցիքն և օրինացն վարդապետքն նստէին. որք ժողովեալ էին յամենայն քաղաքաց Գալիլեացւոց և Հրէաստանի և Երուսաղեմի. և զօրութիւն Տեառն էր ՚ի բժշկել զնոսա։

Եւ ահա արք բերէին մահճօք զայր մի՝ որ էր անդամալոյծ. և խնդրէին զնա մուծանել ՚ի ներքս, և դնել առաջի նորա. և իբրեւ ոչ գտանէին թէ ընդ որ մուծանիցեն զնա ՚ի ներքս՝ վասն ամբոխին, ելին ՚ի տանիս, և ՚ի ցուցն կախեցին զնա, և իջուցին մահճօքն հանդերձ ՚ի մէջ առաջի Յիսուսի։

Եւ տեսեալ զհաւատսն նոցա՝ ասէ ցնա. Այր դու, թողեալ լիցին քեզ մեղք քո։

Սկսան խորհիլ դպիրք և Փարիսեցիք և ասեն. Ո՞վ է սա՝ որ խօսի զհայհոյութիւնս. ո՞ կարէ թողուլ զմեղս, բայց միայն Աստուած։

Իբրև գիտաց Յիսուս զխորհուրդս նոցա, պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա. Զի՞ խորհիք 'ի սիրտս ձեր. զի՞նչ դիւրագոյն է, ասել՝ թողեալ լիցին քեզ մեղք քո, եթէ ասել՝ արի և գնա։

Այլ զի գիտասջիք՝ եթէ իշխանութիւն ունի Որդի մարդոյ յերկրի թողուլ զմեղս, ասէ ցանդամալոյծն, քեզ ասեմ՝ արի առ զմահիճս քո, և երթ 'ի տուն քո։

Եւ առ ժամայն յարուցեալ առաջի ամենեցուն, առ զմահիճն յորոյ վերայ անկեալ դնէր, գնաց 'ի տուն իւր, և փառաւոր առնէր զԱստուած։

Զարմանք կալան զամենեսեան, և փառաւոր առնէին զԱստուած. և լի եղեն ահիւ, և ասէին, եթէ տեսաք այսօր նոր նշանս։

Տեկղորդում Նկերանկի Սրբութի աւուրն ։

ԳԼՈՒԽ Ե. 27.

[illegible]

Եւ յետ այնորիկ ել անտի, և ետես մաքսաւոր մի՝ որում անուն էր Ղեւի, զի նստէր 'ի մաքսաւորութեան. և ասէ ցնա. Եկ զկնի իմ։

Եւ թողեալ զամենայն՝ յարեաւ գնաց զկնի նորա։

Եւ արար ընդունելութիւն մեծ նմա Ղեւի 'ի տան իւրում. և էր ժողովուրդ բազում մաքսաւորաց, և այլոց որ էին բազմեալ ընդ նոսա։

Եւ տրտնջէին Փարիսեցիքն և դպիրքն նոցա զնմանէ առ աշակերտսն նորա՝ և ասէին. Ընդէ՞ր ընդ մաքսաւորս և ընդ մեղաւորս ուտէք և ըմպէք։

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա. Ոչ ինչ են պիտոյ բժիշկք ողջոց, այլ հիւանդաց։ Եւ ոչ եկի կոչել զարդարս, այլ զմեղաւորս յապաշխարութիւն։

Եւ նոքա ասեն ցնա. Ընդէ՞ր աշակերտքն Յովհաննու պահեն առէտ և խնդրուածս առնեն, նոյնպէս և Փարիսեցւոցն, և քոյքդ ուտեն և ըմպեն։

Եւ նա ասէ ցնոսա. Միթէ կարո՞ղ էք մանկանց առագաստի, մինչ փեսայն ընդ նոսա իցէ՞, հրաման տալ պահել։ Եկեսցեն աւուրք՝ յորժամ բարձցի 'ի նոցանէ փեսայն, և ապա պահեսցեն յաւուրսն

յայնոսիկ ։

Ասաց և առակ մի առ նոսա, թէ ոչ ոք արկանէ ՚ի նոր հանդերձէ ՚ի վերայ հնացեալ ձորձոյ. ապա թէ ոչ՝ և զնորն պատառէ, և ընդ հնոյն չմիաբանի կապերտն որ ՚ի նորոյն։

Եւ ոչ ոք արկանէ զգինի նոր ՚ի տիկս հինս. ապա թէ ոչ՝ պայթուցանէ գինին նոր զտիկս հինս. ինքն հեղու, և տիկքն կորնչին։

Այլ զգինի նոր ՚ի տիկս նորս արկանելի է, և երկոքին պահին։

Եւ ոչ ոք ըմպէ զհինն՝ և կամիցի զնորն. քանզի ասէ՝ եթէ հինն քաղցրագոյն է։

Ցերեկոյթեան Կիւրակէի Շաբաթի առաջին։

ԳԼՈՒԽ Զ. 1.

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ եղև ՚ի շաբաթու յերկրորդում առաջնոյն՝ անցանել նմա ընդ արտորայսն, և աշակերտքն նորա կորզէին հասկ՝ շփէին ընդ ափ և ուտէին։

Եւ ոմանք ՚ի Փարիսեցւոյն ասեն ցնոսա. Զի՞նչ գործէք՝ զոր չէ օրէն ՚ի շաբաթու։

Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս և ասէ. Չիցէ՞ ընթերցեալ ձեր զոր արարն Դաւիթ, յորժամ քաղցեաւն ինքն և որ ընդ նմայն էին. զիա՞րդ եմուտ նա ՚ի տունն Աստուծոյ, և զհացն զառաջաւորութեան եկեր՝ և ետ այնոցիկ որ ընդ նմայն էին. զի ոչ էր օրէն ուտել, բայց միայն քահանայապետացն։

Եւ ասէ ցնոսա. Տէր է Որդի մարդոյ և շաբաթու։

Եւ եղեւ ՚ի միւսում շաբաթուն մտանել նմա ՚ի ժողովուրդն և ուսուցանել. և էր անդ այր մի, և ձեռն իւր աջ գօսացեալ էր։

Եւ սպասէին նմա դպիրքն և Փարիսեցիք՝ թէ ՚ի շաբաթուն բժշկիցէ, զի գտանիցեն չարախօսութիւն զնմանէ։

Եւ նա գիտէր զխորհուրդս նոցա. ասէ ցայրն՝ որոյ ձեռնն գօսացեալ էր. Արի անց ՚ի մէջ. Եւ նա յարուցեալ եկաց։

Ասէ ցնոսա Յիսուս. Հարցից ինչ զձեզ. զի՞նչ արժան է ՚ի շաբաթու, բարի՞ ինչ առնել եթէ չար գործել, ոգի՞ մի ապրեցուցանել՝ թէ կորուսանել

Եւ հայեցեալ շուրջ զամենե-

քումբք զայրանգին, ասէ ցնա. Ձգեա զձեռն քո. Եւ նա ձգեաց, և հաստատեցաւ ձեռն նորա իբրեւ զմիւսն։

Նոքա լցան յիմարութեամբ, և խօսէին ընդ միմեանս, թէ զինչ առնիցեն Յիսուսի։

Յերրորդում Կիւրակէի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ. Զ. 12.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ եղեւ ընդ աւուրսն ընդ այնոսիկ ել 'ի լեառն կալ յաղօթս, և հանէր զգիշերն 'ի գլուխ յաղօթսն Աստուծոյ։

Եւ իբրեւ այգ եղեւ՝ կոչեաց զաշակերտսն իւր, և ընտրեաց 'ի նոցանէ երկոտասանս, զորս և Առաքեալս անուանեաց. զՍիմովն՝ զոր եւ Պետրոս անուանեաց, եւ զԱնդրէաս եղբայր նորին, և զՅակովբոս և զՅովհաննէս, և զՓիլիպպոս և զԲարթողիմէոս և զՄատթէոս և զԹովմաս, և զՅակովբոս Ալփեայ, և զՍիմովն՝ զկոչեցեալն Նախանձայոյզ, և զՅուդա Յակովբեայ, և զՅուդա Իսկարիովտացի՝ որ եղեւ իսկ մատնիչ։

Եւ իջեալ նոքօք հանդերձ 'ի տեղի մի դաշտաձեւ, և ժողով աշակերտացն նորա, և բազմութիւն յոյժ ժողովրդեանն յամենայն Հրէաստանէ և յԵրուսաղեմէ, և յայնմ կողմանէ, և 'ի ծովեզերէն Տիւրոսի և Սիդոնի, որ եկին լսել 'ի նմանէ, և բժշկիլ 'ի հիւանդութեանց իւրեանց. Եւ նեղեալքն յայսոց պղծոց բժշկէին։

Եւ ամենայն ժողովուրդն խնդրէր մերձենալ 'ի նա, զի զօրութիւն բազում ելանէր 'ի նմանէ և բժշկէր զամենեսին։

Եւ նա ամբարձ զաչս իւր յաշակերտսն իւր և ասէ. Երանի է աղքատաց հոգւով, զի ձեր է արքայութիւն Աստուծոյ։

Երանի որ քաղցեալ են այժմ, զի յագեսցին։

Երանի որ լան այժմ, զի ծիծաղեսցին։

Երանի է ձեզ՝ յորժամ ատեսցեն զձեզ մարդիկ, և յորժամ որոշիցեն զձեզ և նախատիցեն, և հանիցեն անուն չար զձէնջ վասն Որդւոյ մարդոյ։

Ուրախ լիջիք յաւուր յայնմիկ եւ ցնծասջիք, զի ահա

վարձք ձեր բազում են յերկինս. ըստ նմին օրինակի առնէին մարգարէիցն հարք իւրեանց.

Բայց վայ ձեզ մեծատանցդ, զի ընկալայք զմխիթարութիւն ձեր։

Վայ ձեզ որ յագեցեալ էք այժմ, զի քաղցիցէք. վայ ձեզ որ ծիծաղէքդ այժմ, զի ողբայցէք և լայցէք.

Վա՜յ ձեզ՝ յորժամ բարի ասեն զձէնջ ամենայն մարդիկ, զի այդպէս առնէին սուտ մարգարէիցն հարք նոցա.

Այլ ձեզ ասեմ որ լսէքդ. սիրեցէք զթշնամիս ձեր, բարի արարէք ատելեաց ձերոց. օրհնեցէք զանիծիչս ձեր, աղօթս արարէք 'ի վերայ նեղչաց ձերոց.

Որ հարկանէ զծնօտս քո՝ մատո նմա և զմիւսն, և որ հանէ 'ի քէն զբաճկոնս քո՝ մի արգելուր 'ի նմանէ և զշապիկս. ամենայնի որ խնդրէ 'ի քէն՝ տուր, և զոր ինչ հանէ ոք 'ի քէն՝ մի պահանջեր.

Եւ որպէս կամիք թէ արասցեն ձեզ մարդիկ, այնպէս արասջիք և դուք նոցա.

Եւ եթէ սիրէք դուք զսիրելիս ձեր, զի՞նչ շնորհ է ձեր. զի և մեղաւորք սիրեն զսիրելիս իւրեանց. և եթէ բարի առնէք բարերարաց ձերոց, ո՞ր շնորհ է ձեր. զի և մեղաւորք զնոյն գործեն.

Եւ եթէ տայք փոխ այնոցիկ՝ յորոց ակն ունիք առնուլ, ո՞ր շնորհ է ձեր. քանզի և մեղաւորք մեղաւորաց փոխ տան, զի առցեն անդրէն զկշիռն.

Բայց սիրեցէք զթշնամիս ձեր, և բարի արարէք ատելեաց ձերոց, և տուք փոխ՝ ուստի ոչ ակն ունիցիք առնուլ. և եղիցին վարձք ձեր բազում, և եղիջիք որդիք Բարձրելոյ. զի նա քաղցր է 'ի վերայ չարաց և ապաշնորհաց.

Եղերուք գթածք՝ որպէս և Հայրն ձեր երկնաւոր գթած է.

Մի դատիք՝ և ոչ դատիցիք, մի պատժէք՝ և ոչ պատժիցիք, արձակեցէք՝ եւ արձակիցիք. տուք՝ եւ տացի ձեզ, չափ բարւոք թաթաղուն շարժուն զեղուն տացեն 'ի գոգս ձեր. նովին չափով որով չափէք՝ չափեսցի ձեզ։

Ասաց և առակ մի ցնոսա. միթէ կարիցէ՞ կոյր կուրի առաջնորդել. ո՞չ ապաքէն եր-

կոյրքն ՝ի խորխորատ անկանիցին ·

Ոչ է աշակերտ լաւ քան զվարդապետ իւր, ամենայն կատարեալն եղիցի իբրեւ զվարդապետ իւր ·

Զի՞ տեսանես զշիւղ յական եղբօր քոյ, և ՝ի քում ական զգերանդ՝ ոչ նշմարես ·

Կամ զիա՞րդ կարես ասել ցեղբայր քո · եղբայր, թող հանից զշիւղդ յականէ քումմէ, և դու ՝ի քում ական զգերանդ ոչ տեսանես ·

Կեղծաւոր, հան նախ զգերանդ յականէ քումմէ, և ապա հայեսջիր հանել զշիւղ յականէ եղբօր քոյ ·

Զի ոչ է ծառ բարի՝ որ առնէ զպտուղ չար, և ոչ դարձեալ ծառ չար՝ որ առնէ զպտուղ բարի · զի իւրաքանչիւր ծառ ՝ի պտղոյ իւրմէ ճանաչի ·

Զի ոչ եթէ ՝ի փշոց քաղեն թուզ, և ոչ ՝ի մորենւոյ կթեն խաղող ·

Մարդ բարի՝ ՝ի բարի գանձուց սրտի իւրոյ բղխէ զբարի, և մարդ չար՝ ՝ի չարէն բղխէ զչար · քանզի ՝ի յաւելուածոյ սրտին խօսի բերան նորա ·

Զի՞ կոչէք զիս Տէր՝ Տէր, եւ զոր ասեմն ոչ առնէք ·

Ամենայն որ գայ առ իս և լսէ զբանս իմ եւ առնէ զնոսա, ցուցից ձեզ ում նման է ·

Նման է առն, որ շինիցէ տուն · որ փորեաց և խորեաց, և եդ հիմն ՝ի վերայ վիմի · ՝ի յառնել հեղեղաց՝ բաղխեաց գետ զտունն, և ոչ կարաց շարժել զնա · զի հաստատեալ էր հիմնըն ՝ի վերայ վիմի ·

Իսկ որ լսէ զբանս իմ և ոչ առնէ, նման է առն որ շինիցէ տուն ՝ի վերայ հողոյ առանց հիման · զոր բաղխեաց գետ, և վաղվաղակի անկաւ, եւ եղեւ կործանումն տանն այնորիկ մեծ ·

Ցերեկոյեան Աւետարանի՝ Երեքշաբաթի աւուրն ·

ԳԼՈՒԽ է · 1 ·

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ·

Եւ իբրեւ կատարեաց զամենայն բանս իւր ՝ի լսելիս ժողովրդեանն, եմուտ ՝ի Կափառնաում ·

Հարիւրապետի ուրումն ծառայ չարաչար հիւանդացեալ՝ մերձ էր ՝ի վախճանել, որ

էր նմա պատուական։

Եւ իբրեւ լուաւ զՅիսուսէ, առաքեաց զծերսն ՚ի Հրէից՝ աղաչել զնա՝ զի եկեալ ապրեցուսցէ զծառայն նորա։

Եւ նոքա եկեալ առ Յիսուս՝ աղաչէին զնա ստէպ եւ ասէին՝ թէ արժանի է որում զշնորհս զայս առնես. զի սիրէ զազգս մեր, եւ զժողովրդանոցն նա շինեաց մեզ։

Եւ Յիսուս գնաց ընդ նոսա. իբրեւ ոչ ինչ կարի հեռի էր ՚ի տանէն, յղեաց առ նա հարիւրապետն բարեկամս եւ ասէ ցնա. Տէր, մի ինչ աշխատ լինիր, զի չեմ բաւական եթէ ընդ յարկաւ իմով մտանիցես. վասն որոյ եւ ոչ զանձն համարեցայ արժանի առ քեզ գալ. այլ ասա՛ բանիւ՝ եւ բժշկեսցի մանուկս իմ. քանզի եւ ես այր մի եմ՝ կարգեալ ընդ իշխանութեամբ, ունիմ ընդ ինեւ զինուորս. եւ ասեմ սմա՝ Երթ, եւ երթայ. եւ այլում թէ Եկ, եւ գայ. եւ ծառայի իմում՝ թէ արա՛ զայս, եւ առնէ։

Եւ իբրեւ լուաւ զայս Յիսուս՝ զարմացաւ, դարձաւ առ ժողովուրդն որ երթային զհետ նորա եւ ասէ. Ամէն ասեմ ձեզ, թէ եւ ոչ յԻսրայէլի այսչափ հաւատս գտի։

Եւ դարձան անդրէն պատգամաւորքն ՚ի տուն. եւ գտին զծառայն հիւանդ՝ բժշկեալ։

Ընթերցուած Աւետարանին Երկուշաբթի աւուր.

ՂՈՒԿԱՍ Է. 11.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ եղեւ ՚ի վաղիւն երթայր ՚ի քաղաք մի. որում անուն էր Նային. երթային ընդ նմա եւ աշակերտքն նորա, եւ ժողովուրդ բազում։

Իբրեւ մերձ եղեւ ՚ի դուռն քաղաքին, եւ ահա հանէին մեռեալ մի, որդի միամօր մօր իւրոյ, եւ նա էր այրի. եւ ժողովուրդ բազում քաղաքին էր ընդ նմա։

Իբրեւ ետես զնա Տէր, գթացաւ ՚ի նա եւ ասէ՝ մի լար։

Եւ մատուցեալ մերձեցաւ ՚ի դագաղն. եւ որ բարձեալն տանէին՝ զտեղի առին. եւ ասէ. Պատանի դու, քեզ ասեմ, արի։

Կանգնեցաւ եւ նստաւ մեռեալն, եւ սկսաւ խօսել։

Եւ ետ զնա ցմայր իւր. եւ ահ կալաւ զամենեսին, եւ

փառաւոր առնէին զԱստ-
ուած՝ և ասէին, թէ մար-
գարէ մի մեծ յարուցեալ է
՚ի միջի մերում, և թէ այց
արար Աստուած ժողովրդեան
իւրում ՚ի բարութիւն։

Եւ ել զրոյցս այս ընդ ամե-
նայն Հրէաստան վասն Նորա,
և ընդ ամենայն կողմանս աշ-
խարհին։

Եւ պատմեցին Յովհաննու ա-
շակերտքն իւր վասն ամենայ-
նի այսորիկ։

Եւ կոչեաց առ ինքն երկուս
ոմանս յաշակերտացն իւրոց
Յովհաննէս, առաքեաց առ
Տէր և ասէ. Դո՞ւ ես որ գա-
լոցն ես, եթէ այլում ակն
կալցուք։

Եւ եկեալ առ Նա արքն՝ ա-
սեն. Յովհաննէս մկրտիչ ա-
ռաքեաց զմեզ առ քեզ՝ և ա-
սէ. դո՞ւ ես որ գալոցն ես, ե-
թէ այլում ակն կալցուք։

Եւ ՚ի նմին ժամու բժշկեաց
զբազումս ՚ի հիւանդութեց
և ՚ի հարուածոց և յայսոց չա-
րաց, և կուրաց բազմաց շը-
նորհեաց տեսանել։

Պատասխանի ետ Նոցա և ա-
սէ. Երթա՛յք՝ պատմեցէք Յով-
հաննու՝ զոր տեսէքդ և լուայք.
զի կոյրք տեսանեն և կաղք գը-
նան և բորոտք սրբին, խուլք
լսեն, մեռեալք յառնեն, աղ-
քատք աւետարանին. և երա-
նի իցէ՝ որ ոչ գայթակղեսցի
յիս։

Եւ իբրև գնացին հրեշտակ-
քըն Յովհաննու, սկսաւ խօ-
սել ընդ ժողովուրդսն վասն
Յովհաննու. զի՞նչ ելէք յանա-
պատն տեսանել. եղէ՞գն շար-
ժուն ՚ի հողմոյ։

Այլ զի՞նչ ելէք տեսանել.
այր ՚ի հանդերձս փափկու-
թեան զարդարեալ. ահաւա-
սիկ՝ որ ՚ի հանդերձս երևելիս
և ՚ի փափկութեան են՝ յար-
քունիս են։

Այլ զի՞նչ ելէք տեսանել մար-
գարէ՞. այո՛, ասեմ ձեզ՝ առա-
ւել ևս քան զմարգարէ. զի
սա է՝ վասն որոյ գրեալն է,
թէ ահա առաքեմ զհրեշտակ
իմ առաջի քո՝ որ յարդարես-
ցէ զճանապարհս քո առաջի քո։

Ասեմ ձեզ, մեծ ՚ի ծը-
նունդս կանանց մարգարէ քան
զՅովհաննէս ոչ ոք է, բայց
փոքրիկն յարքայութեան Աս-
տուծոյ՝ մեծ է քան զնա։

Եւ ամենայն ժողովուրդն
իբրև լուաւ՝ և մաքսաւորքն,

արդարացուցին զԱստուած, զի մկրտեցան ՚ի մկրտութիւնն Յովհաննու ։

Իսկ Փարիսեցիքն և օրինականքն զխորհուրդն Աստուծոյ անարգեցին յանձինս իւրեանց, զի ո՛չ մկրտեցան ՚ի նմանէ ։

Արդ ո՞ւմ նմանեցուցից զմարդիկ ազգիս այսորիկ, եւ ո՞ւմ իցեն նմանողք. Նման են մանկտւոյ որ ՚ի հրապարակս նստիցին, կարդայցեն զմիմեանս և ասիցեն. փողս հարաք ձեզ՝ և ո՛չ կաքաւեցիք, ողբացաք՝ և ո՛չ լացիք ։

Եկն Յովհաննէս մկրտիչ՝ ոչ ուտէր և ոչ ըմպէր, և ասէիք՝ դեւ գոյ ՚ի նմա ։

Եկն որդի մարդոյ՝ ուտէ եւ ըմպէ, և ասէք. ահա այր կերող եւ արբեցող, բարեկամ մաքսաւորաց և մեղաւորաց ։

Եւ արդարացաւ իմաստութիւն յորդւոց իւրոց ։

Յերրորդում Կիրակէի Զատկըշաբաթի աւուրն.

ՂՈՒԿԱՍ Է. 36.

Ց.Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ։

Աղաչէր ոմն զնա ՚ի Փարիսեցւոցն՝ զի կերիցէ հաց ընդ նմա. և մտեալ ՚ի տուն Փարիսեցւոյն՝ բազմեցաւ ։

Եւ կին մի էր ՚ի քաղաքին մեղաւոր. իբրեւ գիտաց թէ բազմեալ է ՚ի տան Փարիսեցւոյն, բերեալ շիշ մի իւղոյ ազնուի ։

Կայր յետոյ առ ոտս նորա, լայր. և արտասուօքն սկսաւ թանալ զոտս նորա, և հերով գլխոյ իւրոյ ջնջէր. և համբուրէր զոտս նորա, և օծանէր իւղովն ։

Եւ տեսեալ Փարիսեցւոյն որ կոչեաց զնա, ասէր ընդ միտս իւր. Սա թէ մարգարէ ոք էր, ապա գիտէր թէ ով և որպիսի ոք կին մերձենայ ՚ի սա. զի մեղաւոր է ։

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա. Սիմովն, ունիմ ինչ ասել քեզ ։

Եւ նա ասէ. Ասա, վարդապետ ։

Եւ ասէ. Երկու պարտապանք էին ուրումն փոխատուի. մին պարտէր հինգ հարիւր դահեկան, և միւսն յիսուն. և իբրեւ ոչ գոյր նոցա հատուցանել, երկոցունց շնորհեաց. արդ ասա՝ ո՞վ առաւել սիրեսցէ զնա ։

Ասէ Սիմոնի. Ինձ այսպէս թուի՝ եթէ որում զբազումն շնորհեաց։

Եւ նա ասէ ցնա. Ուղիղ դատեցար։

Եւ դարձեալ ՚ի կինն կողմն, ասէ ցՍիմոնի. Տեսանե՞ս զայս կին, մտի ՚ի տուն քո՝ ջուր ոտից իմոց ոչ ետուր, իսկ սա արտասուօք իւրովք եթաց զոտս իմ, և հերովք իւրովք ջնջեաց. համբոյր մի դու ոչ ետուր ինձ, սա ուստի յորմէ հետէ մտեալ եմ՝ ոչ դադարեաց ՚ի համբուրելոյ զոտս իմ, իւղով զգլուխ իմ ոչ օծեր, սա իւղով անուշիւ էօծ։

Վասն որոյ ասեմ քեզ. Թողեալ լիցին սմա մեղք իւր բազում, զի յոյժ սիրեաց. զի որում շատ թողուցու՝ շատ սիրէ, և որում սակաւ՝ սակաւ։

Եւ ասէ ցնա. Թողեալ լիցին քեզ մեղք քո։

Եւ սկսան որ բազմեալն էին ընդ նմա՝ ասել ընդ միտս իւրեանց. Ո՞վ է սա՝ որ զմեղս թողու։

Եւ նա ասէ ցկինն. Հաւատք քո կեցուցին զքեզ, երթ ՚ի խաղաղութիւն։

Յերրորդում կիրակէի Հոգեգալստեան ասի.

ԳԼՈՒԽ Ը. 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ եղեւ յետ այնորիկ՝ եւ ինքն շրջէր ընդ քաղաքս և ընդ գիւղս, քարոզէր եւ աւետարանէր զարքայութիւն Աստուծոյ, եւ երկոտասանքն ընդ նմա, եւ կանայք ոմանք՝ որ բժշկեալ էին յայսոց չարաց և ՚ի հիւանդութեանց. Մարիամ՝ որ կոչէր Մագդաղենացի, յորմէ եօթն դեւն ելեալ էր. և Յովհաննա կին Քուզայ հազարապետին Հերովդի, եւ Շուշան, եւ այլք բազումք որք պաշտէին զնա յընչից իւրեանց։

Եւ ՚ի ժողովել բազում ժողովրդոց, եւ ըստ քաղաքաց քաղաքաց եկելոյն առ նա, ասէ առակաւ. Ել սերմանացան սերմանել զսերմանիս իւր. եւ ՚ի սերմանելն իւրում՝ էր որ անկաւ առ ճանապարհաւ և եղեւ կոխան,

եւ թռչունք երկնից կերին
զնա ։
Եւ այլն անկաւ յապառաժի,
և ընդ բուսանիլն՝ չորացաւ
առ 'ի չգոյէ հիւթոյ ։
Եւ այլն անկաւ 'ի մէջ փշոց,
և ընդ նմին բուսեալ փշոցն՝
հեղձուցին զնա ։
Եւ այլն անկաւ յերկիր բա-
րի եւ պարարտ, եւ բու-
սեալ արար պտուղ հարիւ-
րապատիկ ։
Զայս իբրեւ խօսեցաւ, ասէ ․
Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լու-
իցէ ։
Հարցանէին զնա աշակերտքն՝
թէ զինչ իցէ առակն ։
Եւ նա ասէ ․ Ձեզ տուեալ
է գիտել զխորհուրդս ար-
քայութեան Աստուծոյ ․ բայց
այլոց առակօք, զի տեսցեն՝
և մի տեսցեն ․ և լուիցեն՝ և
մի իմասցին ։
Բայց առակն այս ինչ է ․ սեր-
մըն՝ բանն Աստուծոյ է ․ եւ
որք առ ճանապարհաւն, այ-
նոքիկ են որ լսեն, եւ ա-
պա գայ սատանայ՝ հանէ ըզ-
բանն 'ի սրտից նոցա, զի մի
հաւատասցեն եւ ապրես-
ցին ։
Եւ որք յապառաժին, որք
յորժամ լսիցեն՝ խնդութեամբ
ընդունին զբանն, եւ արմա-
տըս ոչ ունիցին ․ որք առ ժա-
մանակ մի հաւատան, եւ 'ի
ժամանակի փորձութեան հե-
ռանան ։
Իսկ որ 'ի մէջ փշոցն անկաւ՝
նոքա են, որ իբրեւ լսեն ըզ-
բանն՝ և 'ի հոգս և 'ի մեծու-
թիւն եւ 'ի ցանկութիւն
աշխարհիս զբաղեալ՝ հեղձ-
նուն և անպտուղ լինին ։
Իսկ որ յերկիրն պարարտ,
որոց բարւոք եւ զուարթա-
գին սրտիւ լուեալ զբանն՝
ընդունին, եւ տան պտուղ
համբերութեամբ ։
Ոչ ոք լուցանէ ճրագ և թա-
գուցանէ ընդ կարասեաւ,
կամ դնէ ընդ մահճօք ․ այլ 'ի
վերայ աշտանակի դնէ, զի որ
մտանեն՝ զլոյս տեսցեն ։
Զի ոչ ինչ ծածուկ՝ որ ո՛չ
յայտ լիցի, եւ ո՛չ գաղտնի՝
որ ոչ ծանիցի եւ եկեսցէ 'ի
յայտ ։
Տեսէք այսուհետեւ զիարդ
լսէքդ ․ զի ոյր գոյցէ՝ տացի
նմա, եւ ոյր ոչն գոյցէ՝ եւ
զոր կարծէ թէ ունիցի՝ բարձ-
ցի 'ի նմանէ ։
Եկին առ նա մայրն եւ եղ-

բարք իւր, և ոչ կարէին հա-սանել 'ի նա վասն բազմու-թեանն ։

Ազդ եղեւ նմա եւ ասեն. Մայր քո եւ եղբարք քո կան արտաքոյ՝ և կամին զքեզ տե-սանել ։

Եւ ասէ ցնոսա. Մայր իմ և եղբարք իմ սոքա են, որ զբա-նն Աստուծոյ լսեն և առ-նեն ։

Ընթերցուած կիւրակէի Ուրբաթի առաւօտն ։

ԳԼՈՒԽ Ը. 22.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ եղև 'ի միում յաւուրց՝ ինքն ել 'ի նաւ եւ աշա-կերտքն նորա, եւ ասէ ցնո-սա. Եկայք անցցուք յայնկոյս ծովակիս. և գնացին ։

Եւ մինչդեռ նաւէին՝ 'ի քուն եմուտ, և էջ մրրիկ հողմոյ 'ի ծովակն՝ և ուռնոյր, և տագ-նապէին ։

Մատուցեալ զարթուցին զնա եւ ասեն. Վարդապետ վարդապետ, կորնչիմք աւա-սիկ ։

Եւ նա յարուցեալ սաս-տեաց հողմոյն եւ խռովու-թեան ջրոյն, եւ հանդար-տեցան եւ եղեւ խաղաղու-թիւն ։

Ասէ ցնոսա. Ո՞ւր են հա-ւատք ձեր ։

Եւ զահի հարեալ զարմա-ցան, եւ ասէին ցմիմեանս. Ո՞վ արդեօք իցէ սա՝ զի եւ հողմոց և ջրոց հրաման տայ, և հնազանդին սմա ։

Եւ նաւեցին իջին յաշխար-հըն Գերգեսացւոց. որ է յայն-կոյս հանդէպ Գալիլեայ ։

Եւ ընդ ելանելն նորա 'ի ցա-մաք՝ պատահեաց այր մի 'ի քաղաքէն, յորում էին դեւք, եւ բազում ժամանակս չէր հանդերձ զգեցեալ եւ ոչ 'ի տան բնակեալ, այլ 'ի գերեզ-մանս ։

Եւ տեսեալ զՅիսուս, աղա-ղակեաց եւ անկաւ առաջի նորա, եւ ասէ մեծաձայն. Զի՞ կայ իմ եւ քո, Յիսուս՝ որդի Աստուծոյ Բարձրելոյ, աղաչեմ զքեզ՝ մի տանջեր զիս ։

Քանզի հրաման տայր այսոյն պղծոյ՝ ելանել 'ի մարդոյ ան-տի. զի բազում ժամանակս յափշտակեալ էր զնա, և կա-

պէր 'ի շղթայս եւ պահէր յերկաթս, և խզէր զկապանսն, և վարէր 'ի դիւէն յանապատ ։

Եհարց զնա Յիսուս և ասէ. Զի՞նչ անուն է քեզ.

Եւ նա ասէ. Լեգէոն ։

Զի դեւք բազումք մտեալ էին 'ի նա. և աղաչէին զնա՝ զի մի՛ հրաման տացէ նոցա երթալ յանդունդս ։

Եւ էր անդ երամակ մի խոզից բազմաց արօտական 'ի լերինն, եւ աղաչեցին զնա զի հրաման տացէ նոցա մտանել 'ի նոսա. եւ հրամայեաց նոցա ։

Եւ ելեալ դեւքն յառնէն՝ մտին 'ի խոզեանն. և դիմեաց երամակն 'ի դահէ անտի 'ի ծովակն՝ և հեղձաւ ։

Իբրեւ տեսին խոզարածքն զիրսն որ եղեն՝ փախեան. և պատմեցին 'ի քաղաքին և յագարակսն ։

Եւ իբրև ելին տեսանել զգործսն, և եկին առ Յիսուս, և գտին զայրն ուստի դեւքն ելեալ էին, զգեցեալ և զգաստացեալ նստէր առ ոտսն Յիսուսի, և երկեան ։

Պատմեցին նոցա որոց տեսեալն էր՝ թէ զիարդ փրկեցաւ դիւահարն ։

Եւ աղաչէր զնա ամենայն բազմութիւնն շուրջ զկողմամբքն Գերգեսացւոց՝ գնալ 'ի սահմանաց նոցա, քանզի ահիւ մեծաւ տագնապէին. և նա մտեալ 'ի նաւ, դարձաւ անդրէն ։

Աղաչէր զնա այրն ուստի դեւքն ելեալ էին՝ լինել ընդ նմա. արձակեաց զնա և ասէ.

Դարձ 'ի տուն քո, և պատմեա զոր միանգամ արար քեզ Աստուած ։

Գնաց 'ի քաղաքն՝ և քարոզէր զոր ինչ արար նմա Յիսուս ։

Եւ իբրեւ դարձաւ անդրէն Յիսուս, ընկալաւ զնա ժողովուրդն. քանզի ամենեքեան ակն ունէին նմա ։

Եւ ահա եկն այր մի՝ որոյ անուն էր Յայրոս, և նա էր իշխան ժողովրդեանն. անկեալ առ ոտսն Յիսուսի, աղաչէր զնա մտանել 'ի տուն նորա. զի դուստր միամօր էր նորա, ամաց իբրեւ երկոտասանից, և էր մերձ 'ի մահ.

Եւ ընդ երթալն նորա՝ ժողովուրդքն նեղէին զնա ։

Եւ կին մի էր 'ի տեսանե-

սուլծեան արեան յամաց երկոտասանից, որում ոչ էր լեալ հնար յումեքէ բժշկիլ։

Մատուցեալ յետոյ մերձեցաւ ՚ի քղանցս հանդերձի նորա, և նոյնժամայն եկաց բղխումն արեան նորա։

Եւ ասէ Յիսուս. Ո՞վ է որ մերձեցաւն յիս։

Իբրև ամենեքեան ուրանային, ասէ Պետրոս և որ ընդ նմա էին. Վարդապետ, ժողովուրդքդ պնդեն և նեղեն զքեզ։

Եւ ասէ Յիսուս. Ո՛մն մերձեցաւ յիս, քանզի գիտացի՝ եթէ զօրութիւն ել յինէն։

Իբրև ետես կինն՝ եթէ ոչ ծածկեցաւ ՚ի նմանէ, եկն դողալով և անկաւ առաջի նորա, թէ վասն որոյ իրաց մերձեցաւ ՚ի նա՝ պատմեաց առաջի ամենայն ժողովրդեանն, և եթէ որպէս բժշկեցաւ առժամայն։

Եւ ասէ. Քաջալերեաց, դուստր, հաւատք քո կեցուցին զքեզ, երթ ՚ի խաղաղութիւն։

Եւ մինչդեռ նա խօսէր, գայ ոմն ՚ի տանէ ժողովրդապետին և ասէ ցնա. Մեռաւ դուստրն քո, մի՛ ինչ աշխատ առներ զդա։

Իսկ Յիսուս իբրև լուաւ, պատասխանի ետ նմա և ասէ. Մի՛ երկնչիր, միայն հաւատա՛ և կեցցէ։

Եւ մտեալ ՚ի տունն, ո՛չ զոք եթող մտանել, բայց միայն զՊետրոս և զՅակովբոս և զՅովհաննէս, և զհայր մանկանն և զմայր նորա։

Լային ամենեքեան և կոծէին զնա. և նա ասէ. Մի՛ լայք՝ զի չէ մեռեալ, այլ ննջէ։

Եւ նոքա ծաղր առնէին զնա, զի գիտէին թէ մեռաւ։

Եւ նորա հանեալ զամենեսին արտաքս, կալաւ զձեռանէ նորա, բարբառեցաւ և ասէ. Արի կաց, մանուկ դու։

Եւ դարձաւ ոգի նորա, և կանգնեցաւ վաղվաղակի. և հրամայեաց տալ նմա ուտել։

Եւ զարմացան ծնողքն նորա. և նա պատուիրէր՝ մի՛ ումեք ասել որ ինչ եղեւն։

Յերրորդում կիրակէի՝ Շաբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Թ. 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ կոչեցեալ զերկոտասանսն Առաքեալսն՝ ետ նոցա զօրութիւն եւ իշխանութիւն ի վերայ ամենայն դիւաց, եւ բժշկել զհիւանդութիւնս.

Եւ առաքեաց զնոսա քարոզել զարքայութիւնն Աստուծոյ եւ բժշկել զախտաժետս:

Եւ ասէ ցնոսա. Մի՛ ինչ բառնայք ՚ի ճանապարհի, մի՛ գաւազան եւ մի՛ մախաղ, մի՛ հաց եւ մի՛ արծաթ, եւ մի՛ երկուս հանդերձս ունիցիք.

Եւ յոր տուն մտանիցէք՝ անդ ագջիք, եւ անտի գնայցէք.

Եւ որք ո՛չ ընդունիցին զձեզ, յորժամ ելանիցէք ՚ի քաղաքէն յայնմանէ, զփոշի ոտից ձերոց թօթափեսջիք ՚ի վկայութիւն նոցա.

Եւ ելեալ շրջէին ընդ քաղաքս եւ ընդ գիւղս, աւետարանէին եւ բժշկէին ընդ ամենայն տեղիս.

Լուաւ Հերովդէս չորրորդապետն զգործսն ամենայն, եւ զարմանայր վասն ասելոյն յոմանց, եթէ Յովհաննէս յարեաւ ՚ի մեռելոց, եւ յոմանց՝ եթէ Եղիա յայտնեցաւ, եւ յայլոց՝ թէ մարգարէ ոմն յառաջնոցն յարեաւ.

Ասէ Հերովդէս. զՅովհաննէս ես գլխատեցի. իսկ սա ո՞վ իցէ զորմէ զայսպիսի իրս լսեմ.

Եւ խնդրէր տեսանել զնա.

Դարձան Առաքեալքն, եւ պատմեցին նմա զամենայն զոր արարին.

Եւ առեալ զնոսա խուսեաց առանձինն ՚ի տեղի անապատ քաղաքի միոյ, որում անուն էր Բեթսայիդա.

Եւ ժողովուրդքն իբրեւ գիտացին, գնացին զհետ նորա. եւ ընկալեալ զնոսա խօսէր ընդ նոսա վասն արքայութեան Աստուծոյ, եւ որոց պէտք էին բժշկութեան՝ բժշկէր.

Եւ օրն սկսաւ տարաժամիլ. մատեան երկոտասանքն եւ ասեն ցնա. Արձակեա զժողովուրդդ, զի երթեալ շուրջ ՚ի գիւղսն եւ յագարակս հանգիցեն, եւ գտցեն կերակուր.

զի աստ յանապատի տեղւոջ եմք։

Ասէ ցնոսա. Դուք տուք դոցա ուտել։

Եւ նոքա ասեն, Ոչ գոյ մեր աւելի քան զհինգ նկանակ եւ զերկուս ձկունս. բայց եթէ երթիցուք գնեսցուք բաւական ժողովրդեանդ կերակուր։

Քանզի էին արք իբրեւ հինգ հազար։

Ասէ ցաշակերտսն. Բազմեցուցէք զդոսա դաս դաս, յիսուն յիսուն։

Եւ արարին այնպէս, եւ բազմեցուցին զամենեսեան։

Եւ առեալ զհինգ նկանակսն եւ զերկուս ձկունսն, հայեցաւ յերկինս՝ օրհնեաց, եւ եբեկ եւ տայր ցաշակերտսն արկանել ժողովրդեանն։

Կերին եւ յագեցան ամենեքեան, եւ բարձին զնշխարս կոտորոցն երկոտասան սակառի։

Զորոգդում Կեսարիկէի ասացին.

ԳԼՈՒԽ Թ. 13.

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ եղեւ ՚ի կալն նորա յաղօթս առանձինն՝ էին ընդ նմա եւ աշակերտքն նորա. եհարց զնոսա եւ ասէ. Զո՞ ասեն զինէն ժողովուրդքն՝ թէ իցեմ։

Եւ նոքա պատասխանի տուեալ ասեն. ԶՅովհաննէս Մկրտիչ, եւ այլք՝ զԵղիա, եւ այլք՝ թէ մարգարէ ոմն յառաջնոց յարեաւ։

Ասէ ցնոսա. Դուք զո՞վ ոք ասէք զինէն թէ իցեմ։

Պատասխանի ետ Պետրոս եւ ասէ. ԶՔրիստոսն Աստուծոյ։

Նա սաստեաց ՚ի նոսա, եւ պատուիրեաց մի՛ ումեք ասել զայն. եւ ասէ, թէ պարտ է Որդւոյ մարդոյ բազում չարչարիլ, եւ անարգիլ ՚ի քահանայապետից եւ ՚ի ծերոց եւ ՚ի դպրաց, եւ սպանանիլ եւ յերիր աւուր յառնել։

Եւ ասէր առ ամենեսին. Եթէ ոք կամի զկնի իմ գալ,

ուրասցի զանձն, և առցէ ըզխաչ իւր հանապազ, եւ եկեսցէ զհետ իմ։

Զի որ կամիցի զանձն իւր կեցուցանել՝ կորուսցէ զնա, եւ որ կորուսցէ զանձն իւր վասն իմ՝ կեցուսցէ զնա։

Զի՞նչ օգուտ է մարդոյ՝ եթէ զաշխարհ շահեսցի, եւ զանձըն իւր կորուսցէ կամ տուժեսցէ.

Զի որ ամօթ համարեսցի զիս և զբանս իմ, զնա և Որդի մարդոյ յամօթ արասցէ՝ յորժամ գայցէ փառօք իւրովք և Հօր և Հրեշտակաց սրբոց։

Բայց արդարեւ ասեմ ձեզ, եթէ են ոմանք 'ի գոյանէ որ այդր կան, որք մի ճաշակեսցեն զմահ, մինչեւ տեսցեն զարքայութիւն Աստուծոյ։

Եւ եղեւ յետ այոց բանից իբրև աւուրք ութ, առեալ զՊետրոս և զՅակոբոս և ըզՅովհաննէս՝ ել 'ի լեառն կալ յաղօթս։

Եւ 'ի կալն նորա յաղօթս՝ եղեւ տեսիլ երեսաց նորա այլակերպ, և փոխեցաւ հանդերձ նորա և եղեւ սպիտակ փայլուն. և ահա արք երկու խօսէին ընդ նմա, որ էին Մովսէս և Եղիա, երեւեալ փառօք. և ասէին զելիցն նորա զոր կատարելոց էր յԵրուսաղէմ։

Իսկ Պետրոս և որ ընդ նմայն էին՝ ծանրացեալք 'ի քնոյ, զարթեան և տեսին զփառսն նորա եւ զերկուս արսն որ կային առ նմա.

Եւ եղեւ 'ի մեկնելն նոցա 'ի նմանէ, ասէ Պետրոս ցՅիսուս. Վարդապետ, բարւոք է մեզ աստ լինել, և արասցուք երիս տաղաւարս, մի քեզ և մի Մովսիսի և մի Եղիայի. Եւ ոչ գիտէր զինչ խօսէր.

Եւ իբրեւ զայս ասաց, եկն ամպ և հովանի եղեւ 'ի վերայ նոցա. և երկեան 'ի մտանելն նոցա ընդ ամպովն.

Ձայն եղեւ յամպոյն եւ ասէ. Դա է Որդի իմ ընտրեալ, դմա լուարուք.

Եւ ընդ լինել բարբառոյն՝ գտաւ Յիսուս միայն. և նոքեանք լռեցին, և ոչ ումեք պատմեցին յաւուրսն յայնոսիկ և ոչինչ յորոց տեսինն.

Յորդորումն կիրակէի Երկուշաբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Թ. 37.

Ընդ անուան մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ եղեւ 'ի վաղիւն՝ մինչ իջանէին նոքա 'ի լեռնէ անտի, ընդ առաջ եղեւ նմա ժողովուրդ բազում.

Եւ ահա այր մի 'ի ժողովրդենէ անտի աղաղակեաց եւ ասէ. Վարդապետ, աղաչեմ զքեզ՝ հայեաց յորդի իմ, զի միածին է ինձ. և ահա այս հարկանի 'ի նմա, և յանկարծ գոչէ զնա և զարկուցանէ և թաւալեցուցանէ զնա եւ փրփրեցուցանէ, եւ հազիւ մեկնի 'ի նմանէ՝ խորտակեալ զնա. և աղաչեցի զաշակերտսն քո զի հանիցեն զնա. եւ ոչ կարացին.

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ. Ո՛վ ազգ անհաւատ և թիւր, մինչեւ յե՞րբ եղէց ընդ ձեզ և անսացից ձեզ. մատո այսր զորդին քո.

Եւ մինչդեռ մատչէր, զարկոյց զնա դեւն և շարժեաց. Սաստեաց Յիսուս այսոյն պղծոյ, և բժշկեաց զմանուկն, և ետ զնա ցհայր իւր.

Եւ զարմանային ամենեքեան 'ի վերայ մեծամեծացն Աստուծոյ.

Եւ 'ի զարմանալն ամենեցուն 'ի վերայ ամենայնի զոր առնէր, ասէ ցաշակերտսն իւր. Դիք դուք 'ի լսելիս ձեր զբանս զայսոսիկ. զի Որդի մարդոյ մատնելոց է 'ի ձեռս մարդկան.

Եւ նոքա ոչ գիտէին զբանն, և էր ծածկեալ 'ի նոցանէ զի մի գիտասցեն. եւ երկնչէին հարցանել զնա վասն բանին այնորիկ.

Եմուտ խորհուրդ 'ի նոսա, թէ ո՞ արդեօք մեծ իցէ 'ի նոցանէ.

Յիսուս իբրեւ ծանեաւ զխորհուրդս սրտից նոցա, էառ մանուկ մի՝ և կացոյց 'ի մէջ նոցա առ իւր, և ասէ ցնոսա. Որ ոք ընկալցի զմանուկս զայս յանուն իմ՝ զիս ընդունի. և որ զիս ընդունիցի՝ ընդունի զառաքիչն իմ. զի որ փոքրիկն է յամենեսին 'ի ձեզ՝ նա եղիցի մեծ.

Պատասխանի ետ Յովհաննէս և ասէ. Վարդապետ, տեսաք զոմն զի յանուն քո դեւս հանէր՝ և արգելաք զնա, զի

ոչ չոքի ընդ մեզ։

Ասէ ցնոսա Յիսուս. Մի՛ արգելուք զնա, զի որ ոչն է ձեր թշնամի՝ ՚ի ձեր կողմն է։

Չորրորդում կիւրակէի Երկուշաբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Թ. 51.

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ եղեւ ՚ի կատարել աւուրց վերանալոյ նորա՝ և ինքն զերեսս հաստատեաց երթալ յԵրուսաղէմ։

Եւ առաքեաց հրեշտակս առաջի երեսաց իւրոց. և իբրեւ չոքան, մտին ՚ի գիւղ մի Սամարացւոց՝ պատրաստել ինչ նմա, և ոչ ընկալան զնա, զի դէմ եդեալ էր նորա երթալ յԵրուսաղէմ։

Իբրեւ տեսին աշակերտքն Յակոբոս եւ Յովհաննէս՝ ասեն. Տէր, կամի՞ս զի ասասցուք, և իջցէ հուր յերկնից և սատակեսցէ զնոսա։

Դարձաւ սաստեաց ՚ի նոսա և ասէ. Ոչ գիտէք՝ որոյ հոգւոյ էք դուք. զի Որդի մարդոյ ոչ եկն զոգիս մարդկան կորուսանել՝ այլ կեցուցանել. և գնացին յայլ գիւղ։

Եւ մինչդեռ երթային նոքա ՚ի ճանապարհի՝ ասէ ոմն ցնա. Եկից զկնի քո՝ յոր վայր և երթիցես։

Ասէ ցնա Յիսուս. Աղուեսուց. որջք գոն, և թռչնոց երկնից դադարք, եւ Որդւոյ մարդոյ ոչ գոյ ուր դիցէ ըզգլուխ։

Ասէ ցմիւս եւս. Եկ զկնի իմ։

Եւ նա ասէ. Տէր, հրաման տուր ինձ երթալ նախ թաղել զհայր իմ։

Ասէ ցնա Յիսուս. Թող զմեռեալսն թաղել զմեռեալս իւրեանց, և դու երթ պատմեա զարքայութիւնն Աստուծոյ։

Ասէ և այլ ոմն, Եկից զկնի քո, Տէր, բայց նախ հրաման տուր ինձ հրաժարել ՚ի տանէ իմմէ։

Ասէ ցնա Յիսուս. Ոչ ոք արկանէ ձեռն զմաճով և հայիցի յետս, եթէ յաջողեալ իցէ արքայութեանն Աստուծոյ։

Զօրացուցանել կնքելոց Զաւրարութեան տօնին.

ԳԼՈՒԽ. Ժ. 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Յետ այսորիկ երեւեցոյց Տէր և այլ եւս եօթանասուն և երկուս, եւ առաքեաց զնոսա երկուս երկուս առաջի իւր յամենայն քաղաքս և 'ի տեղիս՝ ուր ինքն երթալոց էր։

Եւ ասէ ցնոսա. Հունձք բազում են և մշակք սակաւ. արդ աղաչեցէք զտէր հնձոց, զի հանցէ մշակս 'ի հունձս իւր։

Երթայք, ահա առաքեմ զձեզ իբրեւ զգառինս 'ի մէջ գայլոց։

Մի բառնայք քսակ, մի մախաղ. մի կօշիկս, և 'ի ճանապարհի ումեք ողջոյն մի տայցէք։

Յոր տուն մտանիցէք, նախ ասասջիք թէ ողջոյն տանս այսմիկ. եթէ իցէ անդ որդի ողջունի՝ հանգիցէ ողջոյնն ձեր 'ի վերայ նորա, ապա թէ ոչ՝ 'ի ձեզ դարձցի։

Եւ 'ի նմին տան ագանիջիք, ուտիջիք և ըմպիջիք 'ի նոցանէ. զի արժանի է մշակն վարձու իւրոյ, մի փոխիցէք 'ի տանէ 'ի տուն։

Յոր քաղաք մտանիցէք եւ ընդունիցին զձեզ, ուտիջիք զինչ առաջի դնիցեն ձեր, և բժշկեսջիք՝ որ 'ի նմա հիւանդք իցեն, եւ ասասջիք նոցա. Մերձեալ է 'ի վերայ ձեր արքայութիւնն Աստուծոյ։

Իսկ յոր քաղաք մտանիցէք՝ և ոչ ընդունիցին զձեզ, իբրեւ ելանիցէք 'ի հրապարակս նորա՝ ասասջիք. և զփոշին որ կպեալ է 'ի քաղաքէ ձերմէ յոտս մեր՝ թօթափեսցուք 'ի ձեզ, բայց զայս գիտասջիք՝ զի մերձեալ է արքայութիւնն Աստուծոյ։

Ասեմ ձեզ, զի Սոդոմայեցւոց ընդարձակագոյն լիցի յաւուրն յայնմիկ՝ քան քաղաքին այնմիկ։

Վա՜յ քեզ, Քորազին, վա՜յ քեզ, Բեթսայիդա. զի եթէ 'ի Տիւրոս և 'ի Սիդոն եղեալ էին զօրութիւնքն՝ որ եղեն 'ի ձեզ, վաղուց եւս արդեօք 'ի խորգ և 'ի մոխիր նստեալ ապաշխարեալ էր։

Բայց Տիւրոսի և Սիդոնի ընդարձակագոյն լիցի 'ի դատաստանի՝ քան ձեզ։

Եւ դու, Կափառնայում, որ մինչեւ յերկինս 'բարձրացեալ ես, մինչեւ 'ի դժոխս իջցես։

Որ ձեր լսէ, ինձ լսէ, եւ որ զձեզ անարգէ, զիս անարգէ, եւ որ զիս անարգէ, զառաքիչն իմ անարգէ, եւ որ ինձ լսէ, լսէ այնմիկ որ առաքեացն զիս։

Դարձան եօթանասունն եւ երկուքն խնդութեամբ եւ ասեն. Տէր, եւ դեւք հնազանդին մեզ յանուն քո։

Եւ ասէ ցնոսա. Տեսանէի զսատանայ անկեալ յերկնից իբրեւ զփայլակն։

Ահա ետու ձեզ իշխանութիւն կոխել զօձս եւ զկարիճս, եւ զամենայն զօրութիւն թշնամւոյն, եւ ձեզ ոչ ինչ մեղանչիցեն։

Բայց ընդ այն մի խնդայք՝ թէ այսք հնազանդին ձեզ, այլ խնդացէք՝ զի անուանք ձեր գրեալ են յերկինս։

Ի նմին ժամու ցնծացաւ Յիսուս Հոգւովն Սրբով եւ ասէ. Գոհանամ զքէն, Հայր, Տէր երկնի եւ երկրի. զի ծածկեցեր զայս յիմաստնոց եւ 'ի գիտնոց, եւ յայտնեցեր զայս տղայոց, այո, Հայր, զի այսպէս հաճոյ եղեւ առաջի քո։

Ամենայն ինչ տուաւ ինձ 'ի Հօրէ իմմէ, եւ ոչ ոք գիտէ թէ ով է Որդի, եթէ ոչ Հայր, եւ ո՛ է Հայր՝ եթէ ոչ Որդի, եւ ում կամիցի Որդին յայտնել։

Եւ դարձեալ առանձինն աշակերտացն ասէ. Երանի աչաց՝ որ տեսանիցեն զոր տեսանէքդ. ասեմ ձեզ, զի բազում մարգարէք եւ թագաւորք կամեցան տեսանել զոր դուքդ տեսանէք՝ եւ ոչ տեսին, եւ լսել զոր լսէքդ՝ եւ ոչ լուան։

Զորրորդում Կիւրակէի [illegible]։

ԳԼՈՒԽ Ժ. 25.

ԶՏէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ ահա յարեաւ ոմն օրինական՝ փորձէր զնա եւ ասէր. Վարդապետ, զի՞նչ գործեցից՝ զի զկեանսն յաւիտենականս ժառանգեցից։

Եւ նա ասէ ցնա. Յօրէնսն զի՞նչ գրեալ է, ո՞րպէս ընթեռնուս։

Նա պատասխանի ետ եւ ասէ. Սիրեսցես զՏէր Աստու-

ած քո յամենայն սրտէ քումմէ, և յամենայն անձնէ քումմէ, և յամենայն զօրութենէ քումմէ. և յամենայն մտաց քոց, և զընկեր քո իբրև զանձն քո։

Եւ ասէ ցնա. Ուղիղ ետուր զպատասխանիդ, զայդ արա և կեցցես։

Նա իբրև կամէր զանձն արդարացուցանել՝ ասէ ցՅիսուս. Եւ ո՞վ է իմ ընկեր։

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ. Այր մի իջանէր յԵրուսաղեմէ յԵրիքով. և անկաւ 'ի ձեռս աւազակաց, որ մերկացուցին զնա. և վէրս 'ի վերայ եդին, թողին կիսամահ և գնացին։

Դէպ եղև քահանայի միոջ իջանել ընդ նոյն ճանապարհ, և տեսեալ զնա՝ զանց արար, նոյնպէս և Ղևտացի մի եկեալ ընդ նոյն տեղի, ետես և զանց արար։

Սամարացի ոմն ճանապարհորդեալ՝ եկն ընդ նոյն առ նովաւ, և տեսեալ զնա՝ գթացաւ. և մատուցեալ պատեաց զվէրս նորա՝ արկեալ 'ի վերայ ձէթ և գինի, և եդեալ 'ի վերայ գրաստու իւրոյ՝ էած զնա 'ի պանդոկ մի, և դարմանեաց զնա։

Եւ 'ի վաղիւ անդր իբրև ելանէր անտի, հանեալ ետ ցպանդոկապետն երկուս դահեկանս և ասէ. Դարման տար դմա, և զոր ինչ ծախեսցես 'ի դա՝ 'ի միւսանգամ գալստեան իմում հատուցից քեզ։

Արդ ո՞ յերեցունց 'ի նոցանէ թուի քեզ մերձաւոր լեալ անկելոյն 'ի ձեռս աւազակացն։

Եւ նա ասէ. Որ արար զողորմութիւնն 'ի վերայ նորա.

Ասէ ցնա Յիսուս. Երթ և դու արա նոյնպէս։

Եւ եղև 'ի գալն նոցա և ինքն եմուտ 'ի գիւղ մի, և կին ոմն անուն Մարթա՝ ընկալաւ զնա 'ի տան իւրում։

Եւ նորա էր քոյր մի, որում անուն էր Մարիամ, որ և եկն նստաւ առ ոտս Տեառն, և լսէր զբանս նորա։

Եւ Մարթա զբաղեալ էր 'ի բազում սպասու. եկն եկաց առ նմա՝ և ասէ. Տէր, ոչ ինչ է փոյթ քեզ, զի քոյրդ իմ միայն եթող զիս 'ի սպասու. արդ ասա դմա զի օգնեսցէ ինձ։

Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ. Մարթա Մարթա, դու հոգաս՝ եւ զբաղում իւիք ըզբաղեալ ես. բայց աստ սակաւ ինչ պիտոյ է, Մարիամ մասն բարի ընտրեաց, որ ոչ բարձցի 'ի նմանէ.

Զորոգում Կիւրակէի Ուրբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ ԺԱ. 1.

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ եղեւ 'ի տեղւոջ ուրեք կալ յաղօթս. եւ իբրեւ դադարեաց, ասէ ցնա ոմն յաշակերտացն իւրոց. Տէ՛ր, ուսո մեզ յաղօթս կալ, որպէս Յովհաննէս ուսոյց աշակերտացն իւրոց.

Ասէ ցնոսա. Յորժամ կայցէք յաղօթս, ասասջիք, Հայր մեր. սուրբ եղիցի անուն քո. եկեսցէ արքայութիւն քո. ըզհաց մեր հանապազորդ տուր մեզ զօր ըստ օրէ՛ն. եւ թող մեզ զմեղս մեր, զի եւ մեք թողումք ամենայնի՝ որ պարտիցի մեզ. եւ մի տանիր զմեզ 'ի փորձութիւն.

Եւ ասէ ցնոսա. Ո՞վ է 'ի ձէնջ որոյ իցէ բարեկամ, եւ երթիցէ առ նա 'ի մէջ գիշերի, եւ ասիցէ ցնա, բարեկամ. տուր ինձ փոխ երիս նկանակս. զի բարեկամ իմ եկն առ իս յուղւոյ, եւ ոչ ինչ ունիմ դնել առաջի նորա.

Եւ նա 'ի ներքուստ տայցէ պատասխանի եւ ասիցէ. մի աշխատ առներ զիս, զի դուռքդ փակեալ են. եւ մանկունքս ընդ ինեւ կան յանկողնի, ոչ կարեմ յառնել եւ տալ քեզ.

Ասեմ ձեզ. եթէ ոչ յարուցեալ տայցէ նմա վասն բարեկամութեանն, սակայն վասն ժտութեանն յարուցեալ տայցէ նմա՝ զինչ եւ պիտոյ իցէ.

Եւ ես ասեմ ձեզ, խնդրեցէք՝ եւ տացի ձեզ, հայցեցէք՝ եւ գտջիք, բաղխեցէք՝ եւ բացցի ձեզ. զի ամենայն որ խնդրէ՝ առնու, եւ որ հայցէ՝ գտանէ, եւ որ բաղխէ՝ բացցի նմա.

Յո՞ ոք 'ի ձէնջ հայր՝ խնդրեսցէ որդի իւր ձուկն, միթէ փոխանակ ձկանն օ՞ձ տայցէ նմա. եւ կամ խնդրիցէ ձու. մի թէ կարի՞ճ տայցէ նմա.

Իսկ եթէ դուք որ չարքդ էք՝ գիտէք պարգեւս բարիս

տալ որդւոց ձերոց, ո՞րչափ եւ առաւել Հայրն ձեր յերկնից տացէ բարիս այնոցիկ՝ որ խնդրեն 'ի նմանէ։

Չորրորդում կիւրակէի Յարաթի ասացն.

ԳԼՈՒԽ ԺԱ. 14.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ հանէր դեւ մի համր. եւ եղեւ յելանել դիւին՝ խօսեցաւ համրն, եւ զարմացան ամենայն ժողովուրդն։

Եւ ոմանք 'ի նոցանէ ասէին. Բէեղզեբուղաւ իշխանաւն դիւաց հանէ դա զդեւս։

Եւ այլք փորձէին եւ նշան յերկնից խնդրէին 'ի նմանէ։

Իսկ նորա գիտացեալ զխորհուրդս նոցա, ասէ ցնոսա. Ամենայն թագաւորութիւն բաժանեալ յանձն՝ աւերի, եւ տուն բաժանեալ յանձն՝ կործանի։

Արդ եթէ եւ սատանայ բաժանեցաւ յանձնէ, զիա՞րդ կացցէ թագաւորութիւն նորա. զի ասէք զինէն եթէ Բէեղզեբուղաւ իշխանաւն դիւաց հանէ դա զդեւս։

Եթէ ես Բէեղզեբուղաւ հանեմ զդեւս, որդիքն ձեր իւ՞ հանիցեն։

Վասն այդորիկ նոքին եղիցին ձեր դատաւորք։

Իսկ եթէ մատամբ Աստուծոյ հանեմ զդեւս, ապա հասեալ է 'ի վերայ ձեր արքայութիւն Աստուծոյ։

Յորժամ հզօր վառեալ պահիցէ զտուն իւր, 'ի խաղաղութեան են ինչք նորա։

Բայց եթէ հզօրագոյն քան զնա 'ի վերայ եկեալ յաղթեսցէ նմա. զսպառազինութիւն նորա հանէ յոր յուսացեալ էր, եւ զաւար նորա բաշխեսցէ։

Որ ոչ է ընդիս՝ հակառակ իմ է, եւ որ ոչ ժողովէ ընդիս՝ ցրուէ։

Յորժամ այսն պիղծ ելանիցէ 'ի մարդոյ. շրջի ընդ անջրդիս տեղիս, խնդրէ հանգիստ. եւ իբրեւ ոչ գտանէ, ասէ. դարձայց անդրէն 'ի տուն իմ ուստի ելի. եւ գայ գտանէ մաքրեալ եւ յարդարեալ։

Յայնժամ երթայ եւ առնու եօթն այլ այս չար եւս քան զինքն, եւ մտեալ բնակի անդ, եւ լինի յետինն մարդոյն այնորիկ չար քան զառաջինն։

Եւ եղեւ մինչդեռ խօսէր զայս, ձայն եբարձ կին մի 'ի ժողովրդենէ անտի և ասէ. Երանի է որովայնին՝ որ կրեաց զքեզ, և ստեանցն՝ որ դիեցուցին զքեզ:

Եւ նա ասէ. Նա՛ երանի այնոցիկ է, որ լսեն զբանն Աստուծոյ և պահիցեն,

Եւ 'ի դիզանալ 'ի վերայ նորա ժողովրդոցն՝ սկսաւ ասել. Ազգս այս՝ ազգ չար է, նշան խնդրէ, և նշան յերկնից ոչ տացի սմա՝ բայց նշանն Յովնանու.

Զի որպէս եղեւ Յովնան նշան Նինուէացւոց, նոյնպէս եղիցի և Որդի մարդոյ ազգիս այսմիկ.

Դշխոյն հարաւոյ հարցէ 'ի դատաստանի ընդ արս ազգիս այսորիկ, և դատապարտեսցէ զսա. զի եկն 'ի ծագաց երկրի լսել զիմաստութիւնն Սողոմոնի. և ահա աստ աւելի քան զՍողոմոն է աստ.

Արք Նինուէացիք յարիցեն 'ի դատաստանի ընդ ազգիս ընդ այսմիկ, եւ դատապարտեսցեն զսա, զի ապաշխարեցին 'ի քարոզութեանն Յովնանու. և ահա աստ աւելի քան զՅովնան է աստ.

Վեցերորդում Կիւրակէի առաւօտ.

ԳԼՈՒԽ ԺԱ. 33.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Ոչ ոք լուցեալ ճրագ դնէ 'ի թաքստեան. և ոչ ընդ գրուանաւ, այլ 'ի վերայ աշտանակի, զի որ մտանեն՝ լոյս տեսանիցեն.

Ճրագ մարմնոյ ակն է. յորժամ ակնն առատ է, ամենայն մարմինն լուսաւոր եղիցի. և երբ ակն չար է, և մարմինն խաւարին եղիցի. արդ զգուշ լեր, գուցէ լոյսդ որ 'ի քեզ է՝ խաւար իցէ.

Եթէ մարմինդ քո ամենայն լուսաւոր է. և չգուցէ մասն ինչ խաւարին. եղիցի լուսաւոր ամենայն, որպէս յորժամ ճրագն նշուլիւք լուսաւորիցէ զքեզ:

Եւ մինչդեռ խօսէր զայս. աղաչէր զնա ոմն Փարիսեցի՝ զի ճաշ կերիցէ առ նմա. և նա մտեալ բազմեցաւ.

Իբրեւ ետես Փարիսեցին՝ զարմացաւ զի նախ ոչ մկրտեցաւ յառաջ քան զճաշ.

Ասէ ցնա Տէր. Այժմ դուք Փարիսեցիք զարտաքին բաժակին և զպնակին սրբէք. և ներքինն ձեր լի է յափշտակութեամբ և չարութեամբ.

անմիտք, ո՞չ ապաքէն որ զարտաքինն արար՝ և զներքինն նոյն արար.

Բայց աղէ զարժանն իսկ տուք ողորմութիւն, և ահա ամենայն սուրբ է ձեր.

Այլ վայ ձեզ Փարիսեցւոց, զի տասանորդէք զանանուխ և զփեգենա և զամենայն բանջար, և անցանէք զիրաւամբք և զսիրովն Աստուծոյ. զայս արժան էր առնել՝ և զայնու ոչ անցանել.

Վայ ձեզ Փարիսեցւոց, զի սիրէք զառաջնագահս 'ի ժողովուրդս, և զողջոյնս 'ի հրապարակս.

Վայ ձեզ, զի էք դուք իբրև զգերեզմանս անյայտս, և մարդիկ գնան 'ի վերայ և ոչ գիտեն.

Պատասխանի ետ ոմն յօրէնականացն և ասէ ցնա. Վարդապետ, զայդ բանս ասելով և զմեզ թշնամանես.

Եւ նա ասէ. Եւ ձեզ վայ օրինականացդ, զի բառնայք մարդկան բեռինս դժուարակիրս, և դուք մատամբ միով 'ի բեռինսն ոչ մերձենայք.

Վայ ձեզ, զի շինէք զշիրիմս մարգարէիցն, և հարքն ձեր սպանին զնոսա.

ապա ուրեմըն վկայէք, եթէ կամակիցք էք գործոց հարցն ձերոց. զի նոքա կոտորեցին զնոսա, և դուք զգերեզմանս նոցա շինէք.

Վասն այսորիկ իմաստութիւնըն Աստուծոյ ասաց. Առաքեցից 'ի նոսա մարգարէս և առաքեալս, և 'ի նոցանէ ըսպանանիցեն և հալածիցեն.

զի խնդրեսցի արիւն ամենայն մարգարէից հեղեալ 'ի սկզբանէ աշխարհի՝ յազգէ յայդմանէ.

յարենէն Աբելի մինչև յարիւնն Զաքարիայ կորուսելոյ ընդ սեղանն և ընդ տաճարն. այո՛ ասեմ ձեզ, խնդրեսցի յազգէ յայդմանէ.

Վայ ձեզ օրինականացդ, զի թափեցանէք զփականս գիտութեանն. դուք ոչ մտանէք, և որ մտանելոցն էն՝ արգելուք.

Եւ 'ի խօսելն զայս ամենայն առ նոսա առաջի ամենայն ժողովրդեանն՝ զամօթի հար-

կանէին.

Եւ սկսան դպիրքն և Փարիսեցիք զչարել և գրգռել ընդ նմա վասն բազում իրաց, և սպասել որսալ ինչ բանս 'ի բերանոյ նորա, զի չարախօսեսցեն զնմանէ.

Որովք 'ի կուտիլ բիւրաւորաց ժողովրդեանն՝ մինչեւ կոխել զմիմեանս, սկսաւ ասել ցաշակերտսն իւր. Նախ զգուշ լերուք անձանց 'ի խմորոյ Փարիսեցւոցն. որ է կեղծաւորութիւն.

Զի ոչ ինչ է 'ի ծածուկ՝ որ ոչ յայտնեսցի, և գաղտնի՝ որ ոչ ծանիցի.

Վասն զի զոր ինչ ասիցէք 'ի խաւարի՝ լսելի լիցի 'ի լոյս, եւ զոր յունկանէն խօսեցայք 'ի շտեմարանս՝ քարոզեսցի 'ի վերայ տանեաց.

Բայց ձեզ ասեմ՝ սիրելեաց իմոց. մի՛ զարհուրիցիք յայնցանէ որ սպանանեն զմարմին, եւ յետ այնորիկ աւելի ինչ ոչ ունիցին առնել.

Այլ ցուցից ձեզ յումմէ երկնչիցիք. երկերուք յայնմանէ՝ որ յետ սպանանելոյ ունի իշխանութիւն արկանել 'ի գեհեն. այո՛ ասեմ՝ ձեզ, յայնմանէ երկերուք.

Ո՞չ ապաքէն հինգ ձագ երկուց դանգաց վաճառին, և մի 'ի նոցանէ ոչ է մոռացեալ առաջի Աստուծոյ.

Այլ ձեր եւ ամենայն խոկ հեր գլխոյ թուեալ է. մի երկնչիք, զի քան զբազում ձագս լաւ էք դուք.

Ասեմ ձեզ, զի ամենայն որ խոստովանեսցի յիս առաջի մարդկան, եւ Որդի մարդոյ խոստովանեսցի զնմանէ առաջի Հրեշտակաց Աստուծոյ.

Եւ որ ուրասցի զիս առաջի մարդկան, ուրացեալ լիցի առաջի Հրեշտակաց Աստուծոյ.

Եւ ամենայն որ ասէ բան զՈրդւոյ մարդոյ՝ թողցի նմա, բայց որ զՀոգին Սուրբ հայհոյիցէ՝ մի՛ թողցի նմա.

Այլ յորժամ տանիցեն զձեզ 'ի ժողովուրդս եւ 'ի պետութիւնս եւ յիշխանութիւնս, մի՛ հոգայցէք՝ որպէս թէ զինչ պատասխա-

նի տայցէք կամ զինչ ասիցէք. զի Հոգին Սուրբ ուսուսցէ զձեզ 'ի նմին ժամու՝ զինչ պարտ իցէ խօսիլ։

Հինգերորդում Կիւրակէի Երկուշաբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ ԺԲ. 13.

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Ասէ ոմն 'ի ժողովրդենէն ցնա. Վարդապետ, ասա ցեղբայր իմ՝ բաժանել ընդ իս զժառանգութիւնն. Եւ նա ասէ ցնա. Այր դու, ո՞ կացոյց զիս դատաւոր կամ բաժանարար 'ի վերայ ձեր. Եւ ասէ ցնոսա. Տեսէք եւ զգոյշ լերուք յամենայն ագահութենէ, զի ոչ եթէ 'ի մթերից ինչից ուրուք իցեն կեանք նորա։

Խօսեցաւ առ նոսա առակ մի եւ ասէ. Առն ուրումն մեծատան ետուն անդք առհմականս. եւ խորհէր 'ի միտս իւր և ասէր, զի՞ գործեցից՝ զի ոչ գոյ տեղի ուր ժողովեցից զարդիւնս իմ. Եւ ասէ. զիտեմ զինչ արարից. քակեցից զշտեմարանս իմ՝ եւ եւս մեծամեծս շինեցից, և անդր ժողովեցից զցորեան եւ զամենայն բարութիւնս իմ, եւ ասացից ցանձն իմ. անձն, ունիս բազում բարութիւնս համբարեալ ամաց բազմաց. հանգիր՝ կեր արբ եւ ուրախ լեր.

Ասէ ցնա Աստուած. անմիտ, յայսմ գիշերի զոգիդ 'ի քէն 'ի բաց պահանջեսցեն, իսկ զոր պատրաստեցերն ո՞ւմ լինիցի.

Նոյնպէս եւ որ գանձէ անձին, եւ ոչ յԱստուած մեծանայցէ.

Ասէ ցաշակերտսն իւր. Վասն այդորիկ ասեմ ձեզ. մի՛ հոգայք ընդ ոգւոյ՝ թէ զինչ ուտիցէք. եւ մի ընդ մարմնոյ՝ թէ զինչ զգենուցուք. զի ոգի առաւել է քան զկերակուր, և մարմին քան զհանդերձ.

Հայեցարուք ընդ ագռաւս, զի ոչ սերմանեն եւ ոչ հնձեն, որոց ոչ գո՛ն շտեմարանք եւ ոչ համբարանոցք, եւ Աստուած կերակրէ զնոսա. որչա՞փ եւս առաւել զձեզ՝ որ լաւ էք քան զթռ-

թաշուն.

Ո՞վ 'ի ձէնջ առ հոգալ կարիցէ յաւելուլ 'ի հասակ իւր կանգուն մի. իսկ արդ եթէ 'ի փոքուն չէք բաւական՝ վասն այլոյն զի՞ հոգայք.

Հայեցարուք ընդ շուշանն՝ որպէս աճի, ոչ ջանայ եւ ոչ նիւթէ. ասեմ ձեզ, և ոչ Սողոմոն յամենայն 'ի փառսն իւր զգեցաւ իբրեւ զմի 'ի նոցանէ.

Իսկ եթէ զխոտն որ այսօր 'ի բացի է եւ վաղիւ 'ի հնոց արկանելի՝ Աստուած այնպէս զգեցուցանէ, ո՞րչափ եւս առաւել զձեզ, թերահաւատք.

Եւ դուք մի՛ խնդրէք՝ զինչ ուտիցէք կամ զինչ ըմպիցէք, եւ մի՛ զբաղնուք. զի զայն ամենայն հեթանոսք աշխարհի խնդրեն. այլ ձեր Հայր գիտէ զի պիտոյ է այն ամենայն.

Բայց խնդրեցէք զարքայութիւն Աստուծոյ, եւ այն ամենայն յաւելցի ձեզ.

Հինգերորդ կիւրակէի Երկրորդութեան աւուրն.

ՂՈՒԿԱՍ ԺԲ. 32.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Մի՛ երկնչիր հօտ փոքրիկ, զի հաճեցաւ Հայր ձեր տալ ձեզ զարքայութիւն.

Վաճառեցէք զինչս ձեր, և տուք ողորմութիւն. եւ արարէք ձեզ քսակս առանց հնանալոյ, գանձ անպակաս յերկինս. ուր ոչ գող մերձենայ, եւ ոչ ցեց ապականէ.

Զի ուր գանձն ձեր է, անդ և սիրտք ձեր եղիցին.

Եղիցին գօտիք ձեր պնդեալ ընդ մէջս, եւ ճրագունք՝ լուցեալք, եւ դուք նմանողք մարդկան որ ակն ունիցին տեառն իւրեանց՝ թէ երբ դառնայցէ 'ի հարսանեաց, զի յորժամ գայցէ և բախիցէ, վաղվաղակի բանայցեն նմա.

Երանի իցէ ծառայիցն այնոցիկ, զորս եկեալ տէրն գտանիցէ արթունս. ամէն ասեմ ձեզ, զի գօտի ընդ մէջ ած-

ցէ, եւ բազմեցուսցէ զնոսա, եւ անցեալ պաշտեսցէ զնոսա. եւ եթէ յերկրորդ կամ յերրորդ պահու եկեսցէ եւ գտցէ այնպէս, երանելի են ծառայքն այնոքիկ.

Բայց զայն գիտասջիք, եթէ գիտէր տանուտէրն յորում ժամու գող գայ՝ հսկէր, չտայր թոյլ ական հատանել ՚ի տան իւրում.

Եւ դուք եղերուք պատրաստք, զի յորում ժամու ոչ կարծիցէք՝ գայ Որդի մարդոյ.

Ասէ Պետրոս. Տէր, առ մե՞զ ասացեր զառակդ զայդ՝ թէ առ ամենեսեան.

Եւ ասէ Տէր. Ո՞վ իցէ հաւատարիմ տնտես եւ իմաստուն, զոր կացուցց տէր իւր ՚ի վերայ գերդաստանի իւրոյ տալ ՚ի ժամու զկերակուրս.

Երանի՛ իցէ ծառային այնմիկ՝ զոր եկեալ տէր իւր գտանիցէ արարեալ այնպէս.

Արդարեւ ասեմ ձեզ, զի ՚ի վերայ ամենայն ընչից իւրոց կացուսցէ զնա.

Ապա թէ ասիցէ ծառայն այն ՚ի սրտի իւրում, յամէ տէր իմ ՚ի գալ, և սկսանիցի հարկանել զծառայսն եւ զաղախնայսն, ուտել և ըմպել և արբենալ, եկեսցէ տէր ծառային այնորիկ յաւուր յորում ակն ոչ ունիցի, և ՚ի ժամու յորում ոչ գիտիցէ, ընդ մէջ կտրեսցէ զնա. և զմասն նորա ընդ անհաւատս դիցէ.

Եւ ծառայ որ գիտիցէ զկամս տեառն իւրոյ եւ ոչ պատրաստիցէ ըստ կամաց նորա, արբցէ գան բազում.

Եւ որ ոչն գիտիցէ՝ եւ արժանի գանի ինչ գործիցէ, արբցէ գան սակաւ. ամենայնի որում շատ տուաւ՝ շատ խնդրեսցի ՚ի նմանէ, և որում բազում աւանդեցաւ՝ առաւել եւս պահանջեսցեն ՚ի նմանէ.

Հինգերորդում կիւրակէի Զատկաշրջանի առաւօտը.

ԳԼՈՒԽ ԺԲ. 49.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Հուր եկի արկանել յերկիր. եւ զի՞նչ կամիմ՝ թէ արդէն իսկ բորբոքէր. և

միրտութիւն մի ունիմ մը-
կրտիլ, և զիա՞րդ փութամ
մինչեւ կատարեսցի ։
Համարիք եթէ խաղաղու-
թիւն եկի տալ յերկիր. ոչ,
ասեմ ձեզ, այլ բաժինս ։
Զի եղիցին յայսմհետէ հինգ
'ի տան միում բա՟ժանեալք,
երեքն յերկուց և երկուքն
յերից ։
Բաժանեսցի հայր յորդւոյ,
եւ որդի 'ի հօրէ. մայր 'ի
դստերէ, և դուստր 'ի մօրէ,
սկեսուր 'ի հարսնէ, և հար-
սըն 'ի սկեսրէ իւրմէ ։
Ասաց եւ ժողովրդեան.
Յորժամ տեսանիցէք ամպ
ծագեալ յարեւմտից՝ խկոյն
ասէք թէ անձրեւ գայ, եւ
լինի այնպէս. եւ յորժամ
հարաւ շնչեալ, ասէք թէ
խորշակ լինի, և լինի այնպէս ։
Կեղծաւորք, զերեսս երկնի
և երկրի գիտէք փորձել, իսկ
զժամանակս զայս զիա՞րդ ոչ
փորձէք ։
Ընդէ՞ր և յանձանց իսկ ո՛չ
ընտրէք զարժանն ։
Յորժամ երթայցես ընդ ո-
սոխի քում առ իշխան, 'ի
ճանապարհի տուր զհաշի-
ւըն՝ զերծանիլ 'ի նմանէ. զի
գուցէ քարշիցէ զքեզ առ
դատաւորն, եւ դատաւորն
մատնիցէ դահճի, և դահիճն
արկանիցէ 'ի բանտ ։
Ասեմ քեզ, ո՛չ ելանիցես
անտի՝ մինչեւ հատուցանի-
ցես զյետին բնիոնն ։

Էին ոմանք 'ի նմին ժա-
մանակի, եւ պատմեցին
նմա վասն Գալիլեացւոյն, ո-
րոց զարիւնն Պիղատոս խառ-
նեաց ընդ զոհս նոցա ։
Պատասխանի ետ եւ ասէ
ցնոսա. Համարիք եթէ այն
Գալիլեացի՞ք եղեն մեղաւորք
քան զամենայն Գալիլեացիս,
զի զայնպիսի անցս կրեցին.
ո՛չ, ասեմ ձեզ, այլ եթէ ոչ
ապաշխարիցէք՝ ամենեքին
նոյնպէս կորնչիցիք ։
Կամ նոքա ութուտասանքն,
յորոց վերայ աշտարակն ան
կաւ 'ի Սիլովամ, եւ սպան
զնոսա, համարիք թէ նոքա
պարտապա՞նք եղեն քան զա-
մենայն մարդիկ՝ որ բնակեալ
են յԵրուսաղէմ. ո՛չ, ասեմ
ձեզ, այլ թէ ոչ ապաշխարի-
ցէք՝ ամենեքեան նոյնպէս
կորնչիցէք ։
Ասաց և զառակս զայս. Թզե-

նի մի էր ուրուեմն տնկեալ
յայգւոջ իւրում, եւ եկն
խնդրել պտուղ 'ի նմանէ և
ոչ եգիտ ։

Ասէ ցայգեգործն . ահա ե-
րեք ամք են՝ յորմէ հետէ
գամ խնդրել պտուղ 'ի թը-
զենւոջդ՝ և ոչ գտանեմ, արդ
կոտորեա զդա, ընդէ՞ր և զեր-
կիրդ խափանէ ։

Նա պատասխանի ետ և ա-
սէ . Տէ՛ր, թող զդա այս ամ
եւս . մինչեւ շուրջ զդովաւ
բրեցից և արկից աղբ, Թե-
րեւս արասցէ պտուղ . ապա
թէ ոչ՝ յամէ եւս հատցես
զդա ։

Հինգերորդում կիւրակէի Հինգշաբաթի աւուրն

ԳԼՈՒԽ ԺԳ . 10 .

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս .

Եւ ուսուցանէր 'ի միում
ժողովրդանոցայն 'ի շա-
բաթս . և ահա կին մի՝ զոր
ունէր այս հիւանդութեան
ամս ութուտասան, եւ էր
կարկամեալ, եւ ոչ կարէր
ամենեւին 'ի վեր հայիլ ։

Եւ տեսեալ զնա Յիսուսի,
կոչեաց առ ինքն և ասէ ցնա .
Կին դու, արձակեալ ես 'ի
հիւանդութենէ քումմէ ։

Եւ եդ 'ի վերայ նորա ձե-
ռըն, և առ ժամայն ուղղե-
ցաւ, եւ փառաւոր առնէր
զԱստուած ։

Պատասխանի ետ ժողովրդա-
պետն՝ ցասուցեալ թէ ըն-
դէր 'ի շաբաթու բժշկեաց
Յիսուս, և ասէ ցժողովուր-
դըն, Վեց օր է՝ յորս արժան
է գործել, յայնս եկայք բը-
ժըշկեցարուք, և մի՛ յաւուր
շաբաթու ։

Պատասխանի ետ նմա Տէր
և ասէ . Կեղծաւորք, իւրա-
քանչիւր ոք 'ի ձէնջ 'ի շաբա-
թու ո՞չ արձակէ զեզն իւր
կամ զէշ 'ի մսրոյ, եւ տանի
տայ ջուր ։

Իսկ այս դուստր Աբրահա-
մու էր զոր կապեաց սատա-
նայ՝ ահաւադիկ ութ և տա-
սըն ամ, ո՞չ էր արժան ար-
ձակել 'ի կապանաց անտի 'ի
շաբաթու ։

Եւ զայս իբրեւ ասաց, յա-
մօթ լինէին ամենեքեան որ
հակառակն կային նմա . և ա-
մենայն ժողովուրդն ուրախ
լինէր 'ի վերայ ամենայն փա-
ռաւորութեանցն՝ որ գոր-
ծէին 'ի նմանէ ։

Եւ ասէր, Ում նման է ար-

քայութիւն Աստուծոյ, եւ որում նմանութեան նմանեցուցից զնա։

Նման է հատոյ մանանխոյ, զոր առեալ մարդոյ եարկ ՚ի պարտէզ իւր. աճեաց եւ եղեւ ծառ, եւ թռչունք երկնից բնակեալ էին յոստս նորա։

Եւ դարձեալ ասէ. Ո՞ւմ նըմանեցուցից զարքայութիւն Աստուծոյ։

Նման է խմորոյ, զոր առեալ կնոջ թաքոյց յալեր երից գրուից՝ մինչեւ խմորեցաւ ամենայն։

Հինգերորդում կիւրակէի Ուրբաթի աւուրն։

ԳԼՈՒԽ ԺԳ. 22։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Եւ շրջէր ընդ քաղաքս եւ ընդ գիւղս, ուսուցանէր. և ճանապարհ արարեալ յԵրուսաղէմ, ասէ ցնա ոմն. Տէր, եթէ սակաւք իցեն՝ որ ապրելոց իցեն։

Եւ նա ասէ ցնոսա. Ջանացարուք մտանել ընդ դուռն նեղ. ասեմ ձեզ, զի բազումք խնդրեսցեն մտանել՝ եւ ոչ կարասցեն։

Յորմէհետէ մտցէ տանուտէրն, և փակեսցէ զդուռնն. եւ սկսանիցիք կալ արտաքոյ՝ եւ բաղխել զդուռն, եւ ասել. Տէ՛ր՝ Տէ՛ր, բա՛ց մեզ. եւ պատասխանի տուեալ ասիցէ ձեզ. ոչ գիտեմ զձեզ ուստի էք։

Յայնժամ սկսանիջիք ասել. կերաք առաջի քո և արբաք, եւ ՚ի հրապարակս մեր ուսուցեր։

Եւ ասիցէ. Ասեմ ձեզ, ոչ գիտեմ զձեզ ուստի էք. ՚ի բաց կացէք յինէն ամենայն մշակք անիրաւութեան։

Անդ եղիցի լալ եւ կրճել ատամանց, յորժամ տեսանիցէք զԱբրահամ եւ զԻսահակ, և զՅակոբ և զամենայն մարգարէս յարքայութեան Աստուծոյ, և զձեզ հանեալ արտաքս։

Եւ եկեսցեն յարեւելից և յարեւմտից և ՚ի հիւսիսոյ եւ ՚ի հարաւոյ, եւ բազմեսցին յարքայութեան Աստուծոյ։

Եւ ահա իցեն յետինք՝ որ եղիցին առաջինք, եւ իցեն առաջինք՝ որ լինիցին յետինք։

Ի նմին աւուր մատեան ոմանք Փարիսեցիք և ասեն ցնա. Ել և գնա աստի, զի Հերովդէս կամի սպանանել զքեզ։

Եւ ասէ ցնոսա. Երթայք ասացէք աղուեսուն այնմիկ. ահաւասիկ հանեմ դեւս, և բժշկութիւնս կատարեմ այսօր և վաղիւ, և յերրորդ աւուր կատարիմ։

Բայց պարտ է այսօր և վաղիւ և 'ի միւսում աւուր գնալ. զի ոչ է մարթ մարգարէի կորնչել արտաքոյ քան զԵրուսաղէմ։

Երուսաղէմ՝ Երուսաղէմ, որ կոտորէիր զմարգարէս, և քարկոծ առնէիր զառաքեալսն առ քեզ. քանիցս անգամ կամեցայ ժողովել զորդիս քո՝ որպէս հաւ զձագս իւր ընդ թեւովք, և ոչ կամեցայք. ահա թողեալ լիցի ձեզ տունդ ձեր։

Բայց ասեմ ձեզ, եթէ ոչ եւս տեսանիցէք զիս, մինչև ասիցէք՝ օրհնեալ եկեալն յանուն Տեառն։

Հինգերորդում Կիւրակէի [illegible] աւուրն.

ԳԼՈՒԽ ԺԴ. 1.

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ եղեւ 'ի մտանելն նորա 'ի տուն ուրումն իշխանաց Փարիսեցւոց 'ի շաբաթու՝ ուտել հաց, և նոքա սպասէին նմա։

Եւ ահա այր ոմն էր անդ ջրգողեալ առաջի նորա։

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցօրինաւորսն և ցՓարիսեցիսն. Եթէ արժա՞ն իցէ 'ի շաբաթու բժշկել։

Եւ նոքա լուռ եղեն. Եւ բուռն հարեալ զնմանէ՝ բժշկեաց զնա և արձակեաց։

Եւ ասէ ցնոսա. Ո՞յր ուրուք 'ի ձէնջ էշ կամ եզն անկանիցի 'ի ջրհոր, և ոչ վաղվաղակի հանիցէ զնա յաւուր շաբաթու։

Եւ ոչ կարացին տալ նմա պատասխանի առ այն։

Ասաց և առ կոչնականսն առակ մի, հայեցեալ թէ զիա՞րդ բարձնոյսն ընտրէին. ասէ ցնոսա. Յորժամ կոչիցէ ոք զքեզ 'ի հարսանիս կամ 'ի կոչունս, մի՛ բազմիցիս յա-

ուաջին բարձին· զուցէ պատուականագոյն ևս քան զքեզ իցէ կոչեցեալ 'ի նմանէ· եւ եկեալ՝ որ զքեզն և զնա կոչեաց, ասիցէ ցքեզ՝ տուր սմա տեղի, և ապա սկսանիցիս ամօթով զյետին տեղին ունել։

Այլ յորժամ կոչիցիս, երթիջիր բազմիջիր 'ի յետին տեղւոջ· զի յորժամ գայցէ որ կոչեացն զքեզ, ասիցէ ցքեզ. Բարեկամ, 'ի վեր մատիր· յայնժամ եղիցին քեզ փառք առաջի բազմակցացն քոց։

Զի ամենայն որ բարձրացուցանէ զանձն՝ խոնարհեսցի, և որ խոնարհեցուցանէ զանձն՝ բարձրասցի։

Ասէ և ցկոչնատէրն. Յորժամ առնիցես ճաշ կամ ընթրիս, մի կոչեր զբարեկամս քո, և մի զեղբարս քո, և մի զազգականս քո, և մի զդրացիս քո, և մի զմեծամեծս· զի մի եւ նոքա փոխարէն կոչեսցեն զքեզ, և լինիցի քեզ հատուցումն։

Այլ յորժամ առնիցես ընդունելութի, կոչեա զաղքատս և զխեղս զկաղս և զկոյրս·

եւ երանելի լինիցիս· զի ոչ ունին փոխարէն հատուցանել քեզ· և հատուսցի քեզ փոխարէն 'ի յարութեան արդարոց։

Իբրեւ լուաւ զայս ոմն 'ի բազմականացն՝ ասէ ցնա· Երանի որ կերիցէ հաց յարքայութեան Աստուծոյ։

Եւ նա ասէ· Այր ոմն գործեաց՝ 'ի ընթրիս, և հրաւիրեաց զբազումս։

Եւ առաքեաց զծառայ իւր 'ի ժամու ընթրեաց կոչել զհրաւիրեալսն, թէ եկայք, զի ահաւասիկ պատրաստ է ամենայն ինչ։

Եւ սկսան մի ըստ միոջէ ամենեքեան հրաժարել· Առաջինն ասէ· ագարակ գնեցի. և հարկ է ելանել տեսանել զնա, աղաչեմ զքեզ՝ կալ զիս հրաժարեալ։

Եւ միւսն ասէ· Լուծս հինգ եզանց գնեցի, եւ երթամ փորձել զնոսա, աղաչեմ զքեզ՝ կալ զիս հրաժարեալ։

Եւ միւսն ասէ· Կին առի, և վասն այնորիկ ոչ կարեմ գալ։

Եւ եկեալ ծառայն պատմեաց զայն Տեառն իւրում։

Յայնժամ բարկացեալ տանու-

տէրն՝ ասէ ցծառայն իւր. Ել վաղվաղակի ՚ի հրապարակս եւ ՚ի փողոցս քաղաքիդ, եւ զաղքատս եւ զխեղս եւ զկաղս եւ զկոյրս մուծ այսր։

Եւ ասէ ծառայն. Տէր, եղեւ զոր հրամայեցերն, եւ կայ եւս տեղի։

Եւ ասէ Տէրն ցծառայն. Ել ՚ի ճանապարհս եւ ՚ի ցանգս, եւ արա այսր մտանել, զի լցցի տունն իմ։

Ասեմ ձեզ, զի ոչ ոք յայնց կոչեցելոց ճաշակեսցէ յընթրեաց իմոց։

Վեցերորդում Կիրակէի աւուրն ։

ԳԼՈՒԽ ԺԴ. 25.

Ընդ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Եւ երթային ընդ նմա ժողովուրդք բազումք, դարձաւ եւ ասէ ցնոսա. Եթէ ոք գայ առ իս, եւ ոչ ատեայ զհայր իւր եւ զմայր, եւ զկին եւ զորդիս, եւ զեղբարս եւ զքորս, նա՛ եւ զանձն իւր եւս, ոչ կարէ իմ աշակերտ լինել։

Զի որ ոչ բառնայ զխաչ իւր եւ գայ զկնի իմ, ոչ կարէ իմ աշակերտ լինել։

Ո՞վ ոք ՚ի ձէնջ կամիցի շինել աշտարակ, եւ ոչ նախ նստեալ համարիցի զծախսն՝ եթէ ունիցի բաւական ՚ի կատարումն։

Զի գուցէ յորժամ արկանիցէ հիմն՝ եւ ոչ կարիցէ կատարել, ամենեքին որ տեսանիցեն՝ ըսկըսանիցին ծաղր առնել զնա եւ ասել, թէ այս այր սկսաւ շինել՝ եւ ոչ կարաց կատարել։

Կամ ո՞ր թագաւոր երթեալ տացէ պատերազմ ընդ այլում թագաւորի, եւ ոչ նստեալ նախ խորհիցի, եթէ կարող իցէ տասն հազարաւ ընդդէմ ունել զայնորիկ՝ որ գայցէ ՚ի վերայ նորա քսան հազարաւ. ապա թէ ոչ, մինչդեռ հեռագոյն իցէ, հրեշտակութիւն առաքեալ՝ աղաչեսցէ ՚ի խաղաղութիւն։

Արդ այսպէս ամենայն ոք ՚ի ձէնջ, որ ոչ հրաժարեսցէ յամենայն ընչից իւրոց, ոչ կարէ իմ աշակերտ լինել։

Բարւոք է աղ. ապա թէ աղըն անհամեսցի՝ իւ՞ համեմեսցի. ոչ յերկիր եւ ոչ յաղբ է պիտանացու, այլ ընկենուլ զնա արտաքս։

Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ։

Եւ էին մերձ առ նա ամենայն մաքսաւորք և մեղաւորք՝ լսել 'ի նմանէ։

Տրտնջէին փարիսեցիքն և դպիրք և ասէին. Ընդէ՞ր սա ընդ մեղաւորս ընդունի և ուտէ ընդ նոսա։

Ասաց առ նոսա զառակս զայս. Ո՞վ ոք իցէ 'ի ձէնջ մարդ՝ որոյ իցէ հարիւր ոչխար, և կորուսանիցէ մի 'ի նոցանէ, ո՞չ թողուցու զիննսուն և զինն յանապատի, և երթիցէ զհետ կորուսելոյն՝ մինչև գտանիցէ զնա։

Եւ իբրև գտանէ՝ դնէ զնա 'ի վերայ ուսոց իւրոց խնդալով, և երթայ 'ի տուն. կոչէ զբարեկամս և զդրացիս և ասէ ցնոսա. Ուրախ եղերուք ընդ իս, զի գտի զոչխարս իմ զկորուսեալ։

Ասեմ ձեզ, զի այսպէս է ուրախութիւն յերկինս վասն միոյ մեղաւորի որ ապաշխարիցէ, քան վասն իննսուն և ինն արդարոյ՝ որոց չիցէ պիտոյ ապաշխարութիւն։

Կամ ո՞վ իցէ կին, որոյ իցեն դրամք տասն, և եթէ կորուսանիցէ դրամ մի, ո՞չ լուցանիցէ ճրագ, և ածիցէ աւել 'ի տուն, և խնդրիցէ ստէպ՝ մինչև գտանիցէ. և իբրև գտանէ, կոչէ զբարեկամս և զդրացիս և ասէ. Ուրախ լերուք ընդ իս, զի գտի զդրամն իմ զոր կորուսի։

Այնպէս, ասեմ ձեզ, ուրախութիւն եղիցի առաջի հրեշտակաց Աստուծոյ 'ի վերայ միոյ մեղաւորի որ ապաշխարիցէ։

Եւ ասէ. Առն միոջ էին երկու որդիք. ասէ կրտսերն 'ի նոցանէ ցհայրն. Հայր, տուր ինձ բաժին որ անկանի յընչիցդ. և նա բաժանեաց նոցա զկեանսն։

Եւ յետ ոչ բազում աւուրց ժողովեալ զամենայն կրտսեր որդւոյն՝ գնաց յաշխարհ հեռի, և անդ վատնեաց զինչս իւր, զի կեայր անառակութեամբ։

Եւ իբրև սպառեաց զամենայն, եղև սով սաստիկ յաշխարհին յայնմիկ, և սկսաւ ինքն չքաւորիլ։

Եւ գնացեալ յարեցաւ 'ի մի ումն քաղաքացւոց աշխարհին այնորիկ. և յղեաց զնա յագարակ իւր՝ արածել խոզս. և ցանկայր լնուլ զորովայն իւր

յեղջերէն զոր խոզքն ուտէին, և ոչ ոք տայր նմա ։

Եւ եկեալ 'ի միտս իւր ասէ․ Քանի՜ վարձկանք իցեն 'ի տան հօր իմոյ հացալիցք, և ես աստ սովամահ կորնչիմ․ յարուցեալ գնացից առ հայր իմ, և ասացից ցնա․ Հա՛յր, մեղայ յերկինս և առաջի քո, և ոչ ևս եմ արժանի կոչել որդի քո ։ արա զիս իբրև զմի 'ի վարձկանաց քոց ։

Եւ յարուցեալ եկն առ հայր իւր․ և մինչդեռ հեռագոյն էր, ետես զնա հայրն և գթացաւ․ յարեաւ և ընթացաւ ընդ առաջ, անկաւ զպարանոցաւն նորա, և համբուրեաց զնա ։

Եւ ասէ ցնա որդին․ Հա՛յր, մեղայ յերկինս և առաջի քո․ ոչ ևս եմ արժանի կոչել որդի քո ։

Ասէ հայրն ցծառայսն իւր․ Վաղվաղակի հանէք զպատմուճանն առաջին և ագուցէք նմա, և տուք զմատանին 'ի ձեռն նորա և կօշիկս յոտս նորա․ և ածէք զեզն պարարակ, զենէք, կերիցուք և ուրախ լիցուք․ զի այս որդի իմ մեռեալ էր՝ և եկեաց, կորուսեալ՝ էր և գտաւ․ և սկսան ուրախ լինել ։

Եւ էր երէց որդի նորա յագարակի․ և մինչդեռ գայր և մերձ եղև 'ի տունն, լուաւ զձայն երգոց և զպարուց․ և կոչեցեալ առ ինքն զմի 'ի ծառայիցն՝ հարցանէր թէ զինչ իցէ այն ։

Եւ նա ասէ ցնա․ Զի եղբայր քո եկեալ է, և եզեն հայր քո զեզն պարարակ, զի ողջամբ ընկալաւ զնա ։

Բարկացաւ՝ և ոչ կամէր մտանել․ և հայրն ելեալ արտաքս՝ աղաչէր զնա ։

Պատասխանի ետ և ասէ ցհայրն․ Այս քանի՜ ամք են՝ զի ծառայեմ քեզ, և երբէք ըզպատուիրանաւ քով ոչ անցի․ ուլ մի երբէք ոչ ետուր ինձ՝ զի ուրախ եղէց ընդ բարեկամս իմ․ յորժամ եկն որդի քո այդ, որ եկեր զկեանս քո ընդ պոռնիկս, զեներ դմա զեզն պարարակ ։

Եւ ասէ ցնա․ Որդեակ, դու հանապազ ընդ իս ես, և ամենայն որ ինչ իմ է՝ քո է․ այլ ուրախ լինել և խնդալ պարտ

էր, զի եղբայր քո այս մեռեալ էր՝ և եկեաց, կորուսեալ՝ և գտաւ։

Գ. երրորդում կիրակէի Երկուշաբաթի առաւօտն.

ԳԼՈՒԽ ԺԶ. 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ ասէ առ աշակերտսն. Այր մի էր մեծատուն, որոյ էր տնտես. եւ եղեւ զնմանէ ամբաստանութիւն, որպէս թէ վատնիցէ զինչս նորա։

Կոչեաց եւ ասէ ցնա. Զի՞նչ է այս զոր լսեմ զքէն. տուր զհամար տնտեսութեանդ քոյ, զի ոչ եւս կարես լինել տնտես։

Ասէ ընդ միտս իւր տնտեսն. Զի՞նչ գործեցից, զի տէր իմ հանէ զտնտեսութիւնս. գործել ոչ կարեմ, մուրանալ ամաչեմ. գիտեմ զինչ արարից, զի յորժամ ՚ի բաց լինիցիմ ՚ի տնտեսութենէս, ընկալցին զիս ՚ի տունս իւրեանց։

Եւ կոչեցեալ առ ինքն մի ըստ միոջէ ՚ի պարտապանաց տեառն իւրոյ, ասէ ցառաջինն. Քանի՞ ինչ պարտիս տեառն իմում։

Եւ նա ասէ. Հարիւր մար ձիթոյ. ասէ ցնա. Առ զգիր քո՝ եւ նիստ գրեա վաղվաղակի յիսուն։

Դարձեալ ասէ ցմիւսն. Դու քանի՞ ինչ պարտիս. և նա ասէ. Հարիւր քոռ ցորենոյ. և ասէ ցնա. Առ զգիր քո՝ եւ նիստ գրեա ութսուն։

Եւ գովեաց տէրն զտնտեսն անիրաւութեան, զի իմաստութեամբ արար. զի որդիք աշխարհիս այսորիկ իմաստնագոյնք են քան զորդիս լուսոյ յազգս իւրեանց։

Եւ ես ձեզ ասեմ, արարէք ձեզ բարեկամս ՚ի Մամոնայէ անիրաւութեան. զի յորժամ պակասիցի այն, ընկալցին զձեզ ՚ի յարկսն յաւիտենականս։

Որ ՚ի փոքուն հաւատարիմ է, և ՚ի բազմին հաւատարիմ է. և որ ՚ի փոքուն անիրաւ է, և ՚ի բազմին անիրաւ է։

Իսկ արդ եթէ յանիրաւ Մամոնային չեղէք հաւատարիմք, զճշմարիտն ձեզ ո՞ հաւատասցէ։

Եւ եթէ յօտարին չեղէք հաւ

ւատարիմք, զձերն ո՞ տայ ձեզ։

Ոչ ոք ծառայ կարէ երկուց տերանց ծառայել. զի եթէ զմին ատիցէ, և զմիւսն սիրեցէ. կամ զմին մեծարիցէ, և զմիւսն արհամարհիցէ. ոչ կարէք Աստուծոյ ծառայել եւ Մամոնայի։

Իբրեւ լսէին զայս ամենայն՝ Փարիսեցիքն, քանզի արծաթասէրք էին, անգոսնէին զնա։

Եւ ասէ ցնոսա. Դուք էք որ արդարացուցանէք զանձինս առաջի մարդկան, սակայն Աստուած գիտէ զսիրտս ձեր. զի որ առաջի մարդկան բարձր է, պիղծ է առաջի Աստուծոյ։

Օրէնքն և մարգարէք մինչեւ ցՅովհաննէս. յայնմհետէ արքայութիւն Աստուծոյ աւետարանի, և ամենայն ոք ընդ նա բռնաբարէ։

Դիւրին իցէ երկնից և երկրի անցանել, քան յօրինացն միոյ նշանախեցի անկանել։

Ամենայն որ արձակէ զկին իւր և առնէ այլ՝ շնայ, և որ զարձակեալն առնէ՝ շնայ։

Այր մի էր մեծատուն, և ագանէր բեհեզս և ծիրանիս, և ուրախ լինէր հանապազ առատապէս։

Եւ աղքատ մի անուն Ղազարոս, անկեալ կնէր առ դրան նորա վիրաւորեալ. և ցանկայր լնուլ զորովայն իւր 'ի փշրանացն՝ որ անկանէին 'ի սեղանոյ մեծատանն. այլ և շունք եւս գային և լիզուին զվէրս նորա։

Եղեւ մեռանել աղքատին, և տանել հրեշտակաց զնա 'ի գոգն Աբրահամու. մեռաւ և մեծատունն և թաղեցաւ.

և 'ի դժոխսն՝ ամբարձ զաչս իւր մինչ 'ի տանջանսն էր, եւ տես զԱբրահամ 'ի հեռաստանէ, եւ զՂազարոս 'ի գոգ նորա հանգուցեալ։

Եւ նա աղաղակեաց և ասէ. Հա՛յր Աբրահամ, ողորմեաց ինձ, և առաքեա զՂազարոս, զի թացցէ զծագ մատին իւրոյ 'ի ջուր, եւ զովացուսցէ զլեզու իմ, զի պապակիմ 'ի տապոյ աստի։

Եւ ասէ ցնա Աբրահամ. Որդեակ, յիշեա զի ընկալար անդէն զբարիս քո 'ի կեանս

քում, և Ղազարոս նոյնպէս զչարչարանս. արդ սա աստ մխիթարի, և դու այդր պատանջիս. և ՚ի վերայ այսր ամենայնի՝ վիհ մեծ է ընդ մեզ և ընդ ձեզ. եթէ կամիցին աստի առ ձեզ անցանել, ոչ կարեն, և ոչ այտի որք առ մեզ անցանել։

Եւ ասէ. Արդ աղաչեմ զքեզ հայր, զի արձակեսցես զդա ՚ի տուն հօր իմոյ. են իմ անդ եղբարք հինգ, որպէս զի ասասցէ նոցա վկայութիւն, զի մի և նոքա գայցեն յայս տեղի տանջանաց։

Եւ ասէ Աբրահամ. Ունին զՄովսէս և զմարգարէսն, նոցա լուիցեն։

Եւ նա ասէ. Ոչ, հայր Աբրահամ, բայց եթէ ՚ի մեռելոց ոք երթիցէ առ նոսա, և ապաշխարեսցեն։

Եւ ասէ ցնա. Եթէ Մովսիսի և մարգարէիցն ոչ լսեն, և ոչ եթէ ՚ի մեռելոց ոք յառնիցէ հաւանեսցին։

Վեցերորդում Կիւրակէի. Երկրորդութեան աւուրն։

ԳԼՈՒԽ ԺԷ. 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Ասաց և առ աշակերտսն իւր. Ոչ է մարթ չգալ գայթագղութեան, բայց վայ յայնմիկ է՝ յոյր ձեռն գայցէ։

Լաւ էր նմա՝ թէ վէմ երկանաքար կախէր զպարանոցէ նորա, և անկանէր ՚ի ծով, քան թէ գայթակղեցուցանիցէ զմի ոք ՚ի փոքրկանցս յայսցանէ։

Զգոյշ կացէք անձանց. եթէ մեղիցէ եղբայր քո, սաստեա նմա, և եթէ ապաշխարիցէ, թող նմա. և եթէ եօթն անգամ մեղիցէ քեզ, և եօթն անգամ դարձցի ՚ի քեզ և ասիցէ՝ ապաշխարեմ, թողցես նմա։

Եւ ասեն Առաքեալքն ցՏէր. Յաւել մեզ հաւատս։

Եւ ասէ Տէր. Եթէ ունիցիք հաւատս քան զհատ մանանխոյ, և ասիցէք թթենւոյ այդմիկ, խլեաց և անկեաց ՚ի ծով, և հնազանդեսցի ձեզ։

Իսկ ո՞վ ոք ՚ի ձէնջ որ ունիցի ծառայ հողագործ կամ հովիւ,

որ իբրեւ մտանիցէ յագարակէ՝ ասիցէ ցնա վաղվաղակի, թէ անց բազմեաց. այլ ո՛չ ասիցէ ցնա, թէ պատրաստեա զինչ ընթրեցից իցեմ, եւ գօտի ածեալ պաշտեա զիս՝ մինչեւ կերայց եւ արբից, եւ ապա կերիցես եւ արբցես դու։

Մի թէ շնորհս ունիցի ծառային այնմիկ, զի արար զհրամանեալսն։

Նոյնպէս եւ դուք՝ յորժամ առնիցէք զամենայն հրամայեալսն ձեզ, ասասջիք՝ թէ ծառայք անպիտանք եմք, զոր պարտէաքն առնել՝ արարաք։

Եւ եղեւ մինչդեռ երթայր նա յԵրուսաղէմ, եւ ինքն անցանէր ընդ մէջ Սամարեայ եւ Գալիլեացւոց։

Եւ մինչդեռ մտանէր 'ի գեօղ մի, պատահեցան նմա տասն այր բորոտ, որք կային 'ի հեռաստանէ, բարձին զձայնս եւ ասեն. Յիսուս վարդապետ, ողորմեա մեզ։

Եւ իբրեւ ետես զնոսա, ասէ ցնոսա. Երթայք ցուցէք զանձինս քահանայից։

Եւ եղեւ իբրեւ գնային, անդ ժամայն սրբեցան։

Մի ոմն 'ի նոցանէ իբրեւ ետես՝ թէ բժշկեցաւ, դարձաւ անդրէն՝ 'ի ձայն մեծ փառաւորէր զԱստուած. անկաւ 'ի վերայ երեսաց իւրոց առ ոտս նորա՝ եւ գոհանայր զնմանէ, եւ ինքն էր Սամարացի։

Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ. Ո՞չ տասն սուրբ եղեն, իսկ արդ ինն ուր են. զի ոչ գտան դարձեալ տալ փառս Աստուծոյ, բայց միայն այլազգիս այս։

Եւ ասէ ցնա. Արի գնա, զի հաւատք քո կեցուցին զքեզ։

Վ. Եկեղեցական Կիւրակէի Զգեստաւորութեան աւուրն.

ԳԼՈՒԽ ԺԷ. 20.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Իբրեւ հարցաւ 'ի փարիսեցւոցն՝ թէ երբ գայցէ արքայութիւնն Աստուծոյ. պատասխանի ետ նոցա եւ ասէ. Ոչ գայ արքայութիւնն Աստուծոյ խորանօք. եւ չասիցեն թէ ահաւասիկ աստ է կամ անդ, զի ահա արքայութիւնն Աստուծոյ 'ի ներքս 'ի ձեզ է։

Ասաց եւ առ աշակերտսն. Եկեսցեն աւուրք ցանկանալոյ ձեզ մի յաւուրցն Որդւոյ մար-

դոյ տեսանել, և ոչ տեսանիցէք։

Եւ եթէ ասիցեն ձեզ՝ եթէ ահաւասիկ է կամ անդ, մի՛ երթայցէք զհետ։

Զի որպէս փայլակն փայլատակեալ ՚ի ներքոյ երկնից՝ ընդ երկինս ծագիցէ, նոյնպէս և Որդի մարդոյ յաւուրն իւրում։

Բայց նախ պարտ է նմա բազում չարչարիլ՝ եւ խոտիլ յազգէս յայսմանէ։

Եւ որպէս եղեւ յաւուրսն Նոյի, նոյնպէս եղիցի և յաւուրս Որդւոյ մարդոյ. ուտէին՝ ըմպէին՝ կանայս առնէին և արանց լինէին, մինչև յօրն յորում եմուտ Նոյ ՚ի տապանն, և եկն ջրհեղեղն և կորոյս զամենեսին։

Նոյնպէս և որպէս յաւուրսն Ղովտայ եղեւ, ուտէին ըմպէին, գնէին վաճառէին, տնկէին շինէին. և յորում աւուր ել Ղովտ ՚ի Սոդոմայ, տեղաց հուր և ծծումբ յերկնից և կորոյս զամենեսին. ըստ նմին օրինակի եղիցի և յաւուրն՝ յորում Որդի մարդոյ յայտնելոց է։

Յայնմ աւուր որ կայցէ ՚ի տանիս՝ և կարասի իւր ՚ի տան, մի՛ իջցէ առնուլ զայն. և որ յանդի իցէ, նոյնպէս մի՛ դարձցի յետս։

Յիշեցէք զկինն Ղովտայ։

Որ խնդրիցէ զանձն իւր ապրեցուցանել, կորուսցէ զնա. և որ կորուսցէ, ապրեցուսցէ զնա։

Ասեմ ձեզ. յայնմ գիշերի՝ թէ եղիցին երկու ՚ի մի մահիճս, մին առցի և միւսն թողցի. և եթէ եղիցին երկու՝ աղալ ՚ի միասին, մին առցի և միւսն թողցի. և եթէ լինին երկու յանդի, մին առցի և միւսն թողցի։

Պատասխանի ետուն և ասեն ցնա, Ո՞, Տէր։

Եւ նա ասէ ցնոսա. Ուր մարմին է, անդր և արծուիք ժողովեսցին։

Վեցերորդում Կիւրակէի Հինգշաբաթի աւուրն։

ԳԼՈՒԽ ԺԸ. 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Ասաց և առակ մի նոցա, առ այն՝ թէ պարտ է յամենայն ժամ կալ նոցա յաղօթս և մի ձանձրանալ, ասէ. Դատաւոր մի էր ՚ի քաղաքի

ուրեմն, յԱստուծոյ ոչ երկնչէր և 'ի մարդկանէ ոչ ամաչէր։

Եւ այրիմի էր 'ի նմին քաղաքի, դայր առ նա և ասէր. Դատ արա ինձ յոսոխէ իմմէ ։

Եւ ոչ կամէր 'ի բազում ժամանակս. յետ այնորիկ ասէ 'ի միտս իւրում. Թէ և յԱստուծոյ ոչ երկնչիմ, և 'ի մարդկանէ ոչ ամաչեմ, գոնէ վասն աշխատ առնելոյ զիս այրւոյն՝ արարից նմա դատ, զի մի 'ի սպառ եկեալ թախանձիցէ զիս ։

Եւ ասէ Տէր. Լուարուք զինչ դատաւորն անիրաւութեան ասէր. իսկ Աստուած ո՞չ առնիցէ վրէժխնդրութիւն ծառայից իւրոց, որ աղաղակեն առ նա 'ի տուէ և 'ի գիշերի, և երկայնամիտ միայն լինիցի առ նոսա. այո՛ ասեմ ձեզ, զի արասցէ վրէժխնդրութիւն նոցա վաղվաղակի. իսկ Որդի մարդոյ եկեալ՝ գտանիցէ՞ արդեօք հաւատս յերկրի։

Ասաց և առ ոմանս պանծացեալս յանձինս թէ արդարք իցեն՝ և խոտիցեն զբազումս, զառակս զայս. Արք երկու ելին 'ի տաճարն կալ յաղօթս, մին Փարիսեցի և միւսն մաքսաւոր ։

Փարիսեցին կայր մեկուսի, և զայս առանձինն աղօթս մատուցանէր. Աստուած իմ, գոհանամ զքէն. զի ոչ եմ իբրև զայլս 'ի մարդկանէ, զյափշտակողս և զանիրաւս և զշունս, կամ իբրև զայս մաքսաւոր. այլ պահեմ երկիցս 'ի շաբաթու, և տամ տասնորդս յամենայն ստացուածոց իմոց ։

Եւ մաքսաւորն կայր մեկուսի, և ոչ կամէր և ոչ զաչսն ընդ երկինս ամբառնալ. այլ կոծէր զկուրծս իւր և ասէր. Աստուած՝ քաւեա զիս զմեղաւորս ։

Ասեմ ձեզ. էջ սա արդարացեալ 'ի տուն իւր քան զնա ։

Զի ամենայն որ բարձրացուցանէ զանձն իւր՝ խոնարհեսցի. և որ խոնարհեցուցանէ զանձն՝ բարձրասցի ։

Կ. Եկեղեցական Կիւրակէի Ուղղափառի առաջն ։

ԳԼՈՒԽ ԺԸ. 15.

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Մատուցանէին առ նա և մանկունս՝ զի մերձենայցէ 'ի նոսա. իբրև տեսին աշակերտքն՝ սաստէին նոցա ։

Իսկ Յիսուս կոչեցեալ զնոսա առ ինքն՝ ասէ. Թո՛յլ տուք մանկտւոյդ գալ առ իս, և մի՛ արգելուք զդոսա. զի այդպիսեացդ է արքայութիւն Աստուծոյ։

Ամէն ասեմ ձեզ, որ ոչ ընդունիցի զարքայութիւն Աստուծոյ իբրև զմանուկ, ոչ մտցէ 'ի նա։

Եւ եհարց զնա ոմն իշխան և ասէ. Վարդապետ բարի, զի՞նչ գործեցի՛ց զի զկեանս յաւիտենականս ժառանգեցից։

Ասէ ցնա Յիսուս. Զի՞ ասես զիս բարի. չիք որ բարի, բայց մի Աստուած։

Զպատուիրանս գիտես. Մի՛ շնար, մի՛ սպանաներ, մի՛ գողանար, մի՛ սուտ վկայեր, պատուեա զհայր քո և զմայր։

Եւ նա ասէ. Զայդ ամենայն պահեցի՛ի մանկութենէ իմմէ։

Իբրև լուաւ զայն Յիսուս, ասէ ցնա. Միւս ևս պակաս է քեզ. զամենայն ինչ զոր ունիս վաճառեա և տուր աղքատաց, և ունիցիս գանձս յերկինս, և եկ զկնի իմ։

Նա իբրև լուաւ զայս տրտմեցաւ. քանզի էր մեծատուն յոյժ։

Իբրև ետես զնա Յիսուս տրտմեալ, ասէ. Ո՜րպէս դժուարաւ որ ինչս ունիցին՝ մտանիցեն յարքայութիւն Աստուծոյ։

Դիւրագոյն իցէ մալխոյ ընդ ծակ ասղան անցանել, քան մեծատան յարքայութի Աստուծոյ մտանել։

Եւ որ լուանն՝ ասէին. Եւ ո՞ կարիցէ ապրել։

Եւ նա ասէ. Անհնարինք առ 'ի մարդկանէ՝ հնարաւորք են յԱստուծոյ։

Եւ ասէ Պետրոս. Ահաւասիկ մեք թողաք զամենայն ինչ զմեր, և եկաք զկնի քո։

Եւ նա ասէ ցնոսա. Ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ոչ ոք է՝ որ եթող զտուն, կամ զծնողս, կամ զեղբարս, կամ զկին, կամ զորդիս՝ վասն արքայութեան Աստուծոյ, եթէ ոչ առնուցու բազմապատիկ 'ի ժամանակի յայսմիկ. և յաշխարհին որ գալոցն է՝ զկեանսն յաւիտենականս ժառանգեսցէ։

Եւ առեալ զերկոտասանն աշակերտսն ասէ ցնոսա. Ահաւասիկ ելանեմք յԵրուսաղէմ, և կատարեսցին ամենայն

գրեալքն մարգարէիւք վասն Որդւոյ մարդոյ. զի մատնեսցի հեթանոսաց և կատակեսցի, և հարկանիցեն և սպանանիցեն զնա, և յերիր աւուր յարիցէ:

Եւ նոքա ոչինչ իմացան յայնցանէ, այլ էր բանն ծածկեալ 'ի նոցանէ, և ոչ գիտէին զասացեալսն:

Վ. Երկրորդում Կիրակէի Զատկի առաւօտն.

ԳԼՈՒԽ ԺԸ. 35.

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ եղև 'ի մօտիլն նորա յԵրիքով՝ կոյր մի նստէր առ ճանապարհաւն մուրացիկ. իբրև լուաւ զանցանել ժողովրդեանն, հարցանէր՝ թէ զինչ իցէ այն:

Եւ պատմեցին նմա՝ թէ Յիսուս Նազովրեցի անցանէ:

Աղաղակեաց և ասէ. Յիսուս, որդի Դաւթի, ողորմեա ինձ:

Եւ որ առաջին երթային՝ սաստէին նմա զի լռեսցէ. և նա ևս առաւել աղաղակէր. Որդի Դաւթի, ողորմեա ինձ:

Զանգի եկաց Յիսուս, և հրամայեաց ածել զնա առ ինքն. և իբրև մերձ եղև առ նա, եհարց զնա և ասէ. Զի՞նչ կամիս զի արարից քեզ:

Եւ նա ասէ. Տէ՛ր, զի բացցին աչք իմ և տեսից:

Եւ Յիսուս ասէ ցնա. Հայեաց, հաւատք քո կեցուցին զքեզ:

Եւ առժամայն ետես, և երթայր զհետ նորա և փառաւորէր զԱստուած. և ամենայն ժողովուրդն տեսեալ՝ տային օրհնութիւն Աստուծոյ:

Եւ մտեալ շրջէր ընդ Երիքով. և ահա այր մի անուն կոչեցեալ Զակքէոս. և նա էր մաքսապետ, և ինքն մեծատուն. և խնդրէր տեսանել՝ թէ ո՛վ իցէ Յիսուս, և ոչ կարէր 'ի բազմութենէն, զի կարճ էր հասակաւ:

Եւ ընթացեալ յառաջ՝ ել 'ի ժանտաթզենին զի տեսանիցէ զնա. քանզի ընդ այն կոյս անցանելոց էր:

Իբրև եկն 'ի տեղին, հայեցաւ 'ի վեր Յիսուս՝ և ասէ ցնա. Զակքէ, փութա՝ էջ այտի, զի այսօր 'ի տան քում արժան է ինձ ագանիլ. փութացաւ և էջ՝ և ընկալաւ զնա ուրախութեամբ:

Իբրև տեսին ամենեքին,

տրտնջէին և ասէին՝ թէ առ առն մեղաւորի եմուտ լուծանել։

Եկն եկաց Զակքէոս եւ ասէ ցՏէր. Տէր, ահա զկէս ընչից իմոց տամ աղքատաց. և եթէ զոք զրկեցի, հատուցից չորեքկին։

Եւ ասէ ցնա Յիսուս. Այսօր եղեւ փրկութիւն տանս այսմիկ. քանզի և սա որդի Աբրահամու է։

Զի եկն Որդի մարդոյ խնդրել և կեցուցանել զկորուսեալն։

Եւ մինչդեռ նոքա զայն լսէին, յաւել առակ մի և ասէ, վասն մերձենալոյն նորա յԵրուսաղէմ, և համարելոյ նոցա թէ առ ժամայն յայտնելոց է արքայութիւնն Աստուծոյ.

ասէ. Այր մի ազնուական գնաց յաշխարհ հեռի՝ առնուլ իւր թագաւորութիւն, և դառնալ։

Եւ կոչեցեալ զծառայս իւր՝ ետ նոցա տասն մնաս, և ասէ ցնոսա. Յարդեցէք զայդ՝ մինչեւ եկից։

Եւ քաղաքացիքն նորա ատէին զնա, առաքեցին հրեշտակս զկնի նորա՝ և ասեն, թէ ոչ կամիմք թագաւորել դմա ՚ի վերայ մեր։

Եւ եղեւ դառնալ նմա՝ առեալ զթագաւորութիւնն. և կոչեալ զծառայսն՝ որոց տուեալ էր զարծաթն, զի գիտասցէ թէ ո՛ զինչ շահեցաւ։

Եկն առաջինն եւ ասէ. Տէր՝ մնասն քո տասն արար։

Եւ ասէ ցնա. Ազնիւ ծառայ և բարի, զի ՚ի փոքու հաւատարիմ եղեր, լիջիր իշխանութիւն ունիլ ՚ի վերայ տասն քաղաքի։

Եկն երկրորդն և ասէ. Մնասն քո արար հինգ մնաս։

Ասէ ցնա. Եւ դու լիջիր ՚ի վերայ հինգ քաղաքաց։

Եկն միւսն և ասէ. Տէ՛ր, ահա մնասն քո զոր ունէի, ծրարեալ ՚ի վարշամակի. երկնչէի ՚ի քէն, զի այր ստամբակ ես. բառնաս՝ զոր ոչ եդեր, եւ հնձես՝ զոր ոչ սերմանեցեր։

Եւ ասէ ցնա. Ի բերանոյ քումմէ դատեցայց զքեզ, ծառայ անհաւատ. գիտէիր թէ ես այր մի ստամբակ եմ, բառնամ՝ զոր ոչ եդի, և հնձեմ՝ ուր ոչ սերմանեցի, և ընդէ՞ր ոչ ետուր զարծաթն իմ ՚ի սեղանաւորս, և եկեալ ես տոկո-

սեօք պահանջէի։

Եւ ասէ ցսպասաւորսն. Առէք 'ի դմանէ զմնասն, և տուք այնմ` որ ունիցի զտասն մնասն։

Եւ ասեն ցնա. Տէր, ունի տասն մնաս։

Ասեմ ձեզ, եթէ ամենայնի որ ունիցի` տացի, և յայնմանէ որ ոչն ունիցի` և զոր ունիցին բարձցի 'ի նմանէ։

Բայց զթշնամիսն իմ զայնոսիկ, որ ոչն կամէին զիս թագաւորել 'ի վերայ նոցա, ածէք այսր եւ սպանէք առաջի իմ։

Եւ իբրեւ զայս ասաց, գնայր յառաջ` ելանել յԵրուսաղէմ

Եօթներորդումն Կիրակէի աւուրն։

ԳԼՈՒԽ ԺԹ. 29.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Եւ եղեւ իբրեւ մերձեցաւ 'ի Բեթփագէ եւ 'ի Բեթանիա մօտ 'ի լեառնն որ կոչի Ձիթենեաց, առաքեաց երկուս յաշակերտացն իւրոց և ասէ. Երթայք դուք 'ի գեօղն` որ հանդէպ մեր կայ. յոր իբրեւ մտանէք` գտանիցէք յաւանակ կապեալ, յորում ոք 'ի մարդկանէ երբէք ո՛չ նստաւ. լուծէք զնա և ածէք։

Եւ եթէ ոք հարցանիցէ ըզձեզ` եթէ ընդէ՞ր լուծանէք, այսպէս ասասջիք ցնա, թէ Տեառն իւրում պիտոյ է։

Իբրեւ չոգան որ առաքեցանն, գտին որպէս ասացն ցնոսա, կայր յաւանակն։

Եւ մինչդեռ լուծանէին ըզյաւանակն, ասեն տեարքն նորա ցնոսա. Զի՞ լուծանէք զյաւանակդ։

Եւ նոքա ասեն. Տեառն իւրում պիտոյ է. և ածին զնա առ Յիսուս, և արկին զհանդերձս, և հեծուցին ըզՅիսուս։

Եւ մինչդեռ երթայր, զհանդերձս իւրեանց տարածանէին զճանապարհաւն։

Եւ իբրեւ այնինչ մերձ եղեւ զառ 'ի վայր լերինն Ձիթենեաց, սկսաւ ամենայն բազմութիւն աշակերտացն ուրախութեամբ օրհնել զԱստուած 'ի ձայն մեծ` վասն ամենայն եղելոց զօրութեանցն զոր տեսին, եւ ասէին. Օրհնեալ որ գայ թագաւորդ յանուն Տեառն. խաղաղութիւն

յերկինս, եւ փառք ՚ի բարձունս։

Եւ ոմանք ՚ի Փարիսեցւոցն յամբոխէ անտի ասեն ցնա. Վարդապետ, սաստեա աշակերտացդ քոց։

Պատասխանի ետ եւ ասէ. Ասեմ ձեզ, զի և թէ դոքա լռեսցեն՝ քարինքդ աղաղակեսցեն։

Եւ իբրեւ մերձեցաւ, տեսեալ զքաղաքն՝ ելաց ՚ի վերայ նորա, եւ ասէ. Եթէ գիտէիր դու գոնէ յաւուրս յայսմիկ զխաղաղութիւն քո, բայց այժմ ծածկեցաւ յերեսաց քոց։

Զի եկեսցեն աւուրք ՚ի վերայ քո, և պատեսցեն զքեւ թշնամիք քո պատնէշ. և պաշարեսցեն զքեզ, և նեղեսցեն զքեզ յամենայն կողմանց. և յատակեսցեն զքեզ, և զորդիս քո ՚ի քեզ. և ոչ թողուցուն քար ՚ի քարի վերայ յամենայնի՝ ՚ի քեզ. փոխանակ զի ոչ ծանեար զժամանակ այցելութեան քոյ։

Եւ մտեալ ՚ի տաճարն սկսաւ հանել զվաճառականս և զգնողս, և զսեղանս հատավաճառացն ցրուեաց։

Եւ ասէ ցնոսա. Գրեալ է, և եղիցի տուն իմ տուն աղօթից. եւ դուք արարէք զդա այր աւազակաց։

Եւ ուսուցանէր զնոսա հանապազ ՚ի տաճարին. իսկ քահանայապետքն եւ դպիրք եւ գլխաւորք ժողովրդեանն խնդրէին զնա կորուսանել, և ոչ գտանէին թէ զինչ արասցեն. զի ժողովուրդն ամենայն կախեալ կային զնմանէ ՚ի լսել։

[illegible] Կիւրակէի Երկուշաբթի աւուրն։

ԳԼՈՒԽ Ի. 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Եւ եղեւ ՚ի միում աւուրց յայնցանէ, մինչդեռ ուսուցանէր զժողովուրդն ՚ի տաճարի անդ և աւետարանէր, հասին ՚ի վերայ քահանայապետքն և դպիրք ծերովք հանդերձ, և ասեն ցնա. Ասա մեզ՝ որո՞վ իշխանութեամբ գործես դու զայդ, կամ ո՞վ է որ ետ քեզ զայդ իշխանութիւն։

Պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա. Հարցից և ես զձեզ բան մի, և ասացէք ինձ. Մկրտութիւնն Յովհաննու յերկնից էր՝ եթէ ՚ի մարդկանէ։

Եւ նոքա խորհեցան ՚ի միտս իւրեանց եւ ասեն. եթէ ասասցուք յերկնից, ասէ՝ իսկ ընդէ՞ր ոչ հաւատացիք նմա. եւ եթէ ասասցուք ՚ի մարդկանէ, ամենայն ժողովուրդն քարկոծ առնեն զմեզ. զի հաստատեալ է ՚ի միտս զՅովհաննէ թէ մարգարէ է.

Եւ պատասխանի ետուն՝ չգիտել թէ ուստի իցէ.

Եւ Յիսուս ասէ ցնոսա. Եւ ոչ ես ասեմ ձեզ, որով իշխանութեամբ առնեմ զայս.

Եօթներորդում Կիւրակէի՝ Երեքշաբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Ի. Թ.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Սկսաւ ասել առ ժողովուրդն զառակս զայս. Այր ոմն տնկեաց այգի, եւ ետ զնա մշակաց. եւ ինքն գնաց ճանապարհ ժամանակս բազումս.

Եւ ՚ի ժամու առաքեաց առ մշակսն ծառայ. զի ՚ի պտղոյ այգւոյն տացեն նմա. եւ մշակքն գան հարին զնա՝ եւ արձակեցին ունայն.

Եւ յաւել միւս եւս ծառայ յղել. եւ նոքա եւս զան հարին, անարգեցին եւ արձակեցին ունայն.

Եւ յաւել զերրորդն առաքել. նոքա եւ զնա վիրաւորեցին, եւ հանին արտաքս.

Ասէ տէր այգւոյն. զի՞նչ արարից, առաքեցից զորդի իմ սիրելի, թերեւս ՚ի սմանէ պատկառեսցեն.

Իբրեւ տեսին զնա մշակքն, խորհեցան ընդ միմեանս եւ ասեն. սա է ժառանգն. սպանցուք զսա, զի մեր լինիցի ժառանգութիւնն. Եւ հանին զնա արտաքս քան զայգին եւ սպանին.

Արդ զի՞նչ արասցէ ընդ նոսա տէր այգւոյն. ո՞չ ապաքէն գայցէ եւ կորուսանիցէ զմշակսն զայնոսիկ, եւ տայցէ զայգին այլոց.

Իբրեւ լուան՝ ասեն. Քաւ, մի լիցի.

Եւ նա հայեցեալ ընդ նոսա ասէ. Իսկ զի՞նչ իցէ այն որ գրեալն է՝ եթէ վէմն զոր անարգեցին շինողքն, նա եղեւ գլուխ անկեան.

Ամենայն որ ընդ հարցի ընդ վէմս ընդ այս՝ խորտակեսցի, եւ յորոյ վերայ անկցի՝ հոսեսցէ զնա.

Եւ խնդրէին դպիրքն և քահանայապետք արկանել 'ի նա ձեռս 'ի նմին ժամու, և երկեան 'ի ժողովրդենէն. զի գիտացին՝ թէ առ նոսա ասաց զառակն զայն:

Եւ նոքա սպասեցին, և առաքեցին դաւաճանս կեղծաւորեալս՝ զանձինս արդարըս ունել, զի ըմբռնեսցեն զնա բանիւք, առ 'ի մատնել զնա պետութեան և իշխանութեան դատաւորին:

Հարցին ցնա և ասեն. Վարդապետ, գիտեմք եթէ ուղիղ խօսիս և ուսուցանես, և ոչ առնուս ակն. այլ ճշմարտութեամբ զճանապարհն Աստուծոյ ուսուցանես. արժա՞ն է մեզ կայսեր հարկս տալ՝ թէ ոչ:

Եւ նայեցեալ ընդ խորամանկութիւն նոցա՝ ասէ ցնոսա. Ցուցէք ինձ դդահեկանն:

Եւ նոքա ցուցին:

Եւ ասէ. Զո՞յր պատկեր և ըզգիր ունի:

Պատասխանի ետուն և ասեն. Զկայսեր:

Եւ նա ասէ ցնոսա. Արդ երթայք տուք զկայսերն՝ կայսեր, և զԱստուծոյն Աստուծոյ:

Եւ ոչ կարացին զնա ըմբռնել բանիւք առաջի ժողովրդեանն, և զարմացեալ ընդ պատասխանին նորա՝ լռեցին:

Եօթներորդում Սկսանի Չորեքշաբթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Ի. 27.

Աւ. Տեառն մեր Յիսուսի Քրիստոսի:

Մատուցեալ ոմանք 'ի սադուկեցւոցն, որք հակառակէին չլինել յարութեան, հարցին ցնա և ասեն. Վարդապետ, Մովսէս գրեաց մեզ. եթէ ուրուք եղբայր մեռանիցի՝ որոյ իցէ կին, և նա անորդի իցէ, զի առնուցու եղբայր նորա զկինն, և յարուսցէ զաւակ եղբօր իւրում:

Արդ եօթն եղբարք էին. և առաջինն առեալ կին, մեռաւ անորդի. առ զնա և երկրորդն, մեռաւ և նա անորդի. առ զնա և երրորդն, նոյնպէս և եօթանեքին, և ոչ թողին որդիս. մեռաւ և կինն. արդ 'ի յարութեան ո՞ւմ 'ի նոցանէ լինիցի կին. զի եօթանեքին կալան զնա կին:

Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս և ասէ. Որդիք աշխար-

հիս այսորիկ կանայս առնեն և արանց լինին, իսկ որ արժանի լինիցին այնմ աշխարհի հասանել և յարութեանն որ 'ի մեռելոց, ոչ կանայս առնեն և ոչ արանց լինին:

Քանզի և ոչ մեռանել ևս կարեն, զի հաւասար հրեշտակաց են՝ և որդիք Աստուծոյ. քանզի յարութեան որդիք են:

Այլ զի յառնեն մեռեալք, և Մովսէս ցուցանէ 'ի մորենւոջն, որպէս ասէ զտեառնէ Աստուծոյ Աբրահամու, եւ զԱստուծոյ Իսահակայ և զԱստուծոյ Յակոբայ:

Եւ Աստուած չէ մեռելոց՝ այլ կենդանեաց. զի ամենեքին նոմա կենդանի են:

Պատասխանի ետուն նմա ոմանք 'ի դպրացն, եւ ասեն. Վարդապետ, բարւոք ասացեր:

Եւ ոչ ևս ոք իշխէր հարցանել զնա և ոչ ինչ:

Ասէ և առ նոսա. Զիա՞րդ ասեն զՔրիստոսէ՝ թէ որդի է Դաւթի. զի ինքն Դաւիթ ասէ 'ի գիրս սաղմոսաց. Ասաց Տէր ցՏէր իմ, նիստ ընդ աջմէ իմմէ, մինչև եդից զթշնամիս քո պատուանդան ոտից քոց:

Իսկ արդ՝ եթէ Դաւիթ զնա Տէր կոչէ, զիա՞րդ որդի նորա իցէ:

Եւ լու 'ի լու ամենայն ժողովրդեանն ասէ ցաշակերտսն. Զգոյշ լերուք 'ի դպրացն, որ կամին պատմուճանօք շրջել, և սիրեն ողջոյնս 'ի հրապարակս, և զնախաթոռս 'ի ժողովուրդս, և զգահերէցս յընթրիս:

Որ ուտեն զտունս այրեաց, և պատճառանօք յերկարեն զաղօթս. նոքա ընկալցին աւելի 'դատաստանս:

Եւ հայեցեալ ետես զմեծատունս որ արկանէին զտուրս իւրեանց 'ի գանձանակն:

Ետես եւ զկին ոմն այրի աղքատ, որ էարկ անդր երկուս լումայս:

Եւ ասէ. Արդարեւ ասեմ ձեզ, զի այրն այն աղքատ աւելի էարկ քան զամենեսին:

Ամենեքին նոքա 'ի մթերից իւրեանց արկին յընծայսն Աստուծոյ, բայց նա 'ի կարօտութենէ իւրմէ զամենայն զկեա-

նըս իւր զոր ունէր. էարկ.

Ընթերցուած Աւետարանի Հինգշաբաթի աւուր.

ԳԼՈՒԽ ԻԱ. 5.

Ասէ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ յասել ոմանց զտաճարէն, թէ գեղեցիկ վիմօք և աշտարակօք զարդարեալ է, ասէ. Զայդ ամենայն զոր տեսանէք, եկեսցեն աւուրք՝ յորս ոչ թողցի այդր քար ի քարի վերայ, որ ոչ քակեսցի. Հարցին զնա և ասեն. Վարդապետ, Երբ լինիցի այդ, և զի՞նչ նշան իցէ՝ յորժամ այդ լինելոց իցէ.

Եւ նա ասէ. Զգոյշ կացէք, մի խաբիցիք. զի բազումք գայցեն յանուն իմ, և ասասցեն թէ ես եմ. և մերձեցաւ ժամանակ. մի երթայցէք զկնի նոցա.

Եւ յորժամ լսիցէք պատերազմունս և խռովութիւնս՝ մի զարհուրիցիք. զի պարտ է նախ այնմ լինել, այլ ոչ առ ժամայն կատարած.

Յայնժամ ասէ ցնոսա. Յարիցէ ազգ յազգի վերայ, և թագաւորութիւն ի թագաւորութեան վերայ. և շարժմունք մեծամեծք, և ի տեղիս տեղիս սովք և սրածութիւնք եղիցին, արհաւիրք եւ նշանք մեծամեծք յերկնից.

Բայց յառաջ քան զայս ամենայն, մխեսցեն զձեռս իւրեանց ի ձեզ և հալածեսցեն. մատնեսցեն ի ժողովուրդս և ի բանտս, և ածիցեն առաջի թագաւորաց և դատաւորաց վասն անուան իմոյ. և լինիցի ձեզ այն ի վկայութիւն. Արդ դիք ի սիրտս ձեր՝ մի յառաջագոյն կրթել տալոյ պատասխանի. զի ես տաց ձեզ բերան և իմաստութիւն, որում ոչ կարիցեն կալ հակառակ կամ տալ պատասխանի ամենայն հակառակորդքն ձեր. Մատնեսջիք և ի ծնողաց և յեղբարց և յազգականաց և ի բարեկամաց, և սպանանիցեն ի ձէնջ. եւ եղիջիք ատեցեալք յամենեցունց վասն անուան իմոյ. և մազ մի ի գլխոյ ձերմէ ոչ կորիցէ. և համբերութեամբ ձերով ստասջիք զոգիս ձեր.

Այլ յորժամ տեսանիցէք շուրջ պատեալ զօրօք զԵրուսաղէմ, յայնժամ գիտասջիք թէ մերձ է աւեր նորա.

Յայնժամ որ 'ի Հրէաստանի իցեն՝ փախիցեն 'ի լերինս, և որ 'ի միջի նորա իցեն՝ խուսեսցեն, և որ 'ի գաւառսն իցեն՝ մի՛ մտցեն 'ի նա. զի աւուրք վրէժխնդրութեան են այնոքիկ, առ 'ի կատարելոյ ամենայն գրելոց։

Բայց վայ իցէ յղեաց և ստնտուաց յաւուրսն յայնոսիկ. զի եղիցի տագնապ մեծ 'ի վերայ երկրի, և բարկութիւն ժողովրդեանն այնմիկ։ Եւ անկցին 'ի սուր սուսերի, եւ գերեսցին յամենայն հեթանոսս. և Երուսաղէմ եղիցի կոխան ազգաց, մինչև կատարեսցին ժամանակք հեթանոսաց։

Եւ եղիցին նշանք յարեգական և 'ի լուսին և յաստեղս, եւ յերկրի տագնապ հեթանոսաց՝ 'ի յահեղ բարբառոյ իբրեւ ծովու և խռովութե, յելանելոյ ոգւոց մարդկան յերկիւղէ և 'ի կարծեաց՝ եկելոց 'ի վերայ տիեզերաց. զի զօրութիւնք երկնից շարժեսցին։

Եւ յայնժամ տեսցեն զՈրդի մարդոյ եկեալ ամպովք զօրութեամբ և փառօք բազմօք։

Եւ յորժամ սկսանիցի այս լինել, ամբարձջիք և բարձրացուսջիք զգլուխս ձեր, զի մերձ է փրկութիւն ձեր։

Եւ ասաց առակ մի նոցա. Տեսէք զթզենիդ եւ զամենայն ծառս. յորժամ ցուցանիցեն զպտուղ իւրեանց, տեսանէք՝ և 'ի նոցանէ ճանաչէք եթէ մերձ է ամառն։

Նոյնպէս և դուք յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն եղեալ, գիտասջիք թէ մերձ է արքայութիւն Աստուծոյ։

Ամէն ասեմ ձեզ, թէ ոչ անցցէ ազգս այս, մինչեւ այս ամենայն լինիցի։

Երկինք և երկիր անցցեն, և բանք իմ ոչ անցանիցեն։

Զգոյշ լերուք անձանց, գուցէ ծանրանայցեն սիրտք ձեր շուայտութեամբ եւ արբեցութեամբ եւ հոգովք աշխարհականօք. և յանկարծակի հասանիցի 'ի վերայ ձեր օրն այն. զի իբրեւ զորոգայթ հասանիցէ 'ի վերայ ամենեցուն որ բնակեալ են ընդ ամենայն երեսս երկրի։

Արթուն կացէք այսուհետեւ, յամենայն ժամ աղօթս արարէք, զի արժանի լինիջիք զեր-

ծանիլ յայնմ ամենայնէ որ լի-
նելոց է, և կալ առաջի Որդւոյ
մարդոյ ։

Եւ ՚ի տուէ ՚ի տաճարին ու-
սուցանէր, և զգիշերս ելեալ
ագանէր ՚ի լերինն՝ որ կոչէր
Ձիթենեաց ։

Եւ ամենայն ժողովուրդն
կանխէր ընդ առաւօտս առ
նա ՚ի տաճարն լսել ՚ի նմանէ ։

Եօթներորդում կիրակէի Ուրբաթի աւուրն ։

ԳԼՈՒԽ ԻԲ. 1.

Վասն ընթրեաց Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ։

Մերձեցաւ տօն բաղար-
ջակերացն՝ որ կոչէր
պասքա ։

Եւ խնդրէին քահանայապետ-
քըն և դպիրք թէ որպէս սպա-
նանիցեն զնա, բայց երկնչէին
՚ի ժողովրդենէ անտի ։

Արդ եմուտ սատանայ ՚ի Յու-
դա ՚ի կոչեցեալն Իսկարիովտա-
ցի, որ էր ՚ի թուոյ երկոտա-
սանիցն ։

Չոգաւ եդ բանս ընդ քահա-
նայապետս և ընդ դպիրս եւ
ընդ իշխանս ժողովրդեանն,
զի մատնեսցէ զնա նոցա ։

Եւ խնդացին, և խոստացան
տալ նմա արծաթ, և յանձն
էառ, և խնդրէր պարապ մատ-
նել զնա նոցա՝ մեկուսի յամ-
բոխէն ։

Եկն օր բաղարջակերացն, յո-
րում օրէնն էր զենուլ զպա-
սեքն. և առաքեաց զՊետրոս
եւ զՅովհաննէս՝ և ասէ. Եր-
թայք պատրաստեցէք մեզ
զպասեքն զի կերիցուք ։

Եւ նոքա ասեն. Ո՞ւր կամիս՝
զի պատրաստեսցուք ։

Եւ ասէ ցնոսա. Ահա իբրեւ
մտանիցէք ՚ի քաղաքն, պա-
տահեսցէ ձեզ այր մի բար-
ձեալ սափոր ջրոյ. երթիջիք
զհետ նորա ՚ի տունն յոր մը-
տանիցէ, և ասասջիք ցտա-
նուտէր տանն. վարդապետ
ասէ քեզ, ո՞ւր են վանքն իմ՝
յորում զպասեքն ուտիցեմ
աշակերտօքս հանդերձ. և նա
ցուսցէ ձեզ վերնատուն մի
մեծ զարդարեալ, և անդ պատ-
րաստեսջիք ։

Եւ գնացեալ գտին որպէս և
ասացն նոցա և պատրաստեցին
զպասեքն ։

Եւ իբրեւ ժամ եղեւ՝ բազ-
մեցաւ, եւ երկոտասան Ա-
ռաքեալքն ընդ նմա ։

Եւ ասէ ցնոսա. Ցանկանա-

լով ցանկացայ զայս պասեք ուտել ընդ ձեզ՝ մինչչեւ չարչարեալ իցեմ.

Բայց ասեմ ձեզ, թէ ոչ եւս կերայց 'ի սմանէ, մինչեւ լցցի յարքայութեան Աստուծոյ։

Եւ ընկալեալ բաժակ՝ գոհացաւ եւ ասէ. Առէք զայդ եւ բաժանեցէք 'ի ձեզ։

Ասեմ ձեզ. թէ յայսմ հետէ ոչ արբից 'ի բերոյ որթոյ, մինչեւ եկեսցէ արքայութիւն Աստուծոյ։

Եւ առեալ հաց՝ գոհացաւ, եբեկ եւ ետ նոցա եւ ասէ. Այս է մարմին իմ, որ վասն բազմաց տուեալ. զայս արասջիք առ իմոյ յիշատակի։

Նոյնպէս եւ զբաժակն յետ ընթրեացն էառ եւ ասէ. Այս բաժակ է նոր ուխտ իմով արեամբ վասն ձեր հեղելոյ։

Նախընթերցուած [illegible] Շաբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ ԻԲ. 21.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Բայց ահաւասիկ ձեռն մատնչի իմոյ ընդ իս 'ի սեղանս. Եւ Որդի մարդոյ ըստ սահմանելոյն երթայ, բայց վայ մարդոյն այնմիկ յոյր ձեռն մատնիցի։

Եւ նոքա սկսան խնդրել ընդ միմեանս, թէ ո՞վ է 'ի նոցանէ որ զայն գործելոց իցէ։

Եղեւ եւ հակառակութիւն 'ի մէջ նոցա, թէ ո՛վ 'ի նոցանէ համարիցի մեծ։

Եւ նա ասէ ցնոսա. Թագաւորք ազգաց տիրեն նոցա, եւ որ իշխենն նոցա՝ բարերարք կոչին. Այլ դուք ո՛չ այնպէս. այլ որ մեծն է 'ի ձեզ՝ եղիցի իբրեւ զկրտսերն, եւ առաջնորդն իբրեւ զսպասաւորն։

Ո՞վ է մեծ, բազմակա՞ն՝ եթէ սպասաւորն. ո՞չ ապաքէն բազմականն. բայց ես եմ 'ի միջի ձերում իբրեւ զսպասաւոր։

Եւ դուք էք՝ որ ցանդ կայիք ընդ իս 'ի փորձութիւնս իմ. եւ ես ուխտեմ ձեզ՝ որպէս եւ Հայր իմ ուխտեաց ինձ զարքայութիւն. զի ուտիցէք եւ ըմպիցէք 'ի սեղանն իմ յարքայութեան իմում, եւ նստիցիք յերկոտասան աթոռ՝ դատել զերկոտասան ազգն Իսրայէլի։

—

Եւ ասէ Տէր. Սիմոն՝ Սիմոն, ահա սատանայ խնդրեաց զձեզ խարբալել իբրեւ զցորեան. այլ ես աղաչեցի վասն քո՝ զի մի պակասեսցին հաւատք քո. եւ դու երբեմն դարձցիս եւ հաստատեսցես զեղբարս քո։

Եւ նա ասէ ցնա. Տէ՛ր, ընդ քեզ պատրաստ եմ եւ 'ի բանտ եւ 'ի մահ երթալ։

Եւ նա ասէ ցնա. Ասեմ քեզ, Պետրէ, չիցէ այսօր հաւու խօսեալ, մինչ երիցս ուրասցիս զիս չգիտել։

Եւ ասէ ցնոսա. Յորժամ առաքեցի զձեզ առանց քսակի եւ մախաղի եւ կօշկաց, միթէ կարօտացարո՞ւք ինչ։

Եւ նոքա ասեն. Եւ ոչ ինչ։

Ապա ասէ. Այլ այժմ որ ունի քսակ՝ բարձցէ, նոյնպէս եւ մախաղ. եւ որ ոչն ունիցի վաճառեսցէ զձորձս իւր եւ գնեսցէ իւր սուսեր։

Բայց ասեմ ձեզ. զի այս եւս որ գրեալ է՝ պարտ է զի կատարեսցի յիս, թէ ընդ անօրէնս համարեցաւ. զի որ վասն իմ ինչ է՝ վճարեալ է։

Եւ նոքա ասեն. Տէ՛ր, ահա-ւասիկ են աստ երկու սուրք։

Եւ նա ասէ ցնոսա. Բաւական են։

Եւ ելեալ գնաց ըստ սովորութեանն 'ի լեառն Ձիթենեաց, գնացին զհետ նորա եւ աշակերտքն։

Իբրեւ եհաս 'ի տեղին՝ ասէ ցնոսա. Յաղօթս կացէք չմտանել 'ի փորձութիւն։

Եւ ինքն մեկնեցաւ 'ի նոցանէ իբրեւ քարընկէց մի, եդ ծունր՝ կայր յաղօթս եւ ասէր. Հայր, եթէ կամիս՝ անցո զբաժակս զայս յինէն. բայց ո՛չ իմ կամք՝ այլ քո լիցին։

Եւ երեւեցաւ նմա հրեշտակ յերկնից՝ եւ զօրացուցանէր զնա. եւ էր 'ի տագնապի, եւ մտադիւրութեամբ եւս կայր յաղօթս. եւ հոսէին 'ի նմանէ քրտունք իբրեւ զկայլակս արեան՝ ոլոռն ոլոռն հեղեալ յերկիր։

Եւ յարուցեալ յաղօթիցն, եկն առ աշակերտսն՝ եգիտ զնոսա 'ի քուն 'ի տրտմութենէն. եւ ասէ ցնոսա. Զի՞ ննջէք, արիք կացէք յաղօթս՝ զի մի մտանիցէք 'ի փորձութիւն։

Եւ մինչդեռ խօսէր, ահա

ւասիկ ամբոխ, և որ կոչէրն Յուդա՝ մի յերկոտասանիցն առաջնորդէր նոցա.

Իբրև մերձեցաւ առ Յիսուս՝ համբուրելով զնա. քանզի զայն նշան տուեալ էր նոցա, թէ ընդ որում ես համբուրեցից՝ նա է, զնա ունիցիք.

Ասէ ցնա Յիսուս. Յուդա, համբուրելո՞վ մատնես զՈրդի մարդոյ.

Իբրև տեսին որ զնովաւն էին՝ որ ինչ եղեւն, ասեն ցը՝ նա. Տէ՛ր, հարցուք զնոսա սըրով.

Եւ եհար մի ոմն ՚ի նոցանէ զքահանայապետին ծառայ, և ՚ի բաց եհան զաջոյ ունկն նորա.

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ. Թո՛յլ տուք մինչև ցայդ վայր.

Եւ մատուցեալ յունկն՝ բըժշկեաց զնա.

Եւ ասէ ցեկեալսն ՚ի վերայ նորա ցքահանայապետսն, և ցիշխանս տաճարին և ցծերսն. Իբրև ՚ի վերայ աւազակի ելիք սուսերօք և բրօք.

Հանապազ ընդ ձեզ էի ՚ի տաճարին, և ո՛չ ձգեցէք ձեռս յիս. այլ այս է ձեր ժամ և իշխանութիւն խաւարի.

Եւ կալեալ զնա ածին և մուծին ՚ի տուն քահանայապետին. և Պետրոս երթայր ըզհետ նորա հեռագոյն.

Իբրև լուցին կրակ ՚ի մէջ գաւթին և նստան շուրջ, նըստաւ և Պետրոս ՚ի մէջ նոցա.

Եւ ետես զնա աղախին ոմն՝ զի նստէր առ լոյսն, հայեցաւ ընդ նա և ասէ. Եւ սա ընդ նմա էր որ ընդ նմայն էին.

Իսկ Պետրոս ուրացաւ և ասէ. Ո՛չ գիտեմ զնա, կին դու.

Եւ յետ սակաւ միոյ՝ այլ ոմն ետես զնա և ասէ. Եւ դու ՚ի նոցանէ ես.

Եւ Պետրոս ասէ. Ա՛յր դու, չեմ ՚ի նոցանէ.

Եւ իբրև ժամ մի էանց ՚ի վերայ, այլ ոմն վիճէր և ասէր. Ստոյգ և սա ընդ նմա էր, քանզի Գալիլեացի է.

Ասէ Պետրոս. Ա՛յր դու չգիտեմ զինչ խօսիս.

Եւ առ ժամայն մինչդեռ զայն ասէր, խօսեցաւ հաւ.

Դարձաւ Տէր և հայեցաւ ՚ի Պետրոս. և յիշեաց Պետրոս զբանն Տեառն՝ զոր ասաց ցնա. մինչև հաւու խօսեալ լինէ, երիցս ուրասցիս՝ չգիտել զիս. և ելեալ արտաքս՝ ելաց դառնապէս.

Եւ արքն, որ պաշտէին զնա, այպն առնէին զնովաւ և հարկանէին. ծածկէին զերեսս նորա և ամնջէին, և հարցանէին ցնա և ասէին Մարգարէա՛ց՝ ո՞վ է որ եհարն զքեզ։

Եւ այլ բազում ինչ հայհոյութեամբ խօսէին ՚ի նա։

ԳԼՈՒԽ ԻԲ. 66.

Վասն չարչարանաց և խաչելութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ իբրև այգ եղև, ժողովեցաւ ծերակոյտ ժողովրդեանն՝ քահանայապետք և դպիրք, և հանին ածին զնա յատեանն իւրեանց՝ և ասեն. Եթէ դու ես Քրիստոսն. ասա մեզ։

Ասէ ցնոսա. եթէ ասացից ձեզ, ոչ հաւատայք. և եթէ հարցից ինչ զձեզ՝ չտայք ինձ պատասխանի կամ արձակիցէք.

Բայց յայսմ հետէ նստցի Որդի մարդոյ ընդ աջմէ զօրութեանն Աստուծոյ։

Եւ ասեն ամենեքեան. Արդ, դու ես որդին Աստուծոյ։

Եւ նա ասէ ցնոսա. Դուք ասէք թէ ես եմ։

Եւ նոքա ասեն. Զի՞նչ ևս պիտոյ է մեզ վկայութիւն, զի մեզէն իսկ լուաք ՚ի բերանոյ դորա։

Եւ յարուցեալ ամենայն բազմութիւնն նոցա՝ ածին զնա առ Պիղատոս։

Եւ սկսան չարախօս լինել զնմանէ և ասել. Գտաք զսա զի թիւրէր զազգս մեր, և արգելոյր ՚ի տալոյ հարկս կայսեր, և ասէր զանձնէ՝ եթէ Քրիստոսն իցէ թագաւոր։

Իսկ Պիղատոս եհարց զնա և ասէ. Դո՞ւ ես թագաւորն Հրէից։

Նա պատասխանի ետ նմա և ասէ. դու ասացեր։

Ասէ Պիղատոս ցքահանայապետսն և ցժողովուրդսն. Զգտանեմ ինչ վնաս յառնդ յայսմիկ։

Եւ նոքա պնդէին, և ասէին, թէ խռովէ զժողովուրդս, ուսուցանէ ընդ ամենայն Հրէաստան՝, սկսեալ ՚ի Գալիլեէ մինչև ցայսր։

Իսկ Պիղատոս իբրև լուաւ զԳալիլեէ, եհարց եթէ Գալիլեացի իցէ այրն. և իբրև գիտաց թէ յիշխանութենէ Հերովդի է, ետ տանել զնա առ Հերովդէս. քանզի և նա

յԵրուսաղէմ էր յաւուրսն
յայնոսիկ ։

Եւ Հերովդէս իբրև ետես
զՅիսուս, ուրախ եղև յոյժ․
զի ցանկայր 'ի բազում ժամա_
նակաց տեսանել զնա․ քան_
զի լսէր բազում անգամ ըզ_
նմանէ, և ակն ունէր նշան ինչ
լեալ տեսանել 'ի նմանէ ։

Հարցանէր զնա բանիւք բազ_
մօք, և նա ոչինչ ետ նմա պա_
տասխանի ։

Կային քահանայապետքն և
դպիրքն՝ և պնդապնդ չարա_
խօսէին զնմանէ ։

Արհամարհեաց զնա և Հերով_
դէս հանդերձ իւրօք զօրակա_
նօքն, և այպն արարեալ՝ արկ
զնովաւ հանդերձս սպիտակս,
և ետ տանել անդրէն առ Պի_
ղատոս ։

Եւ եղեն բարեկամք Պիղա_
տոս և Հերովդէս յաւուրն
յայնմիկ․ քանզի յառաջ թըշ_
նամիք էին միմեանց ։

Կոչեաց Պիղատոս զքահանա_
յապետսն և զիշխանս և ըզ_
ժողովուրդն, և ասէ ցնոսա․
Ածէք մատուցէք ինձ զայրս
զայս իբրև զխոտորեցուցիչ
ժողովրդեանն, և ահաւասիկ
առաջի ձեր դատեցայ, և վնաս
ինչ ոչ գտի յառնս յայսմիկ
զորս դուք չարախօսէք ըզ_
նմանէ ։

Այլ և ոչ Հերովդէս, քանզի
ետու տանել զդա առ նա․ և
արդ ոչինչ մահու արժանի է
գործեալ դորա․ խրատեցից
զդա և արձակեցից ։

Զի հարկ էր մի մի ըստ տօնի
արձակել նոցա։

Եւ նոքա աղաղակէին ամե_
նայն բազմութեամբն և ասէ_
ին․ Բարձ զդա, և արձակեա
մեզ զԲարաբբա, որ էր վասն
խռովութեան իրիք եղելոյ 'ի
քաղաքին և սպանութեան
մնացեալ 'ի բանտ ։

Դարձեալ Պիղատոս սկսաւ
խօսիլ, քանզի կամէր արձա_
կել զՅիսուս ։

Եւ նոքա անդրէն աղաղակէ_
ին և ասէին․ Խաչ հան զդա ։

Եւ նա երիցս ասէ ցնոսա․
Զի՞նչ չար արար սա, ոչինչ մահու
մահու գտի 'ի սմա․ խրատե_
ցից զսա և արձակեցից ։

Եւ նոքա ստիպէին մեծա_
ձայն՝ և խնդրէին զնա 'ի խաչ
հանել․ և զօրանային բար_
բառքն նոցա և քահանայա_
պետացն ։

Եւ Պիղատոս հաւանեցաւ_

առնել զհայցուածս նոցա ։

Արձակեաց նոցա զԲարաբբայն՝ զոր վասն խռովութեան և սպանութեան արկեալ էր ՚ի բանտ, զոր և խնդրէինն իսկ, և զՅիսուս մատնեաց կամացն նոցա ։

Իբրև տարին զնա, ըմբռնեցին զմին Սիմոն Կիւրենացի՝ որ գայր յանդէ, եդին ՚ի վերայ նորա զխաչն՝ բերել զկնի Յիսուսի ։

Եւ երթայր զհետ նորա բազմութիւն ժողովրդեան ; և կանանց՝ որք կոծէինն աշխարէին զնա ։

Դարձաւ Յիսուս և ասէ ցնոսա . Դստերք Երուսաղեմի, մի՛ լայք ՚ի վերայ իմ, այլ լացէք ՚ի վերայ անձանց և ՚ի վերայ որդւոց ձերոց . զի եկեսցեն աւուրք յորս ասիցեն, թէ երանի ամլոց և որովայնից՝ որ ո՛չ ծնան, և ստեանց՝ որ ո՛չ դիեցուցին ։

Յայնժամ սկսանիցին ասել լերանց՝ թէ անկերուք ՚ի վերայ մեր, և բլրոց՝ թէ ծածկեցէք զմեզ ։

Զի եթէ ընդ փայտ դալար զայս առնեն, ընդ չորն զինչ լինիցի ։

Ածին և այլ երկուս չարագործս՝ սպանանել ընդ նմա ։

Իբրև չոգան ՚ի տեղին կոչեցեալ Գագաթն, անդ հանին զնա ՚ի խաչ . և զչարագործսն՝ զմին ընդ աջմէ և զմին ընդ ձախմէ խաչեցին ։

Եւ Յիսուս ասէ . Հա՛յր, թող դոցա՝ զի ոչ գիտեն զինչ գործեն ։

Եւ ՚ի բաժանել զհանդերձս նորա, արկին վիճակս . և կայր ժողովուրդն հայեցեալ ։

Անգոսնէին զնա և իշխանքն հանդերձ նոքօք՝ և ասէին . զայլս ապրեցոյց, ապրեցուսցէ և զանձն՝ եթէ դա է Քրիստոսն որդի Աստուծոյ ընտրեալն ։

Այպն առնէին զնա և զինուորքն, եկեալ առաջի մատուցանէին նմա քացախ, և ասէին . Եթէ դու ես թագաւորն Հրէից՝ փրկեա զանձն քո ։

Եւ էր գիր գրեալ ՚ի վերայ նորա, Յունարէն և Դաղմատերէն և Եբրայեցերէն գրով, թէ սա է արքայն Հրէից ։

Իսկ մի ոմն ՚ի կախելոց չարագործացն հայհոյէր զնա և ասէ . Ո՞չ դու ես Քրիստոսն ; փրկեա զանձն քո և զմեզ ։

Պատասխանի ետ ընկերն սաստեալ նմա՝ և ասէ. Չերկնչիս դու յԱստուծոյ՝ զի ՚ի նմին պատժի կաս. և մեք յիրաւի, զի արժանի որոց գործեցաքն՝ առնումք զհատուցումն, և սա ապիրատ ինչ ոչ գործեաց։

Եւ ասէ ցՅիսուս. Յիշեա՛ զիս, Տէր, յորժամ գայցես արքայութեամբ քով։

Եւ ասէ ցնա Յիսուս. Ամէն ասեմ քեզ, այսօր ընդ իս լիցիս ՚ի դրախտին։

Եւ էր իբրև վեցերորդ ժամ. և խաւար եղև ՚ի վերայ ամենայն երկրի մինչև ցիններորդ ժամն. խաւարեցաւ արեգակն։

Եւ հերձաւ վարագոյր տաճարին ընդ մէջ։

Եւ կարդաց Յիսուս ՚ի ձայն մեծ՝ և ասէ. Հա՛յր, ՚ի ձեռս քո աւանդեմ զհոգի իմ։

Զայս իբրև ասաց՝ եհան զոգի։

Եւ տեսեալ հարիւրապետին որ ինչ եղևն, փառաւոր արար զԱստուած և ասէ. Արդարև այրս այս արդար էր։

Եւ ամենայն ժողովուրդքն որ եկեալ էին, և տեսանէին ըղտեսիլն զայն և զգործ, բաղխէին զկուրծս՝ և դառնային։

Կային և ամենայն ծանօթքն նորա ՚ի հեռաստանէ, և կանայք որ եկեալ էին զհետ նորա ՚ի Գալիլեէ՝ տեսանէին զայն։

ԳԼՈՒԽ ԻԴ. 59.

Վասն Թաղման Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Եւ ահա այր մի, անուն Յովսէփ, որ էր նախարար՝ այր բարեգործ և արդար, որ չէր միաբանեալ ընդ խորհուրդս և ընդ գործս նոցա, յԱրիմաթեայ քաղաքէ Հրէից, որ և ինքն իսկ ակն ունէր արքայութեանն Աստուծոյ. սա մատուցեալ առ Պիղատոս՝ խնդրեաց զմարմինն Յիսուսի. և իջուցեալ զնա պատեաց պատանաւ կտաւով, և եդ ՚ի կռածոյ գերեզմանի, ուր չէր բնաւ զոք եդեալ։

Եւ օրն էր ուրբաթ, և շաբաթ լուսանայր. և երթային զհետ նորա կանայքն՝ որ եկեալ էին ընդ նմա ՚ի Գալիլեէ, տեսին զգերեզմանն, և որպէս եդաւ մարմինն նորա։ Դարձան, և պատրաստեցին խունկս և իւղս, և ՚ի շաբաթուն հանգարտեցին վասն պատուիրանին։

Բայց 'ի միաշաբաթուն վաղ քաջ ընդ առաւօտն եկին 'ի գերեզմանն, բերին զխունկսն զոր պատրաստեցին, եւ այլ կանայք ընդ նոսա ։

Եւ գտին զվէմն թաւալեցուցեալ 'ի գերեզմանէ անտի, և մտեալ 'ի ներքս՝ ոչ գտին զմարմինն Տեառն Յիսուսի ։

Եւ եղեւ ընդ հիանալն նոցա վասն այնորիկ, եւ ահա արք երկու հասին առ նոսա 'ի հանդերձս լուսաւորս ։

Եւ իբրեւ զահի հարան՝ և խոնարհեցուցին զերեսս իւրեանց յերկիր, ասեն ցնոսա . Զի՞ խնդրէք զկենդանին ընդ մեռեալս, չէ աստ, այլ յարեաւ ։ Յիշեցէք որպէս խօսեցաւ ընդ ձեզ մինչ էրն 'ի Գալիլեա, և ասէր՝ թէ պարտ է Որդւոյ մարդոյ մատնիլ 'ի ձեռս մարդկան մեղաւորաց, և 'ի խաչ ելանել, եւ յերրորդ աւուր յառնել ։

Եւ յիշեցին զբանսն նորա ։

Եւ դարձան պատմեցին զայս ամենայն մետասանիցն, եւ այլոցն ամենեցուն ։

Եւ էին Մարիամ Մագդաղենացի և Յովհաննա և Մարիամ Յակոբայ և այլք ընդ նոսա՝ որ պատմեցին զայս առաքելոցն. և երեւեցան առաջի նոցա չափաղփութիւն բանք նոցա՝ և չհաւատային նոցա ։

Բայց Պետրոս յարուցեալ ընթացաւ 'ի գերեզմանն, և հայեցեալ ետես զկտաւսն լոկ՝ զի կային. և գնաց ընդ միտս զարմացեալ, թէ զինչ եղեւ ։

ԳԼՈՒԽ ԻԴ. 13.

Ի յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ։

Եւ ահա երկուք 'ի նոցանէ երթային 'ի նմին աւուր 'ի գեօղ մի, որ հեռի էր յԵրուսաղեմէ հարիւր և վաթսուն ասպարիսաւ . և էր անուն նորա Էմմաւուս . նոքա խօսէին ընդ միմեանս վասն ամենայն անցիցն անցելոց ։

Եւ եղեւ ընդ խօսիլն նոցա և ընդ վիճել՝ և ինքն Յիսուս մերձեցաւ եւ երթայր ընդ նոսա . և նոցա աչք կալեալ էին առ 'ի չծանաչելոյ զնա ։

Եւ ասէ ցնոսա . Զի՞նչ են բանքդ՝ վասն որոյ վիճիքդ ընդ միմեանս մինչդեռ երթայք, և տրտմեալ էք ։

եւ ծանօթս նոցա 'ի բեկանել հացին.

ԳԼՈՒԽ ԻԴ. 36.

Յետ յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Մինչդեռ զայն խօսէին, ինքն Յիսուս եկաց 'ի մէջ նոցա՝ և ասէ ցնոսա, Խաղաղութիւն ընդ ձեզ. ես եմ՝ մի երկնչիք. և զահի հարեալ երկնչէին, և համարէին ոգի ինչ տեսանել.

Եւ ասէ ցնոսա. Զի՞ խռովեալ էք, և ընդէ՞ր խորհուրդք ելանեն 'ի սիրտս ձեր. տեսէք զձեռս իմ և զոտս, զի ես նոյն եմ. շօշափեցէք զիս և տեսէք. զի ոգի մարմին և ոսկերս ոչ ունի, որպէս զիս տեսանէք զի ունիմ։

Եւ զայս ասացեալ՝ եցոյց նոցա զձեռսն եւ զոտս.

ԳԼՈՒԽ ԻԴ. 41.

Վասն համբարձման Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ մինչդեռ տարակուսէին չհաւատայքն 'ի խնդութենէն, և զարմացեալ էին. ասէ ցնոսա. Ունի՞ք ինչ կերակուր աստ.

Եւ նոքա ետուն նմա ձկան խորովելոյ մասն, և խորիսխ մեղու.

Եւ առ եկեր առաջի նոցա, և զմնացորդսն ետ ցնոսա.

Եւ ասէ ցնոսա. այս բանք են զոր խօսեցայ ընդ ձեզ՝ մինչ առ ձեզն էի, թէ պարտ է լնուլ ամենայն գրելոցն յօրէնսն Մովսիսի և 'ի մարգարէս և 'ի սաղմոսն վասն իմ։

Յայնժամ եբաց զմիտս նոցա՝ իմանալ զգիրս.

Եւ ասէ ցնոսա, թէ այսպէս պարտ էր չարչարիլ Քրիստոսի, և յառնել 'ի մեռելոց յաւուր երրորդի. եւ քարոզել յանուն նորա ապաշխարութիւն և թողութիւն մեղաց յամենայն ազգս՝ սկսեալ յԵրուսաղեմէ. եւ դուք էք վկայք այսոցիկ.

Եւ ահա ես առաքեմ զաւետիս Հօր իմոյ 'ի ձեզ. եւ դուք նստարուք 'ի քաղաքիս յԵրուսաղէմ, մինչեւ զգենուցուք զօրութիւն 'ի բարձանց.

Եհան զնոսա մինչեւ 'ի Բեթանիա, և ամբարձեալ զձեռս իւր օրհնեաց զնոսա.

Եւ եղեւ յօրհնելն նորա ընդ նոսա՝ մեկնեցաւ 'ի նոցանէ, և վերանայր յերկինս.

Եւ նոցա երկիր պագեալ նմա՝ դարձան յԵրուսաղէմ ուրախութեամբ մեծաւ.

Եւ էին հանապազ 'ի տաճարին, գովէին և օրհնէին զԱստուած.

ՆԱԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ

Յովհաննու Աւետարանն՝ գրեալ է Յովհաննու, որ եղբայր է Յակոբայ Զեբեդեայ. որ անկաւ ՚ի վերայ լանջացն Տեառն, նոյն սա գրեաց զԱւետարանս զայս։ Եւ սկիզբն առնէ յաստուածական Բանէն. և զբան մարմնոյ ծնունդն յիշատակէ յանէն. եւ Բանն մարմին եղեւ։ Եւ յիշատակէ զմկրտութիւնն Յովհաննու, և զընտրութիւն աշակերտացն. այլ և զնշանս եւ զարուեստս զոր եղեն. և զկատարածն՝ որ մատնեցաւ Պոնտացւոյ Պիղատոսի. և խաչեցաւ. յորում և զինուորքն բաժանեցին զհանդերձս նորա, և ՚ի վերայ պատմուճանի նորա վիճակ արկին. և մարմին նորա եդաւ ՚ի գերեզմանի. և յարեաւ յերրորդ աւուր, երեւեցաւ աշակերտացն իւրն։

Յովհաննէս՝ որ և Որդի Որոտման, զվերինն որոտալով պատմեաց մեզ։ Սա զկնի յիսուն և երեք ամի համբառնալոյ Փրկչին գրեաց զԱւետարանս իւր յԵփեսոս քաղաքի, ՚ի խնդրելոյ եկեղեցւոյն Ասիոյ՝ ՚ի լեզու Յոյն։

ՍԿԻԶԲՆ ՆԻՒԹՈՑ

ՍՈՒՐԲ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ ԸՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

	ԵՐԵՍ.	ԷՋ
Վասն զի անսկիզբն է բանն Աստուած . .	209	1
Վասն Յովհաննու վկայելոյն բանին Աստուծոյ . .	210	1
Վասն գալոյն առ նա գառին Աստուծոյ . . .	211	1
Վասն աշակերտացն առ Յիսուս ագանելոյն . .	211	2
Վասն գտանելոյն զՄեսիայն	211	2
Վասն ՚ի Կանայ հարսանեաց	212	2
Վասն արտաքս հանելոյ ՚ի տաճարէն . . .	213	2
Վասն Նիկոդիմոսի	214	2
Վասն ՚ի յայտնում մկրտելոյն	216	1
Վասն խնդիր լինելոյ վասն սրբութեան . . .	216	1
Վասն կնոջն Սամարացւոյ	217	1
Վասն Թագաւորազնին	220	1
Վասն երեսուն եւ ութ ամաց հիւանդին . .	221	1
Վասն զի հայր սիրէ զորդի	222	1
Վասն հինգ հացին եւ երկու ձկանն . . .	224	1
Վասն գնալոյն ՚ի վերայ ծովուն	225	1
Վասն տրտնջելոյն ընդ միմեանս Հրէից . . .	226	2
Վասն շրջելոյն Յիսուսի ՚ի Գալիլէ եւ խորանս . .	228	1
Վասն խնդրելոյն Հրէից ունել զՅիսուս եղբարցն .	230	1
Վասն ՚ի ծնէ կուրին	235	2
Վասն դնելոյն Յիսուսի զանձն ՚ի վերայ ոչխարաց .	239	1
Վասն նաւակատեացն յԵրուսաղէմ . . .	239	2
Վասն Ղազարու յարութեան	240	2
Վասն օծանելոյն զՏէրն	244	2
Վասն որ ասաց Յուդայն գողն . . .	244	2
Վասն յաւանակին	245	1
Վասն եկելոց հեթանոսացն առ Տէր . . .	245	2
Վասն հաւրին ցոլենց	245	2
Վասն Յիսուսի լոյս գալոյն յաշխարհ . . .	247	2
Վասն ընթրեաց եւ լուանալոյ զոտս աշակերտացն .	248	2
Վասն չարչարանաց Տեառն եւ սփոփելոյ զաշակերտսն .	253	1
Վասն գալոյ Հոգւոյն եւ մխիթարելոյ զաշակերտսն .	254	1
Վասն մատնութեան Յիսուսի	260	2
Վասն ուրացութեան Պետրոսի եւ հաւուն խօսելոյ .	261	2
Վասն տանելոյն զՅիսուս ՚ի տունն Կայիափայ . .	262	1

	ԵՐԵՍ.	ԷՋ
Վասն տանելոյն զՅիսուս 'ի Գողգոթայ . .	264	2
Վասն աւանդելոյն Յիսուսի զհոգին . .	265	2
Վասն խնդրելոյ զՏէրունական մարմինն . .	266	1
Վասն բերելոյ Նիկոդիմոսի զզմուռս . . .	266	1
Վասն իւղաբեր կանանցն	266	2
Վասն դրացն փակելովք մտանելոյն Յիսուսի առ աշակերտսն	267	2
Վասն զԹովմաս հաստատելոյ Տեառն . . .	268	2
Վասն ուտելոյն ընդ նոսա և հարցանելոյ զՊետրոս .	269	2
Վասն սիրելոյ աշակերտին և գրելոյ զԱւետարանն .	270	2

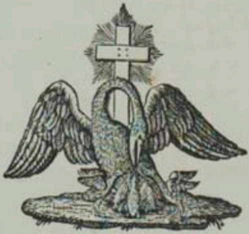

ՍՐԲՈՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՍ ԸՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա. համր 1.

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու.

Ի Հօրէ լուսոյ.

Ի սկզբանէ էր բանն, եւ բանն էր առ Աստուած, եւ Աստուած էր բանն. Նա էր ՚ի սկզբանէ առ Աստուած։

Ամենայն ինչ նովաւ եղեւ, եւ առանց նորա եղեւ եւ ոչ ինչ որ ինչ եղեւն.

Նովաւ կեանք էր, եւ կեանքն էր լոյս մարդկան, եւ լոյսն ՚ի խաւարի անդ լուսաւոր է, եւ խաւար նմա ո՛չ եղեւ հասու։

Եղեւ այր մի առաքեալ յԱստուծոյ, անուն նմա Յովհաննէս. սա եկն ՚ի վկայութիւն զի վկայեսցէ վասն լուսոյն, զի ամենեքին հաւատասցեն նովաւ. ոչ էր նա լոյսն, այ՛լ զի վկայեսցէ վասն լուսոյն.

Է՛ր լոյսն ճշմարիտ, որ լուսաւորէ զամենայն մարդ՝ որ գալոց է յաշխարհ.

Յաշխարհի էր, եւ աշխարհ նովաւ եղեւ, եւ աշխարհ զնա ո՛չ ծանեաւ.

Յիւրսն եկն, եւ իւրքն զնա ո՛չ ընկալան. Իսկ որք ընկալան զնա՝ ետ նոցա իշխանութիւն որդիս Աստուծոյ լինել, որոց հաւատասցեն յանուն նորա. Որք ո՛չ յարենէ, եւ ո՛չ ՚ի կամաց մարմնոյ, եւ ո՛չ ՚ի կամաց առն, այ՛լ յԱստուծոյ ծնան։

Եւ Բանն մարմին եղեւ, եւ

բնակեցաւ 'ի մեզ. և տեսաք զփառս նորա զփառս իբրեւ զմիածնի առ 'ի Հօրէ, լի շնորհօք եւ ճշմարտութեամբ։

Յովհաննէս վկայեաց վասն նորա, աղաղակեաց և ասէ. Սա՛ է՝ զորմէ ասէի, որ զկնի իմ գալոցն էր, առաջի իմ եղեւ, զի նախ քան զիս էր։

Զի 'ի լրութենէ անտի նորա մեք ամենեքին առաք շնորհս փոխանակ շնորհաց։

Զի օրէնքն 'ի ձեռն Մովսիսի տուան, շնորհքն եւ ճշմարտութիւնն 'ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի եղեն։

Յեկեղեցւոյն Կիւրակէի. Երկուշաբաթի առաւօտին

ԳԼՈՒԽ Ա. 18.

Զ Հայրն լուայ.

Զ Աստուած ոչ ոք ետես երբէք, բայց միածինն Որդի որ է 'ի ծոց Հօր՝ նա պատմեաց։

Եւ այս է վկայութիւնն Յովհաննու, յորժամ առաքեցին առ նա Հրեայքն յԵրուսաղեմէ քահանայս և Ղեւտացիս, զի հարցցեն զնա՝ թէ դու ո՛ ես։

Եւ խոստովան եղեւ եւ ո՛չ ուրացաւ, խոստովան եղեւ եթէ ես ո՛չ եմ Քրիստոսն։

Եւ հարցին զնա. Իսկ ո՞վ ես դու, Եղիա՞ ես։

Եւ ասէ. Ո՛չ եմ։

Իսկ մարգարէ՞ն ես դու։

Պատասխանի ետ, թէ ո՛չ։

Իսկ ասա՛ մեզ, դու ո՞վ ես, զի պատասխանի տացուք որոց առաքեցինն զմեզ. զի՞ ասես վասն քո։

Ասէ. Ես ձայն բարբառոյ յանապատի, ուղի՛ղ արարէք ըզճանապարհն Տեառն, որպէս ասաց Եսայի մարգարէ։

Եւ որք առաքեցանն՝ 'ի Փարիսեցւոց անտի էին. հարցին ցնա՝ և ասեն. Իսկ զի՞ մկրտես՝ եթէ դու չես Քրիստոսն, և ո՛չ Եղիա, և ո՛չ մարգարէն։

Պատասխանի ետ նոցա Յովհաննէս և ասէ. Ես մկրտեմ զձեզ ջրով. 'ի միջի ձերում կայ զոր դուքն ոչ գիտէք, որ զկնի իմ գալոցն է, որում չեմ արժանի՝ եթէ լուծից զխրացս կօշկաց նորա։

Այս 'ի Բեթաբրա եղեւ յայնկոյս Յորդանանու, ուր էրն Յովհաննէս եւ մկրտէր։

Յերկրորդում Կիւրակէի Երկուշաբթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Ա. 29։

Մկրտիչ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Ի վաղիւ անդր տեսանէ ըզՅիսուս զի գայր առ նա, եւ ասէ. Ահաւասիկ գառն Աստուծոյ՝ որ բառնայ զմեղս աշխարհի։

Սա է՝ վասն որոյ եսն ասէի, զկնի իմ՛ գայ այր, որ առաջի իմ եղեւ, զի յառաջ իսկ էր քան զիս։

Եւ ես ո՛չ գիտէի զնա, այլ զի յայտնի լիցի Իսրայելի՝ վասն այնորիկ եկի ես ջրով մկրտել։

Վկայեաց Յովհաննէս եւ ասէ, թէ տեսանէի զՀոգին՝ զի իջանէր իբրեւ զաղաւնի յերկնից. եւ հանգչէր ՚ի վերայ նորա։

Եւ ես ո՛չ գիտէի զնա, այլ որ առաքեացն զիս մկրտել ջրով. նա ասաց ցիս. Յոր վերայ տեսանիցես զՀոգին, զի իջանիցէ եւ հանգչիցի ՚ի վերայ նորա, նա է որ մկրտէ Հոգւովն Սրբով։

Եւ ես տեսի, եւ վկայեցի եթէ սա է որդին Աստուծոյ։

Յերկրորդում Կիւրակէի Չորեքշաբթի աւուրն

ԳԼՈՒԽ Ա. 35։

Մկրտիչ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Ի վաղիւ անդր կայր Յովհաննէս, եւ յաշակերտաց անտի նորա երկու. եւ հայեցեալ ընդ Յիսուս՝ զի գնայր, ասէ. Ահաւասիկ Քրիստոս գառն Աստուծոյ։

Լուան ՚ի նմանէ երկու աշակերտքն՝ զի խօսէր, եւ գնացին զհետ Յիսուսի։

Իբրեւ դարձաւ Յիսուս, եւ ետես զնոսա՝ զի երթային ըզհետ նորա, ասէ ցնոսա. Զի՞նչ խնդրէք։

Նոքա ասեն ցնա. Ռաբբի, որ թարգմանեալ կոչի՝ վարդապետ, ո՞ւր են օթեվանք քո։

Ասէ ցնոսա. Եկա՛յք եւ տեսէք։

Եկին եւ տեսին՝ ուր էին օթեվանք նորա. եւ առ նմա ացան այն օր, զի ժամ էր իբրեւ տասներորդ։

Էր Անդրէաս՝ եղբայր Սիմովնի Վիմի՝ մի յերկուց անտի, որ լուանն ՚ի Յովհաննէ եւ գնացին զկնի նորա։

Գտանէ սա նախ զեղբայր իւր

զՍիմոն, և ասէ ցնա. Գտաք զՄեսիա որ թարգմանի Քրիստոս. ած զնա առ Յիսուս։

Հայեցեալ ընդ նա Յիսուսի՝ ասէ. Դու ես Սիմոն որդի Յովնանու, դու կոչեսցիս Կեփաս, որ թարգմանի Պետրոս։

Յերկրորդում Աւետարանէն Հինգշաբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Ա. 43.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Ի վաղիւ անդր կամեցաւ ելանել ՚ի Գալիլեա. գտանէ զՓիլիպպոս, և ասէ ցնա Յիսուս. Եկ զկնի իմ։

Եւ էր Փիլիպպոս ՚ի Բեթսայիդայ, ՚ի քաղաքէ Անդրէայ և Պետրոսի.

Գտանէ Փիլիպպոս զՆաթանայէլ, և ասէ ցնա. Զորմէ գրեաց Մովսէս յօրէնսն և մարգարէքն՝ գտաք զՅիսուս զորդի Յովսեփայ ՚ի Նազարեթէ։

Ասէ ցնա Նաթանայէլ. Իսկ ՚ի Նազարեթէ մարթ ինչ իցէ բարւոյ ինչ լինել։

Ասէ ցնա Փիլիպպոս. Եկ և տես։

Իբրև ետես Յիսուս զՆաթանայէլ զի գայր առ նա, ասէ վասն նորա. Ահա արդարև Իսրայէլացի յորում նենգութիւն ոչ գոյ։

Ասէ ցնա Նաթանայէլ. Ուստի՞ ճանաչես զիս։

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա. Մինչչև էր Փիլիպպոսի կոչեցեալ զքեզ՝ զի էիր ՚ի ներքոյ թզենւոյն տեսի զքեզ։

Պատասխանի ետ Նաթանայէլ և ասէ. Ռաբբի, դու ես որդի Աստուծոյ, դու ես թագաւորն Իսրայէլի։

Պատասխանի ետ նմա Յիսուս և ասէ. Փոխանակ զի ասացի քեզ՝ թէ տեսի ՚ի ներքոյ թզենւոյն՝ հաւատաս, մեծամեծս ևս քան զայս տեսցես։

Եւ ասէ ցնա. Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, տեսանիցէք զերկինս բացեալ, և զհրեշտակս Աստուծոյ՝ զի ելանիցեն և իջանիցեն ՚ի վերայ Որդւոյ մարդոյ։

Յերկրորդում Աւետարանէն Ուրբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Բ. 1.

Այլազգն նշանաց Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ յաւուրն երրորդի հարսանիք էին ՚ի Կանա Գալի-

լեացւոց, եւ անդ էր մայրն Յիսուսի. կոչեցաւ եւ Յիսուս եւ աշակերտքն նորա 'ի հարսանիսն ։

Եւ 'ի պակասել գինւոյն՝ ասէ մայրն ցՅիսուս. Գինի ո՛չ ունին ։

Եւ ասէ ցնա Յիսուս. Զի՞ կայ իմ եւ քո, կին դու. չեւ է հասեալ ժամանակ իմ ։

Ասէ մայրն նորա ցսպասաւորսն. Որ ինչ ասիցէ ձեզ՝ արասջի՛ք ։

Անդ էին թակոյկք քարեայք վեց՝ ըստ սրբութեանն Հրէից. տանէին մի մի 'ի նոցանէ մարս երկուս կամ երիս ։

Ասէ ցնոսա Յիսուս. Լցէք զթակոյկդ ջրով. եւ լցին զնոսա մինչեւ 'ի վեր ։

Եւ ասէ ցնոսա. Արդ առէ՛ք եւ բերէք ճարտարապետին. եւ նոքա բերին ։

Եւ իբրեւ ճաշակեաց ճարտարապետն զջուրն գինի եղեալ, եւ ո՛չ գիտէր ուստի է, բայց սպասաւորքն գիտէին որք արկին զջուրն, խօսի ընդ փեսային ճարտարապետն եւ ասէ. Ամենայն մարդ զանոյշ գինի յառաջագոյն պաշտէ, եւ յորժամ արբենան՝ յայնժամ զյոռին. դու պահեցեր զանոյշ գինիդ մինչեւ ցայժմ ։

Զայս արար սկիզբն նշանաց Յիսուս 'ի Կանայ Գալիլեացւոց, եւ յայտնեաց զփառս իւր. եւ հաւատացին 'ի նա աշակերտքն նորա ։

Յերկրորդում Կիւրակէի Զատկին աւարտ ։

ԳԼՈՒԽ Բ. 12.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս .

Յետ այսորիկ էջ Յիսուս 'ի Կափառնաում, ինքն եւ մայր իւր եւ եղբարք իւր, եւ անդ լինէր ո՛չ բազում ինչ աւուրս ։

Եւ էր մերձ զատիկն Հրէից, եւ ել Յիսուս յԵրուսաղէմ ։

Եւ եգիտ 'ի տաճարին՝ զի վաճառէին զարջառս եւ զոչխարս եւ զաղաւնիս. եւ զլումայափոխսն որ նստէին ։

Եւ արար խարազան չուանեայ, եւ եհան զամենեսին 'ի տաճարէն, զոչխարսն եւ զարջառս, եւ զպղինձս հատավաճառացն ցրուեաց, եւ զսեղանսն կործանեաց. եւ որ զաղաւնիսն վաճառէին՝ ասէ ցնոսա. Առէ՛ք զդոյդ աստի, եւ մի՛ առնէք զտուն Հօր իմոյ՝

տուն վաճառի ։

Ապա յիշեցին աշակերտքն նորա՝ թէ գրեալ է, Նախանձ տան քո կերիցէ զիս ։

Պատասխանի ետուն Հրէայքն և ասեն ցնա. Զի՞նչ նշան ցուցանես դու մեզ՝ զի զայդ առնես ։

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա. Քակեցէ՛ք զտաճարդ զայդ, և զերիս աւուրս կանգնեցից զդա ։

Ասեն ցնա Հրէայքն. Զքառասուն եւ վեց ամ շինեցաւ տաճարս այս, և դու զերիս աւուրս կանգնեսցե՞ս զդա ։

Բայց նա ասէր վասն տաճարի մարմնոյ իւրոյ ։

Իսկ յորժամ յարեաւ ՚ի մեռելոց, յիշեցին աշակերտքն նորա, թէ այս է զոր ասացն. և հաւատացին գրոյն և բանին զոր ասաց Յիսուս ։

Յերրորդում կիւրակէի աւուրն ։

ԳԼՈՒԽ Բ. 23 ։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ։

Եւ իբրեւ էր յԵրուսաղէմ ՚ի զատկին ՚ի տօնի, բազումք հաւատացին յանուն նորա, զի տեսանէին զնշանսն զոր առնէր ։

Բայց ինքն Յիսուս ոչ հաւատայր յանձն նոցա, քանզի ինքն գիտէր զամենեսին. եւ զի ոչ էր պիտոյ՝ եթէ որ վկայեսցէ վասն մարդոյ, զի ինքն իսկ գիտէր զինչ կայր ՚ի մարդն ։

Եւ էր այր մի ՚ի Փարիսեցւոց անուն Նիկոդեմոս անուն նորա, իշխան Հրէից. սա եկն առ նա գիշերի և ասէ ցնա. Ռաբբի գիտեմք թէ յԱստուծոյ եկեալ ես վարդապետ. զի ոչ ոք կարէ զայդ նշանս առնել՝ զոր դուդ առնես, եթէ ոչ Աստուած իցէ ընդ նմա ։

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա. Ամէն ամէն ասեմ քեզ, եթէ ոչ ոք ծնցի վերստին, ոչ կարէ տեսանել զարքայութիւն Աստուծոյ ։

Ասէ ցնա Նիկոդեմոս. Զիա՞րդ կարէ մարդ ծնանիլ որ ծերն իցէ. միթէ մա՞րթ իցէ անդրէն յորովայն մօր իւրոյ կրկին մտանել և ծնանիլ ։

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ. Ամէն ամէն ասեմ քեզ, եթէ ոչ ոք ծնցի ՚ի ջրոյ և ՚ի Հոգւոյ, ոչ կարէ մտանել յարքայութիւն Աստուծոյ ։

Զի ծնեալն ՚ի մարմնոյ՝ մար-

մին է, եւ ծնեալն 'ի Հոգւոյ՝ հոգի է։

Դու մի զարմանար, թէ ասացի քեզ՝ պարտ է ձեզ ծնանել վերստին. զի հողմ՝ ուր կամի շնչէ, եւ զձայն նորա լսես, այլ ո՛չ գիտես ուստի՛ գայ կամ յո՛ երթայ. այնպէս է ամենայն ծնեալն 'ի Հոգւոյն։

Պատասխանի ետ Նիկոդեմոս եւ ասէ ցնա. Զիա՞րդ մարթի այդմ լինել։

Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնա. Դու ես վարդապետ Իսրայելի՝ եւ զայդ ո՞չ գիտես։

Ամէն ամէն ասեմ քեզ, զի զոր ինչ գիտեմք՝ խօսիմք, եւ զոր տեսաք՝ վկայեմք, եւ զվկայութիւնն մեր ո՛չ ընդունիք։ Իսկ արդ եթէ զերկրաւորս ասացի ձեզ՝ եւ ո՛չ հաւատայք, զիա՞րդ եթէ զերկնաւորսն ասացից՝ հաւատայցէք։

Յերրորդում կիւրակէի [illegible] աւուրն։

ԳԼՈՒԽ. Գ. 13։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ։

Եւ ո՛չ ոք ել յերկինս, եթէ ո՛չ որ էջն յերկնից Որդին մարդոյ՝ որ էն յերկինս։

Եւ որպէս Մովսէս բարձրացոյց զօձն յանապատին, նոյնպէս բարձրանալ պարտ է Որդւոյ մարդոյ. զի ամենայն որ հաւատայ 'ի նա՝ ընկալցի զկեանսն յաւիտենականս։

Զի այնպէս սիրեաց Աստուած զաշխարհ, մինչեւ զՈրդին իւր միածին ետ. զի ամենայն որ հաւատայ 'ի նա՝ մի կորիցէ, այլ ընկալցի զկեանսն յաւիտենականս։

Զի ո՛չ առաքեաց Աստուած զՈրդի իւր յաշխարհ՝ թէ դատեսցի զաշխարհ, այլ զի փրկեսցի աշխարհ նովաւ։

Որ հաւատայ 'ի նա՝ ո՛չ դատապարտեսցի, եւ որ ոչ հաւատայ 'ի նա՝ արդէն իսկ դատապարտեալ է, զի ո՛չ հաւատաց յանուն միածնի Որդւոյն Աստուծոյ։

Եւ այս իսկ է դատաստան, զի լոյս եկն յաշխարհ, եւ սիրեցին մարդիկ զխաւար առաւել քան զլոյս, զի էին գործք իւրեանց չարութեան։

Զի ամենայն որ զչար գործէ՝ ատեայ զլոյս, եւ ո՛չ գայ առ լոյսն՝ զի մի յանդիմանեսցին գործք նորա. իսկ որ առնէ զճշմարտութիւն գայ առ լոյ-

որն, զի յայտնի լիցին գործք նորա՝ թէ Աստուծով գործեցան:

Ցերեկոյան կիւրակէի Ներկայութեան տօնին.

ԳԼՈՒԽ Գ. 6.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Յետ այսորիկ եկն Յիսուս եւ աշակերտք նորա յերկիրն Հրէաստանի, եւ անդ շրջէր նոքօք հանդերձ եւ մկրտէր:

Մկրտէր եւ Յովհաննէս 'ի Յայենովն, մերձ առ Սաղիմ, զի ջուրք բազումք էին անդ, եւ գային եւ մկրտէին:

Զի չեւ եւս էր արկեալ զՅովհաննէս 'ի բանտ:

Եւ եղեւ խնդիր յաշակերտացն Յովհաննու ընդ Հրէից՝ վասն սրբութեան. եկին առ Յովհաննէս եւ ասեն ցնա. Ռաբբի, որ էրն ընդ քեզ յայնկոյս Յորդանանու, որում դու վկայեցեր, ահաւասիկ նա մկրտէ եւ ամենեքին գան առ նա:

Պատասխանի ետ Յովհաննէս եւ ասէ. Ո՛չ կարէ մարդ առնուլ յանձնէ եւ ո՛չ ինչ, եթէ ո՛չ իցէ տուեալ նմա յերկնից 'ի վերուստ:

Դուք ձեզէն վկայէք ինձ, զի ասացի ձեզ՝ թէ չեմ ես Քրիստոսն, այլ թէ առաքեալ եմ առաջի նորա:

Որ ունի հարսն՝ նա է փեսայ, իսկ բարեկամ փեսային՝ որ կայ եւ լսէ նմա, ուրախութեամբ ուրախ լինի վասն ձայնի փեսային. արդ այս ուրախութիւն որ իմն է՝ լցեալ է:

Նմա պարտ է աճել, եւ ինձ մեղմանալ:

Որ 'ի վերուստն գայ՝ 'ի վերոյ է քան զամենայն, որ յերկրէ աստի է՝ յերկրէ է եւ յերկրէ խօսի:

Որ յերկնից գայ, զոր ինչ եւտես եւ զոր լուաւ՝ վկայէ, եւ զվկայութիւն նորա ո՛չ ոք ընդունի:

Որ ընդունի զվկայութիւն նորա՝ կնքեաց, թէ Աստուած ճշմարիտ է. զի զոր Աստուածն առաքեաց՝ զբանս Աստուծոյ խօսի, զի ո՛չ եթէ չափով տայ Աստուած զՀոգին:

Հայր սիրէ զՈրդի, եւ զամենայն ինչ ետ 'ի ձեռս նորա:

Որ հաւատայ յՈրդի՝ ընդունի զկեանսն յաւիտենականս, եւ որ ոչ հնազանդի Որդւոյ՝ ոչ տեսցէ զկեանս, այլ բարկ-

կութիւն Աստուծոյ մնայ 'ի վերայ նորա ։

Յերկրորդում Կիրակէի՝ չորեքշաբաթի աւուրն ։

ԳԼՈՒԽ Դ. 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ։

Իբրեւ գիտաց Յիսուս՝ եթէ լուան Փարիսեցիքն, եթէ Յիսուս բազում աշակերտս առնէ. և մկրտէ քան զՅովհաննէս, քանզի ոչ եթէ Յիսուս ինքնին մկրտէր, այլ աշակերտքն նորա, եթող զՀրէաստան երկիր, և եկն միւսանգամ 'ի Գալիլեա ։

Եւ էր նմա անցանել ընդ Սամարիա ։

Գայ նա 'ի քաղաք մի Սամարացւոյ՝ որ անուանեալ էր Սիւքար, մերձ 'ի գեօղն զոր ետ Յակոբ որդւոյ իւրում Յովսեփայ. և անդ էր աղբիւր մի Յակոբայ ։

Եւ Յիսուս վաստակեալ 'ի ճանապարհէն՝ նստէր 'ի վերայ աղբերն. և էր ժամ իբրեւ վեցերորդ ։

Գայ կին մի 'ի Սամարիայ հանել ջուր. ասէ ցնա Յիսուս. Տուր ինձ ըմպել ։

Զի աշակերտքն նորա երթեալ էին 'ի քաղաք անդր՝ զի կերակուրս գնեսցեն ։

Ասէ ցնա կինն Սամարացի. Դու որ Հրեայդ ես, զիա՞րդ յինէն ըմպել խնդրես 'ի կնոջէ Սամարացւոյ ։

Զի ոչ երբէք խառնակին Հրեայք ընդ Սամարացիս ։

Պատասխանի ետ նմա Յիսուս և ասէ. Եթէ գիտէիր դու զպարգեւսն Աստուծոյ, և ով է որ ասէդ ցքեզ՝ թէ տուր ինձ ըմպել, դու արդեօք խնդրէիր 'ի նմանէ, և տայր քեզ ջուր կենդանի ։

Ասէ ցնա կինն. Տէր, դու քանզի և դոյլ իսկ ոչ ունիս, և ջրհորս խոր է, իսկ արդ ուստի՞ ունիցիս զջուրն կենդանի ։

Միթէ դու մե՞ծ ինչ իցես քան զհայրն մեր Յակոբ՝ որ զայս ջրհոր ետ մեզ, և ինքն աստի էարբ՝ և որդիք նորա և խաշինք նորա ։

Պատասխանի ետ նմա Յիսուս և ասէ. Ամենայն որ ըմպէ 'ի ջրոյ յայդմանէ, միւսանգամ ծարաւէ. բայց որ ըմպէ 'ի ջրոյն զոր ես տաց նմա, մի ծարաւեսցէ յաւիտեան. այլ ջուրն զոր ես տաց նմա, ե-

ղիցի նմա աղբիւր ջրոյ բղխելոյ 'ի կեանսն յաւիտենականս։

Ասէ ցնա կինն. Տէր, տուր ինձ զջուրն զայն, զի մի ծարաւեցից՝ և մի եկից այսր հանել ջուր։

Ասէ ցնա Յիսուս. Երթ կոչեա զայր քո՝ և եկ այսր։

Պատասխանի ետ նմա կինն և ասէ. Չիք իմ այր։

Ասէ ցնա Յիսուս. Բարւոք ասացեր՝ թէ չիք իմ այր. զի հինգ այր փոխեալ է քո, և զոր այժմն ունիս՝ չէ քո այր. զայդ արդար ասացեր։

Ասէ ցնա կինն. Տէր, թուի ինձ թէ մարգարէ իցես դու. Հարքն մեր 'ի լերինս յայսմիկ երկիր պագին, և դուք ասէք՝ թէ յԵրուսաղէմ եւեթ է տեղի ուր արժան իցէ երկիր պագանել։

Ասէ ցնա Յիսուս. Կին դու, հաւատա ինձ, զի եկեսցէ ժամանակ՝ յորժամ ոչ 'ի լերինս յայսմիկ, և ոչ յԵրուսաղէմ երկիր պագանիցեն Հօր։

Դուք երկիր պագանէք՝ որում ոչն գիտէք. մեք երկիր պագանեմք որում գիտեմքն. զի փրկութիւն 'ի Հրէից է։

Այլ եկեսցէ ժամանակ, և այժմ իսկ է. յորժամ ճշմարիտքն երկրպագուք երկիր պագանիցեն Հօր՝ Հոգւով և ճշմարտութեամբ. քանզի և Հայր այնպիսի երկրպագուս իւր խնդրէ։

Յերկրպագութեան Կիւրակէի Հինգշաբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Դ. 24.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Հոգի է Աստուած, և երկրպագուացն նորա՝ Հոգւով և ճշմարտութեամբ պարտ է երկիր պագանել։

Ասէ ցնա կինն. Գիտեմ զի Մեսիա գայ՝ անուանեալն Քրիստոս, յորժամ եկեսցէ, նա պատմեսցէ մեզ զամենայն։

Ասէ ցնա Յիսուս. Ես եմ, որ խօսիմս ընդ քեզ։

Եւ յայն բան եկին աշակերտքն նորա, և զարմանային զի ընդ կնոջն խօսէր. բայց ոչ ոք ասաց 'ի նոցանէ թէ զինչ խնդրես, կամ զինչ խօսիս ընդ դմա։

Եթող կինն զսափոր իւր և չոգաւ 'ի քաղաքն, և ասէ ցմարդիկն. Եկայք տեսէք զայր մի որ ասաց ինձ զամենայն որ ինչ իմ գործեալ է. մի թէ

նա՞ իցէ Քրիստոսն։

Ելին 'ի քաղաքէն և գային առ նա։

Եւ մինչ նևեալ էին նորա, աղաչէին զնա աշակերտքն և ասէին. Ռաբբի, կեր։

Նա ասէ ցնոսա. Ես կերակուր ունիմ ուտել, զոր դուքն ոչ գիտէք։

Ասէին աշակերտքն ընդ միմեանս. Մի թէ եբեր ինչ որ զնա ուտել։

Ասէ ցնոսա Յիսուս. Իմ կերակուր այն է՝ զի արարից զկամս այնորիկ որ առաքեացն զիս, և կատարեցից զգործն նորա։

Ո՞չ դուք ասէք՝ եթէ այլ ևս չորք ամիսք են՝ և հունձք գան. ահաւասիկ ես ասեմ ձեզ. համբարձէք զաչս ձեր և տեսէք զարտորայսն, զի սպիտակացեալ են և 'ի հունձս հասեալ։

Եւ որ հնձէն՝ վարձս առնու, և ժողովէ զպտուղ 'ի կեանսն յաւիտենականս. զի որ սերմանէն և որ հնձէ, հաւասար ցնծասցեն։

Յայսմ խակ է բանն ճշմարիտ, զի այլ է որ սերմանէ, և այլ է որ հնձէ։

Ես առաքեցի զձեզ հնձել՝ զոր ոչ դուք վաստակեցէք. այլք վաստակեցին, և դուք 'ի վաստակս նոցա մտէք։

Եւ 'ի քաղաքէն յայնմանէ Սամարացւոց բազումք հաւատացին 'ի նա՝ վասն բանի կնոջն վկայելոյ եթէ ասաց ինձ զամենայն որ ինչ իմ գործեալ էր։

Իսկ իբրև եկին առ նա Սամարացիքն, աղաչէին զնա լինել առ նոսա. և եղև անդ աւուրս երկուս։

Եւ ևս բազումք հաւատացին 'ի նա վասն բանին նորա,

Եւ ասէին ցկինն թէ ոչ այսուհետև վասն քո խօսիցդ հաւատամք, զի մեզէն իսկ լուաք 'ի դմանէ, և գիտեմք եթէ դա է ճշմարտիւ փրկիչ աշխարհաց։

Յերկուշաբթում Կիւրակէի Ուրբաթի աւուրն։

ԳԼՈՒԽ Դ. 43.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Եւ յետ երկուց աւուրց ել անտի և գնաց 'ի Գալիլեա։

Զի ինքն իսկ Յիսուս վկայեաց, եթէ մարգարէ յիւրում գաւառի պատիւ ո՛չ ունի։

Այլ յորժամ եկն նա ի Գալիլեա, ընկալան զնա Գալիլեացիքն. զի տեսեալ եւս էր զամենայն նշանսն զոր արար յԵրուսաղէմ ի տօնին. քանզի եւ նոքա եկեալ էին ի տօնն։

Եկն դարձեալ ի Կանայ Գալիլեացւոց՝ ուր արար զջուրն գինի. եւ անդ էր թագաւորազն մի, յորոյ որդի նորա հիւանդ կայր ի Կափառնաում։

Նա իբրեւ լուաւ, եթէ Յիսուս եկեալ է ի Հրէաստանէ ի Գալիլեա, եկն առ նա եւ աղաչէր զի իջցէ եւ բժշկեսցէ զորդի նորա. քանզի մերձ էր ի մեռանել։

Ասէ ցնա Յիսուս. Եթէ ոչ նշանս ինչ եւ արուեստս տեսանէք, ոչ հաւատայք։

Ասէ ցնա թագաւորազն. Տէր, էջ մինչչեւ մեռեալ է մանուկն իմ։

Ասէ ցնա Յիսուս. Երթ, որդին քո կենդանի է։

Եւ հաւատաց այրն բանին զոր ասաց նմա Յիսուս, եւ գնաց։

Եւ մինչդեռ իջանէր, ընդ առաջ եղեն նմա ծառայքն նորա, աւետիս ետուն եւ ասեն, թէ մանուկն նորա կենդանի է։

Հարցանէր ցնոսա զժամն, յորում ապաքինեցաւ. եւ ասեն ցնա. Երէկ յօթներորդ ժամու եթող զնա ջերմն։

Գիտաց հայրն նորա եթէ յայնմ ժամու, յորում ասաց ցնա Յիսուս՝ թէ որդին քո կենդանի է. եւ հաւատաց ինքն եւ ամենայն տուն իւր։

Զայս դարձեալ երկրորդ նշան արար Յիսուս՝ եկեալ ի Հրէաստանէ ի Գալիլեա։

Յերրորդում Կիւրակէ ի Զատկէ ի աւուրն

ԳԼՈՒԽ Ե. 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Յետ այսորիկ տօն էր Հրէից, եւ ել Յիսուս յԵրուսաղէմ։

Եւ էր յԵրուսաղէմ ի Պրոբատիկէ աւազանին՝ որ կոչէր Եբրայեցերէն Բեթհեզդա, հինգ սրահ. յորս անկեալ դնէին բազմութիւն յոյժ հիւանդաց, կուրաց կաղաց գօսացելոց, որ ակն ունէին ջրոյն յուզելոյ։

Եւ հրեշտակ Տեառն լինէր ժամանակի իջանէր յաւազանն՝ եւ յուզէր զջուրն. եւ որ նախ

'ի շարժումն ջրոյն իջանէր՝ բժշկէր, ո՛չ ունելով նշան հիւանդութեան ։

Եւ անդ էր այր մի՝ որոյ երեսուն և ութ ամ էր 'ի հիւանդութեան իւրում ։ զնա իբրեւ ետես Յիսուս՝ զի անկեալ դնէր, և գիտաց թէ բազում ժամանակք են այնուհետեւ, ասէ ցնա ։ Կամի՞ս՝ ողջ լինել ։

Պատասխանի ետ նմա հիւանդըն ։ Տէր, ո՛չ զոք ունիմ, թէ յորժամ ջուրըն յուզիցի՝ արկցէ զիս յաւազանն ։ և մինչ ես գանգաղիմ, այլ ոք քան զիս յառաջագոյն իջանէ ։

Ասէ ցնա Յիսուս ։ Արի ա՛ռ զմահիճս քո և գնա՛ ։

Եւ ողջացաւ այրն ։ և յարեաւ, էառ զմահիճս իւր և շրջէր ։ և էր շաբաթ յաւուրն յայնմիկ ։

Ասեն Հրեայքն ցբժշկեալն ։ Շաբաթ է, և ո՛չ էր արժան տանուլ քեզ զմահիճս քո ։

Պատասխանի ետ նոցա և ասէ ։ Որ բժշկեացն զիս, նա ասաց ցիս՝ ա՛ռ զմահիճս քո և գնա՛ ։

Հարցին ցնա և ասեն ։ Ո՞վ է այրն որ ասացն ցքեզ՝ ա՛ռ զմահիճս քո և շրջեաց ։

Եւ բժշկեալն ո՛չ գիտէր թէ ո՛վ իցէ ։ քանզի Յիսուս խոյս ետ վասն ամբոխին 'ի տեղւոջէ անտի ։

Յետ այսորիկ գտանէ զնա Յիսուս 'ի տաճարին, և ասէ ցընա ։ Ահաւադիկ ողջացար, մի՛ եւս մեղանչեր, զի մի՛ չար եւս ինչ լինիցի քեզ ։

Գնաց այրն և պատմեաց Հըրէիցն, եթէ Յիսուս էր՝ որ բժշկեացն զիս ։

Եւ վասն այնորիկ հալածէին զՅիսուս Հրեայքն, զի զայն առնէր 'ի շաբաթու ։

Եւ Յիսուս պատասխանի ետ նոցա ։ Հայր իմ մինչեւ ցայժմ գործէ, և ես գործեմ ։

Վասն այնորիկ առաւել խնդրէին Հրեայքն սպանանել զնա, զի ո՛չ միայն լուծանէր զշաբաթս, այլ և Հայր իւր կոչէր զԱստուած, և հաւասար առնէր զանձն Աստուծոյ ։

Չորրորդում Կիւրակէի աւուրն ։

ԳԼՈՒԽ Ե. 19.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա ։ Ամէն ամէն ա-

ասեմ ձեզ. ոչ կարէ Որդի մարդոյ առնել յանձնէ և ոչ ինչ, եթէ ոչ տեսանիցէ զՀայրն զի առնէ. զի զոր նոյն առնէ, զնոյն և Որդին նմին նման գործէ։

Զի Հայր սիրէ զՈրդի, և զամենայն ինչ ցուցանէ նմա՝ զոր ինքն առնէ. և մեծամեծս ևս քան զայս ցուցանէ նմա զգործս, ընդ որ դուք զարմանայք։

Զի որպէս Հայր յարուցանէ զմեռեալս և կենդանի առնէ, նոյնպէս և Որդի զորս կամի կենդանի առնէ։

Եւ ոչ եթէ Հայր դատի զոք, այլ զամենայն դատաստանս ետ Որդւոյ իւրոյ. զի ամենեքեան պատուեսցեն զՈրդին, որպէս պատուեն զՀայրն. որ ոչ պատուէ զՈրդին, ոչ պատուէ զՀայր զառաքիչն նորա։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի որ զբանն իմ լսէ, և հաւատայ այնմ որ առաքեացն զիս, ընդունի զկեանսն յաւիտենականս. և ՚ի դատաստան ոչ մտանէ, այլ փոխեցաւ ՚ի մահուանէ ՚ի կեանս։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի գայ ժամանակ՝ և արդ են իսկ է, յորժամ մեռեալք լուիցեն ձայնի Որդւոյն Աստուծոյ, և որք լուիցենն՝ կեցցեն։

Զի որպէս Հայր ունի կեանս յանձին իւրում, նոյնպէս ետ և Որդւոյ ունել կեանս յանձին իւրում։

Եւ իշխանութիւն ետ նմա դատաստան առնել. և զի Որդի մարդոյ է, ընդ այն զի՞ զարմանայք. զի եկեսցէ ժամանակ՝ յորում ամենեքին որ ՚ի գերեզմանս կայցեն, լուիցեն ձայնի նորա, և եկեսցեն արտաքս. որոց բարիս գործեալ իցէ՝ ՚ի յարութիւն կենաց, և որոց զչար արարեալ՝ ՚ի յարութիւն դատաստանաց։

Ոչ կարեմ ես յանձնէ առնել և ոչ ինչ. այլ որպէս լսեմ՝ դատիմ, և դատաստանն իմ արդար է. զի ոչ խնդրեմ զկամս իմ, այլ զկամս այնորիկ՝ որ առաքեացն զիս։

Զորրորդում Կիւրակէի Երկուշաբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Ե. 31.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Եթէ ես վկայեմ վասն իմ, վկայութիւնն իմ չէ ճշմարիտ. այլ է որ վկայէ վասն

իմ. եւ դուք գիտէք եթէ ճշմարիտ է վկայութիւնն զոր վկայեաց վասն իմ.

Դուք առաքեցիք առ Յովհաննէս, եւ վկայեաց ճշմարտութեանն. այլ ես ոչ եթէ 'ի մարդկանէ առնում վկայութիւն. այլ զայս ասեմ զի դուք ապրեսջիք.

Նա էր ճրագն՝ որ լուցեալ էր եւ ծագէր, եւ դուք կամեցայք ցնծալ առ ժամանակ մի 'ի լոյս նորա.

Այլ ես ունիմ վկայութիւն մեծ եւս քան զՅովհաննու, զգործսն՝ զոր ետ ցիս Հայր զի կատարեցից զնոսա, նոքին իսկ գործքն զոր գործեմ՝ վկայեն վասն իմ, եթէ Հայր առաքեաց զիս. եւ որ առաքեացն զիս Հայր, նա վկայեաց վասն իմ.

Դուք ոչ զձայն նորա երբէք լուայք, եւ ոչ զտեսիլ նորա տեսէք.

Եւ ոչ զբան նորա ունիք 'ի ձեզ բնակեալ, զի զոր նա առաքեաց՝ դուք նմա ոչ հաւատայք.

Քննեցէ՛ք զգիրս. զի դուք համարիք նոքօք ունել զկեանսն յաւիտենականս, եւ նոքին իսկ են որ վկայեն վասն իմ, որովք համարիք ունել կեանս. եւ դուք ոչ կամիք գալ առ իս, զի զկեանսն ունիցիք.

Եւ փառս 'ի մարդկանէ ոչ առնում. այլ գիտեմ զձեզ՝ զի զսէրն Աստուծոյ ոչ ունիք յանձինս.

Ես եկի յանուն Հօր իմոյ, եւ ոչ ընդունիք զիս. եթէ այլ ոք եկեսցէ յիւր անուն, զնա ընդունիցիք.

Զիա՞րդ կարէք դուք հաւատալ, զի փառս 'ի միմեանց առնուք, եւ զփառս զառ 'ի միոյն Աստուծոյ ոչ խնդրէք.

Մի՛ համարիք եթէ ես չարախօս լինիցիմ զձէնջ առ Հօր. գոյ որ չարախօս կայ զձէնջ, Մովսէս՝ յոր դուք յուսացեալ էք. զի եթէ հաւատայիք դուք Մովսիսի, հաւատայիք արդեօք եւ ինձ. զի նա վասն իմ իսկ գրեաց.

Զի եթէ նորա գրոցն ոչ հաւատայք, զիա՞րդ իմոց բանիս հաւատայցէք.

Զգոգոյում Կիւրակէի Երկուշաբթի առաւօտն.

ԳԼՈՒԽ Զ. 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Յետ այսորիկ գնաց Յիսուս յայնկոյս ծովուն Գալի-

ացուց Տիբերեայ, եւ զհետ երթայր նորա ժողովուրդ բազում. զի տեսանէին զնշանսն՝ զոր առնէր ՚ի վերայ հիւանդաց ։

Ել ՚ի լեառն Յիսուս, եւ անդ նստէր աշակերտօքն հանդերձ ։

Եւ էր մերձ զատիկ տօնն հրէից ։

Բարձ ՚ի վեր զաչս իւր Յիսուս, եւ ետես զի ժողովուրդ բազում գայր առ նա. ասէ ցՓիլիպպոս. Ուստի՞ գնեսցուք հաց՝ զի կերիցեն դոքա ։

Զայս ասէր փորձելով զնա. այլ ինքն գիտէր զինչ առնելոց էր ։

Պատասխանի ետ նմա Փիլիպպոս. Երկերիւր դահեկանի հաց՝ չէ դոցա բաւական, թէպէտ եւ իւրաքանչիւր ոք սակաւ ինչ առնուցու ։

Ասէ ցնա մի յաշակերտացն նորա, Անդրէաս՝ եղբայր Սիմոնի Պետրոսի. է աստ պատանեակ մի որ ունի հինգ նկանակ գարեղէն եւ երկու ձկունս, այլ այն զի՞նչ է առ այդչափ մարդիկդ ։

Ասէ Յիսուս. Բազմեցուցէք զմարդիկդ. Եւ էր խոտ յոյժ ՚ի տեղւոջն. եւ բազմեցան մարդիկն թուով իբրեւ հինգ հազար ։

Եւ առ զհացն Յիսուս, եւ գոհացաւ, եւ բաշխեաց բազմականացն. նոյնպէս եւ ՚ի ձկանցն որչափ եւ կամէցան ։

Եւ իբրեւ յագեցան, ասէ ցաշակերտսն. Ժողովեցէք զնշխարեալ կոտորսդ, զի մի ինչ կորիցէ ։

Ժողովեցին եւ լցին երկոտասան սակառի զկոտորոցն՝ ՚ի հինգ գարեղէն նկանակէ անտի, որ յաւելաւ ՚ի կերողացն ։

Իսկ մարդիկն իբրեւ տեսին զնշանն զոր արար՝ ասէին, թէ սա է ճշմարիտ մարգարէն՝ որ գալոց էր յաշխարհ ։

Չորրորդում Կիւրակէ Չորեքշաբաթի աւուրն ։

ԳԼՈՒԽ Զ. 15.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ։

Յիսուս իբրեւ գիտաց եթէ գալոց են յափշտակել զնա, զի արասցեն զնա թագաւոր, գնաց դարձեալ ՚ի լեառն միայն ։

Եւ իբրեւ երեկոյ եղեւ, իջին աշակերտքն նորա ՚ի ծովեզրն

Եւ մտեալ ՚ի նաւ՝ գային յայնկոյս ծովուն ՚ի Կափառնաում.

և իբրև նաւեմացաւ, և չև ևս եկեալ էր առ նոսա Յիսուս, և ծովն 'ի սաստիկ հողմոյ շնչելոյ յուզէր։

Եւ վարեալ իբրև ասպարէզս քսան և հինգ կամ երեսուն, տեսանէին զՅիսուս՝ զի գայր 'ի վերայ ծովուն և մերձ էր 'ի նաւն, և զարհուրեցան յոյժ. և նա ասէ ցնոսա. Ես եմ, մի՛ երկնչիք։

Եւ կամէին ընդունել զնա 'ի նաւն, և վաղվաղակի եհաս նաւն յերկիրն յոր երթային։

Զորրորդումն Աւետարանի Հինգշաբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Զ. 22.

Ընդ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Ի վաղիւ անդր ժողովուրդն որ կայր յայնկոյս ծովուն, տեսանէր թէ այլ նաւ ոչ գոյր անդ բայց միայն 'ի միայն՝ յոր մտին աշակերտքն Յիսուսի. և զի չէր մտեալ Յիսուս ընդ աշակերտսն իւր 'ի նաւն, բայց միայն աշակերտքն նորա գնացին. իբրև այլ նաւք գային 'ի Տիբերիայ մօտ յայն տեղին՝ ուր զհացն կերին։

Իսկ իբրև ետես ժողովուրդն եթէ Յիսուս ոչ է անդ՝ և ոչ աշակերտքն նորա, առին նոքա զնաւսն, և եկին 'ի Կափառնաում խնդրել զՅիսուս։

Եւ իբրև գտին զնա յայնկոյս ծովուն, ասեն ցնա. Ռաբբի, ե՞րբ եկիր այսր։

Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս և ասէ. Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. խնդրէք դուք զիս, իբրև ո՛չ եթէ զի նշանս ինչ տեսէք, այլ զի կերիք 'ի հացէ անտի և յագեցայք։

Երթա՛յք գործեցէք՝ մի՛ զկորստական կերակուրն, այլ զկերակուրն որ մնայ 'ի կեանսն յաւիտենականս, զոր Որդին մարդոյ տացէ ձեզ. քանզի զնա Հայր կնքեաց Աստուած։

Ասեն ցնա. Զի՞նչ առնիցեմք զի գգործս Աստուծոյ գործեսցուք։

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա. Այս է գործն Աստուծոյ, զի հաւատայջիք յայն՝ զոր առաքեացն նա։

Ասեն ցնա. Զի՞նչ նշան առնիցես, զի տեսցուք և հաւատասցուք, զի՞նչ գործիցես։

Հարքն մեր կերին զմանանայն յանապատի անդ, որպէս և

գրեալ է. Հաց յերկնից ետ նոցա ուտել։

Ասէ ցնոսա Յիսուս. Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, թէ ոչ Մովսէս ետ ձեզ զհացն յերկնից, այլ Հայրն իմ տայ ձեզ զհացն յերկնից զճշմարիտ։

Զի հաց յԱստուծոյ է, որ իջանէն յերկնից և կեանս տայ աշխարհի։

Ասեն ցնա. Տէր, յամենայն ժամ տուր մեզ զհացն զայն։

Ասէ ցնոսա Յիսուս. Ես եմ հացն կենաց. որ գայ առ իս՝ ոչ քաղցիցի, և որ հաւատայ յիս՝ ոչ երբէք ծարաւեսցի։

Այլ ասացի ձեզ՝ եթէ տեսանէք զիս, և ոչ հաւատայք։

Զամենայն զոր տայ ինձ Հայր՝ առ իս եկեսցէ, և որ գայ առ իս՝ ոչ հանից արտաքս։

Զի իջի ես յերկնից՝ ոչ զի զկամս իմ արարից, այլ զկամս այնորիկ որ առաքեացն զիս։

[illegible]

ԳԼՈՒԽ Զ. 39.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Այս են կամք Հօր իմոյ որ առաքեացն զիս, զի զամենայն զոր ետ ցիս Հայր՝ ոչ կորուսից ՚ի նմանէ, այլ յարուցից զնա յաւուրն յետնում։

Այս են կամք Հօր իմոյ, զի ամենայն որ տեսանիցէ զՈրդի և հաւատայցէ ՚ի նա, ընկալցի զկեանսն յաւիտենականս, և ես յարուցից զնա յաւուրն յետնում։

Տրտնջէին զնմանէ Հրէայքն, զի ասաց՝ թէ ես եմ հացն իջեալ յերկնից, և ասէին. Ո՞չ սա է որդին Յովսեփայ, զորոյ մեք գիտեմք զհայրն և զմայր. իսկ արդ զիա՞րդ ասէ՝ եթէ ես յերկնից իջի։

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա. Մի՛ քրթմնջէք ընդ միմեանս. ոչ ոք կարէ գալ առ իս, եթէ ոչ Հայրն՝ որ զիս առաքեաց՝ ձգեսցէ զնա. և ես յարուցից զնա յաւուրն յետնում։

Գրեալ է ՚ի մարգարէս. Եւ եղիցին ամենեքեան ուսեալք յԱստուծոյ. ամենայն որ լուէ ՚ի Հօրէ և ուսանի՝ գայ առ իս. իբրեւ ոչ եթէ զՀայր՝ ուրուք տեսեալ իցէ, եթէ ոչ որ էն յԱստուծոյ՝ նա ետես զՀայր։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի որ հաւատայ յիս՝ ընդունի ըզկեանսն յաւիտենականս.

Ես եմ հացն կենաց :
Հարքն ձեր կերին զմա-
նանայն յանապատին՝ և մեռան.
Այս է հացն՝ որ յերկնից ի-
ջեալ է, զի որ ուտիցէ ոք 'ի
սմանէ՝ մի՛ մեռանիցի. Ես եմ
հացն կենդանի, որ յերկնից ի-
ջեալ. եթէ ոք ուտիցէ 'ի հա-
ցէ յայսմանէ՝ կեցցէ 'ի յաւի-
տեան. և հացն զոր ես տաց՝
մարմին իմ է, զոր ես տաց
վասն կենաց աշխարհի:

Մարտնչէին ընդ միմեանս Հր-
էայքն և ասէին. Զիա՞րդ կա-
րէ սա տալ մեզ զմարմին իւր
յուտել:

Ասէ ցնոսա Յիսուս. Ամէն ա-
մէն ասեմ ձեզ. եթէ ո՛չ կե-
րիջիք զմարմին Որդւոյ մար-
դոյ, և արբջիք զարիւն նորա,
ոչ ունիք կեանս յանձինս:

Որ ուտէ զմարմին իմ և ըմ-
պէ զարիւն իմ, ունի զկեանս
յաւիտենականս, և ես յա-
րուցից զնա յաւուրն յետնում.
Զի մարմին իմ ճշմարիտ կե-
րակուր է, և արիւն իմ ճըշ-
մարիտ ըմպելի է:

Որ ուտէ զմարմին իմ և ըմ-
պէ զարիւն, յիս բնակեսցէ և
ես 'ի նմա:

Որպէս առաքեաց զիս կենդա-
նին Հայր, և ես կենդանի եմ
վասն Հօր. և որ ուտէ՛ն զիս՝ և
նա կեցցէ վասն իմ:

Այս է հացն՝ որ յերկնից ի-
ջեալ. ոչ որպէս կերան հարքն
ձեր զմանանայն և մեռան. որ
ուտէ զհացս զայս՝ կեցցէ յա-
ւիտեան:

Զայս ասաց 'ի ժողովրդեանն
յուսուցանելն 'ի Կափառնա-
ում:

Եւ բազումք յաշակերտացն
իբրև լուան՝ ասեն. Խիստ է
բանդ այդ, ո՞ կարէ լսել դմա:
Իբրև գիտաց Յիսուս յանձն
իւր՝ եթէ տրտնջեն վասն այ-
նորիկ աշակերտքն նորա, ա-
սէ ցնոսա. Այդ գայթակղե-
ցուցանէ՞ զձեզ:

Իսկ արդ եթէ տեսանիցէք
զՈրդի մարդոյ՝ զի ելանիցէ
ուր էր զառաջինն:

Հոգին է կենդանարար, մար-
մին ինչ ո՛չ օգնէ. զբանն զոր
ես խօսեցայ ընդ ձեզ՝ հոգի է
և կեանք. այլ են ոմանք 'ի ձէնջ՝
որ ո՛չ հաւատան:

Բանզի գիտէր Յիսուս 'ի սկզ-
բանէ՝ ո՛վ են այնոքիկ որ ո՛չն
հաւատան, և ո՛վ է այն որ
մատնելոյն է զնա:

Եւ ասէր. Վասն այնորիկ ասացի ձեզ՝ թէ ոչ ոք կարէ գալ առ իս, եթէ ոչ իցէ տուեալ նմա ՚ի Հօրէ իմմէ.

Յայնմհետէ բազումք յաշակերտացն նորա չոգան յետս, և ո՛չ ևս շրջէին ընդ նմա։

Ասէ Յիսուս ցերկոտասանսն. Միթէ և դո՞ւք կամիք երթալ։

Պատասխանի ետ նմա Սիմովն Պետրոս. Տէ՛ր, առ ո՞վ երթիցուք. բանս կենաց յաւիտենականս ունիս. և մեք հաւատացաք և ծանեաք՝ եթէ դու ես Քրիստոսն որդի Աստուծոյ։

Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս. Ո՞չ ես զձեզ զերկոտասանսդ ընտրեցի, եւ մինդ ՚ի ձէնջ սատանայ է։

Եւ ասէր զՍիմովնեան Յուդայէ Իսկարիովտացւոյ. զի նա իսկ մատնելոց էր զնա, և մի էր յերկոտասանիցն։

Զատկական Կիւրակէի Շաբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Է. 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ յետ այսորիկ շրջէր Յիսուս ՚ի Գալիլեա, քանզի ոչ կամէր ՚ի Հրէաստանի շրջել. զի խնդրէին զնա Հրէայքն սպանանել։

Եւ էր մերձ տօնն Հրէից տաղաւարահարաց.

Ասեն ցնա եղբարքն նորա. Գնա՛ աստի և երթ ՚ի Հրէաստան, զի և աշակերտքն քո տեսցեն զգործս քո զոր գործես. զի ոչ ոք է որ ՚ի ծածուկ ինչ գործէ, և խնդրէ ինքն համարձակ լինել. եթէ զայդ գործես, յայտնեա՛ զանձն քո աշխարհի։

Քանզի և եղբարքն իսկ չէին հաւատացեալ ՚ի նա։

Ասէ ցնոսա Յիսուս. Ժամանակն իմ չև է հասեալ. բայց ձեր ժամանակ յամենայն ժամու պատրաստ է։

Ոչ կարէ աշխարհ ատել զձեզ, բայց զիս ատեայ. զի ես վկայեմ վասն նորա՝ եթէ գործքն իւր չարութեանն են։

Դուք երթայք ՚ի տօնն յայն, ես ոչ երթամ ՚ի տօնն յայն. զի իմ ժամանակ չև է լցեալ։

Զայս իբրեւ ասաց, ինքն մնաց անդէն ՚ի Գալիլեա. իբրեւ ելին եղբարքն նորա, ապա և ինքն ել ՚ի տօնն՝ ոչ յայտնի, այլ իբրեւ ՚ի ծածուկ։

Եւ Հրեայքն խնդրէին զնա ՚ի տօնի անդ եւ ասէին. Ո՞ւր իցէ նա:

Եւ քրթմնջիւն էր զնմանէ ՚ի ժողովուրդսն. կէսքն ասէին՝ թէ բարւոք է, այլքն ասէին՝ ոչ, այլ մոլորեցուցանէ զժողովուրդն:

Եւ ոչ ոք համարձակ խօսէր ընդ նմանէ վասն երկիւղին Հրէից:

Հինգերորդում Կիւրակէի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Է. 14:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Իբրեւ տօնն ընդ մէջ եղեւ, ել Յիսուս ՚ի տաճարն եւ ուսուցանէր:

Զարմանային Հրեայքն եւ ասէին. Զիա՞րդ գիտէ սա գիրս, զի ուսեալ ինչ չէր:

Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս եւ ասէ. Իմ վարդապետութիւնս չէ իմ, այլ այնորիկ որ առաքեացն զիս. եթէ ոք կամի զկամս նորա առնել, գիտասցէ վասն վարդապետութեանս, յԱստուծո՞յ իցէ արդեօք՝ եթէ ես ինչ յանձնէ իմմէ խօսիմ:

Որ յանձնէ իւրմէ խօսի, զփառս անձին իւրում խնդրէ. իսկ որ խնդրէ զփառս այնորիկ որ առաքեացն զնա՝ նա ճշմարիտ է, եւ անիրաւութիւն ոչ գոյ ՚ի նմա:

Ո՞չ Մովսէս ետ ձեզ օրէնս, եւ ոչ ո՛ք ՚ի ձէնջ առնէ զօրէնսն, զի՞ խնդրէք զիս սպանանել:

Պատասխանի ետ ժողովուրդն եւ ասէ. Դեւ գոյ ՚ի քեզ. ո՞վ խնդրէ զքեզ սպանանել:

Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս եւ ասէ. Գործ մի գործեցի, եւ ամենեքին զարմանայք եք. վասն այնորիկ Մովսէս ետ ձեզ թլփատութիւն. զի ոչ եթէ ՚ի Մովսիսէ էր, այլ ՚ի հարցն անտի. եւ ՚ի շաբաթու թլփատէք զմարդ:

Իսկ արդ եթէ թլփատութիւն առնու մարդ ՚ի շաբաթու, զի մի՛ օրէնքն Մովսիսի լուծցին, ընդէ՞ր ցասուցեալ էք՝ զի ողջոյն զմարդ բժշկեցի ՚ի շաբաթու:

Հինգերորդում Կիւրակէի Երկուշաբթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Է. 24.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Մի՛ ըստ աչս դատիք, այլ ուղիղ դատաստան արարէք:

Ասէին ոմանք յԵրուսաղեմա-
ցւոց անտի. ո՞չ նա է սա զոր
խնդրէին սպանանել. և ա-
հաւասիկ յայտնապէս խօսի, և
չասեն ինչ ընդ դմա՝ գուցէ
արդեօք և իշխանքն գիտացին
թէ սա իցէ Քրիստոսն։
Այլ զսա գիտեմք ուստի է,
իսկ Քրիստոսն յորժամ գայցէ,
ոչ ոք գիտէ ուստի է։
Աղաղակեաց Յիսուս ՚ի տա-
ճարին, ուսուցանէր և ա-
սէր. Եւ զիս գիտէք, և ուստի
եմն գիտէք. և յանձնէ իմմէ
ոչ եմ եկեալ, այլ է ճշմարիտ
որ առաքեացն զիս. զոր դու-
քըն ոչ գիտէք. Ես գիտեմ զը-
նա, զի ՚ի նմանէ իսկ եմ, և նա
առաքեաց զիս։
Խնդրէին զնա ունել, և ել ՚ի
ձեռաց նոցա. և ոչ ոք արկ ՚ի
նա ձեռն, զի չև էր հասեալ
ժամ նորա։
Եւ բազումք ՚ի ժողովրդենէն
հաւատացին ՚ի նա, և ասէին.
Քրիստոսն յորժամ գայցէ՝ մի-
թէ աւելի՞ ինչ նշանս առնի-
ցէ քան զոր սա առնէ։
Եւ լուան Փարիսեցիքն ըզ-
տրտունջ ժողովրդեանն զնը-
մանէ. և առաքեցին քահա-
նայապետքն և Փարիսեցիք ըս-
պասաւորս՝ զի կալցին զնա։
Ասէ Յիսուս. Փոքր մի ևս
ժամանակ ընդ ձեզ եմ, և եր-
թամ առ այն՝ որ առաքեացն
զիս։
Խնդրիցէք զիս և ոչ գտանի-
ցէք, և ուր եսն երթամ՝ դուք
ոչ կարէք գալ։
Ասեն Հրեայքն ընդ միմեանս.
Իսկ յո՞ երթայցէ դա՝ զի մեք
ոչ գտանիցեմք զդա. միթէ
՚ի սփիւռս հեթանոսաց եր-
թիցէ՝ և ուսուցանիցէ ըզ-
հեթանոսս. զի՞նչ է բանն այն
զոր ասաց խնդրիցէք զիս և
ոչ գտանիցէք, և ուր եսն եր-
թամ՝ դուք ոչ կարիցէք գալ։

Հինգերորդում Կիւրակէի. Երեքշաբաթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Է. 37.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Իվերջնում աւուր մեծի
տօնին կայր Յիսուս՝ աղա-
ղակէր և ասէր. Եթէ որ ծա-
րաւի իցէ, եկեսցէ առ իս և
արբցէ. որ հաւատայ յիս՝ և
որպէս ասէն գիրք, գետք յո-
րովայնէ նորա բղխեսցեն ջրոց
կենդանութեան։
Զայս ասէր վասն Հոգւոյն զոր
ընդ ունելոց էին որ հաւատայ-

ին ՚ի նա. զի չեւ էր Հոգի, քանզի Յիսուս չեւ էր փառաւորեալ:

Ոմանք ՚ի ժողովրդենէն իբրեւ լսէին զբանս զայս՝ ասէին. Սա է ճշմարիտ մարգարէն. այլքն ասէին, Սա է Քրիստոսն:

Իսկ կէսքն ասէին. Մի թէ ՚ի Գալիլեէ՞ գալոց իցէ Քրիստոս. ո՞չ գիրք ասեն՝ եթէ ՚ի զաւակէ Դաւթի, եւ ՚ի Բեթղեհեմ գեղջէ՝ ուր Դաւիթն էր, գալոց է Քրիստոս:

Եւ եղեւ հերձուած ՚ի մէջ ժողովրդեանն վասն նորա:

Եւ ոմանք ՚ի նոցանէ կամէին ունել զնա, այլ ոչ ոք մխեաց ՚ի նա ձեռն:

Եւ եկին անդրէն սպասաւորքն առ Քահանայապետսն եւ Փարիսեցիս, եւ ասեն նոքա ցնոսա. Ընդէ՞ր ոչ ածէք զնա այսր:

Պատասխանի ետուն սպասաւորքն եւ ասեն. Ոչ երբէք այնպէս խօսեցաւ մարդ, որպէս այրն այն:

Պատասխանի ետուն Փարիսեցիքն եւ ասեն. Միթէ եւ դո՞ւք մոլորեցայք. միթէ ոք յիշխանացն հաւատա՞ց ՚ի նա կամ ՚ի Փարիսեցւոց. այլ այն խառնամուժ ամբոխ՝ որ ոչ գիտէ զօրէնս, եւ նզովեալք են:

Ասէ Նիկոդեմոս ցնոսա՝ որ եկեալն էր առ նա ՚ի գիշերին յառաջագոյն՝ եւ մի էր ՚ի նոցանէ. միթէ օրէնքն մեր դատի՞ն զմարդ՝ եթէ ոչ լսեն ինչ նախ ՚ի նմանէ, կամ գիտեն զինչ գործէ:

Պատասխանի ետուն նմա եւ ասեն. Մի թէ եւ դո՞ւ ես ՚ի Գալիլեէ իցես. քննեա՛ եւ տե՛ս, զի մարգարէ ՚ի Գալիլեէ ոչ յառնէ:

Եւ գնացին իւրաքանչիւր ոք ՚ի տեղի իւր:

Իսկ Յիսուս գնաց ՚ի լեառն Ձիթենեաց. եւ ընդ առաւօտն դարձեալ եկն ՚ի տաճարն, եւ գայր առ նա ամենայն ժողովուրդն, ուսուցանէր զնոսա:

Ածին քահանայապետքն եւ Փարիսեցիք կին մի ըմբռնեալ ՚ի շնութեան, եւ կացուցեալ զնա առաջի, ասեն. Կին այս ըմբռնեալ՝ ինքն յայտնապէս շնացեալ է. եւ յօրէնս Մովսէս մեզ պատուիրեաց զայսպիսիս քարկոծել. արդ դու զի՞նչ ասես վասն դորա:

Զայս ասէին փորձելով զնա,

զի ունիցին ամբաստանութիւն զնմանէ. իսկ Յիսուս ՚ի խոնարհ հայելով գրէր մատամբըն յերկրի։

Իսկ իբրեւ տեւեցին հարցանելով զնա, հայեցեալ ՚ի վեր՝ ասէ ցնոսա. Անմեղն ՚ի ձէնջ նախ նա ընկեսցէ քար ՚ի վերայ դորա։

Եւ դարձեալ ՚ի խոնարհ նայելով գրէր յերկրի։

Եւ լուեալ՝ ելանէին մի ըստ միոջէ՝ սկսեալ յառաջնոցն մինչեւ ՚ի վերջինսն. եւ մնաց միայն Յիսուս, եւ կինն կայր առաջի նորա։

Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնա. Կին դու, ո՞ւր են, ոչ որ զքեզ դատապարտեաց։

Եւ ասէ. Ոչ, Տէր։

Եւ ասէ Յիսուս. Եւ ոչ ես դատապարտեմ զքեզ. երթ, յայսմհետէ մի մեղանչեր։

Հնգերորդում Կիւրակէի Զատկըզարթիւ առաւօտին։

ԳԼՈՒԽ Ը. 12.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Դարձեալ խօսեցաւ ընդ նոսա Յիսուս եւ ասէ. Ես եմ լոյս աշխարհի. որ գայ զկնի իմ՝ ընդ խաւար մի գնասցէ, այլ ընկալցի զլոյսն կենաց։

Ասեն ցնա Փարիսեցիքն. Դու վասն անձին քո վկայես, եւ վկայութիւն քո չէ ճշմարիտ։

Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնոսա. Թէպէտ եւ ես վկայեմ վասն անձին իմոյ՝ վկայութիւն իմ ճշմարիտ է. զի գիտեմ ուստի եկի եւ յո՛ երթամ. բայց դուք ոչ գիտէք ուստի գամ կամ յո՛ երթամ։

Դուք ըստ մարմնոյ դատիք, ես ոչ դատիմ եւ ոչ զոք. Թէպէտ եւ դատիմ ես զոք՝ դատաստանն իմ ճշմարիտ է. զի չեմ միայն, այլ ես՝ եւ որ առաքեացն զիս Հայր։

Եւ յօրէնսն իսկ ձեր գրեալ է, թէ երկուց մարդոց վկայութիւն ճշմարիտ է. Ես եմ որ վկայեմ վասն իմ, եւ վկայէ վասն իմ որ առաքեացն զիս Հայր։

Ասէին ցնա. Ո՞ւր է Հայր քո։

Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնոսա. Ոչ զիս գիտէք եւ ոչ զՀայրն իմ. եթէ զիս գիտէիք՝ եւ զՀայրն իմ թերեւս գիտէիք։

Զայս բանս խօսեցաւ Յիսուս ՚ի տան գանձին, յորժամ ուսուցանէր ՚ի տաճարի անդ. եւ ոչ որ կալաւ զնա, զի չեւ եւս հասեալ էր ժամ նորա։

Հինգերրորդում Աւուրն Հինգշաբաթի առաւօտն.

ԳԼՈՒԽ Ը. 21.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Ասէ դարձեալ ցնոսա Յիսուս. Ես երթամ, եւ խնդրիցէք զիս. եւ 'ի մեղս ձեր մեռանիջիք. զի ուր ես երթամ, դուք ոչ կարէք գալ։

Ասէին Հրեայքն. Միթէ զիւրովին երթայցէ՞, զի ասէ՝ թէ ուր ես երթամ՝ դուք ոչ կարէք գալ։

Եւ ասէ ցնոսա. Դուք 'ի ներքուստ աստի էք, եւ ես 'ի վերուստ անտի եմ. դուք յաշխարհէ աստի էք, ես չեմ յայսմ աշխարհէ։

Բայց ասացի ձեզ՝ թէ 'ի մեղս ձեր մեռանիցիք. զի թէ ոչ հաւատայցէք թէ ես եմ, մեռանիցիք 'ի մեղս ձեր։

Ասեն ցնա. Դու ո՞վ ես։

Ասէ ցնոսա Յիսուս. Նախ՝ զի և խօսիմս իսկ ընդ ձեզ. բազում ինչ ունիմ վասն ձեր խօսիլ և դատիլ. այլ որ առաքեացն զիս՝ ճշմարիտ է. և ես զոր լուայն 'ի նմանէ՝ զայն խօսիմ յաշխարհի.

Եւ ոչ գիտացին՝ թէ զՀօրէ ասէր ցնոսա։

Ասէ ցնոսա Յիսուս. Յորժամ բարձրացուցանիցէք զՈրդի մարդոյ, յայնժամ գիտասջիք՝ թէ ես եմ. և յանձնէ իմմէ ինչ ոչ առնեմ, այլ որպէս ուսոյց զիս Հայրն իմ, զայն խօսիմ. և որ առաքեացն զիս՝ ընդ իս է. ոչ եթող զիս միայն, զի ես զհաճոյս նորա առնեմ հանապազ։

Իբրեւ զայս խօսեցաւ, բազումք հաւատացին 'ի նա։

Հինգերրորդում Աւուրն Ուրբաթի առաւօտն.

ԳԼՈՒԽ Ը. 31.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ ասէր Յիսուս առ Հրեայսն հաւատացեալս. Է թէ դուք կայջիք 'ի բանի իմում, ճշմարիտ աշակերտք իմ էք. և ծանիջիք զճշմարտութիւնն, եւ ճշմարտութիւնն ազատեսցէ զձեզ։

Պատասխանի ետուն նմա և ասեն. Զաւակ Աբրահամու եմք, և ոչ ումեք երբէք ծառայեցաք. զիարդ ասես եթէ ազատք լինիջիք։

Պատասխանի ետ նոցա Յի-

սուս · Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, թէ ամենայն որ առնէ զմեղս՝ ծառայ է մեղաց :

Եւ ծառայն ոչ յաւիտեան կայ 'ի տան , իսկ որդին 'ի յաւիտեան կայ · իսկ արդ եթէ որդին զձեզ ազատեսցուցէ , ճշմարիտ ազատք լինիջիք :

Գիտեմ զի զաւակ Աբրահամու էք · այլ խնդրէք սպանանել զիս , զի բանին իմոյ չիք տեղի 'ի ձեզ :

Եւ զոր տեսի առ Հօր իմում՝ խօսիմ, և դուք զոր լուայք 'ի հօրէն ձերմէ՝ առնէք :

Պատասխանի ետուն նմա և ասեն . Հայր մեր Աբրահամ է : Ասէ ցնոսա Յիսուս · Եթէ որդիք Աբրահամու էիք · զգործս Աբրահամու գործէիք · այլ այժմիկ խնդրէք սպանանել զիս , զայր մի՝ որ ձեզ զճշմարտութիւնն խօսեցայ զոր լուայ 'ի Հօրէ իմմէ · զայդ Աբրահամ ոչ արար · դուք առնէք զգործս հօրն ձերոյ :

Ասեն ցնա · Մեք 'ի պոռնկութենէ չեմք ծնեալ · մի է հայր մեր , Աստուած :

Ասէ ցնոսա Յիսուս · Եթէ Աստուած էր հայր ձեր , սիրէիք արդեօք զիս , զի ես յԱստուծոյ ելի և եկի · եւ ոչ եթէ յանձնէ ինչ եկի, այլ նա առաքեաց զիս :

Ընդէ՞ր զխօսս իմ ոչ գիտէք դուք · վասն զի ոչ կարէք լսել զբանն իմ :

Դուք 'ի հօրէ 'ի սատանայէ էք , և զցանկութիւնս հօրն ձերոյ կամիք առնել · զի նա մարդասպան էր 'ի սկզբանէ , և 'ի ճշմարտութեան ոչ եկաց · զի ոչ գոյ ճշմարտութիւն 'ի նմա · յորժամ խօսիցի սուտ՝ յիւրոց անտի խօսի · զի սուտ է և հայր նորա :

Իսկ ես զի զճշմարտութիւն խօսիմ, ոչ հաւատայք ինձ :

Ո՞ 'ի ձէնջ յանդիմանէ զիս վասն մեղաց · եթէ զճշմարիտն ասեմ , ընդէ՞ր ոչ հաւատայք ինձ :

Որ էն յԱստուծոյ՝ զբանս Աստուծոյ լսէ · և դուք վասն այնորիկ ոչ լսէք , զի չէք յԱստուծոյ :

Պատասխանի ետուն՝ Հրեայքն և ասեն ցնա · Ոչ բարւոք ասեմք մեք՝ եթէ Սամարացի ես դու , և դեւ գոյ 'ի քեզ :

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ · Յիս դեւ ոչ գոյ· այլ պա-

տուեմ զՀայր իմ, և դուք ա-
նարգէք զիս. ես ոչ խնդրեմ
զփառս իմ, է որ խնդրէն և
դատի։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, եթէ
որ զբանն իմ պահեսցէ, զմահ
մի տեսցէ 'ի յաւիտեան։

Ասեն ցնա Հրեայքն. Արդ
գիտացաք թէ դեւ գոյ 'ի
քեզ. Աբրահամ մեռաւ եւ
մարգարէքն, և դու ասես՝ ե-
թէ որ զբանն իմ պահեսցէ,
մի ճաշակեսցէ զմահ 'ի յաւի-
տեան։

Միթէ դու մեծ ինչ ո՞ք իցես
քան զՀայրն մեր Աբրահամ
որ մեռաւ, եւ մարգարէքն
մեռան. արդ դու զո՞ առնես
զքեզ։

Պատասխանի ետ Յիսուս. Ե-
թէ ես փառաւորեմ զանձն
իմ, փառքն իմ ոչ ինչ են. է
Հայր որ փառաւորէ զիս,
զորմէ դուքն ասէք՝ թէ Աստ-
ուած մեր է, և ոչ ճանաչէք զնա։

Բայց ես գիտեմ զնա. և
թէ ասեմ, թէ ոչ գիտեմ
զնա, ձեզ նման սուտ լինիմ.
այլ գիտեմ զնա, և զբան նո-
րա պահեմ։

Աբրահամ հայր ձեր ցնծայր
ցու տեսանել զօր իմ, ետես
և ուրախ եղեւ։

Ասեն ցնա Հրեայքն. Յիսուն
ամ չեւ եւս է քո, և զԱբրա-
համ տեսեր։

Ասէ ցնոսա Յիսուս. Ամէն
ամէն ասեմ ձեզ, յառաջ քան
զլինելն Աբրահամու եմ ես։

Վէմս առին՝ զի արկցեն 'ի
վերայ նորա, և Յիսուս խոյս
ետ եւ ել գնաց 'ի տաճարէ-
անտի։

Հինգերորդ կիրակէի Զատկի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Թ. 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Եւ մինչդեռ անցանէր, ե-
տես այր մի կոյր 'ի ծնէ.
եւ Հարցին ցնա աշակերտքն
նորա և ասեն. Ռաբբի, ո՞յր մե-
ղաւ է, սորա՞ թէ Հօր և մօր
իւրոյ՝ զի կոյր ծնցի։

Պատասխանի ետ Յիսուս. Ոչ
դորա մեղաւ է և ոչ Հօր և մօր
իւրոյ, այլ զի յայտնի լիցին
գործքն Աստուծոյ 'ի դմա։

Եւ ինձ պարտ է գործել զգ-
գործս այնորիկ որ առաքեացն
զիս՝ մինչ աւուր կայ. գայ գի-
շեր յորժամ ոչ ոք կարէ գոր-

ծել. մինչդեռ յաշխարհի եմ, լոյս եմ աշխարհի։

Զայս իբրեւ ասաց՝ եթուք 'ի գետին եւ արար կաւ 'ի թքոյն, եւ ծեփեաց զկաւն 'ի վերայ աչաց կուրին, եւ ասէ ցնա. Երթ լուա յաւազանին Սիլովամայ, որ թարգմանի Առաքեալ. չոգաւ լուացաւ, եկն եւ տեսանէր։

Իսկ դրացիքն՝ եւ որոց տեսեալն էր զնա յառաջագոյն՝ թէ մուրացիկ էր, ասէին. Ո՞չ սա էր որ նստէրն եւ մուրանայր։

Ոմանքն ասէին, նա է. այլքն ասէին, ոչ. այլ նման է նմա. եւ ինքն ասէր, թէ ես եմ։

Ասեն ցնա. Իսկ զիա՞րդ բացան աչք քո։

Նա եա պատասխանի. Այր մի որում Յիսուս անուն. կաւ արար եւ ծեփեաց զաչս իմ, եւ ասէ ցիս. Երթ 'ի Սիլովամ եւ լուա. չոգայ լուացայ եւ տեսանեմ։

Ասեն ցնա. Ո՞ւր է նա։

Ասէ ցնա. Ոչ գիտեմ։

Ածին առ Փարիսեցիսն զնա, որ երբեմն կոյրն էր. եւ էր շաբաթ, յորժամ զկաւն արար Յիսուս եւ եբաց զաչս կուրին։

Դարձեալ հարցանէին զնա եւ Փարիսեցիքն, թէ զիա՞րդ տեսանես։

Եւ նա ասէ ցնոսա. Կաւ եդ 'ի վերայ աչաց իմոց, եւ լուացայ եւ տեսանեմ։

Ասեն ոմանք 'ի Փարիսեցւոցն. Ոչ է այր այն յԱստուծոյ, զի զշաբաթս ոչ պահէ։

Այլքն ասէին. Իսկ զիա՞րդ կարէ մարդ մեղաւոր այսպիսի նշանս առնել։

Եւ էին հերձուածք 'ի մէջ նոցա։

Ասեն դարձեալ ցկոյր. Դու զի՞ ասես վասն նորա՝ զի եբաց զաչս քո։

Եւ նա ասէ. թէ մարգարէ է։

Եւ ոչ հաւատային Հրեայքն զնմանէ՝ թէ կոյր էր եւ բացաւ, մինչեւ կոչեցին զծնողս բացելոյն, հարցին ցնոսա եւ ասեն. Սա՞ է որդին ձեր, զորմէ դուքն ասէիք թէ կոյր ծնաւ. արդ զիա՞րդ տեսանէ։

Պատասխանի ետուն ծնողքն նորա եւ ասեն. Գիտեմք զի սա է որդին մեր, եւ զի կոյր ծնաւ. բայց զիարդ այժմ տեսանէ, ոչ գիտեմք. կամ թէ

ո՛վ եբաց զաչս դորա, մեք ոչ գիտեմք․ զդա իսկ հարցէք, ինքնին 'ի չափ հասեալ է, ինքն իսկ խօսեսցի վասն իւր։

Զայս ասացին ծնողքն նորա, զի երկնչէին 'ի Հրէիցն․ քանզի ուխտ եդեալ էր Հրէից, եթէ որ խոստովանեսցէ զնա Քրիստոս՝ 'ի բաց կացցէ 'ի ժողովրդենէն․ վասն այնորիկ ասացին ծնողքն նորա, թէ ինքնին 'ի չափ հասեալ է՝ զնա իսկ հարցէք։

Դարձեալ կրկին անգամ կոչեցին զայրն որ կոյրն էր, և ասեն ցնա․ Տուր փառս Աստուծոյ, մեք գիտեմք զի այրն այն մեղաւոր է։

Եւ նա ասէ, Թէ մեղաւոր իցէ՝ ես ոչ գիտեմ․ բայց զայս գիտեմ, զի կոյր էի և արդ տեսանեմ։

Դարձեալ ասեն ցնա․ Զի՞նչ արար քեզ, զիա՞րդ եբաց զաչս քո։

Պատասխանի ետ նոցա․ Այժմ ասացի ձեզ՝ եւ ոչ լուարուք․ զի՞ կամիք միւսանգամ լսել․ միթէ և դո՞ւք կամիք աշակերտել նմա։

Նոքա հայհոյէին զնա և ասէին․ Դու լիջիր նորա աշակերտ․ մեք Մովսիսի աշակերտ եմք․ մեք գիտեմք՝ զի ընդ Մովսիսի խօսեցաւ Աստուած, զդա ոչ գիտեմք ուստի իցէ։

Պատասխանի ետ այրն և ասէ ցնոսա․ Այդ իսկ են սքանչելիք, զի դուք ոչ գիտէք ուստի իցէ, և զիմ զաչս եբաց։

Գիտեմք զի Աստուած մեղաւորաց ոչ լսէ, բայց թէ աստուածապաշտ ոք իցէ, և զկամս նորա առնիցէ, նմա լսէ։

Յաւիտենից որ ոչ լուաւ՝ եթէ եբաց ոք զաչս կուրի 'ի ծնէ կոյր ծնելոյ․ եթէ ոչ յԱստուծոյ էր այրն այն, ոչ կարէր առնել ինչ։

Պատասխանի ետուն և ասեն ցնա․ Ի մեղս իսկ ծնեալ ես ամենևին, և դու վարդապետե՞ս լինիս մեր․ Եւ հանին զնա արտաքս։

Լուաւ Յիսուս եթէ հանին զնա արտաքս, եւ իբրեւ եգիտ զնա՝ ասէ ցնա․ Դու հաւատա՞ս յորդի Աստուծոյ։

Նա պատասխանի ետ և ասէ․ Տէր, ո՞վ է՝ զի հաւատացից 'ի նա։

Ասէ ցնա Յիսուս․ Եւ տեսեր

զնա, և որ խօսիդ ընդ քեզ՝ նա է։

Եւ նա ասէ. Հաւատամ Տէր։
Եւ երկիր եպագ նմա։

Վերջացաւ Կիւրակէի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Թ. 39.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ ասէ Յիսուս. Ի դատաստանս եկի յաշխարհս յայս, զի որ ոչն տեսանեն՝ տեսցեն, և որք տեսանենն՝ կուրասցին։

Լուան ոմանք 'ի Փարիսեցւոցն՝ որք ընդ նմա էին, և ասեն ցնա. Միթէ և մեք կո՞յրք իցեմք։

Ասէ ցնոսա Յիսուս. Եթէ կոյրք էիք՝ ոչ էր ձեր մեղ. բայց արդ ասէք՝ թէ տեսանեմք, և մեղքն ձեր 'ի ձեզ հաստատեալ են։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. Որ ոչ մտանէ ընդ դուռն 'ի գաւիթ ոչխարացն, այլ ընդ այլ ելանէ, նա գող է և աւազակ։

Իսկ որ մտանէ ընդ դուռն, հովիւ է ոչխարաց. նմա դռնապանն բանայ, և ոչխարքն ձայնի նորա լսեն. և զիւր ոչխարսն կոչէ յանուանէ, և հանէ զնոսա։

Եւ յորժամ զիւրն զամենայն հանիցէ, առաջի նոցա երթայ, և ոչխարքն զհետ նորա երթան, զի ճանաչեն զձայն նորա. զօտարի զհետ ոչ երթիցեն այլ փախիցեն 'ի նմանէ. զի ոչ ճանաչեն զձայն օտարաց։

Զայս առակ ասաց նոցա Յիսուս, և նոքա ոչ գիտէին՝ թէ զինչ էր որ խօսէրն ընդ նոսա։

Դարձեալ ասէ ցնոսա Յիսուս. Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի ես եմ դուռն ոչխարաց։

Ամենեքեան որ յառաջ քան զիս եկին՝ գողք էին և աւազակք, այլ ոչ լուան նոցա ոչխարքն։

Ես եմ դուռն, ընդ իս եթէ ոք մտանիցէ, կեցցէ. մտցէ և ելցէ, և ճարակ գտցէ։

Գող ոչ գայ՝ եթէ ոչ զի գողասցի և սպանցէ և կորուսցէ. ես եկի զի զկեանս ունիցին, և առաւել ևս ունիցին։

Վերջացաւ Կիւրակէի. Երկուշաբթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ Ժ. 11.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Ես եմ հովիւն քաջ. հովիւ քաջ զանձն իւր դնէ 'ի

վերայ ոչխարաց ։
Իսկ վարձկանն որ ո՛չ է հովիւ, որոյ ո՛չ իւր են ոչխարքն, իբրեւ տեսանէ զգայլն զի գայ, թողու զոչխարսն եւ փախչի. եւ գայլն յափշտակէ զնոսա եւ ցրուէ. քանզի վարձկան է, եւ չէ՛ փոյթ նմա վասն ոչխարացն։
Ես եմ հովիւն քաջ. եւ ճանաչեմ զիմսն, եւ ճանաչիմ յիմոցն։
Որպէս գիտէ զիս Հայր, գիտեմ եւ ես զՀայրն. եւ զանձն իմ դնեմ 'ի վերայ ոչխարաց ։
Նաեւ այլ եւս ոչխարք են իմ, որ ո՛չ են յայսմ գաւթէ. եւ զայնս եւս պարտ է ինձ ածել այսր, եւ ձայնի իմում լըւիցեն, եւ եղիցին մի հօտ եւ մի հովիւ ։
Վասն այնորիկ սիրէ զիս Հայր իմ, զի ես դնեմ զանձն իմ, զի միւսանգամ առից զնա ։
Ո՛չ ոք հանէ զնա յինէն, այլ ես դնեմ զնա անձամբ իմով. իշխանութիւն ունիմ դնել զնա, եւ իշխանութիւն ունիմ միւսանգամ առնուլ զնա. զայս պատուէր առի 'ի Հօրէ իմմէ ։
Դարձեալ հերձուած լինէր 'ի մէջ Հրէիցն վասն բանիցս այսոցիկ ։
Եւ ասէին բազումք 'ի նոցանէ. դեւ գոյ 'ի նմա եւ մոլեգնի, զի՞ լսէք նմա ։
Այլք ասէին. այսպիսի բանք ոչ դիւահարի են. միթէ դեւ կարէ՞ զաչս կուրի բանալ ։

[illegible]

ԳԼՈՒԽ Ժ. 22.

Ի ժամանակի Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ։

Եղեն յայնժամ նաւակատիքն յԵրուսաղէմ, եւ ձըմեռն էր ։
Եւ շրջէր Յիսուս 'ի տաճարին՝ 'ի սրահին Սողոմոնի ։
Շուրջ եղեն զնովաւ Հրեայքըն եւ ասեն. Մինչեւ յե՞րբ թափես զոգիս մեր, եթէ դու ես Քրիստոսն՝ ասա մեզ համարձակ ։
Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս եւ ասէ. Ասացի ձեզ՝ եւ ոչ հաւատայք ինձ. զգործսն զոր ես գործեմ յանուն Հօր իմոյ՝ նոքին իսկ վկայեն վասն իմ ։
Այլ դուք ոչ հաւատայք, զի չէք յոչխարաց անտի իմոց ։
Ոչխարք իմ ձայնի իմում լսեն, եւ ես ճանաչեմ զնոսա, եւ զկնի

իմ գան . եւ ես տամ նոցա ըզ-կեանսն յաւիտենականս , եւ-մի կորիցեն 'ի յաւիտեան . և մի ոք յափշտակեսցէ զնոսա 'ի ձեռաց իմոց .

Հայրն իմ որ ետ ինձ զնոսա՝ մեծ է քան զամենայն , և ոչ ոք կարէ յափշտակել 'ի ձեռաց Հօր իմոյ :

Ես և Հայր իմ մի եմք :

Վէմս առին Հրեայքն՝ զի քարկոծ արասցեն զնա .

Պատասխանի ետ նոցա Յի-սուս . բազում գործս բարիս ցուցի ձեզ 'ի Հօրէ իմմէ , վա-սն որոյ գործոյ 'ի նոցանէ քարկոծ առնէք զիս :

Պատասխանի ետուն նմա Հրեայքն . Վասն բարւոյ գոր-ծոյ ոչ առնեմք զքեզ քար-կոծ , այլ վասն հայհոյութեան , և զի դու մարդ ես , և զանձն քո Աստուած առնես .

Պատասխանի ետ նոցա Յի-սուս . Ո՞չ յօրէնս ձեր գը-րեալ է . Ես ասացի թէ աստ-ուածք էք . իսկ եթէ զնո-սա աստուածս ասէ՝ առ որս բանն Աստուծոյ եղեւ , եւ-չէ մարթ եղծանել գրոյն , իսկ զոր Հայր սրբեաց և առաքեաց յաշխարհ , դուք ասէք՝ թէ հայհոյես , զի ասացի թէ Որ-դի Աստուծոյ եմ :

Եթէ ոչ գործեմ զգործսն Հօր իմոյ , մի հաւատայք ինձ . ա-պա թէ գործեմ , թէ և ինձ ոչ հաւատայք , սակայն գոր-ծոյն հաւատացէք . զի գի-տասջիք և ծանիջիք՝ եթէ Հայր յիս է և ես 'ի Հայր :

Դարձեալ խնդրէին զնա ու-նել , և ել 'ի ձեռաց նոցա :

Եւ գնաց միւսանգամ յայն կոյս Յորդանանու . 'ի տեղին ուր էր Յովհաննէս զառաջին-ն և մկրտէր , և անդ լինէր :

Եկին բազումք առ նա և ա-սէին . Զի Յովհաննէս նշան ինչ ոչ արար . բայց զամենայն զոր ասաց Յովհաննէս վասն նորա՝ ճշմարիտ էր . և բազումք հաւատացին 'ի նա անդ :

Վեցերորդում Կիւրակէի Չորեքշաբթի աւուրն :

ԳԼՈՒԽ ԺԱ . 1 .

Վասն փառաց Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի .

Եւ էր ոմն հիւանդ Ղազա-րոս 'ի Բեթանիայ , 'ի գեղ-ջէ Մարեմայ , և Մարթայի քեռ նորա :

Այս այն Մարիամ էր՝ որ էօծ

զՏէրն իւղով, և ջնջեաց զոտս
նորա հերով իւրով. որոյ եղ-
բայրն Ղազարոս հիւանդ էր։
Առաքեցին առ նա քորքն նո-
րա և ասեն. Տէր, ահաւասիկ
զոր դուն սիրէիր՝ հիւանդա-
ցեալ է։

Իբրև լուաւ Յիսուս, ասէ.
Այն հիւանդութիւն չէ՛ ՚ի
մահ, այլ վասն փառացն Ա-
ստուծոյ. զի փառաւոր լիցի որ-
դի Աստուծոյ այնուիկ։

Եւ սիրէր Յիսուս զՄարիամ
և զՄարթա զքոյր նորա և-
զՂազար։

Իբրև լուաւ թէ հիւանդա-
ցեալ է, զանեղի կալաւ անդէն
ուր էրն՝ աւուրս երկուս։
Ապա յետ այնորիկ ասէ ցնո-
սա. Եկա՛յք երթիցուք միւս-
անգամ ՚ի Հրէաստան։

Ասեն ցնա աշակերտքն. Ռաբ-
բի, այժմ ևս խնդրէին զքեզ
Հրեայքն քարկոծ առնել, և
դարձեա՞լ երթաս անդրէն։

Պատասխանի ետ Յիսուս. Ո՞չ
երկոտասան ժամ է յաւուր.
եթէ ոք գնայ ՚ի տուընջեան՝
ո՛չ գայթակղի, զի զլոյս աշխար-
հիս այսորիկ տեսանէ. այլ
թէ ոք գնայ գիշերի՝ գայթակ-
ղի, զի լոյս ո՛չ գոյ ընդ նմա։

Զայս իբրև ասաց. յետ այսո-
րիկ ասէ ցնոսա. Ղազարոս բա-
րեկամ մեր ննջեաց, այլ եր-
թամ զի զարթուցից զնա։
Ասեն ցնա աշակերտքն. Տէ՛ր,
եթէ ննջեաց՝ ապա ապրի։
Այլ Յիսուս վասն մահուն
նորա ասէր. նոցա այսպէս թը-
ւեցաւ՝ թէ վասն ննջելոյ քը-
նոյն ասէ։

Յայնժամ ասէ ցնոսա Յիսուս
յայտնապէս. Ղազարոս մե-
ռաւ. և ես ուրախ եմ վասն
ձեր, զի դուք հաւատասջիք
ինձ, զի ես չէի անդ. բայց արդ
եկա՛յք երթիցուք առ նա։
Ասէ Թովմաս՝ անուանեալն
երկուորեակ՝ ցաշակերտա-
կիցն. Ո՛ն եկա՛յք՝ և մեք զի
ընդ նմա մեռցուք։

Եկն Յիսուս՝ և եգիտ զնա չո-
րեքօրեայ ՚ի գերեզմանի։
Եւ էր Բեթանիա մերձ յԵ-
րուսաղէմ իբրև ասպարիսօք
հնգետասան. բազումք ՚ի Հրէ-
ից անդ եկեալ էին առ
Մարթա և Մարիամ, զի մխի-
թարեսցեն զնոսա վասն եղ-
բօրն։

Մարթա իբրև լուաւ՝ թէ
Յիսուս գայ, ընդ առաջ գնաց
նորա. բայց Մարիամ նստէր

անդէն 'ի տան։

Ասէ Մարթա ցՅիսուս. Տէ՛ր, եթէ աստ լեալ էիր, եղբայրն իմ չէր մեռեալ. այլ եւ արդ գիտեմ, թէ զոր ինչ խնդրեսցես յԱստուծոյ՝ տացէ քեզ Աստուած։

Ասէ ցնա Յիսուս. Յարիցէ եղբայրն քո։

Ասէ ցնա Մարթա. Գիտեմ զի յարիցէ 'ի յարութեան՝ յաւուրն յետնում։

Ասէ ցնա Յիսուս. Ես իսկ եմ յարութիւն եւ կեանք. որ հաւատայ յիս, թէպէտ եւ մեռանիցի՝ կեցցէ. և ամենայն որ կենդանի է եւ հաւատայ յիս, մի՛ մեռցի 'ի յաւիտեան. հաւատա՞ս այդմիկ։

Ասէ ցնա. Այո՛, Տէր, ես հաւատացի՝ եթէ դու ես Քրիստոսն որդի Աստուծոյ, որ յաշխարհ գալոց էիր։

Եւ զայս իբրեւ ասաց, գնաց կոչեաց զՄարիամ զքոյր իւր լռելեայն և ասէ. Վարդապետն եկեալ է՝ և կոչէ զքեզ։

Նա իբրեւ լուաւ, յարեաւ վաղվաղակի, և եկն առ նա։

Չեւ եւս էր եկեալ Յիսուս 'ի գեօղն, այլ էր անդէն 'ի տեղւոջն՝ ուր ընդ առաջ եւ զեւ նմա Մարթա։

Իսկ Հրեայքն որ էին ընդ նմա 'ի տան անդ և միխիթարէին զնա, իբրեւ տեսին զՄարիամ՝ թէ յարեաւ վաղվաղակի և գնաց, գնացին և նոքա զհետ նորա. համարէին թէ 'ի գերեզմանն երթայ՝ զի լացցէ անդ։

Իսկ Մարիամ իբրեւ եկն ուր էրն Յիսուս՝ և եւտես զնա, անկաւ առ ոտս նորա և ասէ. Տէ՛ր, եթէ աստ էիր դիպեալ՝ ո՛չ էր մեռեալ եղբայրն իմ։

Յիսուս իբրեւ եւտես զնա զի լայր, և որ ընդ նմայն էին Հրեայքն՝ լային, խռովեցաւ յոգի իւր իբրեւ զայրացեալ, և ասէ. Ո՞ւր եդիք զնա։

Ասեն ցնա. Տէ՛ր, եկ և տե՛ս։

Եւ արտասուեաց Յիսուս։

Ասէին Հրեայքն. Տեսէ՛ք ո՞րչափ սիրէր զնա։

Կէսքն 'ի նոցանէ ասէին. Ո՞չ կարէր սա, որ եբաց զաչս կուրին, առնել զի և սա մի՛ մեռցի։

Յիսուս դարձեալ զայրացեալ ընդ միտս իւր, գայ 'ի գերեզմանն. և էր այր մի, և վէմ մի եդեալ 'ի վերայ նորա։

Եւ ասէ Յիսուս. Ի բա՛ց արարէք զվէմդ։

Ասէ ցնա Մարթա քոյր մեռելոյն. Տէր, արդ հոտեալ իցէ, քանզի չորեքօրեայ է։

Ասէ ցնա Յիսուս. Ո՞չ ասացի քեզ, եթէ հաւատասցես՝ տեսցես զփառսն Աստուծոյ։

Եւ իբրև 'ի վեր առին զվէմն, Յիսուս ամբարձ զաչս իւր 'ի վեր, և ասէ. Հա՛յր, գոհանամ զքէն զի լուար ինձ. և ես գիտէի՝ զի յամենայն ժամ լսես ինձ, այլ վասն ժողովրդեանս որք շուրջ կան աստ եմ՝ զի հաւատասցեն թէ դու առաքեցեր զիս։

Զայս իբրև ասաց, 'ի ձայն մեծ աղաղակեաց և ասէ. Ղա՛զարէ, արի՛ ե՛կ արտաքս։

Եւ ել մեռեալն ոտիւք կապելովք, և ձեռօքն երիզապնդօք, և երեսօքն վարշամակապատօք. և ասէ ցնոսա Յիսուս. Լուծէ՛ք զդա և թողէ՛ք երթալ։

Բազումք 'ի Հրէից որ եկեալ էին առ Մարիամամ, իբրև տեսին զոր արարն՝ հաւատացին 'ի նա։

Եւ ոմանք 'ի նոցանէ գնացին առ Փարիսեցիս, և պատմեցին նոցա զոր արարն Յիսուս։

Վ.եցերորդում Կիւրակէի Ուրբաթի առաւօտն.

ԳԼՈՒԽ ԺԱ. 47.

Վասն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Ժողովեցան քահանայապետքն և Փարիսեցիք յատեան, և ասեն. Զի՞նչ արասցուք. զի այրն այն բազում նշանս առնէ. Եթէ թողումք զնա այնպէս, ամենեքին հաւատան 'ի նա. և գայցեն Հռոմք՝ և բառնայցեն զազգս մեր և զտեղի։

Մի ոմն 'ի նոցանէ, անուն Կայիափա, որ քահանայապետ էր տարւոյն այնորիկ, ասէ ցնոսա. Դուք ո՛չինչ գիտէք, և ոչ բնաւ խորհիլ իսկ, թէ լաւ է մեզ՝ զի այր մի մեռանիցի 'ի վերայ ժողովրդեանն, և մի ամենայն ազգս կորիցէ։

Զայս ոչ յանձնէ ինչ ասաց. այլ քանզի քահանայապետ էր տարւոյն այնորիկ, մարգարէացաւ՝ եթէ մեռանելոց էր Յիսուս 'ի վերայ ազգին, և ոչ 'ի վերայ ազգին միայն, այլ զի և զորդիսն Աստուծոյ ցրուեալսն ժողովեսցէ 'ի մի։

Ապա յայնմ օրէ խորհուրդ արարին՝ զի սպանցեն զնա։

Եւ Յիսուս այնուհետև ոչ

և թէ համբարձեալ շրջէր 'ի մէջ Հրէից, այլ գնաց անտի յեր-կիր մի՝ որ մերձ էր յանապատ, 'ի քաղաք մի՝ որում անուն էր Եփրայիմ. և անդ լինէր աշա-կերտօքն հանդերձ :

Վեցերորդ աւուր Կիրակէի Ծաղկազարդի առաջ.

ԳԼՈՒԽ ԺԱ. 55.

Ի Ժամանակի Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ էր մերձ զատիկն Հրէից. և բազումք ելին յԵրու-սաղէմ 'ի գաւառէ անտի յա-ռաջագոյն քան զզատիկն, զի սրբեսցեն զանձինս իւրեանց. Խնդրէին զՅիսուս, և ասէին ընդ միմեանս մինչ կային 'ի տաճարին. Զի՞նչ թուի ձեզ, եթէ ո՞չ գայցէ 'ի տօն աստ : Պատուէր տուեալ էր քա-հանայապետիցն և Փարիսեց-ւոց, զի եթէ ոք գիտասցէ թէ ուր է, ցուցանիցէ զնմանէ, զի կալցին զնա.

Իսկ Յիսուս վեց աւուրբք յառաջ քան զզատիկն՝ ե-կն 'ի Բեթանիա, ուր էր Ղա-զար մեռեալն, զոր յարոյց 'ի մեռելոց.

Եւ արարին անդ նմա ընթ-րիս, և 'ի սպասու կայր Մար-թա, և Ղազար մի էր 'ի բազմելոց ընդ նմա :

Իսկ Մարեմայ առեալ լիտր մի իւղոյ նարդեան ազնուի մեծագնոյ, էօծ զոտս Յիսու-սի. և հերով իւրով մաքրէր զոտս նորա. և տունն լի եղև 'ի հոտոյ իւղոյն :

Ասէ մի ոմն յաշակերտաց նո-րա՝ Յուդա Իսկարիովտացի, որ մատնելոց էր զնա. Ընդէ՞ր ոչ իւղդ այդ վաճառեցաւ ե-րեք հարիւր դենարի, և տը-ւաւ աղքատաց.

Զայս ասաց՝ ոչ զի զաղքատաց ինչ փոյթ էր նմա, այլ զի գող էր, և զարկղն ինքն ունէր, և որ ինչ անկանէրն՝ նա կրէր. Ասէ Յիսուս. Թոյլ տուք դմա, զի յօրն պատանաց իմոց պահեսցէ զայդ :

Զաղքատս յամենայն ժամ ընդ ձեզ ունիք, զիս ոչ հա-նապազ ընդ ձեզ ունիք.

Իբրև գիտաց ժողովուրդ բազում 'ի Հրէից թէ անդ է՝ եկին, ոչ միայն վասն Յիսու-սի, այլ զի և զՂազար տեսցեն՝ զոր յարոյց 'ի մեռելոց.

Խորհուրդ արարին քահա-նայապետքն՝ զի և զՂազար

տպանցեն. քանզի բազումք 'ի Հրէից երթային եւ հաւատային 'ի Յիսուս։

Ընթերցուած Աւետարանի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ ԺԲ. 12.

Վասն գալստեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Իվաղիւ անդր ժողովուրդ բազում որ եկեալ էր 'ի տօնն, իբրեւ լուան եթէ գայ Յիսուս յԵրուսաղէմ, առին ոստս արմաւենեաց՝ եւ ելին ընդ առաջ նորա, աղաղակէին եւ ասէին. Ովսաննա, օրհնեալ որ գայ յանուն Տեառն թագաւորդ Իսրայելի։ Եւ գտեալ Յիսուսի էշ մի, նստաւ 'ի վերայ նորա. որպէս եւ գրեալ է. Մի երկնչիր, դուստր Սիովնի, ահաւասիկ թագաւոր քո գայ նստեալ 'ի վերայ յաւանակի իշոյ։ Եւ զայն ինչ ոչ գիտացին աշակերտքն նորա զառաջինն, այլ յորժամ փառաւորեցաւ Յիսուս, յայնժամ յիշեցին եթէ այն էր որ գրեալն էր վասն նորա, եւ զայն արարին նմա։ Եւ ժողովուրդն վկայէր՝ որ էր ընդ նմա, թէ զՂազար կոչեաց եւ եհ 'ի գերեզմանէն եւ յարոյց զնա 'ի մեռելոց. եւ վասն այնորիկ ընդ առաջ եղեւ նմա ժողովուրդն, զի լուան եթէ զայն նշանս արարեալ էր նորա։ Իսկ Փարիսեցիքն ասէին ընդ միմեանս. Տեսանէք՝ զի ոչինչ օգտիք. ահաւասիկ աշխարհ ամենայն զկնի նորա գնաց։ Էին անդ ոմանք և հեթանոսաց յելելոցն անդր, զի երկիրպագանիցեն 'ի տօնին։ Նոքա մատեան առ Փիլիպպոս՝ որ 'ի Բեթսայիդայ Գալիլեացւոցն էր, աղաչէին զնա եւ ասէին. Տէ՛ր, կամիմք զՅիսուս տեսանել։ Գայ Փիլիպպոս եւ ասէ ցԱնդրէաս. Անդրէաս եւ Փիլիպպոս ասեն ցՅիսուս։ Եւ Յիսուս պատասխանի ետ նոցա եւ ասէ. Եհաս ժամ զի փառաւորեսցի Որդի մարդոյ։

Ընթերցուած Աւետարանի Երկուշաբթի աւուրն.

ԳԼՈՒԽ ԺԴ. 24.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ եթէ ոչ հատն ցորենոյ անկեալ յերկիր մեռանիցի, ինքն միայն կայ, ապա եթէ մեռանիցի,

բազում արդիւնս առնէ։

Որ սիրէ զանձն իւր՝ արձակէ զնա, և որ ատեայ զանձն իւր յաշխարհիս յայսմիկ՝ ի կեանսն յաւիտենականս պահեսցէ զնա։

Եթէ որ զիս պաշտիցէ, զկնի իմ եկեսցէ. և ուր եմ ես, անդ և պաշտօնեայն իմ եղիցի. եթէ որ զիս պաշտիցէ, պատուեսցէ զնա Հայրն իմ։

[illegible]

ԳԼՈՒԽ ԺԷ. 27.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Բայց այժմ անձն իմ խռովեալ է. և զի՞նչ ասացից՝ եթէ Հայր ապրեցո զիս ՚ի ժամանակէ աստի յայսմանէ. այլ վասն այնորիկ եկի ՚ի ժամս յայս։

Հայր, փառաւորեա զանուն քո։

Եկն բարբառ յերկնից. Եւ փառաւոր արարի, և դարձեալ փառաւոր արարից։

Եւ ժողովուրդն որ կայր և լսէր, ասէին, որոտումն լինել. կէսքն ասէին, Հրեշտակ խօսեցաւ ընդ նմա։

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ. Ոչ վասն իմ ինչ եկն բարբառս այս, այլ վասն ձեր։

Այժմիկ դատաստան է աշխարհիս այսորիկ, այժմիկ իշխան աշխարհիս այսորիկ ընկեսցի արտաքս. Եւ ես յորժամ բարձրացայց յերկրէ, զամենեսին ձգեցից առ իս։

Զայս ասէր, նշանակեալ թէ որով մահու մեռանելոց իցէ։

Պատասխանի ետ նմա ժողովուրդն. Մեք լուաք յօրինաց՝ եթէ Քրիստոս յաւիտեան կայ. և դու զիա՞րդ ասես՝ թէ պարտ է բարձրանալ Որդւոյ մարդոյ. ո՞վ է այն Որդին մարդոյ։

Ասէ ցնոսա Յիսուս. Փոքր մի ևս ժամանակ լոյս ընդ ձեզ է. գնացէք մինչդեռ լոյսն ունիք, զի մի խաւար զձեզ հասցէ. զի որ գնայ ՚ի խաւարի, ոչ գիտէ յո երթայ. մինչդեռ զլոյսն ընդ ձեզ ունիք, հաւատացէք ՚ի լոյսն, զի որդիք լուսոյ եղիջիք։

Զայս խօսեցաւ Յիսուս, և չոգաւ թաքեաւ ՚ի նոցանէ։

Եւ այնչափ նշանս արարեալ էր առաջի նոցա, և նոքա ոչ հաւատային ՚ի նա. զի լցցի բանն Եսայեայ մարգարէի՝ զոր ասաց. Տէր, ո՞ հաւատաց ՚ի

լուր մեր, և բազուկ Տեառն
ո՞ւմ յայտնեցաւ ։

Վասն այնորիկ ոչ կարէին հաւատալ, զի միւսանգամ ասէ Եսայի, Թէ կուրացոյց զաչս նոցա, և ապշեցոյց զսիրտս նոցա . զի մի՛ տեսցեն աչօք, և իմասցին սրտիւք, և դարձցին և բժշկեցից զնոսա ։

Զայս ասաց Եսայի, զի ետես զփառս նորա, և խօսեցաւ վասն նորա ։

Բայց սակայն և յիշխանաց անտի բազումք հաւատացին 'ի նա . այլ վասն Փարիսեցւոյն ոչ յայտնէին, զի մի՛ 'ի ժողովրդենէն ելանիցեն ։

Քանզի սիրեցին զփառս մարդկան՝ առաւել քան զփառսն Աստուծոյ ։

Նոյնմերորդաւ Կիւրակէի՝ Երկուշաբաթի աւուրն .

ԳԼՈՒԽ ԺԲ . 44 ։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս .

Եւ Յիսուս աղաղակէր և ասէր . Որ հաւատայ յիս, ոչ հաւատայ յիս, այլ յայն որ առաքեացն զիս . և որ տեսանէ զիս, զայն տեսանէ որ առաքեացն զիս ։

Եւ ես լոյս յաշխարհ եկի, զի ամենայն որ հաւատայ յիս՝ 'ի խաւարի մի՛ մնասցէ ։

Եթէ որ լուիցէ բանից իմոց և ոչ պահեսցէ, ես ոչ դատիմ զնա . քանզի ոչ եկի թէ դատեցայց զաշխարհ, այլ զի փրկեցից զաշխարհ ։

Որ անարգէ զիս, և ոչ ընդունի զբանս իմ, գոյ որ դատի զնա . բանն զոր ես խօսեցայ՝ նա դատի զնա յաւուրն յետնում . զի ես յանձնէ իմմէ ոչ խօսեցայ, այլ որ առաքեացն զիս Հայր՝ նա ետ ինձ պատուէր՝ զինչ ասացից և զինչ խօսեցայց ։

Եւ գիտեմ եթէ պատուէրն այն կեանք են յաւիտենականք . արդ զոր ես խօսիմ, որպէս ասաց ինձ Հայրն, այնպէս խօսիմ ։

Նոյնմերորդաւ Կիւրակէի Հինգշաբաթի աւուրն .

ԳԼՈՒԽ ԺԳ . 1 ։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ։

Յառաջագոյն քան զտօնն զատկի գիտաց Յիսուս՝ թէ հասեալ է ժամ նորա զի փոխեսցի յաշխարհէ աստի առ Հայր . սիրեաց զիւրսն որ

յաշխարհի աստ են, 'ի սպառ
սիրեաց զնոսա:

Եւ 'ի լինել ընթրեացն՝ սա-
տանայի խոկ արկեալ էր 'ի
սիրտ՝ զի մատնեսցէ զնա՝ Յու-
դայի Սիմոնի Իսկարիովտաց-
ւոյ:

Գիտաց Յիսուս՝ զի զամենայն
ինչ ետ Հայր 'ի ձեռս նորա,
եւ թէ յԱստուծոյ ել՝ եւ առ
Աստուած երթայ. յառնէ
յընթրեաց անտի եւ դնէ ըզ-
հանդերձն, եւ առեալ զեն-
ջակ մի՝ սփածաւ. եւ ապա ա-
ռեալ ջուր՝ արկ 'ի կոնք, եւ
սկսաւ լուանալ զոտս աշա-
կերտացն, եւ սրբէր զենջակա-
ւըն զոր սփածեալ էր:

Գայ առ Սիմոն Պետրոս. եւ
նա ասէ ցնա. Տէր, դո՞ւ զիմ
զոտս լուանաս:

Պատասխանի ետ նմա Յիսուս
եւ ասէ. Զոր ինչ ես գործեմ,
դու այժմ ոչ գիտես, բայց
ապա գիտասջիր:

Ասէ ցնա Պետրոս. Ոչ լուա-
ցես զոտս իմ յաւիտեան:
Պատասխանի ետ Յիսուս. Ե-
թէ ոչ լուացից զքեզ, ոչ ու-
նիս ընդ իս մասն:

Ասէ ցնա Սիմոն Պետրոս.
Տէր, մի՛ միայն զոտս իմ, այլ եւ
զձեռս եւ զգլուխ:

Ասէ ցնա Յիսուս. Լուացե-
լոյն չէ ինչ պէտս, բայց զի
զոտսն լուանայցէ. քանզի ա-
մենեւին սուրբ է. եւ դուք
սուրբ էք, այլ ոչ ամենեքին:

Զի գիտէր զայն որ մատնե-
լոցն էր զնա, վասն այնորիկ
ասաց՝ թէ ոչ ամենեքին սուրբ էք:

Եւ յորժամ լուաց զոտս նո-
ցա, առ զհանդերձն իւր՝ եւ
դարձեալ բազմեցաւ, եւ ասէ
ցնոսա. Գիտէ՞ք զինչ արարի
ձեզ:

Դուք կոչէք զիս վարդապետ
եւ Տէր, եւ բարւոք առնէք,
քանզի եմ իսկ:

Իսկ արդ եթէ ես լուացի
զոտս ձեր՝ Տէրս եւ վարդա-
պետս, եւ դուք պարտիք զմի-
մեանց ոտս լուանալ. զի օրի-
նակ մի ետու ձեզ, զի որպէս
ես ձեզ արարի, եւ դուք առ-
նիջիք:

Եօթներորդում Կիւրակէի Ուրբաթի աւուրն:

ԳԼՈՒԽ ԺԴ. 15.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ ոչ
է ծառայ մեծ քան զտէր
իւր, եւ ոչ առաքեալ մեծ քան
զայն որ առաքեացն զնա:

Եթէ զայս գիտէք, երանելի եւս էք՝ եթէ առնիցէք զայս։

Ոչ վասն ձեր ամենեցուն ասեմ. զի ես գիտեմ զորս ընտրեցի. այլ զի գիրն լցցի, թէ որ ուտէր ընդ իս հաց՝ արար ինձ խաբէութիւն։

Յայսմհետէ խօսիմ ձեզ մինչչեւ եղեալ, զի յորժամ լինիցի՝ հաւատասջիք թէ ես եմ։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. որ ընդունի զոր ոք ես առաքեցից՝ զիս ընդունի, եւ որ զիս ընդունի՝ ընդունի զայն որ առաքեացն զիս։

Զայս իբրեւ ասաց Յիսուս, խռովեցաւ յոգի իւր, վկայեաց եւ ասէ. Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի մի ոմն 'ի ձէնջ մատնելոց է զիս։

Հայէին ընդ միմեանս աշակերտքն տարակուսեալք թէ զումէ ասիցէ։

Եւ էր մի ոմն յաշակերտացն բազմեալ առ Յիսուսիւ, զոր սիրէրն Յիսուս. ակնարկէ նմա Սիմոն Պետրոս հարցանել՝ ո՞վ իցէ վասն որոյ ասէն։

Եւ նա անկեալ զանջօքն Յիսուսի, ասէ ցնա. Տէ՛ր, ո՞վ է։

Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ. Ա՛յն է՝ որում ես թացից զպատառն եւ տաց։

Եւ թացեալ զպատառն՝ տայ Յուդայի Իսկարիովտացւոյ. եւ յետ պատառոյն՝ ապա եմուտ 'ի նա սատանայ։

Եւ ասէ ցնա Յիսուս. Զոր ինչ առնելոյն ես՝ արա վաղվաղակի։

Եւ զայս ոչ ոք իմացաւ 'ի բազմականացն՝ թէ առ ինչ ասաց ցնա. զի ոմանք համարէին թէ զի զարկղն ունէր Յուդա, ասաց նմա Յիսուս, գնեա ինչ որ պիտոյ իցէ մեզ 'ի տօնիս, եւ կամ՝ զի աղքատաց ինչ տայցէ։

Իսկ նորա առեալ զպատառն՝ ել արտաքս վաղվաղակի, եւ էր գիշեր։

Նոյնընթերցուած Կիւրակէի Շաբաթի աւուրն։

ԳԼՈՒԽ ԺԳ. 31.

Մատնիչ տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Եւ իբրեւ ել, ասէ Յիսուս. Այժմ փառաւորեցաւ Որդի մարդոյ, եւ Աստուած փառաւորեցաւ 'ի նմա։

Զի եթէ Աստուած փառաւորեցաւ 'ի նմա, եւ Աստուած

փառաւորեսցէ զնա յանձն իւր, եւ վաղվաղակի փառաւորեսցէ զնա։

Որդեակք իմ, փոքր ինչ ժամանակ ընդ ձեզ եմ. խնդրիցէք զիս. և որպէս ասացի ցՀրեայսն, եթէ ուր ես երթամ՝ դուք ոչ կարէք գալ, և արդ ձեզ ասեմ։

Պատուիրան նոր տամ ձեզ, զի սիրիցէք զմիմեանս. որպէս սիրեցի ես զձեզ, զի և դուք սիրեսջիք զմիմեանս։

Յայսմ գիտասցեն ամենեքեան՝ եթէ իմ աշակերտք էք, եթէ սիրիցէք զմիմեանս։

Ասէ ցնա Սիմոն Պետրոս. Տէր, յո՞ երթաս։

Պատասխանի ետ Յիսուս. Ուր ես երթամ՝ դու ոչ կարես այժմ գալ զկնի իմ, բայց ապա եկեսցես զկնի իմ։

Ասէ ցնա Պետրոս. Տէր, ընդէ՞ր ոչ կարիցեմ գալ այժմ զկնի քո. արդէն զանձն իմ իմ եդից ՚ի վերայ քո։

Պատասխանի ետ Յիսուս. Զա՞նձն քո դիցես ՚ի վերայ իմ. ամէն ամէն ասեմ քեզ. չեւ իցէ հաւու խօսեալ, մինչ դու երիցս ուրասցիս զիս։

Մի խռովեսցին սիրտք ձեր, այլ հաւատացէ՛ք յԱստուած, և յիս հաւատացէք։

Ի տան Հօր իմոյ օթեվանք բազում են. ապա թէ ոչ՝ ասացեալ էր իմ ձեզ, եթէ երթամ եւ պատրաստեմ ձեզ տեղի։

Եւ եթէ երթամ եւ պատրաստեմ ձեզ տեղի, դարձեալ գամ և առնում զձեզ առ իս. զի ուր ես իցեմ, եւ դուք անդ իցէք. և ուր երթամն՝ գիտիցէք, եւ զճանապարհն գիտիցէք։

Ասէ ցնա Թովմաս. Տէր, ոչ գիտեմք յո՞ երթաս, և զիա՞րդ զճանապարհն կարասցուք գիտել։

Ասէ ցնա Յիսուս. Ես եմ ճանապարհն և ճշմարտութիւն և կեանք. ոչ ոք գայ առ Հայր՝ եթէ ոչ ինեւ։

Եթէ զիս գիտէիք, և ապա ըզՀայրն իմ գիտէիք, և այսուհետեւ գիտասջիք զնա, և տեսէք զնա։

Ասէ ցնա Փիլիպպոս. Տէր, ցոյց մեզ զՀայր՝ և շատ է մեզ։

Ասէ ցնա Յիսուս. Այսչափ ժամանակս ընդ ձեզ եմ, և ո՞չ ծանեար զիս, Փիլիպպէ. որ

ետես զիս՝ ետես զՀայրն. եւ դու զիա՞րդ ասես՝ եթէ ցոյց մեզ զՀայր։

Ո՞չ հաւատաս եթէ ես 'ի Հայր և Հայր յիս է. բանն զոր ես խօսիմ ընդ ձեզ, ոչ եթէ յանձնէ ինչ խօսիմ, այլ Հայրն որ յիս բնակեալ է նա գործէ զգործսն։

Հաւատա՞յք ինձ՝ եթէ ես 'ի Հայր եւ Հայր յիս. ապա թէ ոչ՝ գոնէ վասն գործոցն հաւատայէք ինձ։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, թէ որ հաւատայն յիս, զգործս զոր ես գործեմ, եւ նա գործեսցէ, և մեծամեծս եւս քան զնոյնս գործեսցէ. զի ես առ Հայր երթամ։

Եւ զոր ինչ խնդրիցէք յանուն իմ, արարից զայն. զի փառաւորեսցի Հայր յորդի։

ԳԼՈՒԽ ԺԴ. 15.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Եթէ սիրէք զիս՝ զպատուիրանս իմ պահեսջիք, և ես աղաչեցից զՀայր, և այլ մխիթարիչ տացէ ձեզ, զի ընդ ձեզ բնակեսցի 'ի յաւիտեան. զՀոգին ճշմարտութեան, զոր աշխարհս ոչ կարէ ընդունել, զի ոչ տեսանէ զնա, և ոչ ճանաչէ զնա. բայց դուք ճանաչէք զնա, զի առ ձեզ բնակեսցի, և ընդ ձեզ եղիցի։

Ոչ թողից զձեզ որբս, գամ առ ձեզ. փոքր միւս եւս, և աշխարհս ոչ եւս տեսանէ զիս. բայց դուք տեսանիցէք զիս. զի ես կենդանի եմ, և դուք կենդանի լինելոց էք։

Յայնմ աւուր գիտասջիք դուք, զի ես 'ի Հօր իմում, և դուք յիս, և ես 'ի ձեզ. որ ունի ըզպատուիրանս իմ և պահէ ըզնոսա, նա է որ սիրէ զիս. և որ սիրէն զիս՝ սիրեսցի 'ի Հօրէ իմմէ. և ես սիրեցից զնա, և երեւեցուցից նմա զիս։

Ասէ ցնա Յուդա՝ ոչ Իսկարիովտացին. Տէր, զի՞ եղեւ՝ զի մեզ յայտնելոց ես զքեզ՝ և ոչ աշխարհի։

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա. Եթէ ոք սիրէ զիս՝ զբանն իմ պահեսցէ, և Հայր իմ սիրեսցէ զնա. և առ նա եկեսցուք, և օթեւանս առ նըմա արասցուք։

Եւ որ ոչն սիրէ զիս՝ զբանս իմ ոչ պահէ. և բանն իմ զոր լըսէք՝ ոչ է իմ, այլ Հօրն՝ որ առաքեացն զիս։

Գլուխ ԺԴ. 25.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ մինչ առ ձեզս եմ. բայց մխիթարիչն Հոգին Սուրբ՝ զոր առաքեսցէ Հայր յանուն իմ, նա ուսուսցէ ձեզ զամենայն. և յիշեցուսցէ ձեզ զամենայն որ ինչ ասացի ձեզ.

Խաղաղութիւն թողում ձեզ, զխաղաղութիւն զիմ տամ ձեզ. ոչ որպէս աշխարհս տայ՝ տամ ես ձեզ. մի խռովեսցին սիրտք ձեր, և մի զանգիտեսցեն.

Լուայք զի ասացի ես ձեզ՝ թէ երթամ և գամ՝ առ ձեզ. եթէ սիրէիք զիս՝ ապա ուրախ լեալ էր ձեր՝ թէ ես առ Հայր երթամ, զի Հայր իմ մեծ է քան զիս.

Եւ այժմ ասացի ձեզ մինչև եղեալ, զի յորժամ լինիցի՝ հաւատասջիք.

Ոչ ևս այլ շատ խօսեցայց ընդ ձեզ. գայ իշխան աշխարհիս այսորիկ, և յիս ինչ ոչ գտանէ. այլ զի ծանիցէ աշխարհ՝ եթէ սիրեմ զՀայր, և որպէս պատուիրեաց ինձ Հայրն՝ այնպէս առնեմ. ծն Արիք գնասցուք աստի.

Ես եմ որթն ճշմարիտ, և Հայր իմ մշակ է. ամենայն ուռ որ յիս է և ոչ բերէ պտուղ, կտրէ զնա. և ամենայն որ բերէ պտուղ՝ սրբէ զնա, զի առաւել ևս պտղաբեր լիցի.

Դուք արդէն իսկ սուրբ էք վասն բանին՝ զոր խօսեցայ ընդ ձեզ.

Կացէք յիս՝ և ես 'ի ձեզ. որպէս ուռն ոչ կարէ պտուղ բերել յանձնէ իւրմէ, եթէ չիցէ հաստատեալ յորթն, նոյնպէս և դուք՝ եթէ ոչ յիս հաստատեալ իցէք.

Ես եմ որթ՝ և դուք ուռ. որ հաստատեալ է յիս՝ և ես 'ի նա, նա բերէ պտուղ յոյժ, զի առանց իմ ոչ ինչ կարէք առնել.

Եթէ որ ոչ է հաստատեալ յիս, ել նա արտաքս իբրև զուռն, և ցամաքեցաւ. և ժողովեն զնա, և 'ի հուր արկանեն և այրի.

Եթէ կայցէք յիս, և բանքն իմ 'ի ձեզ կայցեն. զոր ինչ կամիցիք և խնդրեսջիք՝ և լինիցի ձեզ.

Յայսմիկ փառաւորեցաւ Հայր

իմ, զի պտուղ յոյժ բերիցէք,
եւ եղիջիք իմ աշակերտք։
Որպէս սիրեաց զիս Հայրն իմ,
եւ ես սիրեցի զձեզ. հաստա-
տուն կայցէք ՚ի սէր իմ. եթէ
պահիցէք զպատուիրանս իմ,
կայջիք ՚ի սէր իմ. որպէս ես
զպատուիրանս Հօր իմոյ պա-
հեցի, եւ կամ ՚ի սէր նորա։
Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ, զի
ուրախութիւն իմ ՚ի ձեզ լիցի
եւ ձեր ուրախութիւնն լը-
ցեալ եղիցի։
Այս է պատուէր իմ, զի սի-
րեսջիք զմիմեանս, որպէս և
ես սիրեցի զձեզ։
Մեծ եւս քան զայս սէր՝ ոչ
ոք ունի, եթէ զանձն իւր
դիցէ ՚ի վերայ բարեկամաց
իւրոց։
Դուք բարեկամք էք իմ, եթէ
առնիցէք զոր ես պատուիրեմ
ձեզ. ոչ եւս կոչեմ զձեզ ծա-
ռայս, զի ծառայն ոչ գիտէ
զինչ գործէ տէրն նորա. այլ
զձեզ կոչեցի բարեկամս, զի
զամենայն զոր լուայ ՚ի Հօրէ
իմմէ՝ ծանուցի ձեզ։
Ոչ եթէ դուք ընտրեցէք զիս,
այլ ես ընտրեցի զձեզ. եւ եդի
զձեզ՝ զի դուք երթայցէք եւ
պտղաբերք լինիցիք, եւ պտու-
ղըն ձեր կացցէ.
Եւ զոր ինչ խնդրիցէք ՚ի Հօրէ
իմմէ յանուն իմ, տացէ ձեզ։
Զայս պատուիրեմ, զի սի-
րեսջիք զմիմեանս։
Եթէ աշխարհ զձեզ ատեայ,
գիտասջիք զի նախ զիս ատեաց։
Եթէ յաշխարհէ աստի էիք՝
աշխարհ զիւրն սիրէր արդեօք.
բայց զի չէք յաշխարհէ, այլ
ես ընտրեցի զձեզ յաշխար-
հէ, վասն այնորիկ ատեայ ըզ-
ձեզ աշխարհ։
Յիշեցէք զբանն զոր ասացի
ձեզ, թէ ոչ է ծառայ մեծ
քան զտէր իւր. եթէ զիս հա-
լածեցին, ապա եւ զձեզ հա-
լածեսցեն. եթէ զբանն իմ
պահեցին, ապա և զձերն պա-
հեսցեն։
Այլ զնոյն արասցեն ընդ
ձեզ վասն անուան իմոյ, զի
ոչ գիտեն զայն՝ որ առաքեա-
ցըն զիս։
Իմ եթէ չէր եկեալ և խօ-
սեցեալ ընդ նոսա, մեղ ինչ
ոչ գոյր նոցա. բայց արդ չէք
ինչ պատճառք վասն մեղաց
իւրեանց։
Որ զիս ատեայ, եւ զՀայրն
իմ ատեայ։
Եթէ զգործս չէր գործեալ

'ի նոսա՝ զոր ոչ այլ ոք գործեաց . մեղ ինչ ոչ գոյր նոցա, բայց արդ տեսին և ատեցին՝ և զիս և զՀայր իմ . այլ զի լցցի բանն, որ յօրէնս նոցա գրեալ է, թէ ատեցին զիս տարապարտուց ։

Բայց յորժամ եկեսցէ մխիթարիչն, զոր ես առաքեցից ձեզ 'ի Հօրէ, զՀոգին ճշմարտութեան որ 'ի Հօրէ ելանէ, նա վկայեսցէ վասն իմ . Եւ դուք վկայէ՛ք, զի 'ի սկզբանէ ընդ իս էք ։

Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ՝ զի մի գայթագղեսջիք . 'ի ժողովրդոց իւրեանց հանիցեն զձեզ ։

Այլ եկեսցէ ժամանակ, զի ամենայն որ սպանանիցէ զձեզ՝ համարիցի պաշտօն մատուցանել Աստուծոյ ։

Եւ զայն արասցեն ընդ ձեզ, քանզի ո՛չ ծանեան զՀայր եւ ո՛չ զիս ։

Այլ եւ զայս խօսեցայ ընդ ձեզ, զի յորժամ եկեսցէ ժամանակն՝ յիշիցէք՝ թէ ես ասացի ձեզ ։

Զայս 'ի սկզբանէ ո՛չ ասացի ձեզ, քանզի ընդ ձեզ էի ։

ԳԼՈՒԽ ԺԶ. 5.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ .

Բայց արդ երթամ ես առ առաքիչն իմ, և ոչ ոք 'ի ձէնջ հարցանէ ցիս՝ թէ յո՛ երթաս . այլ զի զայս խօսեցայ ընդ ձեզ, տրտմութիւն ելից զսիրտս ձեր ։

Այլ ես զճշմարիտն ասեմ ձեզ . լաւ է ձեզ եթէ ես երթամ . զի եթէ ես ոչ երթայց՝ մխիթարիչն ոչ եկեսցէ առ ձեզ . ապա եթէ երթամ, առաքեցից զնա առ ձեզ ։

Եւ նա եկեալ յանդիմանեսցէ զաշխարհ վասն մեղաց, և վասն արդարութեան, և վասն դատաստանի ։

Վասն մեղաց, զի ոչ հաւատան յիս . վասն արդարութեան, զի առ Հայր իմ երթամ, և ոչ ես տեսանէք զիս . վասն դատաստանի, զի իշխան աշխարհիս այսորիկ դատապարտեալ է ։

Եւս բազում ինչ ունիմ ասել ձեզ, այլ ոչ կարէք հանդարտիլ այժմիկ . յորժամ եկեսցէ նա Հոգին ճշմարտութեան, առաջնորդեսցէ ձեզ

ամենայն ճշմարտութեամբ. զի ոչ եթէ յանձնէ ինչ խօսիցի, այլ զոր լսիցէ խօսեսցի, և զգալոցն պատմեսցէ ձեզ։

Նա զիս փառաւորեսցէ, զի յիմմէ անտի առնուցու և պատմեսցէ ձեզ։

Զամենայն ինչ զոր ունի Հայր՝ իմ է. վասն այնորիկ ասացի ձեզ, թէ յիմմէ անտի առնու և պատմէ ձեզ։

Փոքր մի՝ և ոչ ևս տեսանիցէք զիս, և ապա սակաւիկ մի՝ և տեսանիցէք զիս. և ես երթամ առ Հայր։

Ասէին ոմանք յաշակերտաց անտի ցմիմեանս. Զի՞նչ է այս՝ զոր ասէս ցմեզ, թէ փոքր մի՝ և ոչ տեսանէք զիս, և դարձեալ սակաւիկ մի՝ և տեսանիցէք զիս. և եթէ ես առ Հայր իմ երթամ։

Եւ ասէին. Զի՞նչ իցէ այն փոքր միւս ևս, չգիտեմք զինչ խօսի։

Գիտաց Յիսուս եթէ կամէին զնա հարցանել, և ասէ ցնոսա. Վասն այդորիկ խնդրէք ընդ միմեանս զի ասացի՝ թէ փոքր մի՝ և ոչ տեսանէք զիս, և դարձեալ սակաւիկ միւս ևս և տեսանիցէք զիս։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի լայջիք և ողբասջիք դուք, և աշխարհ խնդասցէ. դուք տրտմեսջիք, այլ տրտմութիւն ձեր յուրախութիւն եղիցի։

Կին յորժամ ծնանիցի՝ տրտմութիւն է նմա, զի հասեալ է ժամ նորա. այլ յորժամ ծնցի զմանուկն, ոչ ևս յիշէ զնեղութիւնն վասն խնդութեանն, զի ծնաւ մարդ յաշխարհի։

Եւ դուք այժմ տրտմութիւն ունիք, այլ դարձեալ տեսից զձեզ, և ուրախ լիցին սիրտք ձեր, և զուրախութիւնն ձեր ոչ որ հանիցէ ՚ի ձէնջ։

Եւ յայնմ աւուր զիս ինչ ոչ հարցանիցէք։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի զոր ինչ խնդրիցէք ՚ի Հօրէ իմմէ յանուն իմ, տացէ ձեզ։

Մինչեւ ցայժմ ոչինչ խնդրեցէք յանուն իմ. խնդրեցէք՝ և առնուցուք. զի ուրախութիւնն ձեր լցեալ եղիցի։

Զայս առակօք խօսեցայ ընդ ձեզ. եկեսցէ ժամանակ՝ յորժամ ոչ ևս առակօք խօսեցայց ընդ ձեզ, այլ յայտնապէս զՀօրէ պատմեցից ձեզ։

Յայնմ աւուր խնդրեսջիք յա-

նուն իմ. և ոչ ասեմ ձեզ՝ ե-
թէ ես աղաչեցից զՀայր վասն
ձեր. զի ինքն իսկ Հայր սիրէ
զձեզ, զի դուք զիս սիրեցիք,
և հաւատացիք եթէ ես յԱս-
տուծոյ ելի։

Ելի ՚ի Հօրէ՝ և եկի յաշխարհ,
դարձեալ թողում զաշխարհ,
և երթամ առ Հայր։

Ասեն ցնա աշակերտքն. Ահա
արդ յայտնութեամբ խօսիս,
և առակ և ոչ մի ինչ ասես.
այժմ գիտեմք՝ եթէ գիտես
զամենայն, և ոչ ինչ պիտոյ է՝
եթէ ոք հարցանիցէ զքեզ.
յայսմիկ հաւատամք եթէ
յԱստուծոյ ելեր։

Պատասխանի ետ նոցա Յի-
սուս և ասէ. Այժմ հաւա-
տա՞յք. ահա եկեսցէ ժամ, և
եկեալ իսկ է, զի ցրուեսջիք
յիւրաքանչիւր տեղիս, եւ
զիս միայն թողուցուք. և չեմ
միայն, զի Հայր ընդ իս է։

Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ՝ զի
ընդ իս խաղաղութիւն ունի-
ցիք. յաշխարհի աստ նեղու-
թիւն ունիցիք, այլ քաջալե-
րացարո՛ւք զի ես յաղթեցի
աշխարհի։

Զայս իբրեւ խօսեցաւ Յի-
սուս, համբարձ զաչս իւր յեր-
կինս և ասէ. Հա՛յր, հասեալ է
ժամ, փառաւորեա՛ զՈրդի
քո, զի եւ Որդի քո փառա-
ւորեսցէ զքեզ. որպէս ետուր
նմա իշխանութիւն ամենայն
մարմնոյ, զի ամենայնի զոր ե-
տուր նմա, տացէ զկեանս
յաւիտենականս։

Այս է յաւիտենական կեանք
զի ծանիցեն զքեզ միայն ճշ-
մարիտ Աստուած, և զոր ա-
ռաքեցեր զՅիսուս Քրիստոս։

Ես զքեզ փառաւորեցի յեր-
կրի, զգործն կատարեցի՝ զոր
ետուր ցիս զի արարից. եւ
այժմ փառաւորեա՛ զիս, Հա՛յր,
առ ՚ի քէն փառօքն զոր ու-
նէի յառաջ քան զլինելն աշ-
խարհի առ ՚ի քէն։

Յայտնեցի զանուն քո մարդ-
կան, զորս ետուր ինձ յաշ-
խարհէ. քո էին, և ինձ ե-
տուր զնոսա, եւ զբանն քո
պահեցին։

Արդ գիտացին՝ եթէ զամե-
նայն ինչ զոր ետուր ինձ, ե-
տու նոցա. և նոքա ընկալան,
և ծանեան ճշմարտութեամբ՝
թէ առ ՚ի քէն ելի. եւ հա-
ւատացին՝ եթէ դու առաքե-
ցեր զիս։

Արդ ես վասն նոցա աղաչեմ,

և ոչ վասն աշխարհի աղաչեմ. այլ վասն նոցա զորս ետուր ինձ, զի քո են. և որ ինչ իմ է, ամենայն քո է. և որ ինչ քո է, այն իմ է, և փառաւորեալ եմ ՚ի նոսա։

Եւ ես ոչ ևս եմ յաշխարհի, և նոքա յաշխարհի են, և ես առ քեզ գամ. Հայր սուրբ, պահեա զնոսա յանուն քո, որով ետուր ինձ. զի եղիցին մի՝ որպէս և մեք մի եմք։

Մինչ էի յաշխարհի ընդ նոսա, ես պահէի զնոսա յանուն քո՝ որով ետուր ինձ. և պահեցի. և ոչ ոք ՚ի նոցանէ կորեաւ, բայց որդին կորստեան, զի գիրն լցցի։

Բայց արդ առ քեզ գամ. և զայս խօսիմ յաշխարհի, զի ունիցին զուրախութիւն իմ լիով յանձինս իւրեանց։

Ես ետու նոցա զբանն քո, և աշխարհս ատեաց զնոսա. զի չեն յաշխարհէ, որպէս և ես չեմ յաշխարհէ։

Ոչ զայս աղաչեմ զի բարձցես զնոսա յաշխարհէ, այլ զի պահեսցես զնոսա ՚ի չարէ։

Յաշխարհէ աստի չեն, որպէս և ես չեմ յաշխարհէ։

Սուրբ արա զնոսա ճշմարտութեամբ քով. զի բանն քո ճշմարտութիւն է։

Որպէս զիս առաքեցեր յաշխարհ, և ես առաքեցի զնոսա յաշխարհ. և ՚ի վերայ նոցա ես սուրբ առնեմ զանձն իմ. զի եղիցին և նոքա սրբեալք ճշմարտութեամբ։

Այլ ոչ վասն նոցա միայն աղաչեմ, այլ և վասն ամենայն հաւատացելոց բանիւն նոցա յիս. զի ամենեքին մի իցեն, որպէս դու Հայր յիս՝ և ես ՚ի քեզ, զի և նոքա ՚ի մեզ իցեն. զի և աշխարհ հաւատասցէ եթէ դու առաքեցեր զիս։

Եւ ես զփառսն զոր ետուր ինձ՝ ետու նոցա. զի իցեն մի՝ որպէս և մեք մի եմք. ես ՚ի նոսա, և դու յիս, զի եղիցին կատարեալք ՚ի մի։

Եւ գիտասցէ աշխարհ՝ եթէ դու առաքեցեր զիս, և սիրեցի զնոսա որպէս դու զիս սիրեցեր։

Հայր, զորս ետուր ինձ, կամիմ՝ զի ուր ես եմ, և նոքա իցեն ընդ իս. զի տեսանիցեն զփառսն զիմ զոր ետուր ինձ. զի սիրեցեր զիս յառաջ քան զլինելն աշխարհի։

Հայր արդար, և աշխարհ ըզ-

քեզ ոչ ծանեաւ · այլ ես ըզ-
քեզ ծանեայ, և նոքա ծա-
նեան՝ եթէ դու առաքեցեր
զիս ։

Եւ ծանուցի նոցա զանուն
քո և ծանուցից, զի սէրն զոր
սիրեցեր զիս՝ ՚ի նոսա լիցի, և
ես ՚ի նոսա ։

Զայս իբրև ասաց Յիսուս,
ել աշակերտօքն հանդերձ
յայնկոյս ձորոյն Կեդրոնի՝ ուր
էր պարտէզ, յոր եմուտ ինքն
և աշակերտքն իւր ։

ԳԼՈՒԽ ԺԸ. 2 ։

Վասն մատնութեան Տեառն մերոյ
Յիսուսի Քրիստոսի ։

Գիտէր և Յուդա՝ որ զնայն
մատնելոց էր՝ զտեղին,
զի բազում անգամ ժողովեալ
էր անդր Յիսուսի աշակերտօ-
քըն հանդերձ ։

Եւ Յուդայի առեալ ընդ իւր
զգունդն, և ՚ի քահանայապե-
տիցն և ՚ի Փարիսեցւոց սպա-
սաւորս, գայ անդր ջահիւք
և լապտերօք և զինուք ։

Իսկ Յիսուս իբրև ետես զայն
ամենայն եկեալ ՚ի վերայ նո-
րա, ել եւ ասէ ցնոսա · Զ՞
խնդրէք ։

Պատասխանի ետուն նմա ·
Զ Յիսուս Նազովրեցի ։

Ասէ ցնոսա Յիսուս · Ես եմ ։
Կայր ընդ նոսա և Յուդա՝ որ
մատնէրն զնա ։

Իբրև ասաց՝ թէ ես եմ,
յետս յետս չոգան՝ եւ զար-
կան զգետնի ։

Դարձեալ եհարց զնոսա · Զ՞
խնդրէք ։

Եւ նոքա ասեն · Զ Յիսուս Նա-
զովրեցի ։

Պատասխանի ետ նոցա Յի-
սուս · Ասացի ձեզ թէ ես եմ ·
արդ եթէ զիս խնդրէք, թոյլ
տուք դոցա երթալ ։

Զի լցցի բանն՝ զոր ասաց,
թէ զորս ետուրն ցիս՝ ոչ կո-
րուսի ՚ի նոցանէ և ոչ զոք ։

Իսկ Սիմովն Պետրոս՝ քանզի
ունէր սուր, ձգեաց զնա և ե-
հար զքահանայապետին ծա-
ռայ, և ՚ի բաց էհատ զունկն
նորա զաջոյ · և էր անուն ծա-
ռային Մաղքոս ։

Ասէ Յիսուս ցՊետրոս · Արկ
զսուրդ անդրէն ՚ի պատեանս
իւր · զբաժակն զոր ետ ինձ
Հայր՝ ո՞չ ըմպիցեմ զնա ։

Իսկ գունդն և հազարապե-
տըն եւ սպասաւորքն Հրէից
կալան զՅիսուս և կապեցին ։

Եւ ածին զնա նախ առ Աննա, որ էր աներ Կայիափայի, որ քահանայապետն էր տարւոյն այնորիկ։

Այս այն Կայիափա էր՝ որ խրատ ետ Հրէից, թէ լաւ է առն միում մեռանիլ ՚ի վերայ ժողովրդեանն։

Եւ երթային զհետ Յիսուսի Սիմովն Պետրոս և միւս աշակերտն։

Եւ աշակերտն այն քանզի ծանօթ էր քահանայապետին՝ եմուտ ընդ Յիսուսի ՚ի գաւիթ քահանայապետին։

Եւ Պետրոս կայր առ դրանն արտաքոյ. Ել միւս աշակերտն որ էր ծանօթ քահանայապետին, և ասաց դռնապանին՝ և եմոյծ ՚ի ներքս զՊետրոս։

Ասէ աղջիկն որ դռնապանն էր՝ ցՊետրոս. Մի թէ և դո՞ւ յաշակերտաց առնն այնորիկ իցես. Եւ նա ասէ. Ոչ եմ։

Կային անդ ծառայքն և սպասաւորք, խարոյկ արկեալ՝ քանզի ցուրտ էր, և ջեռնուին. կայր ընդ նոսա և Պետրոս և ջեռնոյր։

Եւ քահանայապետն եհարց զՅիսուս վասն աշակերտացն և վասն վարդապետութեանն նորա։

Պատասխանի ետ նմա Յիսուս. Ես յայտնապէս խօսեցայ յաշխարհի, ես յամենայն ժամ ուսուցի ՚ի ժողովրդեանն և ՚ի տաճարի անդ՝ ուր ամենայն Հրեայք ժողովեալ էին, և ՚ի ծածուկ ինչ ոչ խօսեցայ.

Զի՞ հարցանես զիս, հարց զայնոսիկ՝ որ լուանն, թէ զինչ խօսեցայ ընդ նոսա. ահաւասիկ նոքա գիտեն զինչ ասացի ես։

Իբրև նա զայն ասաց, մի ոմն ՚ի սպասաւորացն որ անդ կայր, ետ ապտակ Յիսուսի և ասէ. Ա՞յդպէս պատասխանի տաս քահանայապետին։

Եւ Յիսուս ասէ ցնա. Եթէ չար ինչ խօսեցայ, վկայեա՛ վասն չարին. իսկ եթէ բարի, ընդէ՞ր հարկանես զիս։

Եւ առաքեաց զնա Աննա կապեալ առ Կայիափա քահանայապետ։

Եւ Սիմովն Պետրոս կայր անդ և ջեռնոյր. ասեն ցնա. Միթէ և դո՞ւ յաշակերտաց նորա իցես։

Նա ուրացաւ և ասէ, թէ չեմ։

Եւ ասէ մի ոմն ՚ի ծառայից քահանայապետին՝ ազգական

այնորիկ զորոյ զունկն եհատ Պետրոս. Ո՞չ ես իսկ տեսի զքեզ 'ի պարտիզի անդ ընդ նմա։

Դարձեալ ուրացաւ Պետրոս, և վաղվաղակի հաւ խօսեցաւ։

ԳԼՈՒԽ ԺԸ. 28.

Վասն չարչարանաց Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ ածեն զՅիսուս 'ի մօտոյ Կայիափայ յապարանս դատաւորին, և էր այգուց։

Եւ նոքա ոչ մտին յապարանսն, զի մի պղծեսցին, այլ զի ուտիցեն զզատիկն։

Ել առ նոսա Պիղատոս արտաքս և ասէ. Զի՞նչ չարախօսութիւն մատուցանէք զառնէն զայնմանէ։

Պատասխանի ետուն և ասեն ցնա. Եթէ չէր չարագործ այրն այն, ապա ո՛չ մատնէաք զնա քեզ։

Ասէ ցնոսա Պիղատոս. Առէք զնա դուք, և ըստ ձերոց օրինացն դատեցէք։

Ասեն ցնա Հրեայքն. Մեզ ո՛չ է արժան սպանանել զոք։

Զի լցցի բանն Յիսուսի զոր ասաց, նշանակել թէ որով մահու մեռանելոց իցէ։

Եմուտ միւսանգամ յապարանն Պիղատոս, կոչեաց զՅիսուս, և ասաց ցնա. Դո՞ւ ես թագաւորն Հրէից։

Պատասխանի ետ Յիսուս. Ի քէ՞ն ասես զայդ, եթէ այլք ասացին քեզ զինէն։

Պատասխանի ետ Պիղատոս. Միթէ և ես Հրեա՞յ իցեմ. ազգն քո և քահանայապետք մատնեցին զքեզ ինձ. զի՞նչ գործ գործեալ է քո։

Պատասխանի ետ Յիսուս. Իմ արքայութիւն չէ յայսմ աշխարհէ. եթէ յաշխարհէ աստի էր արքայութիւնն իմ, ըսպասաւորքն իմ մարտնչէին արդեօք՝ զի մի մատնեցայց Հրէից. բայց արդ թագաւորութիւն իմ չէ աստի։

Ասէ ցնա Պիղատոս. Ապա թէ այդպէս իցէ, թագաւոր ոմն ես դու։

Պատասխանի ետ Յիսուս. դու ասես՝ թէ թագաւոր իցեմ. բայց ես յայդ իսկ ծնեալ եմ և 'ի դոյն իսկ եկեալ եմ յաշխարհ, զի վկայեցից ճշմարտութեանն. ամենայն որ 'ի ճշմարտութենէ է, լսէ բար-

բառց խնդ։

Ասէ ցնա Պիղատոս. Զի՞նչ է ճշմարտութիւն։

Զայս իբրև ասաց, դարձեալ ել առ Հրեայսն և ասէ ցնոսա. Ես եւ ո՛չ մի ինչ պատճառս գտանեմ 'ի նմա։

Բայց է՛ ձեր սովորութիւն՝ զի զմի ոք արձակեցից ձեզ 'ի զատկիս. արդ կամի՞ք զի արձակեցից ձեզ զԹագաւորն Հրէից.

Աղաղակեցին ամենեքեան և ասէին. Մի՛ զդա, այլ զԲարաբբա. եւ էր Բարաբբայն այն աւազակ։

ԳԼՈՒԽ ԺԹ. 1.

Վասն չարչարանաց Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Յայնժամ էառ Պիղատոս զՅիսուս, և գան եհար։

Եւ զինուորացն արարեալ պսակ 'ի փշոց՝ եդին 'ի գլուխ նորա, և զգեցուցին նմա հանդերձ ծիրանի. և գային առ նա և ասէին. Ո՛ղջ եր, արքայ Հրէից. եւ հանէին նմա ապտակս։

Ել դարձեալ Պիղատոս արտաքս և ասէ ցնոսա. Ահա ածեմ զնա արտաքս առ ձեզ, զի գիտասջիք թէ ես վնաս ինչ 'ի նմա ո՛չ գտանեմ։

Ել Յիսուս արտաքս, եւ ունէր պսակ 'ի փշոց և հանդերձ ծիրանի։

Եւ ասէ ցնոսա. Ահա՛ այրդ ցձեզ։

Իբրեւ տեսին զնա քահանայապետքն եւ սպասաւորք, աղաղակ բարձին և ասեն. Ի խա՛չ հան՝ 'ի խաչ հան զդա։

Ասէ ցնոսա Պիղատոս. Առէ՛ք զդա 'ի ձեզ, և ձեզէն հանէք 'ի խաչ. զի ես 'ի դմա վնաս ինչ ո՛չ գտանեմ։

Պատասխանի ետուն նմա Հրեայքն. Մեք օրէնս ունիմք, եւ ըստ օրինաց մերոց պարտի մեռանիլ, զի զանձն իւր որդի Աստուծոյ արար։

Իբրեւ լուաւ զբանս զայս Պիղատոս, առաւել եւս երկեաւ. եմուտ դարձեալ անդրէն յապարանսն, և ասէ ցՅիսուս. Ուստի՞ ես դու։

Եւ Յիսուս ո՛չ ետ նմա պատասխանի.

Ասէ ցնա Պիղատոս. Ընդ իս ո՞չ խօսիս. ո՞չ գիտես եթէ իշխանութիւն ունիմ հանել զքեզ 'ի խաչ, և իշխանու-

թիւն ունիմ արձակել զքեզ։

Պատասխանի ետ Յիսուս. Ոչ ունէիր դու իշխանութիւն 'ի վերայ իմ և ոչ մի, եթէ ոչ էր տուեալ քեզ 'ի վերուստ. վասն այնորիկ որ մատնեաց զիս քեզ՝ նորա մեծ մեղք են։

Եւ յայնմհետէ Պիղատոս խնդրէր արձակել զնա. և Հրեայքն աղաղակէին և ասէին. Եթէ զդա արձակես, չես բարեկամ կայսեր. ամենայն որ որ թագաւոր կոչէ զանձն իւր, հակառակ է կայսեր։

Իսկ Պիղատոս իբրև լուաւ զբանս զայսոսիկ, էած զՅիսուս արտաքս՝ և նստաւ 'ի վերայ բեմին 'ի տեղւոջն որ կոչէր Քարայատակ, և Եբրայեցերէն Կապպաթա։

Էր ուրբաթն զատկի, և էր ժամ իբրև վեցերորդ, և ասէ ցՀրեայսն. Ահա թագաւորդ ձեր ցձեզ։

Եւ նոքա աղաղակէին. Բարձ 'ի մէնջ, բարձ 'ի մէնջ, և հան զդա 'ի խաչ։

Ասէ ցնոսա Պիղատոս. Ես զթագաւորդ ձեր 'ի խա՞չ հանիցեմ։

Պատասխանի ետուն քահանայապետքն. Չիք մեր թագաւոր՝ բայց 'ի կայսերէ։

Յայնժամ ետ զնա 'ի ձեռս նոցա, զի 'ի խաչ ելանիցէ։

ԳԼՈՒԽ ԺԹ. 17.

Վասն խաչելութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ նոքա առեալ տանէին զնա. և բարձեալ էր ինքն նորին զխաչափայտն, և ելանէր 'ի տեղին՝ որ անուանէր Գագաթան, և կոչէր Եբրայեցերէն Գողգոթա. ուր և 'ի խաչն խաչ հանին զնա, և ընդ նմա երկուս ևս այլս աստի և անտի, և 'ի միջի զՅիսուս։

Գրեաց և տախտակ մի Պիղատոս, և եդ 'ի վերայ խաչին. և էր գրեալ. Յիսուս Նազովրեցի Թագաւոր Հրէից։

Զայն տախտակ ընթերցան բազումք 'ի Հրէից, զի մօտ էր 'ի քաղաք անդր տեղին՝ ուր խաչեցաւն Յիսուս. և էր գրեալ Եբրայեցերէն՝ Դաղմատերէն և Յունարէն։

Ասեն ցՊիղատոս քահանայապետքն Հրէից. Մի՛ գրեր Թագաւոր Հրէից, այլ թէ նա ասաց՝ Թագաւոր եմ Հրէից։

Պատասխանի ետ Պիղատոս

զոր ինչ գրեցին՝ գրեցի :

Իսկ զինուորքն իբրեւ հանին ՚ի խաչ զՅիսուս, առին զհանդերձս նորա և արարին չորս մասունս, իւրաքանչիւր զինուորի մասն. իսկ զպատմուճանն. քանզի էր առանց կարանի ՚ի վերուստ փոր անկեալ ամենեւին, ասեն ցմիմեանս.

Մի պատառեսցուք զդա, այլ արկցուք վիճակս ՚ի վերայ դորա ում և ելցէ. Զի լցցի գիրն որ ասէ. Բաժանեցին զհանդերձս իմ յիւրեանս, եւ ՚ի վերայ պատմուճանի իմոյ վիճակ արկին :

Զինուորքն զայս ինչ գործեցին :

Եւ կային առ խաչին Յիսուսի մայրն նորա, և քոյր մօր նորա Մարիամ Կղէովպայ, և Մարիամ Մագդաղենացի.

Յիսուս իբրեւ ետես զմայրն և զաշակերտն զոր սիրէր՝ զի կայր մօտ, ասէ ցմայրն. Կին դու, ահա որդի քո :

Ապա ասէ ցաշակերտն. Ահա մայր քո :

Եւ յայնմ ժամանակէ առ աշակերտն զնա առ իւր :

Յետ այսորիկ իբրեւ գիտաց Յիսուս, եթէ ահա ամենայն ինչ կատարեալ է, զի կատարեսցի՝ գիրն ասէ. Ծարաւի եմ :

Եւ անդ կայր աման ինչ լի քացախով. և նոքա սպունգ լցեալ քացախով ընդ եզովբ՝ շուրջ եդեալ զմշակաւ զոպայի, մատուցին ՚ի բերան նորա.

Իբրեւ էառ Յիսուս զքացախն հանդերձ լեղւովն՝ ասէ. Ամենայն ինչ կատարեալ է :

Եւ խոնարհեցուցեալ զգլուխ՝ աւանդեաց զոգին :

Իսկ Հրեայքն՝ քանզի ուրբաթ էր, զի մի՛ անդէն ՚ի խաչին ագանիցին մարմինքն մինչեւ ցշաբաթն, զի էր օր մեծ շաբաթուն այնորիկ, աղաչեցին զՊիղատոս զի խորտակեսցեն զբարձս նոցա, և բարձցին :

Եկին զինուորքն, և զառաջնոյն խորտակեցին զբարձս, նոյնպէս և զմիւսոյն որ ընդ նմա ՚ի խաչն ելեալ էր :

Բայց իբրեւ եկին առ Յիսուս, և տեսին զի այն ինչ մեռեալ էր, ոչ խորտակեցին զբարձս նորա. այլ մի ոմն ՚ի զինուորացն տիգաւ խոցեաց զկողս նորա, և վաղվաղակի ել արիւն եւ ջուր :

Եւ որ ետեսն՝ վկայեաց, և

ճշմարիտ է վկայութիւն նորա. և նա գիտէ՝ թէ ճշմարիտ ասէ, զի և դուք հաւատասջիք։

Այս եղեւ, զի լցցի գիրն, եթէ ոսկր նորա մի փշրեսցի.

Եւ դարձեալ միւս գիր ասէ, եթէ հայեսցին 'ի նա՝ յոր խոցեցինն։

ԳԼՈՒԽ ԺԹ. 38.

Վասն թաղման և յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Յետ այսորիկ աղաչեաց ըզՊիղատոս Յովսէփ որ Յարիմաթեայ էր, աշակերտ Յիսուսի 'ի ծածուկ վասն ահին Հրէից, զի բարձցէ զմարմինն Յիսուսի. և հրամայեաց Պիղատոս. եկին և բարձին զնա։

Եկն և Նիկոդեմոս՝ որ եկեալն էր առ Յիսուս՝ 'ի գիշերի զառաջինն, և բերէր զմուռս խառն ընդ հալուէս՝ իբրեւ լտերս հարիւր։

Առին զմարմինն Յիսուսի, և պատեցին կտաւովք և խնկովքն հանդերձ, որպէս օրէն էր Հրէից պատել։

Եւ էր 'ի տեղւոջն յորում խաչեցաւ՝ պարտէզ, և 'ի պարտիզի անդ գերեզման նոր, յորում ոչ ոք երբէք էր եդեալ։

Անդ վասն ուրբաթուն Հրէից, զի մօտ էր գերեզմանն, եդին զՅիսուս։

Եւ 'ի միաշաբաթւոջն Մարիամ Մագդաղենացի գայ առաւօտուն ընդ արշալոյսն 'ի գերեզման անդր, և տեսանէ զվէմն բարձեալ 'ի դրանց գերեզմանին։

Ապա ընթանայ եւ գայ առ Սիմոն Պետրոս և առ միւս աշակերտն զոր սիրէր Յիսուս, և ասէ ցնոսա. Բարձին զՏէր 'ի գերեզմանէ անտի, և ոչ գիտեմք ուր եդին զնա։

Ել Պետրոս և միւս աշակերտն՝ և գային 'ի գերեզմանն. ընթանային երկոքեան 'ի միասին։

Եւ միւս աշակերտն յառաջեաց ընթացաւ փութագոյն քան զՊետրոս՝ և եկն նախ 'ի գերեզմանն. և խոնարհեալ տեսանէ՝ զի կային անդ կտաւքն, բայց 'ի ներքս ոչ եմուտ։

Եկն եւ Սիմոն Պետրոս՝ որ գայրն զկնի նորա, և եմուտ 'ի գերեզմանն. եւ տեսանէ զկտաւսն զի կային անդ. և

վարշամակն որ էր 'ի գլուխ նորա՝ ոչ ընդ այլ կտաւն կայր, այլ ուրոյն ծալեալ 'ի մի կողմն։

Յայնժամ եմուտ եւ միւս աշակերտն, որ եկեալ էր յառաջագոյն 'ի գերեզմանն, եւ ետես եւ հաւատաց. զի չեւ եւս գիտէին զգիրս՝ թէ պարտ է նմա 'ի մեռելոց յառնել։

Դարձան գնացին առ իւրեանս աշակերտքն։

Բայց Մարիամ կայր արտաքոյ գերեզմանին եւ լայր. եւ մինչդեռ լայր՝ խոնարհեցաւ 'ի գերեզմանն, եւ տեսանէ երկուս հրեշտակս, զի նստէին՝ մի 'ի սնարից եւ մի յանոտից՝ ուր կայր մարմինն Յիսուսի։

Եւ նոքա ասեն ցնա. Կին դու, զի՞ լաս։

Ասէ ցնոսա. Զի բարձին զՏէրն իմ 'ի գերեզմանէ անտի, եւ ոչ գիտեմ ուր եդին զնա։

Զայս իբրեւ ասաց, դարձաւ 'ի թիկունս կոյս, եւ տեսանէ զՅիսուս զի կայր, եւ ոչ գիտէր թէ Յիսուս իցէ։

Ասէ ցնա Յիսուս. Կին դու, զի՞ լաս, զո՞ խնդրես. Նմա այսպէս թուեցաւ՝ թէ պարտիզպանն իցէ. ասէ ցնա. Տէր, եթէ դու բարձեր զնա, ասա ինձ ուր եդեր զնա, զի ես առից զնա։

Ասէ ցնա Յիսուս. Մարիամ։

Եւ նա դարձաւ եւ ասէ ցնա Եբրայեցերէն. Ռաբբունի. որ թարգմանի՝ վարդապետ։

Ասէ ցնա Յիսուս. Մի՛ մերձենար յիս, զի չեւ եւս ելեալ եմ առ Հայր իմ. այլ երթ դու առ եղբարսն իմ, եւ ասա ցնոսա. Ելանեմ ես առ Հայրն իմ եւ առ Հայր ձեր, եւ Աստուածն իմ եւ Աստուած ձեր։

Գայ Մարիամ Մագդաղենացի՝ եւ պատմէ աշակերտացն եթէ ետես նա զՏէր, եւ զայս ինչ ասաց ցնա։

ԳԼՈՒԽ Ի. 10.

Ի յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ էր երեկոյ 'ի միաշաբաթւոջ աւուրն, եւ դրունք փակեալք՝ ուր էին աշակերտքն ժողովեալ վասն ահին Հրէից, եկն Յիսուս եւ եկաց 'ի մէջ նոցա, եւ ասէ ցնոսա. Ողջոյն ընդ ձեզ։

Իբրեւ զայս ասաց, եցոյց նոցա զձեռս եւ զկողն իւր. եւ խնդացին աշակերտքն իբրեւ տեսին զՏէր։

Ասէ ցնոսա դարձեալ. Ողջոյն

ընդ ձեզ. որպէս առաքեաց զիս Հայր իմ, և ես առաքեմ զձեզ։

Եւ զայս իբրեւ ասաց, փչեաց ՚ի նոսա եւ ասէ. Առէք Հոգի Սուրբ. եթէ ումեք թողուցուք զմեղս, թողեալ լիցի նոցա. եթէ զուրուք ունիցիք, կալեալ լիցի։

Իսկ Թովմաս մի յերկոտասանիցն՝ անուանեալն երկուորեակ, ոչ էր ընդ նոսա յորժամ եկն Յիսուս։

Ասէին ցնա այլ աշակերտքն, եթէ տեսաք զՏէր. եւ նա ասէ ցնոսա. Եթէ ոչ տեսից ՚ի ձեռս նորա զնշան բեւեռացն, և արկից զմատունս իմ ՚ի տեղիս բեւեռացն, եւ մխեցից զձեռս իմ ՚ի կող նորա, ոչ հաւատամ։

ԳԼՈՒԽ Ի. 26.

Յետ յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ յետ ութ աւուր դարձեալ էին ՚ի ներքս աշակերտքն, և Թովմաս ընդ նոսա. գայ Յիսուս դրօքն փակելովք, և եկաց ՚ի մէջ և ասէ. Ողջոյն ընդ ձեզ.

Ապա ասէ ցԹովմաս. Բեր ըզմատունս քո և արկ այսր, և տես զձեռս իմ. և բեր զձեռն քո, և մխեա ՚ի կող իմ. և մի լինիր անհաւատ՝ այլ հաւատացեալ։

Պատասխանի ետ Թովմաս և ասէ ցնա. Տէր իմ եւ Աստուած իմ։

Ասէ ցնա Յիսուս. Այժմ զի տեսեր զիս և հաւատացեր, երանի որոց ոչ իցէ տեսեալ՝ և հաւատասցեն։

Բազում և այլ նշանս արար Յիսուս առաջի աշակերտացն իւրոց՝ որ ոչ է գրեալ ՚ի գիրս յայսմիկ. այլ այս այնչափ ինչ գրեցաւ, զի հաւատայցէք եթէ Յիսուս Քրիստոս է որդի Աստուծոյ. և զի հաւատայցէք, և զկեանսն յաւիտենականս ընդունիցիք յանուն նորա։

ԳԼՈՒԽ ԻԱ. 1.

Յետ յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Յետ այսորիկ դարձեալ յայտնեաց զանձն իւր Յիսուս աշակերտացն իւրոց՝ առ ծովեզերբն Տիբերեայ, և յայտնեաց այսպէս։

Էին 'ի միասին Սիմովն Պետ-րոս, և Թովմաս՝ անուանեալն երկուորեակ, և Նաթանայէլ որ 'ի Կանա Գալիլեացւոց, և որդիքն Զեբեդեայ, և այլք յաշակերտաց անտի երկու։

Ասէ ցնոսա Սիմովն Պետրոս. երթամ ձուկն որսալ։

Ասեն ցնա. գամք և մեք ընդ քեզ։

Գնացին և մտին 'ի նաւ, և յայնմ գիշերի կալան և ոչինչ։

Իբրև այգ եղև կայր Յիսուս յեզր ծովուն, բայց ոչ ծա-նեան աշակերտքն թէ Յիսուս իցէ։

Ասէ ցնոսա Յիսուս. Մա՛ն-կունք, միթէ ունի՞ք ինչ ու-տելոյ։

Պատասխանի ետուն և ասեն ցնա. Ոչ։

Ասէ ցնոսա. Արկէ՛ք յաջակող-մն նաւին զուռկանդ, և գը-տանիցէք։

Արկին՝ և ո՛չ կարէին ձգել 'ի բազմութենէ անտի ձկանցն։

Ասէ աշակերտն այն զոր սի-րէրն Յիսուս՝ ցՊետրոս. Տէր է այն։

Սիմովն Պետրոս իբրև լուա-թէ Տէր է, արկ զիւրեւ զըն-փածանելին՝ քանզի մերկ էր, և ընկէց զինքն 'ի ծովն. և այլ աշակերտքն նաւաւն իսկ գա-յին. քանզի չէին հեռի 'ի ցամաքէն, այլ իբրև երկե-րիւր կանգնաւ, քարշէին ըզ-գործին հանդերձ ձկամբն։

Իբրև ելին 'ի ցամաք, տե-սանեն կրակեալ կայծակունս, և ձուկն մի 'ի վերայ, և հաց։

Ասէ ցնոսա Յիսուս. Բերէք 'ի ձկանց այտի՝ զոր դուքդ կալայք այժմիկ։

Ել Սիմովն Պետրոս, և ե-ձգէր զգործին 'ի ցամաք՝ լի մեծամեծ ձկամբք, հարիւր յիսուն և երիւք. և այնչափ ինչ կայր, և ո՛չ պատառեցաւ գործին։

Ասէ ցնոսա Յիսուս. Եկայք ճաշեցէք։

Եւ ոչ ոք յաշակերտացն իշ-խէր հարցանել՝ թէ դու ո՞վ ես, զի գիտէին թէ Տէրն է։

Գայ Յիսուս և առնու զհա-ցն՝ և տայ նոցա, նոյնպէս և զձուկնն։

Զայս երիցս անգամ երևե-ցաւ Յիսուս աշակերտացն՝ յարուցեալ 'ի մեռելոց։

ԳԼՈՒԽ ԻԱ. 15.

Յետ յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Եւ իբրև ճաշեցին, ասէ ցՍիմովն Պետրոս Յիսուս.

Սիմովն Յովնանու, սիրե՞ս զիս առաւել քան զդոսա։

Ասէ ցնա. Այո՛, Տէր, և դու գիտես զի սիրեմ զքեզ։

Ասէ ցնա. Արածեա՛ զգառինս իմ։

Դարձեալ ասէ ցնա, Սիմովն Յովնանու, սիրե՞ս զիս։

Ասէ ցնա. Այո՛, Տէր, և դու գիտես զի սիրեմ զքեզ։

Ասէ ցնա. Արածեա՛ զոչխարս իմ։

Ասէ ցնա երիցս անգամ. Սիմովն Յովնանու, սիրե՞ս զիս։

Տրտմեցաւ Պետրոս՝ զի ասաց ցնա երիցս՝ թէ սիրես զիս. և ասէ ցնա. Տէ՛ր, դու զամենայն գիտես, և դու խակ զամենայն ճանաչես, եւ եթէ սիրեմ զքեզ։

Ասէ ցնա Յիսուս. Արածեա զոչխարս իմ։

Ամէն ամէն ասեմ քեզ, զի մինչ մանուկն էիր՝ անձամբ անձին գօտի ածէիր, և երթայիր յո՛ և կամէիր. և յորժամ ծերանայցես, ձեռս ՚ի վեր կալցիս՝ և այլք ածցեն քեզ գօտի, և տարցին ուր ոչ կամիցիս։

Զայս ասաց՝ նշանակեալ թէ որով մահու փառաւոր առնիցէ զԱստուած. և զայս իբրև ասաց՝ ասէ ցնա. Եկ ըզկնի իմ։

Դարձաւ Պետրոս՝ և տեսանէ զաշակերտն զոր սիրէր Յիսուս՝ զի երթայր զկնի. որ և անկաւ զանջօքն նորա և ասէ. Տէ՛ր, ո՞վ է որ մատնելոցն է զքեզ։

Զնա տեսեալ Պետրոսի՝ ասէ ցՅիսուս. Տէր, խակ սա զի՞։

Ասէ ցնա Յիսուս. Եթէ կամիմ զի կացցէ դա՝ մինչև ես գամ, քեզ զի՞ փոյթ է, դու եկ զկնի իմ։

Ել բանս այս յեղբարս, և համարեցան թէ աշակերտն այն ոչ մեռանիցի. և ոչ ասաց նմա Յիսուս, եթէ ոչ մեռանիցի. այլ թէ կամիմ ես թէ կացցէ դա մինչև ես գամ։

Այս աշակերտ է՝ որ վկայէ վասն այսորիկ, որ և գրեացն խակ զայսոսիկ. և գիտեմք եթէ ճշմարիտ է վկայութիւն նորա։

Բայց է և այլ ինչ բազում զոր արար Յիսուս. զոր եթէ գրեալ էր մի ըստ միոջէ, կարծեմ թէ և ոչ աշխարհս բաւական էր տանել զգիրսն՝ որ թէ գրեալ էին։

ՑՈՒՑԱԿ ԱՒԵՏԱՐԱՆԱՑ

Ըստ արարողութեանց Հայաստանեայց առաքելական Ս. Եկեղեցւոյ.

ԱՒԵՏԱՐԱՆՔ ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ

ՄԱՏԹԷՈՍ

ԵՐԵՍ

25 Յայնմ ժամանակի պատասխանի ետ Յիսուս. մինչ. բեռն իմ փոքրոգի.
30 Այլ առակ էարկ առ. » 'ի շտեմարանս իմ.
31 Այլ առակ էարկ առ. » 'ի սկզբանէ աշխարհի.
31 Յայնժամ թողեալ Յիսուսի զժողովուրդն. » ականջս լսելոյ լուիցէ.
32 Դարձեալ նման է ար. » զնոր և զհին.
57 Եւ ելեալ արտաքս Յիսուս. » խաղաղ. նա՛ կեցցէ.
60 Արթուն կացէք զի ոչ գիտէք. » և կրճել ատամանց.

ՄԱՐԿՈՍ

83 Եւ ասէ ցնոսա, միթէ գայ. » բարձցի 'ի նմանէ.
83 Եւ ասէր այսպէս է արքայութիւն Աստուծոյ. » մեկնէր զամենայն.
110 Եւ յելանելն նորա 'ի տաճարէ. » խաղաղ. նա՛ կեցցէ.
112 Զգոյշ եղերուք հսկեցէք. » արթուն կացէք.

ՂՈՒԿԱՍ

172 Մի երկնչիր հօտ փոքրիկ. » գայ Որդի մարդոյ.
173 Ասէ Պետրոս, Տէր առ մեզ. » պահանջեսցեն 'ի նմանէ.
173 Հուր եկի արկանել. » զյետին քննեն.
196 Եւ յասել ոմանց զտաճարէն. » ստասջիք զոգիս ձեր.
197 Եւ ասաց առակ մի նոցա. » լինել 'ի նմանէ.

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

221 Պատասխանի ետ Յիսուս. » զառաքիչն նորա.
222 Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. » որ առաքեացն զիս.
239 Եղեն յայնժամ նաւակատիք. » Հայր յիս, և ես 'ի Հայր
245 Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. » զնա Հայր իմ.

Ցուցակ Առաջաւորաց պահոց Յովնանու, յորում աւուր և հանդիպեսցի:

ՄԱՏԹԷՈՍ

28 Յայնժամ պատասխանի. » քան զՍողոմոն է աստ.

ՂՈՒԿԱՍ

168 Եւ 'ի դիմելն. » քան զՅովնան է աստ.

Ցուցակ 'ի մեծի պահոց Հանգստեան՝ չարչարանաց ․

ՄԱՏԹԷՈՍ

ԵՐԵՍ

70 Եւ ելեալ արտաքս ․ վերջ ․ և մայր որդւոյն Զեբեդեայ ․

ՄԱՐԿՈՍ

120 Եւ ունէին պահակ ․ վերջ ․ ելեալ էին յԵրուսաղէմ ․

ՂՈՒԿԱՍ

104 Իբրեւ տանէին զնոյն ․ վերջ ․ տեսանէին զայն ․

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

264 Եւ նոքա առեալ տան ․ վերջ ․ յոր խոցեցին ․

ԱՒԵՏԱՐԱՆՔ ՏԱՃԱՐԻ

ՄԱՏԹԷՈՍ

57 Եւ ելեալ արտաքս Յիսուս ․ 〃 անդ եղիցի լալ և կրճել ատամանց ․

ՄԱՐԿՈՍ

110 Եւ յերթալն նորա 'ի տաճարէ ․ 〃 ասեմ, արթուն կացէք ․

ՂՈՒԿԱՍ

196 Եւ յասել ոմանց զտաճարէն ․ 〃 'ի տաճարն լսել 'ի նմանէ ․

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

239 Եղեն յայնժամ նաւակատիք ․ 〃 հաւատացին 'ի նա անդ ․

ԱՒԵՏԱՐԱՆՔ ԻՒՂԱԲԵՐԻՑ

ՄԱՏԹԷՈՍ

72 Եւ յերեկոյի շաբաթուն ․ 〃 մինչեւ 'ի կատարած աշխարհի ․

ՄԱՐԿՈՍ

121 Եւ իբրեւ երեկոյ եղեւ՝ քանզի ․ 〃 ինչ ասացին, զի երկնչէին ․

ՂՈՒԿԱՍ

205 Եւ ահա այր մի անուն Յովսէփ ․ 〃 զարմացեալ թէ զինչ եղեւ ․

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

266 Յետ այսորիկ աղաչեաց զՊիղատոս ․ 〃 և զայս ինչ ասաց ցնա ․

Դարձեալ 'ի մեծի պահոց Իւղաբերից Աւետարանք թաղման միայն ․

ՄԱԹՏԷՈՍ

72 Եւ իբրեւ երեկոյ եղեւ ․ վերջ ․ մայր որդւոյն Զեբեդեայ ․

ՄԱՐԿՈՍ

121 Եւ իբրեւ երեկոյ եղեւ ․ վերջ ․ զանդղին ուր եդաւ ․

ՂՈՒԿԱՍ

ԵՐԵՍ
205 Եւ աՀա այր մի անուն. վերջ. վասն պատուիրանին,

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

266 Յետ այսորիկ աղաչեաց. վերջ. եդին զՅիսուս.

ԱՒԵՏԱՐԱՆՔ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ

ՄԱՏԹԷՈՍ

17 Եւ մտեալ ՚ի նաւ էանց. վերջ. իշխանութեան մարդկան.
19 Մինչդեռ նա զայն խօսէր. " երկիրն ընդ այն.
26 Եւ գնացեալ անտի Յիսուս. " նորա հեթանոսք յուսասցին.
26 Յայնժամ մատուցան. " ՚ի բանից քոց պարտաւորեսցիս.
36 Եւ ելեալ անտի Յիսուսի. " ՚ի նմին ժամու.
40 Եւ իբրեւ եկն ՚ի ժողովուրդ. " աղօթիւք և պահօք.
48 Եւ յելանելն նոցա յԵրիքովէ. " և գնացին զհետ նորա.

ՄԱՐԿՈՍ

76 Եւ մտանէին ՚ի Կափառնաում. վերջ. զնա թէ Քրիստոսն է.
77 Եւ ընդ այգն ընդ առաւօտն. " յամենայն կողմանց.
80 Եւ եմուտ միւսանգամ. " ողջացաւ ձեռն նորա.
84 Եւ եկն յայնկոյս ծովուն. " ամենեքին զարմանային.
92 Եւ ելեալ միւսանգամ. " համրոց խօսել.
96 Եւ եկեալ առ աշակերտսն. " պահօք և աղօթիւք.
103 Եւ գան յԵրիքով. " զհետ նորա ՚ի ճանապարհին.

ՂՈՒԿԱՍ

142 Եւ էջ ՚ի Կափառնաում. վերջ. զի գիտէին զնա թէ Քրիստոսն է.
144 Եւ եղեւ ՚ի հասանելն նորա. " կայր յաղօթս.
144 Եւ եղեւ ՚ի միում աւուրց. " տեսաք այսօր նոր նշան.
150 Եւ եղեւ ՚ի միում աւուրց ինքն. " զոր ինչ արար նմա Յիսուս.
156 Եւ իբրեւ դարձաւ. " մի ումեք ասել որ ինչ եղեւն.
161 Եւ եղեւ ՚ի վաղիւն միւս. " ՚ի ձեռ կողմն է.
167 Եւ հանէր դեւ մի համր. " որք լսեն զբանն և պահեն.

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

20 Յետ այսորիկ տօն էր Հրէից. վերջ. հաւասար առնել զանձն Աստուծոյ.
220 Եկն դարձեալ ՚ի Կանայ, " ՚ի Հրէաստանէ ՚ի Գալիլեա.
235 Եւ մինչդեռ անցանէր. " երկիր եպագ նմա.

Ցուցակ Աւետարանաց, որ ՚ի ժամ Ս. Պատարագին ընթերցեալ լինին.

ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ ԱՒՈՒՐՆ

2 Եւ Յիսուսի Քրիստոսի ծնունդն էր, վերջ. զանուն նորա Յիսուս.
245 Բ. աւուրն. Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. և. " պատուեսցէ զնա Հայրն իմ.

ԵՐԵՑ

4 Գ. աւուրն. Եւ իբրեւ գնացին նոքա. միրգ. Թէ նազովրեցի կոչեսցի.
131 Դ. » Եւ յանձնանն մեկնորդի. » ՚ի Նեմանէ հրեշտակն.
131 Ե. » Յարուցեալ Մարիամ յա. » և դարձաւ ՚ի տուն իւր.
240 Զ. » Եւ էր անն հնանդ Ղա. » նոքա՝ զոր արարն Յիսուս.
134 Է. » Եւ եղեւ ընդ աւուրսն. » նոքա ամօթի ինչեւանի.
135 Ը. » Եւ իբրեւ լցան աւուրք. » էր գնա յորովայնի.

ՁԿՆԻ ՈՒԹՕՐԷԻՑ

212 Ա. Կիր. Եւ յաւուրսն երրորդի հար. միրգ. աշակերտքն նորա.
213 Ա. Դշ. Յետ այսորիկ էջ Յիսուս. » զոր առաց Յիսուս.
214 Ա. Ուր. Եւ իբրեւ էր յՅրուսաղէմ. » ասացից հաւատայէք.
215 Բ. Կիր. Եւ ոչ որ եկ յերկինս, եթէ. » Աստուծով գործեցան.
215 Բ. Դշ. Յետ այսորիկ եկն Յիսուս. » մնայ ՚ի վերայ նորա.
223 Գ. Ուր. Եթէ ես մեկնեմ վասն ան. » բանից հաւատայցէք.
226 Գ. Կիր. Այս են կամք հօր իմոյ. որ. » յաւ խանձակատա.
227 Գ. Դշ. Ես եմ հացն կենաց. » նա յաւուրն յետնում.
227 Գ. Ուր. Հոգին է կենդանարար. մար. » մի էր յերկոտասանիցն.

Նոյն՝ տօն ծննդեան որոց Յովհաննու Կարապետին.

137 Եւ եղիսաբեթի լցան ժամանակք. » նորա Խորայէլի.

Այս որոց Գրիգորի հայրապետին. Վրթանայ եպիսկոպոսին. և Արիստակիսի առաքելոյն.

233 Ես եմ հովիւն քաջ. հովիւ քաջ. » մի հօտ՝ և մի հովիւ.

Այս որոց Անտոնի ճգնաւորին.

23 Որ ոչ է զհայր կամ զմայր. » կորուսցէ զվարձս իւր.

Այս որոց Թէոդոսի թագաւորին. և մանկանցն Եփեսոսի.

149 Եւ եղեւ իբրեւ կատարեա. » հիւանդ՝ բժշկեալ.

Այս որոց Կիպրիանոսի և կուսին Յուստինեայ.

161 Եւ զարմանային ամենեքեան. » ձեզ՝ նա եղիցի մեծ.

Այս որոց Վահանայ Գողթնացւոյն.

159 Եւ առեր առ ամենեսին. » յաւիթեան Աստուծոյ.

Այս որոց ճգնաւորացն. Տրիփոնի. Գորգոնիայ. Ոնոփրիոսի.

233 Եւ ասէ Յիսուս. ՚ի դատաստան եկի. » առաւել եւս ունիցին.

Այս որոց հայրապետացն՝ Աթանասի և Կիւրղի.

258 Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ. զի. » դու առաքեցեր զիս.

Այս որոց միւսոյն Գրիգորի. Գոգոսեայ և Դրիգորիսի.

196 Բայց յառաջ քան զայս ամենայն. » առաջիք զգլխ ձեր.

Այս որոց Եւգինեայ կուսին. և հօրն նորա Փիլիպպոսի. և միւս Կղեմէսի. և երկուց եղբարցն Սերգեայ և Անթիմոսի. և երկուց Ներսիսեանցն.

171 Մի երկնչիր հօտ փոքրիկ. » զայ Որդի մարդոյ.

Այս որոց Գրիգորի աստուածաբանին.

233 Ես եմ հովիւն քաջ. հովիւ քաջ. » մի հօտ՝ և մի հովիւ.

Այս որոց միւսոյն. Եւգինեոսի. Մակարիոսի. Վալերիոսի. Կանդիդոսի և Ակիւղասու.

22 Եւ յորժամ հալածեսցեն զձեզ. » խմս որ յերկինս է.

Յառաջնորդաց բարեկենդանի Կիւրակէին.

224 Յիսուս իբրև գիտաց եթէ գալոց են. » յերկինսն՝ յոր երթայցին.

Տեառնընդառաջի Գալստեանն Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ 'ի Տաճար .

ԽՐԻՍ

135 Եւ երթային ծնողքն նորա . մինչ. յԱստուծոյ և 'ի մարդկանէ .

Շաբաթ՝ որոց Սարգսի զօրավարին և որդւոյ նորա Մարտիրոսին և չորեքտասան զինուորացն .

196 Յայնժամ առէ ցնոսա , յարիցէ . „ առաջիկք զօգնէ ձեր .

225 Կիր. Ի վաղիւ անդր ժողովուրդն . „ այնորիկ որ առաքեաց զիս .

Երկուշաբթի՝ որոց Առաքելոց զօրավարացն .

256 Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ՝ զի մի . „ քանզի ընդ ձեզ էի .

Երեքշաբթի՝ որոց Սուքիասեանց վկայիցն .

169 Բայց ձեզ ասեմ սիրելեաց իմոց . „ առաջի Աստուծոյ .

228 Դշ. Յետ այսորիկ շրջէր Յիսուս 'ի Գալիլ „ վասն երկիւղին Հրէից .

Հինգշաբթի՝ որոց Ոսկեանց քահանայիցն.

8 Եւ տեսեալ զժողովուրդսն . „ որք յառաջ քան զձեզ էին .

299 Ուր. Իբրեւ տեսին ընդ միմեանս . „ մարդ բժշկեցի 'ի շաբաթու .

Շաբաթ՝ որոց Իսահակայ պարթեւի հայրապետին մերոյ .

238 Ես եմ հովիւն քաջ. հովիւ քաջ . „ և եղիցին մի հօտ և մի հովիւ .

230 Կիր. Ի միւսումն աւուր մեծի տօնին . „ 'ի Գալիլեէ ոչ յառնէ .

Երկուշաբթի՝ որոց Մարկոսի եպիսկոպոսին . Գիւտի քահանային . Կիւրղի և Բենիամինի սարկաւագացն . և որոց վկայիցն Արգելեանց . Որմզդանայ և Սուքէլի .

255 Զայս պատուիրեմ , զի սիրեսջիք . „ զայն՝ որ առաքեացն զիս .

Երեքշաբթի՝ որոց Ղեւոնդեանց քահանայիցն .

169 Բայց ձեզ ասեմ սիրելեաց իմոց . „ հայհոյիցէ , մի թողցի նմա .

232 Դշ. Դարձեալ խօսեցաւ ընդ նոսա . „ զի չեւ եւս հասեալ էր ժամ նորա :

Հինգշաբթի՝ որոց Վարդանանց զօրավարացն մերոց՝ հանդերձ երեսուն և վեց վկայիցն .

147 Եւ նա ամբարձ զաչս իւր . „ ասէին մարգարէիցն հարքն նոցա .

133 Ուր. Ասէ դարձեալ ցնոսա Յիսուս . „ բազումք հաւատացին 'ի նա :

Շաբաթ՝ որոց Կոստանդնուպոլսոյ սուրբ ժողովոյն հարիւր յիսուն հայրապետացն .

26 Յայնժամ մատուցաւ առ նա . „ և մի 'ի հանդերձելումն :

Բուն բարեկենդանի Կիրակէ .

11 Զգոյշ լերուք ողորմութեան . „ առնել և սիրոյ ձեր եղիցին .

Շաբաթ՝ տօն է որոց Թէոդորոսի զօրավարին .

21 Ահաւասիկ ես առաքեմ զձեզ իբր . „ խոտա , նա կեցցէ .

Երկրորդ Կիրակէ Մեծի պահոց .

8 Մի համարիք եթէ եկի լուծա . „ երկնաւոր կատարեալ է :

Շաբաթ՝ տօն է որոց Կիւրղի Երուսաղէմայ հայրապետին և միւս Կիւրղի եպիսկոպոսին .

238 Ես եմ հովիւն քաջ. հովիւ քաջ . „ և եղիցին մի հօտ և մի հովիւ .

Երրորդ Կիրակէ Մեծի պահոց .

180 Եւ էին մերձ առ նա ամենայն . „ կորուսեալ էր և գտաւ :

Շաբաթ՝ որոց Յովհաննու Երուսաղէմայ հայրապետին . և որոց հայրապետացն մերոց՝ Յովհաննու Օձնեցւոյն . Յովհաննու Որոտնեցւոյն և Գրիգորի Տաթեւացւոյն .

238 Եւ ասէ Յիսուս , 'ի դատաստան . „ և տեսանել եւս ոչ ոքիցէն :

Չորրորդ Կիրակէ Մեծի պահոց .

182 Եւ ասէր առ աշակերտսն . „ որք յառնիցէ՝ հաւատացեալն .

Շարական՝ սրբոց Մանկանցն քառասնից՝ որք ՚ի Սեբաստիա կատարեցան .

ՆՐԵՍ

31 Յայնժամ արդարքն ծաղկեցին . մերջ. ՚ի գանձէ խրախէ ձիոյ և զհնի .

Հինգերորդ Կիւրակէ Մեծի պահոց .

185 Իբրև հարցաւ ՚ի Փարիսեցւոյն . " զանձն՝ բարձրացի .

Շարական՝ տօն և սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ .

39 Յայնժամ Յիսուս ասէ ցաշակերտսն . " ելեալ աղքատութիւք խելով .

Վեցերորդ Կիւրակէ Մեծի պահոց .

54 Իսկ Փարիսեցիքն իբրև լուան . " օրհնեալ եկեալ յանուն Տեառն .

Շարական՝ յիշատակ և Ղազարու յարութեանն .

244 Եւ էր մերձ զատիկն Հրէից . " երկնային՝ և հաւատոյն ՚ի Յն .

Ծաղկազարդ Կիւրակէ .

43 Եւ յելանել նոցա յԵրիքովէ . " ՚ի Բեթանիայ, և անդ ագաւ .

Աւագ Հինգշաբաթ .

64 Եւ յառաջնում աւուր բաղարջակերաց . " ՚ի լեառն Ձիթենեաց .

Աւագ շաբաթ .

72 Եւ յերեկոյի շաբաթուն յորում . " մինչև ՚ի կատարած աշխարհի .

ԶԱՏԻԿ

122 Կիր. Եւ ընդ առաւօտս միաշաբաթուն " ինչ տեսցեն, զի երկնչէին .

Յաւուր մեռելոցի որ .

206 Բշ. Բայց ՚ի միաշաբաթուն վաղ քաջ. " զարմացեալ թէ զինչ եղեւ .
203 Գշ. Եւ ահա երկուք ՚ի նոցանէ երթ . " ՚ի բեկանել հացին .
208 Դշ. Մինչդեռ զայն խօսէին . " եցոյց նոցա զձեռսն և զոտս .
8 Եշ. Եւ առեալ զժողովուրդսն ել ՚ի. " որք յառաջ քան զձեզ էին .
263 Ուր. Յետ այսորիկ դարձեալ յայտ . " յայտնեցաւ ՚ի մեռելոց .

Շարական՝ յիշատակ և գլխատման սրբոյն Յովհաննու Մկրտչին .

269 Եւ իբրև ճաշեցին՝ ասէ ցՍիմոնի . " որք թէ գրեալ էին .

Տօն Աւետեաց սրբուհւոյ կուսին Մարիամու .

131 Եւ յամսեանն վեցերորդի . " և գնաց ՚ի նմանէ հրեշտակն .
209 Նոր Կիր. Ի սկզբանէ էր բանն . " ՚ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի եղեն.
210 Բշ. ԶԱստուած ոչ որ ետես երբէք . " և միայնէր . և անդ լինէր .
211 Գշ. Ի վաղիւ անդր տեսանէ զՅիսուս . " եթէ սա է որդին Աստուծոյ .
211 Դշ. Ի վաղիւ անդր կայր Յովհաննէս . " որ թարգմանի Պետրոս .
212 Եշ. Ի վաղիւ անդր կամեցաւ ելանել . " ՚ի վերայ Որդւոյ մարդոյ .
212 Ուր. Եւ յաւուրն երրորդի հարսն . " ՚ի նա աշակերտքն նորա .
213 Շբ. Յետ այսորիկ էջ Յիսուս ՚ի կափառ. " և բանին, զոր ասաց Յիսուս .

Երկրորդ Կիւրակէ՝ որ ասի Աշխարհամատրան .

214 Եւ իբրև էր յԵրուսաղէմ ՚ի . " տեսցեն՝ հաւատայցեն .
215 Բշ. Եւ ոչ որ ել յերկինս . " նորա թէ Աստուծով գործեցան.
216 Գշ. Յետ այսորիկ եկն Յիսուս և աշա. " Աստուծոյ մնայ ՚ի վերայ նորա .
217 Դշ. Իբրև գիտաց Յիսուս . " երկրպագուս իւր խնդրէ .
218 Եշ. Հոգի է Աստուած՝ և երկրպագուաց " Ճշմարտիւ Փրկիչ աշխարհաց .
219 Ուր. Եւ յետ երկուց աւուրց ել . " ՚ի Հրէաստան ՚ի Գալիլեա .
220 Շբ. Յետ այսորիկ տօն էր Հրէից . " առնէր զանձն Աստուծոյ .
221 Դ. Կիր. Պատասխանի ետ Յիսուս . " այնորիկ՝ որ առաքեացն զիս .

ԵՐԵԹ

222 Բշ․ Եթէ ես վկայեմ վասն անձին․ մերջ․ բանից հաւատ ցցէք․
223 Գշ․ Յետ այսորիկ գնաց Յիսուս․ „ որ գալոց է յաշխարհ․
224 Դշ․ Յիսուս իբրեւ գիտաց եթէ․ „ յոր երթայցեն․
225 Եշ․ Ի վաղիւ անդր ժողովուրդն որ․ „ որ առաքեաց զնա․
226 Ուր․ Այս են կամք Հօր իմոյ․ „ զնա, եւ մի էր յերկրաւորմանիցն․
228 Շբ․ Եւ յետ այսորիկ շրջէր Յիսուս․ „ վասն երկիւղին Հրէից․

Հինգերորդ Կիւրակէ՝ տօն է Երեւման սրբոյ Խաչին․

229 Իբրեւ տօնն ընդ միջեցաւ․ „ մարդ բժշկեցի 'ի շաբաթու․
229 Բշ․ Մի ըստ աչս դատէք․ „ երթամ, դուք ոչ կարէք գալ․
230 Գշ․ Ի վերջնում աւուր մեծի տօնին․ „ յայնմհետէ մի մեղանչէր․
232 Դշ․ Դարձեալ խօսեցաւ ընդ նոսա․ „ չեւ եւս հասեալ էր ժամ նորա․
233 Եշ․ Ասէ դարձեալ ցնոսա Յիսուս․ „ բազումք հաւատացին 'ի նա․
233 Ուր․ Եւ ասէր Յիսուս առ Հրէայսն․ „ 'ի տաճարէ անտի․
235 Շբ․ Եւ մինչդեռ անցանէր՝ ետես․ „ եւ երկիր եպագ նմա․
238 Զ․ Կիր․ Եւ ասէ Յիսուս, 'ի դատաստան․ „ եւ առաւել եւս ունիցին․
238 Բշ․ Ես եմ հովիւն քաջ․ հովիւ քաջ․ „ կարէ զաչս կուրի բանալ․
239 Գշ․ Եղեն յայնժամ նաւակատիքն․ „ հաւատացին 'ի նա անդ․
240 Դշ․ Եւ էր ոմն հիւանդ Ղազարոս․ „ Նոցա՝ զոր արար Յիսուս․

Հինգշաբաթ՝ որ Համբարձման Քրիստոսի 'ի յերկինս․

73 Իսկ մետասան աշակերտքն․ „ մինչեւ 'ի կատարած աշխարհի․
243 Ուր․ Ժողովեցան քահանայապետքն․ „ աշակերտօքն հանդերձ․
244 Շբ․ Եւ էր մերձ զատիկն Հրէից․ „ եւ հաւատային 'ի Յիսուս․

Եօթներորդ Կիւրակէ՝ որ ասի երկրորդ Ծաղկազարդ․

245 Ի վաղիւ անդր ժողովուրդ․ „ փառաւորեսցի Որդի մարդոյ․
245 Բշ․ Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ոչ․ „ պատուեսցէ զնա հայրն իմ․
246 Գշ․ Բայց այժմ անձն իմ խռովեալ է․ „ քան զփառս Աստուծոյ․
247 Դշ․ Եւ Յիսուս աղաղակէր, եւ ասէր․ „ հայրն՝ այնպէս խօսիմ․
247 Եշ․ Յառաջագոյն քան զտօնն զատկի․ „ եւ դուք սրբիցէք․
248 Ուր․ Ամէն ամէն ասեմ ձեզ․ „ վաղվաղակի, եւ էր գիշեր․
251 Շբ․ Եւ իբրեւ ել, ասէ Յիսուս․ „ զի փառաւորեսցի հայր յորդի․

Հոգւոյն Սրբոյ գալստեան Կիւրակէ․

254 Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ՝ մինչ առ․ „ գնասցուք աստի․
15 Բշ․ Եւ իբրեւ կատարեաց․ „ Մովսէս 'ի վկայութիւն նոցա․
15 Գշ․ Եւ մտեալ 'ի Կափառնաում․ „ մանուկն նորա յաւուր յայնմիկ․
16 Դշ․ Տեսեալ Յիսուսի ժողովուրդս․ „ հողմք եւ ծով հնազանդին սմա․
17 Եշ․ Եւ իբրեւ եկաց յայնկոյս յերկիրն․ „ գնասցէ 'ի սահմանաց նոցա․
17 Ուր․ Եւ մտեալ 'ի նաւ եկաց․ „ իշխանութեան մարդկան․
4 Շբ․ Յայնժամ իբրեւ ետես Հերովդէս․ „ կամէր մխիթարիլ՝ զի ոչ էին․

Առաջին Կիւրակէ Յարութեան․

141 Արդարեւ ասեմ ձեզ զի բազում․ „ ընդ մէջ նոցա՝ գնայր․

Երկուշաբթի՝ Տօն է սրբոյ կուսանացն Հռիփսիմեանց․

22 Զի ոչ ինչ է 'ի ծածուկ՝ որ ոչ յայտ․ „ որ յերկինս է․

Երեքշաբթի՝ Սրբոց կուսանացն Գայիանեանց.

ԵՐԵՍ

256 Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ՝ զի մի. մինչ. քանզի ընդ ձեզ էի :

18 Դշ. Եւ անցեալ ընդ այն Յիսուսի. » և ապա պահեսցեն.

Հինգշաբթի՝ տօն է սրբոցն. Յովհաննու Կարապետին. և Աթանագինեայ եպիսկոպոսի :

23 Իսկ Յովհաննէս իբրև լուաւ 'ի. » Նա է Եղիա՝ որ գալոց է.

19 Ուր. Եւ մինչդեռ անցանէր ընդ այն. » դիւաց հանէ դա զդեւս.

Շաբաթ՝ տօն է սրբոյն Գրիգորի մերոյ Լուսաւորչին ելանելոյն 'ի վիրապէն.

46 Յայնժամ պատասխանի ետ Պետրոս. » ժառանգեսցէ :

Երկրորդ կիւրակէ՝ զկնի Հոգւոյ գալստեան. տօն է Կաթողիկէ Եկեղեցւոյ.

239 Եղեն յայնժամ նաւակատիքն. » Ես և Հայր իմ՝ մի եմք.

Երկուշաբթի՝ սրբոց մանկանցն Բեթղեհեմի. և Ակիւղինոսի վկային. Մովսէսի քահանային
և Կիպրիանոսի ընկերացն.

4 Յայնժամ իբրև եկեալ Հերովդէս. » զի ոչ էին.

Երեքշաբթի՝ սրբոց կուսանացն Նունեայ և Մանեայ.

245 Ամէն ամէն ասեմ ձեզ եթէ ոչ. » պատուեսցէ զնա Հայրն իմ.

23 Դշ. Մի համարիք եթէ եկի արկանել. » ոչ կորուսցէ զվարձս իւր.

Հինգշաբթի՝ սրբոց իշխանացն Սահակայ և Յովսեփայ. և սրբոց վկայիցն՝ Սարգսի և Բագարի.

196 Բայց յառաջ քան զայս ամենայն. » ձերով ստասջիք զոգիս ձեր :

25 Ուր. Յայնմ ժամանակի պատասխանի. » և բեռն իմ փոքրոգի.

Շաբաթ՝ սրբոյն մեծին Ներսէսի հայրապետին մերոյ և Խադայ եպիսկոպոսին.

21 Ահաւասիկ ես առաքեմ զձեզ իբրև. » իսպառ, նա կեցցէ.

Երրորդ կիւրակէ՝ զկնի Հոգւոյ գալստեան.

25 Յայնժամ գնաց Յիսուս. » ուր է չարաւոթու Որդի մարդոյ.

Երկուշաբթի՝ սրբոյն Եպիփանու կիպրացւոյն. Բարսեղի հայրապետին և երից աշակերտացն նորին.

90 Եւ նոյն ժամայն ստիպեաց. » զի էր սիրտ նոցա թմբրեալ.

Երեքշաբթի՝ սրբոյն Կոստանդիանոսի թագաւորին. և մօրն նորա Հեղինեայ.

149 Եւ իբրև կատարեաց. » զծառայն հիւանդ՝ բժշկեալ.

26 Դշ. Եւ գնացեալ անտի Յիսուս. » իբրև գիտաց. մեկնեցաւ անտի

Հինգշաբթի՝ սրբոյն Թէոդորոսի զօրավարին. և Թէոփիլեայ բժշկին. և եօթն կուսանացն՝
որք յԱնկիւրիա կատարեցան.

256 Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ. » տացի ձեզ. քանզի ընդ ձեզ էի :

26 Ուր. Եւ գնացին զհետ նորա. » հեթանոսք յուսասցին.

Շաբաթ՝ տօն է Գիւտ Նշխարաց սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ.

233 Ես եմ հովիւն քաջ, հովիւ քաջ. » և եղիցին մի հօտ՝ և մի հովիւ.

Չորրորդ կիւրակէ՝ զկնի Հոգւոյ գալստեան.

28 Յայնժամ պատասխանի ետուն նմա. » և ազգիս այսմիկ չարի.

Երկուշաբթի՝ սրբոց վկայիցն Անտոնինոսի. Թէոփիլոսի. Անիկիտոսի և Փոտինոսի.

255 Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ. » խնդէ յանուն իմ, տացէ ձեզ :

Երեքշաբթի՝ տօն է սրբոյն Դանիէլի մարգարէին. և երից մանկանցն՝ Անանիայ.
Միսաքայ և Աբեդնագովի.

58 Յայնժամ մատնեսցեն զձեզ. » որ ընթեռնուն 'ի միտ առցէ.

129 Դշ. Յաւուր յայնմիկ ելեալ Յիսուս. » և էր որ երեսնաւոր.

Հինգշաբթի՝ սրբոց Թարգմանչացն մերոց՝ Սահակայ և Մեսրոպայ.

171 Մի երկնչիր հօտ փոքրիկ. » ոչ կարծիցէք՝ գայ Որդի մարդոյ.

30 Ուր. Բայց ձեր երանի է աչաց. » ոչ լսեցին, և ե՛ ոչ լսեցին.

Շաբաթ՝ սրբոյն Տրդատայ թագաւորին մերոյ և Աշխէն տիկնոջն և Խոսրովիդխտոյն.

ՓՐԽՑ

165 Եւ հանէր զեւ մի համր. վերջ. ոչ ժողովէ ընդ իս, ցրուէ.

Հինգերորդ Կիւրակէ՝ զկնի Հոգւոյ գալստեան. տօն սրբոյ Աստուածածնին Տփոյ գտանելն.

30 Այլ առաւ Էարկ առ Նոսա՝ և ասէ. " ժողովեցէք 'ի շտեմարան իմ.

Երկուշաբթի՝ սրբոյն Կոստանդիանոսի և քահանային և ընդ նմա վկայիցն. և Ղեւոնդեանց քահանայիցն.

111 Եւ զձեռս իւր մատուցեալ յառաջ Նա. " խոստան՝ Նա կեցցէ.

Երեքշաբթի՝ տօն է սրբոյն Զաքարիայ մարգարէին.

57 Վասն այդորիկ ահաւասիկ. " օրհնեալ եկեալ յանուն Տեառն.

31 Դշ. Այլ առաւ Էարկ առ Նոսա. " լալ՝ և կրճել ատամանց.

Հինգշաբթի՝ տօն է սրբոյն Եղիշէի մարգարէին.

141 Արդարեւ ասեմ ձեզ, զի բազում. " ընդ մէջ նոցա՝ գնայր.

31 Ուր. Ցայնժամ արդարքն ծագեսցեն. " 'ի գանձէ իւրմէ զնոր և զհին.

Շաբաթ՝ սրբոց երկոտասան առաքելոցն Քրիստոսի. և սրբոյն Պօղոսի երեքտասաներորդ առաքելոյն.

8 Եւ տեսեալ զժողովուրդն. " մերձեալ է արքայութիւն երկնից.

Վեցերորդ Կիւրակէ՝ զկնի Հոգւոյ գալստեան.

33 Եւ իբրեւ լուաւ Յիսուս՝ գնաց. " Թող զկանայս և զմանկտիս.

34 Բշ. Եւ տոփեալ փողփողակի. " միանգամ մերձեցան փրկեցան.

35 Գշ. Ցայնժամ մատեան առ Յիսուս. " ձեռօք ուտել՝ ոչ պղծէ զմարդ.

36 Դշ. Եւ ելեալ անտի Յիսուսի գնաց. " դուստր նորա 'ի նմին ժամու.

36 Եշ. Եւ գնացեալ անտի Յիսուսի. " Թող զկանայս և զմանկտիս.

38 Ուր. Իբրեւ արձակեաց զժողովուրդ. " և սադուկեցւոցն։

Շաբաթ յիշատակ է մարգարէիցն հնոց և տօն Նորոյս Ս. Նիկողայոսի.

8 Մի համարիք եթէ եկի լուծանել. " յարքայութիւն երկնից.

ՎԱՐԴԱՎԱՌԻ ԿԻՒՐԱԿԷ

38 Եւ ելեալ Յիսուս 'ի կողմանս. " հանդերձ Մովսիսի ասաց ցնոսա.

209 Բ. առաւ. Իսկ զքանէ էր բանն. " ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի եղեն.

159 Գ. " Բայց արդարեւ ասեմ. " յորոց տեսիլն.

41 Դշ. Եւ մինչդեռ շրջէին նոքա. " մեծ յարքայութիւն երկնից.

Հինգշաբթի՝ տօն է Նոյեայ մարգարէի.

140 Եւ դարձաւ Յիսուս զօրու. " եղանեքին 'ի բերանոյ Նորա.

421 Ուր. Եւ կոչեաց առ ինքն Յիսուս. " և անկանել 'ի դեհենն հրոյն.

Շաբաթ Տօն է Ս. Թադէոսի առաքելոյն և Սանդխտոյ կուսին.

157 Եւ կոչեցեալ զերկոտասան ա. " ընդ ամենայն տեղիս.

Երկրորդ Կիւրակէ՝ զկնի Վարդավառին.

42 Զգոյշ լերուք մի արհամարհիցէք. " 'ի փոքրկանցս յայսցանէ.

Երկուշաբթի՝ սրբոյն Կիպրիանոսի եպիսկոպոսին և ԽԵ վկայիցն. և սրբոց կուսանացն Յուստինեայ Եփիմեայ և Քրիստափորի.

180 Եւ էին մերձ առ Նա ամենայն. " որ ապաշխարիցէ.

Երեքշաբթի՝ սրբոյն Աթանագինեայ եպիսկոպոսի. և տասն աշխ. և հինգ վկայ.

256 Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ. " եթէ դու առաքեցեր զիս.

42 Դշ. Եթէ մեղիցէ քեզ եղբայր քո. " ցեօթանասնեկին եօթն.

Հինգշաբթի՝ սրբոց Նախահարցն. Ադամայ. Աբելի. Սեթայ. Ենովսայ....

194 Պատասխանի ետ Նոցա Յիսուս. " հարցանել զնա՝ և ոչինչ.

43 Ուր. Վասն այսորիկ Նմանեցաւ. " սրտից ձերոց զյանցանս Նոցա.

Տօնամբ՝ որոց օրհնութ և Թուականն որոյն Գրիգ. լու. ժե. Արիս. Վ.ր. Յունու....

ԵՐԵՍ

166 Եւ 'ի գիրկանալ 'ի վերայ նորա ժա. վերջ. քան զՅովնան է աստ.

Նորոց կիւրակէ՝ զկնի Վարդավառին.

44 Եւ մատուցեալ առ Նա Փարիսեցիքն. » որ կարող է տանիլ՝ տարցի.

Երկուշաբթի՝ որոց Մակաբայեցւոցն. Եղիազարու քահա. և Շամունեայ և է որդ....

23 Մի համարիք եթէ եկի լուծանել. » յարքայութիւն երկնից.

Երեքշաբթի՝ որոց երկոտասան մարգարէիցն. Ովսեայ. Ամովսայ. Միքի....

176 Ի նմին աւուր մատեան ամենք. » եկեալ յանուն Տեառն.

45 Դշ. Յայնժամ մատուցին առ Նա. » ամենայն ինչ զօրաւոր.

Հինգշաբթի՝ որոյն Սոփիայ և երից դստերացն. Պիստոսի. Եղպիսի. և Ագապի.

169 Զի ոչինչ է 'ի ծածուկ՝ որ ոչ յայտ. » մի՛ թողցի Նմա.

77 Ուր. Եւ ընդ այգն ընդ առաւօտն. » առ Նա յամենայն կողմանց.

Իսկ 'ի բարեկենդանի Շաբաթ որ՝ մինչ տօն է Եղիա. աւուր ժողո. Բ՜Ձ Հայր....

163 Որ ձեզ լսէ, Ինձ լսէ. » ձեր գրեալ են յերկինս.

Ի կիւրակէին՝ որ է բարեկենդան աւուր Աստուածածնի պահոց.

78 Եւ մտեալ դարձեալ 'ի Կափառնաում. » ինչ երբէք ոչ տեսաք.

78 Բշ. պահոց. Եւ ել դարձեալ 'ի ծո. » պահեսցեն յաւուրն յայնմիկ.

79 Գշ. Եւ եղեւ Նմա 'ի շաբաթու ան. » և ողջացաւ ձեռն Նորա.

80 Դշ. Եւ ելեալ արտաքս փողփողակի. » յայտնի առնիցեն զնա.

81 Եշ. Գան 'ի տուն, և գայ միւսան. » թէ այս պիղծ գոյ 'ի Նմա.

81 Ուր. Գան եղբարք և մայր Նորա. » վաթսուն և ընդ միոյ հարիւր.

Շաբաթ՝ տօն է Շուշա. որոց Եղիշի. ըստ տես. որոյն Գրիգորի մարդ Լու...

38 Եւ ելեալ Յիսուս 'ի կողմանս. » եկեսցէ արձակեալ յերկինս.

Սուրբ Աստուածածնի Վերափոխման Կիւրակէ.

134 Եւ եղեւ ընդ աւուրսն. » ոչ գոյր Նոցա տեղի իջեւանին.

131 Բ. աւուր. Յարուցեալ Մարիամ յա. » և դարձաւ 'ի տուն իւր.

Եւ այսպէս երիցս անգամ կրկնեա զերիս պատմերս՝ որ զկնի ինն օր.

134 Գ. աւուր. Եւ եղեւ ընդ աւուրսն. » ոչ գոյր Նոցա տեղի իջեւանին.

Իսկ՝ զկնի ինն աւուրց Վերափոխման Ս. Աստուածածնին՝ յերկուշաբթի աւուրն. տօն է Յովակիմայ և Աննայի ծնողաց Ս. Աստուածածնին. և կանանց Իւղաբերից.

2 Արդ՝ ամենայն ազգք յԱբրահամէ. » իւր 'ի մեղաց իւրեանց.

82 Դշ. Եւ իբրեւ եղեւ առանձինն հար. » և ընդ միոյ հարիւր.

Հինգշաբթի՝ որոյն Երեմիայի մարգարէին.

4 Յայնժամ իբրեւ ետես Հերովդէս. » ոչ կամէր մխիթարել՝ զի ոչ էին.

83 Ուր. Եւ ասէր՝ այսպէս է արքայութ. » իւրոց մեկնէր զամենայն.

Շաբաթ՝ որոց Առաքելոցն. Թովմայի. Յակոբայ և Շմաւոնի.

268 Իսկ Թովմաս մի յերկոտասանիցն. » ընդունիցիք յանուն Նորա.

Նորոց կիւրակէ զկնի աւուր Աստուածա. տան Գիւտի գօտւոյ որում. Աստուածա...

84 Եւ ասէ ցնոսա յաւուր յայնմիկ. » և ծով հնազանդին Նմա.

Երկուշաբթի՝ տօն է որոյն Սահմանդոսի ուղեկցացն. և որոց վկայիցն. Գանձարհնեայ՝ Մամիկոնի՝ Տովբիկոսի և Թաւմիկոսի.

8 Եւ տեսեալ զժողովուրդսն. » որք յառաջ քան զձեզ էին.

Երեքշաբթի՝ որոց Մար. Եղե. Նըբի. և Զաք. հօրն Յովհաննու մկրտչի.

77 Վասն այդորիկ ահաւասիկ. » օրհնեալ եկեալ յանուն Տեառն.

ԵՐԵՔ

90 Դշ. Եւ նոյն ժամուն ձեռնարկաց. վերջ. միանգամ մերձեցան, փրկեցան.

Հինգշաբաթի՝ տօն է Յովհաննու Կարապետին՝ և Յակոբայ Տեառնեղբօր.

33 Յայնմ ժամանակի լուաւ Հերովդէս. " և եկեալ պատմեցին Յիսուսի.

92 Ուր. Եւ անտի յարուցեալ եկն. " զի անկեալ դնէր 'ի մահիճս.

Շաբաթ՝ տօն է Նիկիեայ սուրբ ժողովոյն. ՅԺԸ Հայրապետացն.

254 Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ. " Ոն, արիք գնասցուք աստի.

Չորրորդ Կիւրակէ՝ զկնի տօնին Աստուածածնին.

89 Ժողովեցան առաքեալքն առ Յի. " իբրեւ արք հինգ հազար.

Երկուշաբաթի՝ սրբոյն Անդրէի զօրավարին և Բանակին նորին. Կղեմենտեայ և Դամիանոսի վկայիցն.

23 Որ սիրէ զհայր կամ զմայր. " ձեզ՝ ոչ կորուսցէ զվարձս իւր.

Երեքշաբաթի՝ սրբոյն Ագաթանգեղոսի. և Տէր Նորայ Անանիայ. Թէոգրոսի և Նիկոմիդիոսի վկայիցն.

256 Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ զի մի. " քանզի ընդ ձեզ էի.

86 Դշ. Մինչդեռ նա զայն խօսէր. " և ասաց տալ նմա ուտել.

Հինգշաբաթի՝ սրբոյն Աբրահամու և Խորենայ. և սրբոց որ ընդ նոսա Կոստանդեայ և Դամիանոսի.
և Աստուածատրոյ վկայիցն.

172 Մի երկնչիր հօտ փոքրիկ. " կարծիցէք՝ գայ Որդի մարդոյ.

87 Ուր. Եւ ել անտի եկն 'ի. " վասն անհաւատութեանց նոցա.

Շաբաթ՝ տօն է սուրբ աստուածածնին ծննդեանն 'ի յԱննայէ. և կամ Նիկիեայ սուրբ ժողովոյն.
(Զի յայս շաբաթ որ. յորոց երկուց տօնից մինն տօնի 'ի հարկէ. ըստ ցուցման տարեգրին.)
Իսկ 'ի բարեկենդանի կիւրակէին.

92 Եւ եկեալ միւսանգամ 'ի սահմանս. " և համրոց խօսել.

93 Բշ. պահոց. Յաւուրսն յայնոսիկ. " և արձակեաց զնոսա.

93 Գշ. Եւ նոյն ժամուն մտեալ 'ի նաւ. " խոկ զհացդ ոչ իմանայք.

94 Դշ. Գան 'ի Բեթսայիդա. և ածէն. " մի ումեք ասիցես 'ի շէնսն.

96 Եշ. Եւ եկեալ առ աշակերտսն. " յարոյց զնա. և կանգնեցաւ.

98 Ուր. Պատասխանի ետ նմա Յովհան. " աղաչէք ընդ միմեանս.

Շաբաթ՝ տօն է սրբոց Անկեղցւոց 'ի Նաւակատեաց սրբոյ Խաչին.

239 Եղեն յայնժամ նաւակատիքն. " հաւատացին 'ի նա անդ.

Սրբոյ Խաչի վերացման Կիւրակէ.

215 Եւ ոչ ոք ել յերկինս. " նորա թէ Աստուծով գործեցան.

Երկուշաբաթի՝ տօն է Խաչի.

216 Յետ այսորիկ եկն Յիսուս. " Աստուծոյ մնայ 'ի վերայ նորա.

213 Գշ. տօն է եկեղեցւոյ. Յետ այսորիկ. " բանին. զոր ասաց Յիսուս.

33 Դշ. տօն է եկեղ. Եւ եկեալ Յիսուս. " եղիցի արձակեալ յերկինս.

49 Եշ. տօն է եկեղ. Եւ եմուտ Յիսուս. " Բեթանիայ, և անդ ագաւ.

264 Ուր. տօն է Խաչի. Յայնժամ ետ. " զոր ինչ գրեցի՝ գրեցի.

230 Շբ. " Ի վերջնում աւուր. " 'ի Գալիլէէ ոչ յառնէ.

Երկրորդ Կիւրակէ՝ զկնի սրբոյ Խաչին յարութեան.

99 Եւ անտի յարուցեալ գայ. " եղիցի առն այնմ. չեր.

Երկուշաբաթի՝ տօն է սրբոցն. Մամասայ և Փիլիպպոսին. և Սոփիայ Աստուածածնին.

196 Բայց յառաջ քան. " ձերով ստասջիք զոգիս ձեր.

Երեքշաբաթի՝ սրբոց կուսանացն Փեփրոնեայ և Մարիանեայ. և Շուշանայ դստերն մեծին Վարդանայ.

147 Եւ նա ամբարձ զաչս իւր. " մարգարէիցն հարքն իւրեանց.

100 Դշ. Եւ ընդ ելանել նորա անտի. " յարքայութիւն Աստուծոյ.

Հինգշաբթի՝ սրբոց հայրապետացն · Բարսղի · Անթիմոսի և Նեստորի ·

ԵՐԵՍ

238 Ես եմ հովիւն քաջ · հովիւ քաջ · մերձ · եղիցին մի հօտ՝ և մի հովիւ ·
101 Ուր · Սիրաւ առնել ցնա Պետրոս · " և յերկիր աւուր յորիցէ ·

Շաբաթ՝ սրբոյն · Գէորգայ զօրավարին · և Աշոտոսի՝ և Իտամա եղբօ · · · ·

169 Զի ոչինչ է ՚ի ծածուկ · " առաջի հրեշտակաց Աստուծոյ ·

Երրորդ կիւրակէ՝ զկնի սրբոյ Խաչին · սոյն է Վարագայ սրբոյ Խաչին ·

59 Եւ ապա երեւեսցի նշան որդւոյ · " բայց միայն հայր ·

Երկուշաբթի սրբոյն Դաւթի Դվինեցւոյն · և սրբոց վկայ · Ղևոնդ և Ղևոնդեանցն ·

175 Եւ շրջէր ընդ քաղաքս և ընդ գիւղս · " առաջինք · որք լինիցին յետինք ·

Երեքշաբթի՝ սրբոյն · Եւստաթէոսի · և կնոջն նորա Թէոպիստեայ · և երկուց որդւոցն · և սրբոց կուսանացն Երանեայ · և Նիկոստրատեայ ·

8 Եւ անցանել զժողովուրդն՝ ել ՚ի · " որք յառաջ քան զձեզ էին ·
102 Դշ · Եւ երթային առ նովաւ Յա · " փրկանս փոխանակ բազմաց ·

Հինգշաբթի՝ սրբոց իշխանացն Աղուանից և Հայաստանեայց ·

256 Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ՝ զի մի · " քանզի ընդ ձեզ էի ·
105 Ուր · Գան յԵրուսաղէմ · և մտեալ · " Թողցէ ձեզ զյանցանս ձեր ·

Շաբաթ՝ սրբոց ՀԲ աշակերտացն Քրիստոսի ·

162 Յետ այսորիկ երեւեցոյց Տէր · " ձեր արքայութիւն Աստուծոյ ·

Չորրորդ կիւրակէ՝ զկնի սրբոյ Խաչին ·

106 Գան միւսանգամ յԵրուսաղէմ · " իշխանութեամբ առնեմ զայս ·

Երկուշաբթի՝ սրբոյն Փոկասու հայրապետին · և Երմոնի հէթանոսին առաքելոյն ·

90 Եւ նոյն ժամայն ձեռնեցոյց զաշա · " մերձեցան · փրկեցան ·

Երեքշաբթի՝ սրբոց կուսանացն Թեկղեայ · Վառվառեայ և Գեղեցկեայ ·

171 Մի երկնչիր հօտ փոքրիկ · " կարծիցէք՝ գալ Որդի մարդոյ ·
106 Դշ · Եւ սկսաւ խօսել ընդ նոսա ա · " և թողին զնա՝ և գնացին ·

Հինգշաբթի՝ սրբոյն · Պանդալէոնի բժշկին · և Երմողեայ քա · և սրբոյն կուսին ·

20 Եւ շրջէր Յիսուս ընդ ամենայն քա · " զամենայն հիւանդութիւնս ·
103 Ուր · Գան առ նա Սադուկեցիքն · " որ իշխէր ինչ հարցանել զնա ·

Շաբաթ՝ սրբոց Թարգմանչաց վարդապետացն մերոց Մեսրոպայ · Եղիշէի · Մով · · · ·

14 Մի այսք զօրութիւն շանց · " խօս են օրէնքն և մարգարէք ·

Հինգերորդ կիւրակէ զկնի սրբոյ Խաչին ·

109 Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ · " էառ զոյլ չար զկեանս իւր ·

Երկուշաբթի՝ Գիւտի նշխարաց սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին և սրբոց հայրն Թովմա
և Վ. · · · և Թումայ Անանիայ և կնոջ և Է խո · · · ·

163 Ի նմին ժամու ցնծացաւ Յիսուս · " ընդ զոր լսէքդ · և ոչ լուան ·

Երեքշաբթի՝ սրբոց առաքելոցն Անանիայ · Մաթեի · Բառնաբայ · Փիլիպպոսի ·

157 Եւ կոչեցեալ զերկոտասան առաքե · " և բժշկէին ընդ ամենայն տեղիս ·
111 Դշ · Եւ յորժամ տեսանիցէք · " ասացի ձեզ զամենայն ·

Հինգշաբթի՝ սրբոյն Դիոնեսիոսի Արիսպագացւոյ · և սրբոց առաքելոյ · Տիտո · և Տիմոթէի ·

162 Յետ այսորիկ երեւեցոյց Տէր · " արժանի է մշակն վարձու իւրոյ ·
112 Ուր · Այլ յաւուրսն յայնոսիկ · " առեալ · արթուն կացէք ·

Շաբաթ՝ սոյն է սրբոց աւետարանչացն Մատթէոսի · Մարկոսի · Ղուկասու և Յովհաննու ·

147 Եւ իբրեւ այգ եղեւ՝ կոչեաց · " և բժշկէր զամենեսին ·

Վեցերորդ Կիւրակէ՝ զկնի որոց Խաչին ·

ԵՐԵՍ

140 Եւ դարձաւ Յիսուս զօրութեամբ · » ապա և առ 'ի քում գաւառի ·
Երկուշաբթի՝ որոցն Ղևոնդեանց · հարցն · որ հաւատոյ խոստովանութեանն Քրիստոսի և Յովսէփ ···
71 Եւ Յիսուս դարձեալ աղաղակեաց · » Նստէին հանդէպ գերեզմանին ·
Երեքշաբթի՝ որոցն · Թէոդորոսի քաջի · և Զենոն · և Զենա · և Մա · Դաւթի և Ռո ···
22 Մի այսուհետեւ երկնչիցիք 'ի նոցա · » Հօր ձեր՝ որ յերկինս է ·
142 Դշ · Եւ էջ 'ի Կափառնաում 'ի քաղ · » դնէր ձեռս՝ և բժշկէր զնոսա ·
Հինգշաբթի՝ որոց Խարբերդեանցն · և որոց վկայիցն Աբրահամու և Քրիստափորի և երկուց Կիւրեղեանց Կոստանդեայ և Ակիւղինեայ ·
155 Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ · » յանուն իմ, տացէ ձեզ ·
154 Ուր · Եւ եղեւ 'ի միում աւուրց · » Թէ տեսաք այսօր նոր նշան ·
Շաբաթ առաւել որոց երկոտասանից վարդապետացն · Ոսկեբերանի · Դիոնեսի ····
258 Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ զի ընդիս · » եթէ դու առաքեցեր զիս ·
Եօթներորդ Կիւրակէ · Խաչ գիւտ է ·
59 Զի որպէս փայլակն՝ որ ելանէ · » ոչ որդի՝ բայց միայն հայր ·
Երկուշաբթի՝ որոցն · Անաստասայ քաջ · և Վարդանի · Թէոդորիտեայ · և ····
46 Յայնժամ պատասխանի ետ Պետ · » յաւիտենականս ժառանգեսցէ ·
Երեքշաբթի որոց Հինգէտիբեանցն · որք 'ի Սեբաստիա կատարեցան ·
163 Ի նմին ժամու ցնծացաւ Յիսուս · » և լսել զոր լսէքդ · և ոչ լուան ·
152 Դշ · Աղաչէր զնա ոմն 'ի Փարիսեցւոց · » լիցին քեզ մեղք քո ·
Հինգշաբթի՝ որոցն Աթանասի ···
256 Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ · » ձեզ · մինչդեռ ընդ ձեզ էի ·
153 Ուր · Եւ 'ի ժողովել բազում ժողո · » զի որք մտանեն, լոյս տեսցեն ·
Շաբաթ՝ որոցն Յովհաննու ոսկեբերան հայրապետին ·
255 Զայս պատուիրեմ, զի սիրեսջիք · » Թէ ատեցին զիս տարապարտուց ·
Ութերորդ Կիւրակէ զկնի որոց Խաչի ·
154 Զիք ինչ ծածուկ՝ որ ոչ · » բանին Աստուծոյ լսեն և առնեն ·
Երկուշաբթի՝ որոց Անտոնի հայր · և քաջ · և այլոց · և ժողովրդոց ·
233 Ես եմ հացին բաշ · հացին բաշ · » և եղիցին մի հաւ՝ և մի հովիւ ·
Երեքշաբթի՝ որոցն Ակիւղինեայ եպիսկոպոսին և Յով · քաջ · Ա․ր · ··· · և Պետ · վկային ·
159 Եւ առէր առ ամենեսին · » զարքայութիւն Աստուծոյ ·
155 Դշ · Եւ եղեւ 'ի միում աւուր՝ ին · » և հնազանդին նմա ·
Հինգշաբթի՝ որոց հայրապետացն Միքայելեանի · Աշ'ը · և Պօղոսի ····
7 Եւ շրջէր Յիսուս ընդ ամենայն կող · » և բժշկեաց զնոսա ·
156 Ուր · Եւ իբրեւ դարձաւ անդրէն · » երթ 'ի խաղաղութիւն ·
Շաբաթ՝ առն է որոց Հրեշտակապետացն Գաբրիելի և Միքայելի և ամենայն երկնային զօրաց ·
42 Զգուշ լերուք՝ մի արհամարհիցէք · » մի 'ի փոքրկանցս յայսցանէ ·
Իններորդ Կիւրակէ զկնի որոց Խաչի ·
157 Եւ մինչդեռ նա խօսէր , գայ ոմն · » մի ումեք ասել՝ որ ինչ եղեւն ·
Երկուշաբթի՝ որոցն Մելքոնի Անտիոքայ հայրապետին · և Մծբնայ եպիս ····
159 Եւ առէր առ ամենեսին · » զարքայութիւն Աստուծոյ ·
Երեքշաբթի՝ որոցն Դեմետրեայ վկային և Բասիլիսկոսի քահանային ·
111 Եւ զձեզ խոկ մատնեսցեն · » համբերեսցէ խաղաղ՝ նա կեցցէ ·
158 Դշ · Դարձան առաքեալքն, և պատմ · » երկոտասան սակառի ·

Հինգշաբաթ՝ սրբոյն Գորդիոսայ. Սամուէլեայ և Աբիբոսայ աշակերտացն.

ԵՐԵՍ

46 Յայնժամ պատասխանի ետ Պետ. վերջ. յաւիտենականս ժառանգեսցէ.
160 Ուր. Եւ եղև 'ի վաղիւն մինչ իջանէին » 'ի վերայ մեծամեծացն Աստուծոյ.

Շաբաթ՝ սրբոց առաքելոյն Անդրէի և Փիլիպպոսի.

211 Ի վաղիւ անդր կայր Յովհաննէս. » 'ի վերայ Որդւոյ մարդոյ.

Տեառնընդառաջ կիւրակէ ?? սրբոյ Խաչին.

160 Եւ 'ի զարմանալ ամենեցուն 'ի վերայ. » Թշնամի. 'ի ձեր կողմն է.

Շաբաթ՝ յետ և ամենայն սրբոց Հնոյ և Նորոյ. Յայտնից և ...

169 Բայց ձեզ ասեմ սիրելեաց իմոց. » առաջի հրեշտակաց Աստուծոյ.

Մեծապահոց կիւրակէ.

165 Եւ եղև 'ի տեղւոջ ուրեք կալ յա. » զոր խնդրեն 'ի Նմանէ.

Երկուշաբաթ պահոց.

165 Եւ հանէր դեւ մի համր. » որ ոչ ժողովէ ընդ իս. ցրուէ.
166 Գշ. Եւ եղև մինչդեռ խօսէր զայս. » քան զՅովնան է աստ.
167 Դշ. Ոչ ոք լուցեալ զճրագ. » և զայնու ոչ անցանել.
168 Եշ. Վասն այնորիկ իմաստութիւնն. » զի չարախօսեսցեն զՆմանէ.
168 Ուր. Որովք 'ի կուտիլ բիւրաւորաց. » զինչ պարտ իցէ խօսել.

Շաբաթ՝ յետ և սրբոյն. Գրիգորի աստուածաբանին. Նիկողայոսի հայրապետին.
և Միւռոնի եպիսկոպոսին.

238 Ես եմ հովիւն քաջ. հովիւ քաջ. » և եղիցին մի հօտ և մի հովիւ.

Առաջին կիւրակէ Յիսնակի.

170 Ասէ մի 'ի ժողովրդենէն ցնա. » և այն ամենայն յաւելցի ձեզ.

Երկուշաբաթ՝ սրբոց կուսանացն Յուլիանեայ և Վասիլիսեայ.

153 Եւ եղև յետ այնորիկ. » պաշտէին զնա յընչից իւրեանց.

Երեքշաբաթ՝ սրբոյն Կոստանդիանոսի թագաւորին. և սրբոյն Տրդատայ. Գրիգորի. Անդրէասի.
և Ոսկեանց՝ և այլոց աշակերտացն Պօղոսի.

147 Եւ իբրև այդ եղեւ՝ կոչեաց զաշա. » արքայութիւնն Աստուծոյ.
170 Դշ. Ասէ Պետրոս. Տէր՝ առ մեզ. » եւս պահանջեսցեն 'ի Նմանէ.

Հինգշաբաթ՝ սրբոյն Կղեմայ հայրապետին. և Բագարատայ Տաւրոմենեայ եպիսկոպոսին.

157 Եւ կոչեցեալ զերկոտասան » և բժշկէին ընդ ամենայն տեղիս
173 Ուր. Հուր եկի արկանել յերկիր. » հատուցանիցես զյետին բնիոնն.

Շաբաթ՝ սրբոց առաքելոց և առաջին լուսաւորչացն մերոց. Թադէոսի և Բարթուղիմէոսի.

20 Եւ շրջէր Յիսուս ընդ ամենայն քա. » մերձեալ է արքայութիւն երկնից.

Երկրորդ կիւրակէ Յիսնակի.

173 Եկին ոմանք 'ի նմին ժամանակի. » ոչ յաւէտ եւս. հատցես զդա.

Երկուշաբաթ՝ սրբոյն. Գինեբիոսի եպիսկոպոսին և Մենեկեսոսի զինուորին.

196 Բայց յառաջ քան զայս ամենայն. » ձերով ստացջիք զոգիս ձեր.

Երեքշաբաթ՝ սրբոյն Յակոբայ և Իգնատիոսայ.

168 Զի ոչ ինչ է 'ի ծածուկ՝ որ ոչ յայտ. » առաջի հրեշտակաց Աստուծոյ.
174 Դշ. Եւ ուսուցանէր 'ի միում ժողո. » գործէին 'ի Նմանէ.

Հինգշաբաթ՝ սրբոց հարցն եպիսկոպոսաց. Գորդիոսի. Գողթայ. Մակարայ. Եւագ. . . .

23 Որ սիրէ զհայր կամ զմայր առա. » ոչ կորուսցէ զվարձս իւր.
177 Ուր. Եւ եղև 'ի մտանել Նորա. » զանձն, բարձրասցի.

Շաբաթ՝ սրբոյն Նիկողայոսի զմիւռոնացւոյ սքանչելագործ հայրապետին ·

ԵՐԵՍ

233 Ես եմ հովիւն քաջ, հովիւ քաջ . մերջ . և եղիցին մի հօտ՝ և մի հովիւ ·

Երրորդ Կիւրակէ յինանցն · Բարեկենդան սուրբ Յակոբայ պահոց ·

178 Աւէ և ցնծութիւն, յորժամ . ՚՚ Ճաշակեսցէ յինծերեաց խմոր ·

Երկուշաբթի՝ տօն է սրբոցն · Մինասայ · Երմոգինեայ և Գրատոսի · և կանանց որ ընդ նոսա Յովհաննու և Աղեքսանդրոսի ·

23 Որ սիրէ զհայր կամ զմայր առաւել . ՚՚ կորուսցէ զվարձս իւր ·

Երեքշաբթի՝ սրբոյն · Կուանեկեսի հայրապետին · և Շմաւոնի ․․․․

87 Եւ շրջէր շուրջ զգաւառօքն . ՚՚ հիւանդս, և բժշկէին զնոսա ·

179 Դշ. Եւ երթային ընդ նմա ժողով . ՚՚ ոչ կարէ իմ աշակերտ լինել ·

Հինգշաբթի՝ սրբոյն · Եւստրատիոսի · Օքսենտիոսի · Եւգենեոսի · Որեստ ․․․․

8 Եւ տեսանել զժողովուրդսն՝ եղ . ՚՚ որք յառաջ քան զձեզ էին ·

180 Ուր. Եւ էին մերձ առ նա ամենայն . ՚՚ չիցէ պիտոյ ապաշխարութիւն ·

Շաբաթ՝ տօն է սրբոյն Յակոբայ Մծբնայ հայրապետին · Մարուգէի ճգնաւորին · և Մելիտոսի եպիսկոպոսին ·

233 Եւ ասէ Յիսուս . 'ի դատաստան եկի . ՚՚ և առաւել ևս ունիցին ·

Չորրորդ Կիւրակէ Յինանցն ·

184 Ասաց և առ աշակերտսն իւր . ՚՚ պարտէքսն առնել, արարաք ·

Երկուշաբթի՝ տօն է սրբոց հայրապետացն Իգնատիոսի և Աթթէի · և Մարութայի եպիսկոպոսին ·

98 Եկն 'ի Կափառնաում . ՚՚ այլ զայն՝ որ առաքեաց զիս ·

'Երեքշաբթի՝ սրբոյն · Թէոդորոսի եպիսկոպոսին · և Թէոփիլոսի վկային · և շրջի զինուորացն՝ Բաստոսի · Եւսեբի · Եւտիքի և Բասիլիսկեայ ·

22 Չի ոչ ինչ է 'ի ծածուկ . ՚՚ առաջի Հօր իմոյ՝ որ յերկինս է ·

185 Դշ. Եւ եղև մինչ երթայր նա յԵրու . ՚՚ զի հաւատք քո կեցուցին զքեզ ·

Հինգշաբթի՝ սրբոց կուսանացն · Ինդսայ և Դոմնայ · և Գլիկերիոսի քահանային · և երկոց բերոցն · որք այրեցան յեկեղեցին Նիկոմիդացւոց ·

255 Զայս պատուիրեմ, զի սիրեսջիք . ՚՚ ատեցին զիս տարապարտուց ·

186 Ուր. Ասաց և առակ մի նոցա . ՚՚ արդեօք հաւատս յերկրի ·

Շաբաթ տօն է Նախավկային և անդրանիկ Թագաւորին մերոյ սրբոյն Աբգարու ·

149 Եւ իբրև կատարեաց . ՚՚ զծառայն հիւանդ՝ բժշկեալ ·

Հինգերորդ Կիւրակէ Յինանցն ·

187 Ասաց և առ ոմանս պանծացեալս . ՚՚ զանձն՝ բարձրասցի ·

Երկուշաբթի սրբոյն · Աբրահամու և Իոսեփայ · և անարծաթ բժշկացն Կիւրոսի և Յովհաննու ·

171 Մի երկնչիր հօտ փոքրիկ . ՚՚ կարծիցէք՝ գայ Որդի մարդոյ ·

Երեքշաբթի սրբոյ Աստուածատրոյ վկային ·

21 Ահաւասիկ ես առաքեմ զձեզ իբրև . ՚՚ խոյա , նա կեցցէ ·

Առաջին տօն՝ սրբոյն Դաւթի մարգարէին և Յակոբայ առաքելոյն ·

54 Եւ 'ի ժողովս Փարիսեցւոցն . ՚՚ օրէ հարցանել զնա և ոչ ինչ ·

Երկրորդ տօն սրբոյն Ստեփաննոսի նախավկային · և առաջին Մարտիրոսին ·

245 Ամէն ամէն ասեմ ձեզ . ՚՚ պատուեսցէ զնա Հայրն իմ ·

Երրորդ տօն՝ սրբոց Առաքելոցն Պետրոսի և Պօղոսի ·

269 Եւ իբրև ճաշեցին՝ ասէ ցՍիմոն . ՚՚ փոյթ է՝ դու ես զնի իմ ·

Չորրորդ տօն՝ Որոտման որդւոցն, որոյն Յակոբայ առաքելոյն և Յովհաննու աւետարանչին.

ԽՐԽՑ

270 Դարձաւ Պետրոս՝ և տեսանէ. վերջ. զգիրսն՝ որք թէ գրեալ էին.
188 Դչ. Եւ եհարց զնա ոմն իշխան և ասէ. „ հնարաւորք են յԱստուծոյ.
189 Ուր. Եւ մտեալ շրջէր ընդ Երիքով. „ և կեցուցանել զկորուսեալն.
190 Կիր. Ասէ, այր ոմն ազնուական. „ յառաջ ելանել յԵրուսաղէմ.

Յառաջնում աւուր պահոց՝ Ընծայման և Յայտնութեան Քրիստոսի.

192 Եւ եղև 'ի միում աւուրցն. „ իշխանութեամբ առնեմ զայս.

Յերկրորդում աւուր պահոց.

193 Սկսաւ առել առ ժողովուրդն. „ վերայ անկցի, հոսեսցէ զնա.

Յերրորդում աւուր պահոց.

195 Ասէ և առ նոսա, զիարդ. „ զկեանս իւր՝ զոր ունէր, էարկ.

Ի չորրորդում աւուր պահոց.

196 Այլ յորժամ տեսանիցէք. „ և բանք իմ ոչ անցանիցեն.

Ի հինգերորդում աւուր պահոց.

197 Զգոյշ լերուք անձանց. „ 'ի տաճարն լսել 'ի նմանէ.

Ի պահոց Ճաշուց պրն՝ տօն է սրբոյն. Թադէոսի հայրապետին. և եղբօր նորին Գրիգորի Նիւսացւոյն. Մեղրեաստորի հաւատոյ հայրապետին. և սրբոյ Եփրեմի խորին Ասորւոյ.

133 Ես եմ հովիւն քաջ. հովիւ քաջ. „ և եղիցին մի հօտ՝ և մի հովիւ.

Ի կիւրակէին՝ որ 'ի Յայտնութեան պահոցն հանդիպեսցի.

199 Եւ եղև հակառակութիւն 'ի մէջ. „ զերկոտասան ազգն Իսրայելի.

Աստուածայայտնութեան Ճրագալուցին.

3 Եւ 'ի ծննդեանն Յիսուսի 'ի Բեթղեհեմ. „ գնացին յաշխարհն իւրեանց.

ԱՒԵՏԱՐԱՆՔ ԱՆԴԱՍՏԱՆԻ

ՄԱՏԹԷՈՍ

59 Զի որպէս փայլակն՝ որ ելանէ. „ և բանք իմ մի անցցեն.
70 Եւ հանեալ զնա 'ի խաչ. „ 'ի ձայն մեծ՝ և արձակեաց զոգին.
71 Եւ Յիսուս դարձեալ աղաղակեաց. „ հանդէպ գերեզմանին.

ՄԱՐԿՈՍ

120 Եւ ածեն զնա 'ի Գողգոթայ. „ զձայն մեծ՝ և եհան զոգի.

ՂՈՒԿԱՍ

204 Ածին և այլ երկուս չարագործս. „ իբրև ասաց՝ եհան զոգի.

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

215 Եւ ոչ ոք ել յերկինս. „ թէ Աստուծով գործեցան.
264 Յայնժամ ետ զնա 'ի ձեռս նոցա. „ զոր ինչ գրեցի՝ գրեցի.
265 Եւ կային առ խաչին Յիսուսի մայր. „ զգլուխն՝ աւանդեաց զոգին.

ԹԵՏ ԿԵՆ. ԳՐԱԴԱՐԱՆ ՍՍՀ
ԱԿԱԴԵՄԻԱ